

การให้ความหมาย ที่มาของความหมาย และรูปแบบของการรับผิดชอบต่อสังคมของ
บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด

โดย

นางสาวพัฒนัสดา อานัญจวนิชย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการประกอบการ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การให้ความหมาย ที่มาของความหมาย และรูปแบบของการรับผิดชอบต่อสังคมของ
บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด

โดย

นางสาวพัฒน์ลดา อำนวยจวนิชย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการประกอบการ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**SOCIAL CONSTRUCT OF MEANING, SOURCE OF MEANING AND PATTERNS OF
CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY OF THE RATCHABURI ELECTRICITY
GENERATING COMPANY LIMITED**

By

Patlada Ananjanich

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF BUSINESS ADMINISTRATION

Program of Entrepreneurship

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2011

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “การให้ความหมาย
ที่มาของความหมาย และรูปแบบของการรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัท ผลิตภัณฑ์อาหารชำแหละ
เสนอโดย นางสาวพัฒนัลดา อานัญจวนิชย์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประกอบการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ชารัตนวงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิทักษ์ ศิริวงศ์

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.ชนินทร์รัฐ รัตนพงศ์ภิญโญ)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ วิไลนุช)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์)

...../...../.....

53602338 : สาขาวิชาการประกอบการ

คำสำคัญ : การรับผิดชอบต่อสังคม / บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด

พัฒนาผล อาณัติจวนิชย์ : การให้ความหมาย ที่มาของความหมาย และรูปแบบของการรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผศ.ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์. 143 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง การให้ความหมาย ที่มาของความหมาย และรูปแบบของการรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการวิจัยทฤษฎีฐานราก เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก วิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้แทนจากชุมชน จำนวน 12 ราย และผู้แทนจากองค์กร จำนวน 3 ราย

ผลการวิจัยพบว่า ความหมายของการรับผิดชอบต่อสังคมที่คนชุมชนให้ คือ ความมีมนุษยธรรม การตระหนักถึงและการมีจิตสำนึกที่ดี การคืนผลประโยชน์หรือผลกำไร การทำตามข้อบังคับของกฎหมาย การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม และการสร้างภาพลักษณ์ขององค์กร ที่มาของความหมาย มาจาก การลดภาระของคนในชุมชน การสร้างความเข้าใจและการเชื่อมโยงความต้องการระหว่างโรงไฟฟ้ากับชุมชน ความต้องการผลประโยชน์ต่างตอบแทนซึ่งกันและกัน การสื่อสารเพื่อความสัมพันธ์อันดี และความต้องการพัฒนาชุมชนให้มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยมีรูปแบบการดำเนินกิจกรรม คือ การส่งเสริมการรับรู้ประเด็นปัญหาทางสังคม การบริจาคเพื่อการกุศล การอาสาช่วยเหลือชุมชน และการประกอบธุรกิจอย่างรับผิดชอบต่อสังคม

ข้อสรุปเชิงทฤษฎีจากผลการศึกษา คือ วิสัยทัศน์ขององค์กร และการตระหนักถึงความสำคัญของกิจกรรมเพื่อสังคมของผู้บริหารนำมาซึ่งรูปแบบ แนวทาง และกลยุทธ์ในการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมขององค์กรนั้น และ เมื่อใดก็ตามที่องค์กรและชุมชนมีผลประโยชน์ร่วมกันเมื่อนั้นจะเกิดความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม

สาขาวิชาการประกอบการ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2554

ลายมือชื่อนักศึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

53602338 : MAJOR : ENTREPRENEURSHIP

KEY WORDS : CSR / RATCHABURI ELECTRICITY GENERATING COMPANY LIMITED

PATLADA ANANJAVANICH : SOCIAL CONSTRUCT OF MEANING, SOURCE OF MEANING AND PATTERNS OF CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY OF THE RATCHABURI ELECTRICITY GENERATING COMPANY LIMITED. THESIS ADVISOR : ASST.PROF.PHITAK SIRIWONG, Ph.D. 143 pp.

This research aims to investigate the social construction of meaning, sources of meaning and patterns of corporate social responsibility (CSR) of Ratchaburi Electricity Generating Company Limited. Data collection was based on grounded theory, in-depth interviews, non-participant observation and documents. The key informants of this research were 12 participants from the community and 3 participants from the business organization.

The results of this research revealed that CSR was defined as humanitarian aid, a matter of conscience, willingness to return benefits or profits to the public, law-abidingness, reliability and building a good corporate image. Meanings of CSR were constructed in terms of reduced burdens of people in the community, well-communicated needs of the company and local people, mutual benefits of the two parties, seamless communications between the two parties and the desire to improve quality of life of people in the community. Actions taken to create good understanding with people in the community were cause promotion, corporate philanthropy, community volunteering and socially responsible business practices.

The conclusion is that corporate visions and awareness of the importance of social activities of the management of an organization contributed to patterns, directions and strategies of social work of that organization. With mutual benefits between an organization and the community in which the organization operates, there can be successful CSR programs.

Program of Entrepreneurship Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2011

Student's Signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ วิไลนุช และ อาจารย์ ดร.ธนิษฐ์ รัตนพงศ์ภิญโญ ที่กรุณาให้คำแนะนำและคำปรึกษาในแนวทางการจัดทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จสมบูรณ์จึงขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านด้วยความเคารพอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณะผู้บริหาร บริษัท ผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าราชบุรี จำกัด และ ชุมชนทุกท่าน ผู้เกี่ยวข้องที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นอย่างดีในการดำเนินการเก็บข้อมูล ตลอดจน ครอบครัว เพื่อนๆ และเพื่อนร่วมงานที่ให้การสนับสนุน เป็นกำลังใจ และ ให้ความช่วยเหลือตลอดมา ทำให้การศึกษานี้ประสบความสำเร็จด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
ประโยชน์ที่ได้รับ	6
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ (Corporate Social Responsibility : CSR).....	8
ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคม.....	8
การจำแนกระดับความรับผิดชอบต่อสังคมต่อธุรกิจ.....	10
รูปแบบของความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ	11
ความรับผิดชอบต่อสังคม กับ มาตรฐานเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม	
ISO 26000	13
ประโยชน์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม.....	15
แนวคิดเรื่องบรรษัทภิบาล (Corporate Governance).....	16
ที่มาและความหมาย.....	16
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือผู้เกี่ยวข้องของธุรกิจ.....	18
มิติของบรรษัทภิบาล	21
หลักการสำคัญของบรรษัทภิบาล.....	21
แนวคิดชุมชนสัมพันธ์ (Community Relations)	23
ความหมายของแนวคิดชุมชนสัมพันธ์.....	23
วัตถุประสงค์ของการดำเนินงานชุมชนสัมพันธ์	26
แนวทางการบริหารชุมชนสัมพันธ์	27

บทที่	หน้า
	ปัจจัยที่ทำให้งานชุมชนสัมพันธ์ไม่ประสบความสำเร็จ 28
	แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมและการรับรู้ (Preactice and Perception) 29
	แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม 29
	แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ 31
	บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด 32
	แหล่งพลังงานในจังหวัดราชบุรี 32
	ภาพรวมของบริษัทผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด 33
	โครงสร้างสัญญา (Project Contract Structure) 35
	การผลิตกระแสไฟฟ้าของโรงไฟฟ้าราชบุรี 35
	การจัดการสิ่งแวดล้อม 36
	การดำเนินงานด้านมวลชนสัมพันธ์ 39
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 41
3	ระเบียบวิธีวิจัย 47
	ประชากร 47
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 48
	การเก็บรวบรวมข้อมูล 49
	การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล 51
	การวิเคราะห์ข้อมูล 51
	ขั้นตอนที่ 1 การลงรหัสข้อมูล 52
	ขั้นตอนที่ 2 การพิมพ์ทศมภ์ 52
	ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล 52
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 54
	การให้ความหมายของการรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจของ
	บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ตามทัศนะของชุมชน 54
	ความมีมนุษยธรรม การตระหนักถึง และการมีจิตสำนึกที่ดี 54
	การคืนผลประโยชน์หรือผลกำไร 55
	การทำตามข้อบังคับของกฎหมาย 56
	การแสดงความรับผิดชอบต่อ 56
	การสร้างภาพลักษณ์ขององค์กร 57

บทที่	หน้า
ที่มาของความหมาย การรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจของ บริษัท	
ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ตามทัศนะขององค์กรและชุมชน.....	58
การลดภาระของคนในชุมชน	58
การสร้างความเข้าใจ และการเชื่อมโยงความต้องการระหว่างโรงไฟฟ้า	
กับชุมชน	60
การสื่อสารและความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงไฟฟ้าและชุมชน	61
ความต้องการผลประโยชน์ต่างตอบแทนซึ่งกันและกัน.....	62
ความต้องการพัฒนาชุมชนให้มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น	63
การปลูกจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมของคนในองค์กร.....	65
รูปแบบของการรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด	66
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	72
สรุปผลการวิจัย.....	72
ข้อสรุปเชิงทฤษฎีจากผลการศึกษา	76
อภิปรายผลการวิจัย.....	79
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	82
ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ	82
ข้อเสนอแนะในงานวิจัย	84
บรรณานุกรม.....	86
ภาคผนวก.....	92
ภาคผนวก ก คำถามในการวิจัย	93
ภาคผนวก ข รายละเอียดผู้ให้ข้อมูลหลัก	96
ภาคผนวก ค การดำเนินงานด้านมวลชนสัมพันธ์ของ บริษัท ผลิตไฟฟ้า ราชบุรี จำกัด...	98
ประวัติผู้วิจัย.....	143

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ความสัมพันธ์ของผู้ถือหุ้น คณะกรรมการ และฝ่ายจัดการ.....	20
2	แบบแผนที่มาของความหมายเรื่องการรับผิดชอบต่อสังคมของโรงไฟฟ้า ราชบุรีในทัศนะของชุมชน	78
3	แผนที่แสดงพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี ซึ่งดำเนินการงานมวลชน สัมพันธ์.....	99
4	แผนที่กลยุทธ์การดำเนินการมวลชนสัมพันธ์ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด.....	100
5	บรรยากาศงานวันเด็กแห่งชาติปี 2553 ที่โรงไฟฟ้าราชบุรี.....	102
6	การอบรมทักษะภาษาอังกฤษ ตามโครงการเพื่อบ้านเรา เครือข่ายการศึกษา ปี 2553	103
7	คณะทำงานหลักสูตรท้องถิ่น 47 คนจาก 27 โรงเรียนถ่ายภาพร่วมกัน หลังสัมมนา ณ ศูนย์รวมตะวัน	104
8	คณะทำงานหลักสูตรท้องถิ่นนำเสนอแผนงานการจัดทำหลักสูตรเพื่อ ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง.....	105
9	ภาพบรรยากาศการสัมมนา ณ เขื่อนศรีนครินทร์ จังหวัดกาญจนบุรี.....	106
10	ภาพพิธีลงนามความร่วมมือทางวิชาการ โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็ง กลุ่มพัฒนา.....	106
11	การตรวจรักษาและบริการประชาชนโครงการหน่วยแพทย์เคลื่อนที่และ ทันตกรรมสู่ชุมชน	108
12	ภาพบรรยากาศงานมอบทุนการศึกษา ประจำปี 2553	109
13	นายประจวบ อุชชิน กรรมการผู้จัดการบริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัดและ นายสำคัญ รัชมีบรรจงกิจ กรรมการผู้จัดการบริษัท ราชบุรี เพาเวอร์ จำกัด เป็นประธานร่วมในพิธีมอบทุนการศึกษา ประจำปี 2553 ให้กับ นักเรียนในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้า จำนวน 1,001 ทุน ณ อาคารห้อง ประชุมสุภัทรกิจ วัดบ้านสิงห์ อำเภอ โพธาราม จังหวัดราชบุรี เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2553.....	110
14	กลุ่มภาคีเครือข่ายรับมอบเครื่องโทรสารและกระดาษสำหรับนำไปใช้ใน หน่วยงาน.....	111

ภาพที่		หน้า
15	ภาพกิจกรรมการร่วมค่ายกล้าเข้มของนักเรียน จากทั่วประเทศและตัวแทน จากรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี	111
16	ภาพการรับน้ำจากโรงไฟฟ้า (ซ้าย) ไปแจกจ่ายให้พี่น้องประชาชน (ขวา).....	112
17	ฯพณฯ สุวัจน์ ลิปตพัลลภ อดีตรองนายกรัฐมนตรี ถ่ายภาพร่วมกับ ผู้บริหาร บริษัทฯ	113
18	ภาพบรรยากาศการปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติในงานพิธีเปิดตัวโครงการ	114
19	บรรยากาศการสัมมนาคณะทำงานหลักสูตรท้องถิ่น ครั้งที่ 4/2553	115
20	บรรยากาศการสัมมนาคณะทำงานหลักสูตรท้องถิ่น ครั้งที่ 6/2553	116
21	บรรยากาศการสัมมนาคณะทำงานหลักสูตรท้องถิ่น เพิ่มความรู้ด้านพลังงาน และสิ่งแวดล้อมโดยคุณสมนึก จินดาทรัพย์ รองกรรมการผู้จัดการ และคณะทำงานหลักสูตรท้องถิ่น ฝ่ายผู้แทนโรงไฟฟ้า	117
22	บรรยากาศการจัดอบรมก่อนการเริ่มฝึกสอน โดยผู้บริหารและทีมผู้ฝึกสอน ในโครงการ.....	118
23	บรรยากาศการรับประกาศนียบัตรหลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรม Academy	119
24	บรรยากาศการเข้าศึกษาดูงานพลังงานลม ณ เขื่อนลำตะคอง ของผู้บริหาร สถานศึกษา.....	121
25	บรรยากาศการสัมมนาโครงการเพื่อบ้านเรา และกิจกรรมเชื่อมสัมพันธ์ ของผู้บริหาร โรงไฟฟ้ากับผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 27 แห่งรอบโรงไฟฟ้า ราชบุรี	122
26	บรรยากาศการถ่ายเขาวชนกล้าเข้ม “คนรักป่า ป่ารักชุมชน” ประจำปี 2553 ณ บ้านกลางสวนรีสอร์ท อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ	124
27	บรรยากาศการพิธีบวงสรวง เททองนำฤกษ์ การจัดสร้าง พระพุทธรูป นिरโรคันตรายชัยวัฒน์จตุรทิศ	125
28	บรรยากาศการลงพื้นที่ทำกิจกรรม CSR ณ โรงเรียนดอนทราย.....	127
29	กิจกรรมจิตอาสาพัฒนาสังคมในรอบปี 2553 มีกิจกรรมที่หลากหลาย	128
30	แผนที่แสดงพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี ซึ่งดำเนินการงานมวลชน สัมพันธ์.....	130
31	แผนที่กลยุทธ์การดำเนินการมวลชนสัมพันธ์ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด.....	131

ภาพที่		หน้า
32	ผู้บริหารจังหวัดราชบุรี ผู้บริหาร โรงไฟฟ้าราชบุรี ถ่ายภาพร่วมกับผู้บริหาร สถานศึกษารอบโรงไฟฟ้าราชบุรี เนื่องในงานวัน เด็กแห่งชาติ ประจำปี 2554.....	132
33	ผู้นำชุมชน 9 ตำบลในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้าราชบุรี สนใจศึกษาดูงานกระบวนการ ผลิตและการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมโรงไฟฟ้า LAMMA ณ เกาะช่องกง โดยมีผู้บริหารระดับสูงของโรงไฟฟ้า ให้ความรู้เพิ่มเติม.....	133
34	คณะผู้บริหารสถานศึกษาและคณะทำงานจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นรวม 70 คน ถ่ายภาพร่วมกันหน้าอุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ หลังประชุมแก้ไขหลักสูตรท้องถิ่นแล้วเสร็จ.....	135
35	นายประจวบ อุชชิน กรรมการผู้จัดการ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด และ ผู้บริหารโรงไฟฟ้าทั้ง 2 แห่งร่วมมอบทุนการศึกษา ในนักเรียนรอบ โรงไฟฟ้าราชบุรี จำนวน 995 ทุน	136
36	ภาพการให้บริการหน่วยแพทย์เคลื่อนที่และทันตกรรมสู่ชุมชน ประจำปี 2554..	138
37	แผนการประชุมคณะผู้ตรวจการสิ่งแวดล้อมโรงไฟฟ้าราชบุรี รับทราบการ สรรหาผู้แทนภาคประชาชน	139
38	ภาพทีมเยาวชนโรงไฟฟ้าราชบุรี.....	140
39	ภาพการเปิดการแข่งขันฟุตบอลอายุไม่เกิน 15 ปี ของเยาวชนรอบโรงไฟฟ้า ราชบุรี.....	141
40	ภาพทีมเยาวชน มินิ ฟุตบอล รุ่นที่ 4.....	142

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภายใต้การขับเคลื่อนของโลกาภิวัตน์ทำให้ธุรกิจก้าวขึ้นมาเป็นบทบาทกับชีวิตผู้คนในท้องถิ่นมากกว่าภาครัฐ ความจริงเหล่านี้ทำให้เกิดกระแสกดดันจากผู้บริโภคและนักลงทุนทั่วโลกต้องการให้ธุรกิจเป็นมากกว่าองค์กรที่มุ่งแสวงหาเพียงกำไรสูงสุด ไม่ละเลยต่อผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและชีวิตของพลเมืองบนโลก กระแสนี้ถูกปลุกขึ้นนับแต่ปี 1980 เป็นต้นมา เกิดการเปลี่ยนแปลงจากแนวคิดทุนนิยมที่มุ่งหวังเพียงกำไรสูงสุดด้วยการกระตุ้นการบริโภคจนเกินความพอดี มาสู่แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน การพัฒนาที่ยั่งยืนได้ถูกส่งทอดต่อมาสู่แนวคิด “การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ” โดยเข้ามาจากฝั่งตะวันตกในชื่อของ Corporate Social Responsibility : CSR ด้วยการเรียกร้องให้องค์กรธุรกิจต้องดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อหลายสิบปีที่ผ่านมาองค์กรธุรกิจของโลกต่างตระหนักถึงกระแสกดดันนี้ มีองค์กรธุรกิจจำนวนมากนำความรับผิดชอบต่อสังคมบรรจุอยู่ในพันธกิจและวิสัยทัศน์ขององค์กรตลอดจนนำไปประยุกต์ใช้ภายใต้กระบวนการขับเคลื่อนธุรกิจโดยใส่ใจต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม แม้จะยังไม่มีข้อสรุปที่ชัดเจนในนิยามของคำว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ แต่สิ่งที่ธุรกิจทั่วโลกซึ่งประกาศตัวแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมได้แสดงความใส่ใจต่อผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกภาคส่วนที่องค์กรเกี่ยวพันไม่ว่าจะเป็นความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์ที่ต้องมีคุณภาพก่อนผลิตสู่ท้องตลาดกระบวนการผลิตที่ไม่สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (โสภณ พรโชคชัย 2551)

การรับผิดชอบต่อพนักงานซึ่งเป็นหัวใจสำคัญขององค์กร ในการดำรงอยู่โดยดูแลความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิต พร้อมกับแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมระดับใกล้เคียงบริเวณรอบๆ โรงงานหรือบริษัทตั้งอยู่ และแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมภาพใหญ่ที่มุ่งพัฒนาชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของผู้คนในสังคม (กองบรรณาธิการประชาชาติธุรกิจ และ อนันตชัย ยूरประถม 2550)

แนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรกำลังเกิดขึ้นอย่างกว้างขวางทั่วโลกไม่ว่าจะเกิดขึ้นโดยจิตสำนึกจากภายในของกิจการเอง หรือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกเป็นผู้ผลักดัน เป็นเหตุให้องค์กรในธุรกิจปัจจุบันจำเป็นต้องให้ความสนใจและกำหนดบทบาทของตนเองในการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจโดยมีความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรเป็นองค์ประกอบองค์กรธุรกิจหลายแห่งพัฒนาและดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างต่อเนื่องและมี

จำนวนของกิจกรรมเพิ่มขึ้น จากการที่ต้องดูแลทั้งกิจกรรมเก่าที่ดำเนินอยู่และจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนา กิจกรรมใหม่ๆ เพื่อตอบสนองให้ทันกับประเด็นทางสังคมที่เป็นปัจจุบัน ทำให้การบริหารกิจกรรม เพื่อสังคมของกิจการมีความซับซ้อนหลากหลายยิ่งขึ้น องค์กรธุรกิจจึงจำเป็นต้องมีเครื่องมือและกล ยุทธ์สนับสนุนการดำเนินงานด้านบรรษัทภิบาลอย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะเดียวกันองค์กรธุรกิจ อีกหลายแห่งก็ยังไม่แน่ใจว่ากิจกรรมที่องค์กรกำลังดำเนินอยู่นั้นเข้าข่ายบรรษัทภิบาลหรือไม่และ องค์กรธุรกิจอีกจำนวนไม่น้อยก็ยังไม่เห็นแนวทางที่ชัดเจนในการออกแบบและพัฒนากิจกรรมเพื่อ สังคมที่เหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะกิจการ (เขมิกา ทับทิมใส 2551)

องค์กรเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งสหประชาชาติ (UNIDO) ให้ความหมายของ ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจว่าเป็นแนวคิดทางด้านการจัดการของธุรกิจที่ผสมผสานกัน ระหว่างการดำเนินงานควบคู่ไปกับตระหนักถึงสังคมและสิ่งแวดล้อมร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

องค์กร CSR Network ให้ความหมายว่า การที่ธุรกิจมีการดำเนินงานตามความต้องการ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเคร่งครัดแล้ว การมีกิจกรรมเพื่อสังคม แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อ ความน่าเชื่อถือ ไม่ใช่แค่ต่อลูกค้าและนักลงทุนเท่านั้น แต่การทำกิจกรรมเพื่อสังคมต้องรวมถึง ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นลูกจ้าง คู่ค้า ชุมชน และสังคม

คณะทำงานส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียน คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (กลต.) ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจว่าเป็น การดำเนินธุรกิจภายใต้หลักจริยธรรมและการกำกับที่ดี ควบคู่ไปกับการใส่ใจดูแลรักษาสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืน

โสภณ พรโชคชัย (2553) กล่าวว่า กิจกรรมเพื่อสังคมที่แท้ ย่อมหมายถึงความรับผิดชอบต่อสังคมของวิสาหกิจ โดยธุรกิจจะต้องมีความรับผิดชอบต่อ (Responsibility) ภายใต้อำนาจบังคับที่ถูก กำหนดไว้โดยกฎหมายไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ หรือการกระทำที่เป็นสิทธิของธุรกิจพึงเลือกที่จะ ปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติก็ได้ การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมธุรกิจนี้ต้องดำเนินการต่อผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียทั้งหลาย ตั้งแต่ผู้ถือหุ้น นักลงทุน ลูกจ้าง คู่ค้า ลูกค้า ชุมชนที่วิสาหกิจนั้นตั้งอยู่ สังคม และ สิ่งแวดล้อมโดยรวมทั้งหมด ประเด็นหลักต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ธรรมชาติ การจัดการ สิ่งแวดล้อม ความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มาตรฐานด้านแรงงาน แรงงานสัมพันธ์ ชุมชน สัมพันธ์ ความเท่าเทียมทางสังคม สิทธิมนุษยชน การต่อต้านและไม่ร่วมกับการดัดสินบนหรือ ทูจริต ส่วนที่วิสาหกิจใดจะทำบุญ ทำดีเกินหน้าที่ที่รับผิดชอบถือเป็นอาสาสมัคร การบำเพ็ญ ประโยชน์ ความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นกิจที่สมควรดำเนินการเพื่อแสดงความจริงใจและทำให้ สังคมชื่นชม ส่งผลดีต่อธุรกิจ แต่หากธุรกิจเน้นการทำดีเพื่อเอาหน้า ขาดความรับผิดชอบต่อสังคม ละเมิด ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหลายจะไม่ถือเป็นความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ แต่ถือเป็นการเล่นกล

ประชาชน ทั้งนี้ความรับผิดชอบต่อสังคมจะช่วยให้ธุรกิจการค้าดีขึ้น นำมาซึ่งความสามารถในการแข่งขัน ลดความเสี่ยงทางธุรกิจและก่อให้เกิดความยั่งยืน ดังนั้นความรับผิดชอบต่อสังคมจึงไม่ใช่เน้นที่การให้ หรือการบริจาคหากแต่เป็นการลงทุนที่ธุรกิจพึงกระทำ

สำหรับประเทศไทยในปัจจุบัน เรื่องการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ กลายเป็นปรากฏการณ์เชิงรุกของธุรกิจในการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมโดยไม่ต้องรอให้เกิดปัญหาก่อนแล้วเข้าไปแก้ไขในภายหลัง นั่นเป็นเพราะความจริงประการสำคัญที่ว่า การทำความรับผิดชอบต่อสังคมและการทำตนเป็นองค์กรที่ดีจะเกิดประโยชน์และสร้างคุณค่า (Value) ให้ธุรกิจได้ และทำให้เติบโตอย่างยั่งยืนในการดำเนินธุรกิจ ทั้งนี้เพราะธุรกิจไม่สามารถดำรงอยู่ได้ หากสังคมอยู่ไม่ได้ ความอยู่รอดของธุรกิจกับการสร้างคุณค่าทางสังคมจึงจำเป็นต้องเดินไปด้วยกัน (แรมใจ พันเพ็ง 2552)

ทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นภาคธุรกิจ สังคม อุตสาหกรรม และครัวเรือนนั้นล้วนแต่มีความต้องการในการใช้สาธารณูปโภคไม่ว่าจะเป็นระบบไฟฟ้า ประปา ขนส่ง ซึ่งกรรมวิธีการผลิตให้ได้ มาซึ่งสาธารณูปโภคเหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและชุมชนไม่มากก็น้อย โรงไฟฟ้าจัดอยู่ในกลุ่มธุรกิจพลังงาน ผลิตกระแสไฟฟ้าโดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ ก๊าซธรรมชาติ ถ่านหิน น้ำมัน เป็นวัตถุดิบหลักในกระบวนการผลิต วัตถุดิบเหล่านี้ถึงแม้จะมีมากมายมหาศาล แต่เมื่อมีการนำมาใช้อย่างต่อเนื่องก็อาจหมดไป ส่งผลให้สภาพแวดล้อมเสียสมดุล นอกจากนี้กระบวนการผลิตยังก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและชุมชนในพื้นที่รวมถึงพื้นที่ใกล้เคียงด้วย อย่างไรก็ตามทุกคนยังคงต้องการใช้กระแสไฟฟ้า ธุรกิจโรงไฟฟ้ายังคงต้องดำเนินต่อไป หากแต่ว่าโรงไฟฟ้านั้นควรจะมีวิธีป้องกันและการวางแผนการรับมือกับกระแสต่อต้านการสร้างโรงไฟฟ้า หรือการประท้วงต่อต้านให้โรงไฟฟ้าหยุดดำเนินการผลิตกระแสไฟฟ้า เพราะของเสียที่เกิดจากกระบวนการผลิตเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อชาวบ้านโดยตรง ทั้งสภาพอากาศที่อุณหภูมิสูงขึ้น ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ สารเคมีต่างๆ รวมถึงผลกระทบด้านจิตใจของชุมชนในพื้นที่ที่หวาดกลัวจากความไม่ปลอดภัยจากตัวโรงไฟฟ้าเองด้วย

จากการที่ธุรกิจโรงไฟฟ้าต้องเผชิญกับกระแสต่อต้านจากชาวบ้านในชุมชนและปัญหาทางกายภาพจากกรรมวิธีการผลิตแล้ว ผู้บริหารและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียยังคงต้องตระหนักถึงผลดีและผลเสียของการจัดตั้งโรงไฟฟ้า การวางแผนทางในการป้องกันและแก้ไขสำหรับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยการนำแนวคิดด้านการรับผิดชอบต่อสังคมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างองค์กรและชุมชนรวมถึงผู้เกี่ยวข้องในทุกภาคส่วน กิจกรรมการบริหารงานภายใต้แนวคิดของการรับผิดชอบต่อสังคมมิได้มีหลักเกณฑ์และรูปแบบที่แน่นอนจึงทำให้นโยบายของแต่ละโรงไฟฟ้ามีความแตกต่างกันไปตามความเหมาะสมกับความต้องการในแต่ละพื้นที่

ในเรื่องการรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจนั้นมีผู้ศึกษา เช่น สิทธิพร เทียงถาวร (2552) ให้ความหมายการรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนเป้าหมายของ บริษัท สยามกลการ จำกัด ชุมชนไทยวน อำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี ตามทัศนะของชุมชน ว่าเป็นการคืน รายได้ หรือกำไรสู่สังคมและช่วยเหลือสังคม การสร้างผลประโยชน์ทางอ้อมให้กับบริษัท การสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทกับชุมชน การทำให้ชุมชนหรือสังคมรู้จักบริษัท การทำให้บริษัทมี ชื่อเสียงและส่งเสริมภาพลักษณ์ การทำบุญตามหลักศาสนาพุทธและการปฏิบัติตามพระราชดำรัส ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เหมิกา พัทธิมไส (2551) สรุปถึงการรับผิดชอบต่อสังคมของ ธุรกิจที่ได้รับรางวัลบริษัทจดทะเบียนดีเด่นด้าน CSR ประจำปี 2551 ไว้ว่าธุรกิจต่างให้ความสำคัญ ด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมเพื่อต้องการให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน จุฑะวัน วิไลวงษ์ (2551) กล่าวถึงรูปแบบของกิจกรรมการรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมประเด็นทางสังคม การบริจาคเพื่อการกุศล อาสาสมัครช่วยชุมชนและองค์กร เป็นต้น และ พัทธักย์ ชุมงคล (2549) สรุปผลการศึกษาด้านกลยุทธ์เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงไฟฟ้าพบว่า โรงไฟฟ้ามีการ ดำเนินงานชุมชนสัมพันธ์อย่างเป็นขั้นตอนและมีการนำกลยุทธ์ต่างๆ มาใช้เพื่อสร้างความสัมพันธ์ กับชุมชน

บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด หรือ โรงไฟฟ้าราชบุรี เป็นหนึ่งในธุรกิจโรงไฟฟ้าที่ ดำเนินการผลิตกระแสไฟฟ้าเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคเป็นระยะเวลายาวนานกว่า สิบปี บริษัทตระหนักและให้ความสำคัญเกี่ยวกับสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง บริษัทได้พัฒนา และดำเนิน โครงการที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่าง จริงใจและมุ่งมั่นที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าอย่างต่อเนื่อง แสดงถึงความมุ่งมั่น ที่จะเสริมสร้างทัศนคติที่ดีและได้รับการยอมรับจากสังคมในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ทั้งนี้ บริษัทกำหนดนโยบายเกี่ยวกับสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยเน้นการส่งเสริม การพัฒนาคุณภาพสังคม บนพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข การอนุรักษ์ฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิด ความสมดุลทางธรรมชาติในระยะยาว เน้นการทำงานเชิงรุก ประสานการมีส่วนร่วมของชุมชน ทุกภาคส่วน เพื่อให้การพัฒนาชุมชนและการรักษาความสัมพันธ์กับเครือข่ายทุกระดับเป็นไปตาม แผนงานโดยดำเนินการในพื้นที่เป้าหมาย 84 หมู่บ้านในพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้า ได้แก่ ตำบลบาง ป่า ตำบลท่าราบ ตำบลสามเรือน ตำบลพิบูลทอง ตำบลบ้านสิงห์ ตำบลคอนทราย ตำบลบ้านไร่ ตำบลแพงพวย และตำบลวัดแก้ว ซึ่งมีกลยุทธ์การดำเนินงานที่สำคัญคือ บริษัทส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนกับบริษัทให้อยู่ร่วมกันในลักษณะของ “เพื่อนบ้านที่ดี” บริษัทสนับสนุนการพัฒนา และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืน ส่งเสริมให้ชุมชนร่วมตรวจสอบ สิ่งแวดล้อมของโรงไฟฟ้าและมีช่องทางการสื่อสารข้อมูลระหว่างบริษัทกับส่วนราชการและชุมชน

การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมยังคงเป็นภารกิจที่ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี ให้ความสำคัญมา โดยตลอดระยะเวลาของการดำเนินงาน เพื่อรักษาความสัมพันธ์และความเข้าใจที่ดีกับชุมชนและ สังคมที่ตั้งอยู่โดยรอบโรงไฟฟ้าราชบุรีและภายในจังหวัดราชบุรี โดยในปี 2553 มีกิจกรรมที่สำคัญ ด้านต่างๆ มากมาย ดังนี้ (บริษัทผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด 2553)

กิจกรรมเพื่อสังคมด้านการศึกษาและเยาวชน มีการจัดการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา การพัฒนาการเรียนการสอน การพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน โครงการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น และโครงการมอบทุนการศึกษาประจำปี

กิจกรรมเพื่อสังคมด้านการกีฬา ซึ่งบริษัทได้ดำเนินโครงการโรงไฟฟ้าราชบุรี Mini Football Academy ต่อเนื่องจากปี 2552 โดยวัตถุประสงค์ของโครงการคือต้องการสนับสนุนและ พัฒนาทักษะการเล่นกีฬาฟุตบอลของเยาวชนของจังหวัดราชบุรีให้มีมาตรฐานสู่ระดับสากล

กิจกรรมเพื่อสังคมด้านสาธารณสุข จัดโครงการหน่วยแพทย์เคลื่อนที่และพันตกรรม ออกให้บริการแก่ประชาชนโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย

กิจกรรมเพื่อสังคมด้านการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชน จัดกิจกรรมโดยร่วมกับ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดราชบุรีเพื่อจัดทำโครงการความร่วมมือทางวิชาการ เพื่อบริหาร การพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งการดำเนินงานออกเป็นกลุ่ม พัฒนาเดิมและกลุ่มพัฒนาใหม่

ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาว่าการที่ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ได้ดำเนินการ ก่อตั้งโรงไฟฟ้า ตลอดจนสามารถเดินเครื่องเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้านับระยะเวลาตั้งแต่เริ่มประกอบ การจนกระทั่งบัดนี้เป็นระยะเวลาสิบปีนั้น บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ให้ความสำคัญของการ รับผิดชอบต่อสังคมอย่างไรจึงสามารถดำรงกิจการอยู่ได้ ภายใต้การดำเนินการแสดงความรับผิดชอบต่อ สังคมที่ดำเนินอยู่นั้นมีที่มาอย่างไร และรูปแบบของการรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัท ผลิตไฟฟ้า ราชบุรี จำกัด เป็นเช่นไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการให้ความสำคัญของการรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัท ผลิตไฟฟ้า ราชบุรี จำกัด
2. เพื่อศึกษาที่มาของความหมายของการรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัท ผลิตไฟฟ้า ราชบุรี จำกัด
3. เพื่อศึกษารูปแบบของการรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การให้ความหมาย ที่มาของความหมาย และรูปแบบของการรับผิดชอบ ต่อสังคมของ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด” ใช้วิธีวิทยาการสร้างทฤษฎีฐานราก (Grounded Theory) เป็นแนวทางการวิจัย โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ มีขอบเขตการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษานี้มุ่งศึกษาการให้ความหมาย ที่มาของความหมาย และรูปแบบของการ รับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด โดยศึกษาเฉพาะบุคคลที่เกี่ยวข้องกับ กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม คือ ผู้บริหาร พนักงาน บุคคลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมความ รับผิดชอบต่อสังคม ตลอดจนชุมชนในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้าที่เป็นผู้ได้รับผลจากโครงการที่อาศัยอยู่ ในพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้าไม่น้อยกว่า 2 ปี

2. ขอบเขตด้านประชากรและผู้ให้ข้อมูลหลัก

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโครงการ ของ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด และประชากรในชุมชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ 9 ตำบล รอบโรงไฟฟ้า ประกอบด้วย ตำบลบางป่า ตำบลท่าราบ ตำบลสามเรือน ตำบลพิบูลทอง ตำบลบ้าน สิงห์ ตำบลดอนทราย ตำบลบ้านไร่ ตำบลแพ่งพวย และตำบลวัดแก้ว

ผู้ให้ข้อมูลหลักในการศึกษานี้ คือ ผู้อำนวยการฝ่ายองค์กรสัมพันธ์ ผู้เชี่ยวชาญ พิเศษฝ่ายองค์กรสัมพันธ์ และผู้จัดการส่วนชุมชนสัมพันธ์ มีหน้าที่รับผิดชอบโครงการของ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ผู้ให้ข้อมูลหลักจากชุมชน คือ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน พระสงฆ์ ครู เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางด้านงานกิจกรรมเพื่อสังคมของ ชุมชนและชาวบ้านที่อาศัยในเขตพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้า

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษา ตั้งแต่เดือน พฤษภาคม 2554 ถึงเดือน กันยายน 2554 รวม ระยะเวลา 5 เดือน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้ทราบถึงการให้ความหมายของการรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัท ผลิตไฟฟ้า ราชบุรี จำกัด โดยความหมายที่ได้สามารถนำมาใช้สรุปเป็นกรอบแนวคิดสำหรับผู้บริหารในยุคถัดไป เพื่อสร้างความเข้าใจในการวางนโยบายเกี่ยวกับแผนพัฒนาโครงการอันจะก่อให้เกิดประโยชน์และ พัฒนาชุมชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดี

2. ได้ทราบถึงที่มาของความหมายของการรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด เพราะการศึกษาถึงที่มาอย่างแท้จริงนั้นจะช่วยให้ธุรกิจมีความเข้าใจแท้จริงว่า เพราะเหตุใดจึงต้องดำเนินโครงการนั้น ๆ ถ้าไม่ดำเนินโครงการจะเกิดผลได้ผลเสียที่กระทบต่อธุรกิจ เช่นไรและโครงการที่ต้องดำเนินเหล่านั้นมิใช่เป็นไปตามกระแสนิยม ทั้งนี้การมีความเข้าใจที่ลึกซึ้งจะช่วยให้อำนาจดำเนินโครงการไปในทิศทางที่ถูกต้องสามารถตอบสนองความต้องการและสามารถแก้ไขปัญหา อีกทั้งยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนอย่างแท้จริง

3. ได้ทราบถึงรูปแบบของการรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด โดยการศึกษาแบบนี้สามารถใช้เป็นตัวอย่างในการดำเนินโครงการในกลุ่มธุรกิจโรงไฟฟ้า หรือนำไปประชาสัมพันธ์เพื่อเป็นแบบอย่างให้องค์กรอื่น เกิดจิตสำนึกของการเป็นองค์กรที่มีการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างแท้จริง ทั้งนี้อาจช่วยเป็นที่ปรึกษาในโครงการต้นแบบ เผยแพร่ให้ทุกองค์กรช่วยกันสร้างสรรค์กิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนในพื้นที่โดยรอบธุรกิจของตนต่อไป และหากทุกธุรกิจร่วมมือกันก็สามารถนำพาชุมชนประเทศชาติให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีได้

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง การให้ความหมาย ที่มาของความหมาย และรูปแบบของการรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาความเข้าใจขององค์กรต่อความรับผิดชอบต่อสังคม และศึกษาความเข้าใจรับรู้ของชุมชนที่มีต่อกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ดังนั้นผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้กำหนดกรอบแนวความคิดเป็นแนวทางเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ
2. แนวคิดเรื่องบรรษัทภิบาล
3. แนวคิดชุมชนสัมพันธ์
4. แนวคิดที่เกี่ยวกับพฤติกรรมและการรับรู้
5. บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ (Corporate Social Responsibility : CSR)

1.1 ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคม

คำว่า Corporate Social Responsibility หรือที่เรียกสั้นๆ ว่า CSR สามารถแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ และเป็นแนวคิดที่มีผู้ให้นิยามไว้หลายแนวทาง ดังนี้

องค์กรเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Industrial Development Organization : UNIDO) ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมว่า เป็นแนวคิดทางด้านการจัดการของธุรกิจที่ผสมผสานกันระหว่างการดำเนินงานควบคู่ไปกับตระหนักถึงสังคมและสิ่งแวดล้อมร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (โสภณ พรโชคชัย 2551 : 12)

สภาธุรกิจโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (The World Business Council for Sustainable Development : WBCSD) ให้ความหมายว่า องค์กรต้องมีความมุ่งมั่นอย่างต่อเนื่อง เพื่อปฏิบัติตามพันธสัญญาโดยการดำเนินธุรกิจอย่างมีจริยธรรม เพื่อการพัฒนาธุรกิจให้เจริญก้าวหน้าไปพร้อมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงาน ครอบครัว ชุมชน และสังคม (จุฑาวัน วิไลวงษ์ 2551 : 6)

องค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน (International Organization Standardization : ISO) กล่าวว่า ความรับผิดชอบต่อสังคม คือ เรื่องขององค์กรที่จะต้องมีการตอบสนองในด้านเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งการสร้างประโยชน์ต่อคน ชุมชน และสังคม นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับบทบาทขององค์กรธุรกิจ สังคม

ฟิลลิป คอตเลอร์ และแนนซีลี (Kotler and Lee 2005) ให้นิยามของความรับผิดชอบต่อสังคม ว่าเป็นพันธกิจขององค์กรที่จะปรับปรุงชุมชนให้มีความเป็นอยู่อาศัยให้ดีขึ้น โดยองค์กรมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติทางธุรกิจโดยใช้ทรัพยากรที่องค์กรมี (รมณียัตถ์ แก้วกิริยา 2551 : 3)

ริกกี คับเบิลยู กริฟฟิน (Griffin 1996 : 11) กล่าวว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นข้อผูกพันและเป็นหน้าที่ขององค์กรซึ่งมีหน้าที่ปกป้องและสร้างประโยชน์ต่อสภาพแวดล้อมรอบข้าง

วัชรพงศ์ ทองรุ่ง (2551 : 14) สรุปความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง ความรับผิดชอบต่อผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกคนในองค์กรที่จะต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายทั้งทางธุรกิจและสังคม โดยคำนึงถึงหลักคุณธรรมควบคู่ไปกับการแสวงหาผลกำไร ซึ่งจะช่วยให้ทั้งคนที่อยู่ภายในองค์กร ได้แก่ พนักงาน ผู้บริหาร ผู้ถือหุ้น และคนที่เกี่ยวข้องกับองค์กร ทั้งสังคมใกล้เคียง ชุมชนใกล้เคียงและสังคมรอบนอก มีคุณภาพชีวิตขั้นพื้นฐานที่ดีขึ้นกว่าเดิม

สถาบันไทยพัฒน์ (2553) ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมว่า การดำเนินกิจกรรมภายในและภายนอกองค์กร ที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมทั้งในระดับใกล้และไกล ด้วยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในองค์กร หรือทรัพยากรจากภายนอกองค์กรในอันที่จะทำให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข ทั้งนี้คำว่า สังคม หมายถึง ผู้มีส่วนได้เสียในองค์กร ได้แก่ ผู้ถือหุ้น ผู้บริหาร พนักงาน และผู้มีส่วนได้เสียนอกองค์กร ได้แก่ สังคมใกล้เคียง หมายถึง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับใกล้เคียงกับองค์กรโดยตรง เช่น ลูกค้า คู่ค้า ครอบครัวของพนักงาน ชุมชนที่องค์กรตั้งอยู่ รวมถึงสิ่งแวดล้อมหรือระบบนิเวศ เป็นต้น และสังคมไกลซึ่งหมายถึง ผู้ที่เกี่ยวข้องกับองค์กรโดยอ้อม เช่น คู่แข่งขันทางธุรกิจ ประชาชนทั่วไป เป็นต้น

อภิรัฐ ตั้งกระจำ (2546 : 67) นิยามความรับผิดชอบต่อสังคมไว้ว่า การดำเนินธุรกิจไปตามครรลองของกฎหมายและจริยธรรม โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งผู้ที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงต่อความสำเร็จขององค์กร ได้แก่ พนักงาน ผู้ถือหุ้นและเจ้าของ ลูกค้า ผู้จำหน่าย วัตถุดิบ คู่แข่งขัน ผู้จัดการจำหน่ายสินค้า และเจ้าหน้าที่ ตลอดจนผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการประกอบธุรกิจทั้งทางตรงและทางอ้อม ได้แก่ชุมชน รัฐบาล กลุ่มรณรงค์ สื่อมวลชน และกลุ่มสนับสนุนธุรกิจต่างๆ ธุรกิจจะต้องแสดงบทบาทความเป็นผู้นำในสิ่งที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อสังคม มี

ความห่วงใยในชุมชนและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งยินดีที่จะเสียสละผลกำไรบางส่วนขององค์กรเพื่อพัฒนาชุมชนให้ดีขึ้น ตลอดจนเพื่อแก้ไขปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมต่างๆ

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษาสรุปความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมดังนี้ ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ หมายถึง แนวคิดด้านการจัดการที่องค์กรพึงมีเพื่อบ่งแสดงความรับผิดชอบต่อผลกระทบจากการประกอบกิจการต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม โดยคำนึงถึงหลักคุณธรรมควบคู่ไปกับการแสวงหาผลกำไร ตลอดจนแสดงความห่วงใยใส่ใจต่อชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อมด้วยความจริงใจ เพื่อให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ผู้วิจัยนำความหมายที่ได้จากการศึกษาเพื่อกำหนดกรอบแนวคำถามของความหมายของการรับผิดชอบต่อสังคมของโรงไฟฟ้าตามทัศนะของคนในชุมชน และใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักจากชุมชน เพื่อการศึกษาค้นคว้าถึงความหมายที่แท้จริง

1.2 การจำแนกระดับความรับผิดชอบต่อสังคมต่อธุรกิจ

การดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการไม่ได้ถูกจำกัดว่าจะต้องเป็นกิจกรรมเฉพาะของหน่วยงานใดหรือองค์กรใดองค์กรหนึ่งเท่านั้น แต่ทั้งนี้ยึดหลักในการสร้างประโยชน์สุขแก่ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด จึงสามารถได้แบ่งระดับความรับผิดชอบต่อสังคมเป็น 3 ระดับสำคัญ ดังนี้ (โสภณ พรโชคชัย 2551 : 13)

1. ระดับที่กำหนดตามกฎหมาย

นอกจากการดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหวังผลกำไรแล้ว กิจการมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย เช่น กฎหมายแพ่ง กฎหมายอาญา กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค กฎหมายอาคารและผังเมือง เป็นต้น การไม่ทำตามถือเป็นการละเมิดต่อบังเอิญบุคคล กลุ่ม ชุมชน หรือความสงบสุขของสังคม ถือเป็นอาชญากรรม องค์กรที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมต้องปฏิบัติตามกฎหมายโดยเคร่งครัด

2. ระดับที่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณหรือจริยธรรม

ในระดับนี้เป็นกฎเกณฑ์ทางศีลธรรม หากไม่ปฏิบัติก็ไม่มีความผิดทางกฎหมาย ไม่ถูกดำเนินคดีหรือถูกศาลสั่งปรับ แต่อาจถูกพักใบอนุญาตหรือมีแนวโน้มที่ธุรกิจนั้นจะประสบกับความสูญเสีย

3. ระดับอาสาสมัคร

ความรักที่มีต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ถือเป็นความรับผิดชอบต่อสังคมขั้นสูงสุด โดยที่กิจการสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิต เช่น เป็นผู้อุปถัมภ์ ผู้บริจาค ผู้อาสาในรูปแบบต่างๆ เป็นต้น ทั้งต่อบุคคล กลุ่ม ชุมชนหรือสังคม การกระทำต่างๆเหล่านี้มุ่งทำโดยมิได้หวังผลตอบแทนกลับคืนมา แต่หากองค์กรธุรกิจปฏิบัติดีแล้วสังคมย่อมชื่นชม

จะเห็นว่า ความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถแบ่งเป็นระดับขึ้น จากระดับขั้นที่ถือเป็นข้อตกลงพันธสัญญาร่วมกันเพื่อให้ธุรกิจไม่ละเมิดต่อกฎหมาย สามารถดำเนินธุรกิจอยู่ได้โดยเลือกทำในสิ่งที่ถูกต้อง ขึ้นถัดมาเป็นขั้นที่ธุรกิจจะแสดงความรับผิดชอบต่อในด้านจริยธรรมคุณธรรม หลักเกี่ยวกับการกระทำที่เป็นอันตรายให้โทษต่อสังคม และขั้นสุดท้ายเป็นขั้นที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ในขั้นนี้กิจการมีความประสงค์แสดงการรับผิดชอบต่อสังคม เป็นอาสาสมัครเพื่อสนับสนุนสังคมให้มีความเป็นอยู่ที่ดียิ่งขึ้นโดยมิได้หวังผลตอบแทน

1.3 รูปแบบของความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ

ฟิลลิป คอตเลอร์ และแนนซี ลี (Kotler and Lee 2005 : 23) ได้แบ่งรูปแบบของกิจกรรมเพื่อสังคมไว้ 7 รูปแบบ ดังนี้

1. การส่งเสริมการรับรู้ประเด็นปัญหาทางสังคม (Cause Promotion) เป็นการจัดหาเงินทุน วัสดุสิ่งของ หรือทรัพยากรอื่นขององค์กร เพื่อขยายการรับรู้และความห่วงใยต่อประเด็นปัญหาทางสังคม ตลอดจนสนับสนุนการระดมทุน การมีส่วนร่วม หรือการค้นหาอาสาสมัครเพื่อการดังกล่าว องค์กรธุรกิจอาจริเริ่มและบริหารงานส่งเสริมด้วยตนเอง หรือร่วมมือกับองค์กรหนึ่งองค์กรใดหรือกับหลายๆ องค์กร

2. การส่งเสริมสังคมจากการทำการตลาด (Cause-Related Marketing) เป็นการอุดหนุน หรือการบริจาครายได้ส่วนหนึ่งจากการขายผลิตภัณฑ์เพื่อช่วยเหลือ หรือร่วมแก้ไขประเด็นปัญหาทางสังคมเฉพาะประเด็นใดประเด็นหนึ่ง มักมีช่วงเวลาที่จำกัดแน่นอน หรือดำเนินการแบบจำเพาะผลิตภัณฑ์ หรือการบริจาคให้แก่การกุศลที่ระบุไว้เท่านั้น กิจกรรมซีเอสอาร์ชนิดนี้องค์กรธุรกิจมักร่วมมือกับองค์กรที่ไม่มีวัตถุประสงค์กำไร เพื่อสร้างสัมพันธภาพในประโยชน์ร่วมกัน ด้วยวิธีการเพิ่มยอดขายผลิตภัณฑ์ เพื่อนำเงินรายได้ไปสนับสนุนกิจกรรมการกุศลนั้นๆ ในขณะเดียวกัน ก็เป็นการเปิดโอกาสให้แก่ผู้บริโภคได้มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือการกุศลผ่านทาง การซื้อผลิตภัณฑ์ โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายอื่นใดเพิ่มเติม

3. การตลาดเพื่อมุ่งแก้ไขปัญหาด้านสังคม (Corporate Social Marketing) เป็นการสนับสนุนการพัฒนา หรือการทำให้เกิดผลจากการณรงค์เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านสาธารณสุข ด้านความปลอดภัย ด้านสิ่งแวดล้อม หรือด้านสุขภาวะ ความแตกต่างสำคัญระหว่างการตลาดเพื่อมุ่งแก้ไขปัญหาด้านสังคมกับการส่งเสริมการรับรู้ประเด็นปัญหาทางสังคม คือ การตลาดเพื่อมุ่งแก้ไขปัญหาด้านสังคมจะเน้นที่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (Behavior Change) เป็นหลัก ในขณะที่การส่งเสริมการรับรู้ประเด็นปัญหาทางสังคมจะเน้นที่การสร้างตระหนักรู้ (Awareness) ตลอดจนการสนับสนุนทรัพยากรด้านทุนและอาสาสมัครเพื่อให้รับรู้ถึงประเด็นปัญหาดังกล่าว

4. การบริจาคเพื่อการกุศล (Corporate Philanthropy) เป็นการช่วยเหลือไปที่ประเด็นปัญหาทางสังคมโดยตรง ในรูปของการบริจาคเงิน หรือวัตถุสิ่งของ เป็นกิจกรรมเพื่อสังคมที่พบเห็นในแทบทุกองค์กรธุรกิจ โดยมากมักจะเป็นไปตามกระแสความต้องการจากภายนอก หรือมีผู้เสนอให้ทำมากกว่าจะเกิดจากการวางแผนหรือออกแบบกิจกรรมจากภายในองค์กรเอง การบริจาคนี้ไม่ก่อให้เกิดการเชื่อมโยงเข้ากับเป้าหมายหรือพันธกิจขององค์กรเท่าใดนัก

5. การอาสาช่วยเหลือชุมชน (Community Volunteering) เป็นการสนับสนุนหรือจูงใจให้พนักงาน คู่ค้า ร่วมสละเวลาและแรงงานในการทำงานให้แก่ชุมชนที่องค์กรตั้งอยู่และเพื่อตอบสนองต่อประเด็นปัญหาทางสังคมที่องค์กรให้ความสนใจหรือห่วงใย องค์กรธุรกิจอาจเป็นผู้ดำเนินการเองโดยลำพัง หรือร่วมมือกับองค์กรหนึ่งองค์กรใดและอาจเป็นผู้กำหนดกิจกรรมอาสา ดังกล่าวนั้นเอง หรือให้พนักงานเป็นผู้คัดเลือกกิจกรรมแล้วนำเสนอต่อองค์กรเพื่อพิจารณาให้การสนับสนุนโดยที่พนักงานสามารถได้รับการชดเชยในรูปของวันหยุดหรือวันลาเพิ่มเติม

6. การประกอบธุรกิจอย่างรับผิดชอบต่อสังคม (Socially Responsible Business Practices) เป็นการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจอย่างพินิจพิเคราะห์ ทั้งในเชิงป้องกันด้วยการหลีกเลี่ยงการก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม หรือในเชิงร่วมกันแก้ไขด้วยการช่วยเหลือเยียวยาปัญหาทางสังคมนั้นๆ ด้วยกระบวนการทางธุรกิจ เพื่อการยกระดับสุขภาวะของชุมชนและการพิทักษ์สิ่งแวดล้อม โดยที่องค์กรธุรกิจสามารถที่จะดำเนินการเอง หรือเลือกที่จะร่วมมือกับพันธมิตรภายนอก

7. การพัฒนาและส่งมอบผลิตภัณฑ์และบริการตามกำลังซื้อของคนในระดับฐานราก (Developing and Delivering Affordable Products and Services) เป็นการใช้กระบวนการทางธุรกิจในการผลิตและจำหน่ายสินค้าและบริการสู่ตลาดที่เรียกว่า The Bottom of the Pyramid (BoP) ในราคาที่ไม่แพง เหมาะกับกำลังซื้อของผู้บริโภคในระดับฐานรากให้สามารถเข้าถึงสินค้าและบริการ เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต พร้อมกันกับเป็นโอกาสสำหรับธุรกิจในการเข้าถึงตลาดปริมาณมหาศาล

การจำแนกกิจกรรมเพื่อสังคมข้างต้น หากพิจารณาจะพบว่ากิจกรรม 3 ชนิดแรกเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางการพูด หรืออีกนัยหนึ่งเป็นการสื่อสารการตลาดที่เข้าข่ายการดำเนินกิจกรรมโดยใช้ทรัพยากรนอกองค์กรเป็นหลัก ส่วนกิจกรรม 4 ชนิดหลัง เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางการกระทำ หรือเป็นการดำเนินกิจกรรมขององค์กรโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ภายในองค์กรเป็นหลัก

สถาบันไทยพัฒน์ (2551) ได้แบ่งรูปแบบของความรับผิดชอบต่อสังคมตามบทบาทและความเกี่ยวข้องของหน่วยงานเป็น 3 จำพวก ดังนี้

1. กิจกรรมเพื่อสังคม หรือ CSR-after-process คือ การดำเนินกิจกรรมของหน่วยงาน โดยมากเป็นองค์กรธุรกิจที่แสวงหากำไรเพื่อสร้างให้เกิดประโยชน์แก่สังคมในด้านต่างๆ กิจกรรมที่ดำเนินการนั้นมักแตกต่างหากจากการดำเนินธุรกิจที่เป็นกระบวนการหลักของกิจการ และเกิดขึ้น

ภายหลัง เช่น การแก้ไขเยียวยาชุมชนที่ได้รับผลกระทบทางมลพิษจากการประกอบการ การแจกจ่ายสิ่งของช่วยบรรเทาสาธารณภัย การเป็นอาสาสมัครช่วยบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ซึ่งกิจกรรมเพื่อสังคมเหล่านี้มักเป็นกิจกรรมที่อยู่นอกเหนือเวลาทำงานตามปกติ

2. ธุรกิจเพื่อสังคม หรือ CSR-in-process คือ การดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคมที่อยู่ในกระบวนการทำงานหลักของกิจการ หรือเป็นการทำธุรกิจที่หาทำไรอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม เช่น การป้องกันหรือกำจัดมลพิษในกระบวนการผลิต เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อชุมชน การผลิตสินค้าหรือบริการที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานตามข้อกำหนดในฉลากผลิตภัณฑ์ การเปิดเผยข้อมูลผลิตภัณฑ์อย่างถูกต้องครบถ้วนต่อผู้บริโภค การชดเชยความเสียหายให้แก่ลูกค้าที่เกิดจากความผิดพลาด ความบกพร่องของพนักงาน เป็นต้น ซึ่งการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคมนี้ถือเป็นกิจกรรมที่อยู่ในเวลาทำงานปกติของกิจการ

3. กิจการเพื่อสังคม หรือ CSR-as-process มีความแตกต่างจากสองจำพวกข้างต้นที่เป็นบทบาทขององค์กรธุรกิจโดยตรง กิจการในจำพวกนี้มักเป็นองค์กรที่ดำเนินงานโดยไม่แสวงหาทำไรให้แก่ตนเอง กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ หน่วยงานที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อยังประโยชน์ให้แก่สังคมในทุกกระบวนการของกิจการ ตัวอย่างของกิจการที่อาจจัดอยู่ในขำนี้ ได้แก่ องค์กรสาธารณประโยชน์ องค์กรประชาชน มูลนิธิ และส่วนราชการต่างๆ เป็นต้น

รูปแบบของความรับผิดชอบต่อสังคมนั้น ไม่ว่ารูปแบบจะเป็นเช่นไรก็ตาม แต่ทุกรูปแบบนั้นย่อมมีจุดมุ่งหมายไปทางเดียวกัน กล่าวคือเมื่อธุรกิจมีความรับผิดชอบต่อสังคมแล้ว ย่อมนำไปสู่การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเป็นปกติสุขระหว่างธุรกิจ สังคม และชุมชน

1.4 ความรับผิดชอบต่อสังคม กับ มาตรฐานเพื่อความปลอดภัย ISO 26000

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (2552) กล่าวว่าองค์กรระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน (International Organization for Standardization : ISO) ได้แนะนำมาตรฐาน ISO 26000 เป็นมาตรฐานที่มีวัตถุประสงค์ในการเป็นแนวทางในการดำเนินการเกี่ยวข้องกับความปลอดภัยต่อสังคมให้กับผู้ประกอบการที่มีความสนใจในการนำมาตรฐานนี้ไปประยุกต์ใช้กับองค์กรเพื่อธุรกิจที่ยั่งยืน โดยมีใช้เป็นดำเนินการผลิตสินค้าหรือบริการเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าเท่านั้น แต่จะต้องดำเนินการโดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและความรับผิดชอบต่อสังคม

มาตรฐานฉบับนี้สามารถนำไปใช้กับทุกประเภทธุรกิจทั้งภาครัฐและเอกชน ไม่ใช่มาตรฐานที่ใช้ในการรับรองระบบบริหารงานโดยบุคคลที่สาม เช่น ระบบบริหารจัดการคุณภาพ ISO 9001 หรือระบบบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001

มาตรฐาน ISO 26000 ได้กำหนดองค์ประกอบหลักของความปลอดภัยต่อสังคม ซึ่งมีความครอบคลุมผลกระทบด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ไว้ 7 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการกำกับดูแลองค์กรที่ดี (Organization Governance) ผู้มีส่วนได้เสียสามารถรับทราบถึงการปฏิบัติงานที่มีจริยธรรม เปิดเผย ปฏิบัติตามกฎหมาย เป็นที่น่าเชื่อถือมีความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้
2. ด้านสิทธิมนุษยชน (Human Right) ยอมรับในความสำคัญและความเท่าเทียมกัน ซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์
3. ด้านแรงงาน (Labor Practices) มีการพัฒนาบุคลากร และคำนึงถึงชีวอนามัยและความปลอดภัยของพนักงาน
4. ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) คำนึงถึงการป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
5. ด้านการดำเนินธุรกิจอย่างเป็นธรรม (Fair Operating Practices) ควรมีการแข่งขันระหว่างองค์กรอย่างเป็นธรรมและเปิดกว้าง ซึ่งจะช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพในการลดต้นทุนสินค้าและบริการรวมถึงช่วยขยายการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและมาตรฐานการครองชีพด้วย
6. ด้านผู้บริโภค (Consumer Issues) ให้ผู้บริโภคได้รับทราบข้อมูลสินค้า หรือบริการ ที่ถูกต้องเหมาะสม มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยคำนึงถึงความปลอดภัยและสุขภาพของผู้บริโภค
7. ด้านการพัฒนาและการมีส่วนร่วมของชุมชน (Contribution to the Community and Society)

ธุรกิจสามารถนำมามาตรฐาน ISO 26000 ไปประยุกต์ใช้ในเรื่องต่างๆ เช่น ระบบนโยบาย โครงสร้างและการดำเนินการ หรืออาจมีการดำเนินกิจกรรมใหม่เพิ่มเติมโดยพิจารณาความสัมพันธ์และความสำคัญขององค์ประกอบหลักที่มีต่อธุรกิจ ขอบเขตและการดำเนินการกับผลกระทบจากอิทธิพลของธุรกิจต่อผู้มีความสัมพันธ์ซึ่งต้องกำหนดเกณฑ์เพื่อพิจารณาความสำคัญ โดยพิจารณาจากนัยสำคัญต่อความรับผิดชอบต่อสังคมและผลกระทบของการดำเนินการ ทำการจัดลำดับความสำคัญขององค์ประกอบหลักและประเด็นต่างๆ หลังจากนั้นเปลี่ยนลำดับความสำคัญเข้าในวัตถุประสงค์ขององค์กร เพื่อกำหนดผู้รับผิดชอบ งบประมาณ และระยะเวลาดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

ความมุ่งมั่น ความเข้าใจในความรับผิดชอบต่อสังคม และการเข้ามามีส่วนร่วมของพนักงานทุกระดับ การสื่อสารทั้งภายในและภายนอกองค์กร การสร้างความตระหนักให้เกิดขึ้นในองค์กร เมื่อได้นำระบบนี้มาใช้ในองค์กร องค์กรจะต้องมีการรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ ประเมิน ทบทวน กิจกรรมที่ได้ดำเนินงานว่าบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนร่วมในการทบทวนการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ในส่วนของวัตถุประสงค์และเป้าหมาย โดยกำหนดตัวชี้วัดการขยายขอบเขตของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคม

ประโยชน์ที่องค์กรจะได้รับเมื่อนำมาตรฐาน ISO26000 ไปประยุกต์ใช้ คือ ธุรกิจสามารถเพิ่มขีดความสามารถ แรงจูงใจและขวัญกำลังใจให้กับพนักงาน ทางด้านธุรกิจจะเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับองค์กรทั้งในด้านชื่อเสียง ความน่าเชื่อถือ สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์กรต่อสาธารณชน เพิ่มความสามารถในการแข่งขัน เพิ่มยอดขายหรือส่วนแบ่งทางการตลาด ประโยชน์ทางด้านสิ่งแวดล้อมจะช่วยลดปัญหาและผลกระทบสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม เป็นการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน สร้างชุมชน สังคมให้เข้มแข็งเป็นประโยชน์ต่อประเทศต่อไป

1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม

พิพัฒน์ ยอดพฤติการ (2549 : 2 - 3) กล่าวว่า องค์กรที่นำแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมไปปฏิบัติจะเกิดผลลัพธ์ทั้งในส่วนรูปธรรมที่จับต้องได้ (Tangible) และในส่วนนามธรรมที่จับต้องไม่ได้ (Intangible) จากผู้ที่อยู่ในองค์กร ได้แก่ ผู้ถือหุ้น พนักงาน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กรทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนี้

1. ประโยชน์ที่เป็นรูปธรรม ในแง่ของผู้ถือหุ้นหรือเจ้าของกิจการ ราคาหุ้นจะมีเสถียรภาพ มีส่วนเกินมูลค่าหุ้นในอัตราสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ย เนื่องจากเป็นที่ต้องการของนักลงทุนในปัจจุบัน เม็ดเงินลงทุนในธุรกิจที่มีการทำกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม หรือที่เรียกกันว่า SRI (Social Responsibility Investing) มีมูลค่าเกิน 2 ล้านล้านเหรียญและมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น เกิดเป็นโอกาสที่องค์กรสามารถเข้าถึงแหล่งทุนได้เพิ่มมากขึ้นส่งผลให้ต้นทุนทางการเงินมีแนวโน้มที่ต่ำกว่าเกณฑ์ปกติของตลาด

ในแง่ของพนักงานจะเกิดความภาคภูมิใจในการทำงานร่วมกับองค์กร ได้รับความสุขจากการปฏิบัติงานในหน้าที่นอกเหนือจากผลตอบแทนในรูปตัวเงิน ทำให้องค์กรสามารถรักษากำลังคนที่มีความสามารถไว้ ในขณะที่เดียวกันก็สามารถที่จะชักชวนบุคคลที่มีคุณภาพและเป็นที่ต้องการให้เข้ามาทำงานในองค์กรได้อีกด้วย

ความสามารถในการสร้างรายได้และส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้นจากการที่ลูกค้าพิจารณาเลือกซื้อสินค้าและบริการจากองค์กรที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น การส่งเสริมการขายด้วยการบริจาครายได้ส่วนหนึ่งต่อทุกๆ การซื้อผลิตภัณฑ์ในแต่ละครั้งให้แก่หน่วยงานหรือมูลนิธิที่ช่วยเหลือสังคมด้านต่างๆ เป็นต้น นอกจากนี้ธุรกิจยังสามารถลดรายจ่ายของกิจการจากการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม เช่น โรงไฟฟ้าธรรมรงค์ให้ประชาชนประหยัดพลังงาน เพื่อที่จะได้ไม่ต้องลงทุนสร้างโรงไฟฟ้าทดแทนแห่งใหม่ หรือการลดงบประมาณใช้จ่ายด้านโฆษณาในการเปิดตัวสินค้าแปรรูปของบริษัทแห่งหนึ่งที่มีส่วนช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับความเดือดร้อนจากผลผลิตที่ล้นตลาดโดยได้รับการสนับสนุนด้านประชาสัมพันธ์จากหลาย

ภาคส่วนในสังคมเปรียบเทียบกับงบประมาณในการโฆษณาสินค้าที่ไม่มีส่วนผสมของกิจกรรมเพื่อสังคมของบริษัทแห่งเดียวกัน

2. ประโยชน์ที่เป็นนามธรรม ธุรกิจสามารถได้รับประโยชน์จากการวางตำแหน่งตราผลิตภัณฑ์ (Brand Positioning) ให้อยู่ในใจของลูกค้าเป็นอันดับต้นๆ ในประเภทสินค้าหรือการบริการนั้นๆ โดยการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมร่วมกับการทำตลาดผลิตภัณฑ์ สำหรับองค์กรที่ไม่ใช้ตราผลิตภัณฑ์เป็นชื่อขององค์กร หรือเป็นองค์กรที่มีหลายตราผลิตภัณฑ์สามารถดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมที่เสริมภาพลักษณ์องค์กร (Corporate Image) นอกเหนือจากการวางตำแหน่งตราผลิตภัณฑ์ โดยการสร้างธรรมเนียมปฏิบัติทางธุรกิจที่อำนวยประโยชน์ต่อสังคมโดยสมัครใจมากกว่าเป็นเพียงการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับในอุตสาหกรรมหรือกฎหมาย เช่น การจัดหาและดูแลระบบบำบัดของเสียจากโรงงานให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำของกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง หรือมากกว่าการมีระบบไว้เพียงเพื่อให้ผ่านการตรวจสอบตามเกณฑ์ แต่มิได้เปิดใช้งาน เป็นต้น

จากการศึกษาแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจในด้านความหมาย การจำแนกระดับชั้น รูปแบบ และความรับผิดชอบต่อสังคมกับมาตรฐานเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม ISO 26000 นั้น ทำให้ผู้วิจัยมีความรู้และความเข้าใจด้านกระบวนการดำเนินธุรกิจขององค์กร เนื่องมาจากการดำเนินโครงการกิจกรรมเพื่อสังคมต่างๆ ของบริษัทล้วนเป็นการดำเนินการภายใต้แนวคิดนี้ เพราะแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมดังกล่าว เป็นแนวคิดตั้งต้นที่สำคัญต่อการดำเนินการรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ นำไปสู่การวิเคราะห์หาความหมายดังกล่าวได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้การศึกษาแนวคิดดังกล่าวช่วยให้ผู้วิจัยสามารถมองทัศนะต่างๆ ของบริษัทในหลากหลายแง่มุม นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาวิจัย กล่าวคือ ผู้วิจัยใช้แนวคิดนี้เพื่อกำหนดกรอบและใช้เป็นแนวทางในการศึกษารวมทั้งกำหนดแนวคำถาม เพื่อให้ผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลไปในทิศทางที่ถูกต้องและได้ทราบถึงความหมายที่แท้จริง

2. แนวคิดเรื่องบรรษัทภิบาล (Corporate Governance)

2.1 ที่มาและความหมาย

เมื่อโลกต้องเผชิญกับวิกฤตการณ์ล่มสลายของระบบเศรษฐกิจหลายครั้งหลายครานั้น ผู้เชี่ยวชาญเชื่อว่าที่เกิดเหตุการณ์เช่นนี้ มีสาเหตุมาจากการฉ้อโกงของผู้บริหารที่สมรู้ร่วมคิดกับผู้มีอำนาจปกครองประเทศ ประกอบกับความรู้ประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารและกระบวนการผลิตที่ไม่สามารถนำไปสู่การแข่งขันทางการค้าได้ ปัญหาดังกล่าวนำไปสู่แนวคิดเรื่องบรรษัทภิบาล (สมคิด บางโม 2549)

คำว่า “บรรษัทภิบาล” มาจากคำว่า “บรรษัท” แปลว่า บริษัทหรือองค์กรธุรกิจขนาดใหญ่มุ่งทำธุรกิจเพื่อมุ่งหวังผลกำไรซึ่งรวมถึงธุรกิจเอกชน รัฐวิสาหกิจต่างๆ และ คำว่า “อภิบาล” แปลว่า ปกครอง บำรุงรักษาที่มีความเอื้ออาทร มีความเอื้อเพื่อแผ้ว เป็น การปกครองที่ผู้ปกครองและผู้ถูกปกครองอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ดังนั้น บรรษัทภิบาล หมายถึงถึง แนวทางในการปกครองบริษัทที่มีขนาดใหญ่ หรือการบำรุงรักษาบริษัทขนาดใหญ่ ทั้งนี้ต้องมีการปกครองด้วยความเอื้อเพื่อให้องค์กรนั้นอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขโดยมุ่งหวังผลประโยชน์สูงสุดอย่างไรก็ตามมิผู้ให้ความหมายของบรรษัทภิบาลไว้หลากหลาย ดังนี้

องค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนาของประเทศกลุ่มยุโรป (Organization for Economic Cooperation and Development : OECD) กล่าวว่า บรรษัทภิบาล คือ โครงสร้างที่แสดงความสัมพันธ์และความร่วมมือร่วมใจของผู้ถือหุ้น คณะกรรมการบริษัท ฝ่ายบริหารขององค์กรเพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพจากการบริหารงานเพื่อนำองค์กรไปสู่เป้าหมายตามที่ตั้งไว้ (เกียรติศักดิ์ จีระเชียรนาถ 2542)

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กล่าวว่า คือ ระบบที่จัดให้มีโครงสร้าง และ กระบวนการของความสัมพันธ์ระหว่างกรรมการ ฝ่ายจัดการและผู้ถือหุ้น เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันเพื่อนำไปสู่ความเจริญเติบโตและเพิ่มมูลค่าให้กับผู้ถือหุ้นในระยะยาว โดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียอื่นประกอบ

บรรษัทภิบาลแห่งชาติ (National CG Committee) (2554) กล่าวว่า “บรรษัทภิบาล” และ “การกำกับดูแลกิจการ” มาจากคำเดียวกัน คือ Corporate Governance โดยให้ความหมายไว้ 3 มุมมอง ดังนี้

1. บรรษัทภิบาล เป็นความสัมพันธ์อย่างหนึ่ง ระหว่างคณะกรรมการ ฝ่ายจัดการ ผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียอื่น ในการกำหนดทิศทางและสอดส่องดูแลผลการปฏิบัติงานของบริษัท
2. บรรษัทภิบาลเป็นโครงสร้างและกระบวนการภายในที่จัดขึ้น เพื่อให้ความมั่นใจว่า คณะกรรมการสามารถประเมินผลงานของฝ่ายจัดการของบริษัทอย่างตรงไปตรงมาและมีประสิทธิภาพ
3. บรรษัทภิบาล คือ ระบบที่จัดให้มีกระบวนการและโครงสร้างของภาวะผู้นำ และการควบคุมของกิจการให้มีความรับผิดชอบตามที่ด้วยความโปร่งใสและสร้างความสามารถในการแข่งขันเพื่อรักษาเงินลงทุน เพิ่มคุณค่าให้กับผู้ถือหุ้นในระยะยาว ภายใต้กรอบการมีจริยธรรมที่ดี คำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น และสังคมโดยรวม

เดือนเด่น นิคมบริรักษ์ (2542 : 2) ผู้อำนวยการวิจัยด้านการบริหารจัดการระบบเศรษฐกิจ กล่าวว่า บรรษัทภิบาลที่ดี คือ การจัดการธุรกิจอย่างมีคุณธรรมโปร่งใสตรวจสอบได้โดย

ผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจปกครองในการบริหารจัดการธุรกิจนั้นมีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบต่อนักที่ และผลการกระทำของตนต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของธุรกิจทุกรายเท่าเทียมกัน

สมคิด บางโม (2549) มีความเห็นว่า บรรษัทภิบาล หมายถึง การกำกับดูแลและบริหารจัดการองค์กรของธุรกิจที่ดี เพื่อให้องค์กรธุรกิจบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มได้รับประโยชน์และไม่กระทบต่อสังคม

2.2 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือผู้เกี่ยวข้องของธุรกิจ

หลักการของบรรษัทภิบาล กล่าวถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือผู้มีผลประโยชน์ร่วมกับองค์กรธุรกิจที่สำคัญ 6 กลุ่ม ดังนี้ (อภิรัฐ ตั้งกร่าง และคณะ 2546 : 204)

1. ผู้ถือหุ้น (Stockholders) คือบุคคล หรือนิติบุคคล ซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องที่สำคัญของธุรกิจ ผู้ที่คาดหวังว่าจะได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนในรูปของเงินปันผลในอัตราที่น่าพอใจ

2. คณะกรรมการบริษัท (The Board of directors) คือ บุคคลสำคัญอย่างยิ่งของธุรกิจ มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมนโยบายของบริษัทอย่างถูกต้องตามกฎหมาย โดยคาดหวังให้บริษัทมีความเจริญก้าวหน้า

3. ผู้บริหาร (Managers) คือ ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีหน้าที่ในการกำหนดกลยุทธ์ในการทำ การตัดสินใจดำเนินการของแต่ละวัน มีความคาดหวังว่าจะได้รับค่าตอบแทน เงินเดือน ค่าจ้างค้ำกับความสามารถ

4. พนักงาน (Employee) คือ ผู้อยู่ในความควบคุมของสภาพแรงงาน ทำหน้าที่ปฏิบัติงานให้กับธุรกิจ มีความคาดหวังว่าจะได้รับเงินเดือน หรือค่าตอบแทนที่ยุติธรรมและค้ำกับความสามารถหรือผู้ที่เป็นเจ้าของหุ้นในบริษัทที่ได้รับผลกระทบต่อการดำเนินนโยบายบางอย่างขององค์กร

5. เจ้าหนี้ (Creditors) คือ บุคคล หรือองค์กรใดๆ ที่ธุรกิจกู้ยืมเงินมา คาดหวังว่าจะได้รับผลตอบแทนจากการกู้ยืมตรงตามกำหนดเวลา บุคคลกลุ่มนี้มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานของธุรกิจด้วย

6. รัฐบาล (Government) มีความเกี่ยวข้องโดยผ่านทางกฎหมาย และกฎระเบียบต่างๆ ขององค์กร ควบคุมไม่ให้ธุรกิจเอาเปรียบประชาชน และส่งเสริมให้ธุรกิจดำเนินการอย่างคล่องตัว คาดหวังว่าบริษัทจะชำระภาษีครบถ้วนตามกำหนดเวลา

อัจฉรา โยมสินธุ์ (2544 : 33-38) กล่าวว่า โครงสร้างที่แสดงถึงความสัมพันธ์และความรับผิดชอบร่วมกัน ระหว่างกลุ่มหลักขององค์การซึ่งประกอบด้วยผู้ถือหุ้น คณะกรรมการบริษัทและฝ่ายจัดการ เพื่อก่อให้เกิดสมรรถนะการแข่งขันขององค์การ อันจะนำไปสู่เป้าหมายของ

องค์กรที่กำหนดไว้โดยการบริหารและการกำหนดทิศทางขององค์กรจะต้องคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อผู้มีผลประโยชน์ร่วมด้วย ดังนั้นจึงเกิด หลักบรรษัทภิบาลสากล 6 ประการดังนี้

1. ความรับผิดชอบหน้าที่ (Responsibility) องค์กรจะต้องกำหนดภารกิจของแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน ทุกคนทุกฝ่ายรู้หน้าที่ของตนเองว่าจะต้องทำอะไรและเข้าใจในหน้าที่ของตนชัดเจน ยึดหลักความถูกต้องในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการทำงาน

2. ความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจและการกระทำของตน (Accountability) ทุกฝ่ายในองค์กรจะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรู้สึกรับผิดชอบอย่างแท้จริง มีความเข้าใจว่าต้องรับผิดชอบต่อใคร ลักษณะใด เท่าไรและอย่างไร

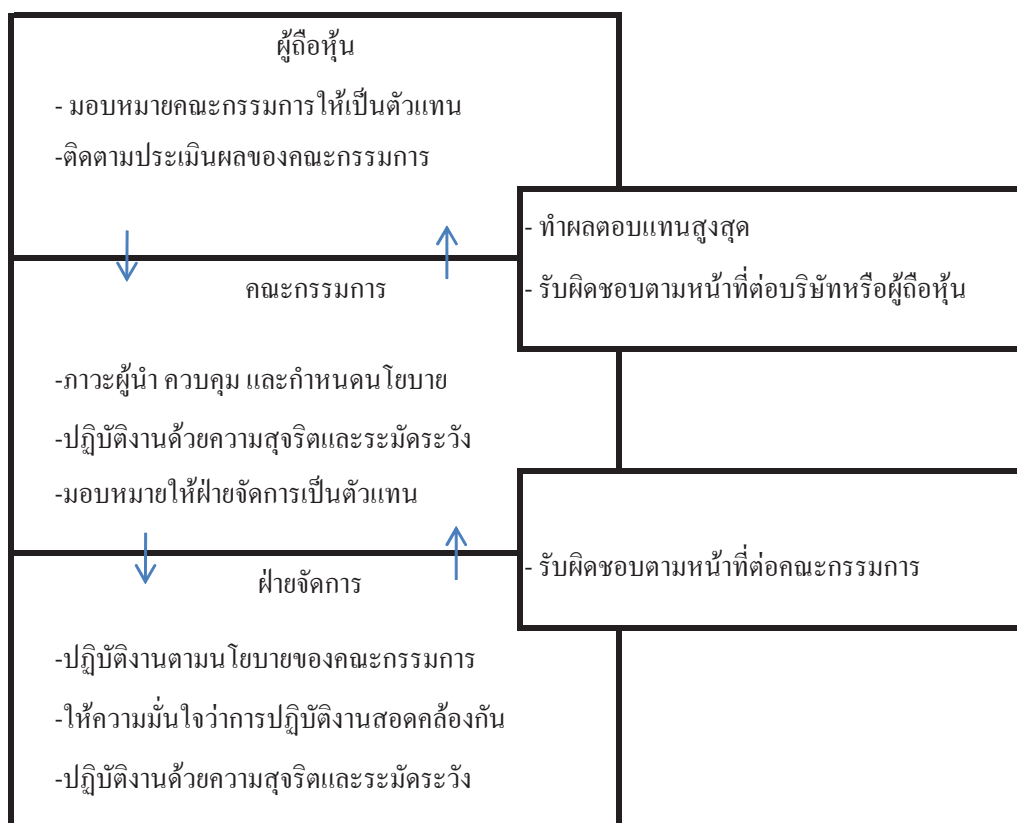
3. ความยุติธรรม (Fairness) ถือเป็นหลักจริยธรรมพื้นฐานในการทำธุรกิจ การสร้างความยุติธรรมในการดำเนินธุรกิจควรเริ่มตั้งแต่ระดับนโยบาย กฎระเบียบต่างๆ ต้องเสมอภาคมีความเท่าเทียม มีหลักการที่ชัดเจน

4. ความโปร่งใส (Transparency) ถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงานตามหลักบรรษัทภิบาล ข้อมูลข่าวสารทางธุรกิจต่างๆ โดยเฉพาะผลการดำเนินงานภายในทางการเงินที่บริษัทเปิดเผยจะต้องโปร่งใส เชื่อถือได้เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ถือหุ้น นักลงทุน และตลาดทุน

5. คุณค่าระยะยาว (Long-term Value) หลักบรรษัทภิบาลให้ความสำคัญกับการสร้างคุณค่าในระยะยาวแก่องค์กรมากกว่าการดักดวงผลประโยชน์ในระยะสั้น คณะกรรมการบริษัทจะมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความมุ่งมั่นที่จะทำธุรกิจเพื่อสร้างคุณค่าในระยะยาวเพื่อความมั่นคงและยั่งยืน

6. การปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) องค์กรต้องส่งเสริมในการปฏิบัติงานในทุกด้านมุ่งสู่ความเป็นเลิศ มุ่งสร้างความสมบูรณ์แบบ โดยมีนโยบายที่ชัดเจน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของธุรกิจ มีการผลักดันสนับสนุนให้ทุกฝ่ายมีการพัฒนาตนเองตลอดเวลา

บรรษัทภิบาลแห่งชาติ (2554) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของกลุ่มผู้เกี่ยวข้องที่มีความสำคัญ ประกอบด้วย ผู้ถือหุ้น คณะกรรมการ และฝ่ายจัดการ ดังนี้

ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ของผู้ถือหุ้น คณะกรรมการ และฝ่ายจัดการ

ที่มา : บรรษัทภิบาลแห่งชาติ, What is CG [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 15 มิถุนายน 2554. เข้าถึงได้จาก <http://www.cgthailand.org>

จากภาพความสัมพันธ์ของผู้ถือหุ้น คณะกรรมการ และฝ่ายจัดการข้างต้นนั้นสามารถสรุปความสัมพันธ์ได้ว่าผู้ถือหุ้น หรือเจ้าของบริษัททำหน้าที่ในการมอบหมายให้คณะกรรมการเข้าไปดำเนินการในฐานะตัวแทน ซึ่งผู้ถือหุ้นมีหน้าที่ติดตามผลการดำเนินการของคณะกรรมการ โดยที่คณะกรรมการเมื่อได้รับหน้าที่เป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้นแล้วจะอยู่ในฐานะเป็นผู้นำ มีหน้าที่ควบคุมและกำหนดนโยบายของบริษัทให้ถูกต้องตามกฎหมาย ดำเนินงานด้วยความสุจริตด้วยการมอบหมายให้ฝ่ายจัดการเป็นผู้ปฏิบัติงานตามนโยบายที่คณะกรรมการวางไว้ มีหน้าที่รายงานผลการปฏิบัติงานให้คณะกรรมการทราบ และคณะกรรมการจะทำหน้าที่รายงานผลตอบแทนไปยังผู้ถือหุ้น

2.3 มิติของบรรษัทภิบาล

มิติของบรรษัทภิบาล ประกอบด้วยมิติที่สำคัญ 3 มิติ (พรนพ พุกกะพันธุ์ 2546 : 281) ดังนี้

1. โครงสร้างและกระบวนการ (Structure and process) ของการควบคุมองค์กรเพื่อไปสู่เป้าหมาย คือ ส่วนที่เป็นรูปธรรมซึ่งประกอบด้วยโครงสร้างองค์กร การกำหนดอำนาจหน้าที่ คู่มือคำสั่ง ระเบียบปฏิบัติ ระบบงานต่างๆ ทำให้โครงสร้างและกระบวนการต้องเอื้อให้การควบคุมองค์กรไปสู่วัตถุประสงค์ขององค์กรที่ตั้งไว้

2. จริยธรรมและคุณธรรมของคนในองค์กร (Ethics and Integrity of people) ให้มีความสำคัญมากในระดับสูงที่ต้องมีการปฏิบัติให้เป็นตัวอย่าง โดยที่ผู้บริหารระดับสูงจะต้องเป็นผู้ลงมือปฏิบัติก่อน โดยมีให้มีการละเลยในระดับล่าง ปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกันทั้งองค์กรซึ่งเรื่องของคุณธรรมจริยธรรมนั้นเป็นนามธรรมที่จับต้องยาก แต่ถ้าสามารถปฏิบัติได้ก็จะสามารถส่งผลสัมฤทธิ์แก่องค์กรอย่างสูง

3. ความสามารถและภูมิปัญญา (Competence and wisdom) คือ ความสามารถของคนในองค์กรที่สามารถนำเอาความรู้มาสร้างทักษะฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญเพียงพอจนนำไปสู่ความเชี่ยวชาญ ในมิตินี้จึงต้องเน้นตั้งแต่ระดับกรรมการบริหารของบริษัท ฝ่ายบริหาร ฝ่ายจัดการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดในองค์กร

การหล่อหลอมทั้งสามมิติเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดพลานุภาพในการนำองค์กรไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ อันเป็นการสร้างสมรรถนะในการแข่งขัน อีกทั้งเป็นการสร้างเสถียรภาพให้เกิดขึ้นในองค์กรด้วย

2.4 หลักการสำคัญของบรรษัทภิบาล

หลักการสำคัญของภาคเอกชนต้องมีความสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลของภาครัฐ โดยเน้นความสมัครใจของภาคเอกชนมากกว่าการบังคับ ภาคเอกชนในประเทศต่าง ๆ จึงกำหนดหลักการสำคัญของบรรษัทภิบาลขึ้นมาเพื่อจูงใจให้เอกชนอยากกระทำเพื่อผลประโยชน์ของบริษัททั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยมีหลักการสำคัญดังนี้ (สมคิด บางโม 2549 : 121)

1. ความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ ในฐานะที่องค์กรเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและประเทศชาติ องค์กรจึงควรคืนกำไรสู่สังคมผ่านทางกิจกรรมการกุศลต่างๆ ตามความเหมาะสม ตลอดจนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สภาวะแวดล้อมและสนับสนุนกิจกรรมใด ๆ ก็ตามที่ก่อให้เกิดประโยชน์ที่ยั่งยืนต่อประเทศชาติอย่างเป็นรูปธรรม การให้ผลตอบแทนที่ยั่งยืนแก่ผู้ถือหุ้นหรือเจ้าของกิจการ องค์กรควรตระหนักถึงการสร้างมูลค่าขององค์กรในระยะยาว ไม่ควรคำนึงแต่

เพียงผลตอบแทนระยะสั้น รวมทั้งมีการพัฒนาและปรับปรุงระบบการบริหารให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ความเพียรพยายามที่จะให้เจ้าของกิจการหรือผู้ถือหุ้นได้รับผลตอบแทนที่สม่ำเสมอและยั่งยืน

การรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงานตามหน้าที่ (Accountability) ในการทำงานนั้น เมื่อให้มีข้อมูลนำเข้า (Input) และมีการทำงานที่เป็นกระบวนการ (Process) ย่นนำไปสู่ผลผลิต (Output) และเสียงตอบรับ (Feed back) ผลผลิต ในที่นี้ไม่ว่าจะตรงตามวัตถุประสงค์ขององค์กรที่ได้คาดหวังไว้หรือไม่ก็ตาม และไม่ว่าผลผลิตนั้นจะให้ทุนหรือให้โทษต่อองค์กรย่อมต้องถือเป็นผลผลิตรวมขององค์กรทั้งสิ้นจะปิดความรับผิดชอบไม่ได้เพราะถือว่าเป็นจรรยาบรรณในการประกอบธุรกิจ

2. การเปิดเผยข้อมูลสารสนเทศและความโปร่งใส (Transparency) ความเชื่อมั่นของนักลงทุน เจ้าหนี้และผู้เกี่ยวข้อง เกิดจากความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กร องค์กรที่ตรวจสอบได้รวมทั้งกำหนดภารกิจของแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและทันเหตุการณ์ให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยข้อมูลที่เปิดเผยควรมีความสม่ำเสมอ คือ ได้รับการจัดทำและถูกบันทึกตามหลักเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และสามารถเปรียบเทียบข้อมูลจากแหล่งอื่นได้อย่างสะดวก

3. ปฏิบัติกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มอย่างเป็นธรรม คือ มุ่งปฏิบัติต่อผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นเจ้าของกิจการ ผู้ถือหุ้น ผู้ซื้อสินค้า ผู้ขายสินค้า พนักงาน เจ้าหนี้ รัฐบาลและสังคมโดยรวมอย่างยุติธรรม หมายความว่า องค์กรมีความจำเป็นต้องปฏิบัติอย่างเสมอภาคกันระหว่างผู้ถือหุ้นหรือเจ้าของกิจการไม่ว่าจะเป็นรายใหญ่หรือรายย่อย ชาวไทยหรือชาวต่างชาติ โดยถือผู้ถือหุ้นทุกรายมีความสำคัญต่อองค์กรทั้งสิ้น

4. การลดความเสี่ยง แม้ว่าองค์กรจะมีการกำหนดวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจนและมีการวางแผนการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ ตลอดจนกำหนดกระบวนการควบคุมและตรวจสอบผลการปฏิบัติอย่างรัดกุมแล้วก็ยังจำเป็นต้องมีกระบวนการบริหารความเสี่ยง เน้นการปฏิบัติได้อย่างสม่ำเสมอ โดยวิเคราะห์ความเสี่ยงของการดำเนินธุรกิจแล้วกำหนดระดับความสำคัญของความเสี่ยง มาตรการควบคุมและขั้นตอนการปฏิบัติอย่างเคร่งครัดเพื่อลดความเสี่ยงให้เหลือน้อยที่สุด การมุ่งผลอันเป็นเลิศในองค์กร คือ การมุ่งปฏิบัติอันเป็นเลิศซึ่งใช้ได้ผลดีมาแล้วจากหน่วยงานอื่นๆ จากนั้นจึงประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพงานขององค์กร นอกจากนี้ยังต้องส่งเสริมการปฏิบัติอันเป็นเลิศแก่บุคลากรทุกฝ่าย โดยผลักดันให้ทุกหน่วยงานพัฒนาตนเองตลอดเวลาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ (นพพร เรืองสกุล 2545 : 97)

5. คณะกรรมการเป็นอิสระและเข้มแข็ง ซึ่งคณะกรรมการ คือบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจในการตัดสินใจภายในองค์กรภาคธุรกิจ ส่วนคำว่า อิสระ ในที่นี้หมายถึงอิสระในการตัดสินใจ

กระทำการสิ่งหนึ่งสิ่งใดอันเป็นประโยชน์ต่อองค์กรที่ตนสังกัดอยู่ คณะกรรมการบริหารควรมีความเป็นอิสระสูงและควรที่จะต้องมีจิตวิญญาณสาธารณะ (Public Spirit) ซึ่งหมายถึงการคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง สำหรับคำว่า ความเข้มแข็งในที่นี้ หมายถึง ความเข้มแข็งทางด้านจิตใจและการกระทำของผู้บริหารซึ่งต้องยึดมั่นในการกระทำที่ดี

จากการศึกษาหลักบรรษัทภิบาล สรุปได้ว่าเป็นหลักการจัดการบริหารที่ดีโดยแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลฝ่ายบริหารขึ้นมาเพื่อดูแลการทำงานของฝ่ายบริหารให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หลักบรรษัทภิบาลนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับทุกคนในองค์กร ดังนั้นการที่จะนำหลักบรรษัทภิบาลมาใช้ ควรจะมีการแจ้งให้ทุกคนในองค์กรทราบและได้รู้ถึงหลักของบรรษัทภิบาลว่ามีความจำเป็น ความสำคัญ และควรปฏิบัติอย่างไร การนำหลักบรรษัทภิบาลมาใช้ต้องรู้ว่าหัวใจสำคัญ คือ ข้อมูลทุกอย่างควรที่จะเปิดเผยอย่างโปร่งใสและเป็นธรรมให้ทุกฝ่ายได้รับรู้ เพื่อที่จะได้สร้างความน่าเชื่อถือ ความไว้วางใจ และความเชื่อมั่นให้เกิดแก่ธุรกิจซึ่งจะส่งผลให้บริษัทมีความเจริญก้าวหน้าคงอยู่ตลอดไป

ผู้วิจัยสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาแนวคิดเรื่องบรรษัทภิบาลซึ่งประกอบด้วย การศึกษาที่มาและความหมาย ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือผู้เกี่ยวข้องของธุรกิจ มิติและหลักการสำคัญ ผู้วิจัยตระหนักว่าการบริหารธุรกิจโดยยึดหลักความถูกต้องนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อองค์กร ความรู้และความเข้าใจสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัย นำไปกำหนดกรอบเพื่อใช้เป็นแนวทางในกำหนดคำถามทั้งทักษะของชุมชนที่มีต่อธุรกิจและทักษะของผู้บริหารที่มีต่อนโยบายดังกล่าว

3. แนวคิดชุมชนสัมพันธ์ (Community Relations)

3.1 ความหมายของแนวคิดชุมชนสัมพันธ์

แนวคิดชุมชนสัมพันธ์เป็นแขนงหนึ่งของประชาสัมพันธ์ โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ ชุมชน ดังนั้นควรมีการศึกษาถึงความหมายของคำว่าชุมชน ในขั้นต้นนักวิชาการทางด้านต่าง ๆ ได้อธิบายและให้ความหมายถึงชุมชนไว้หลายทัศนะ ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ให้ความหมายของ ชุมชน ว่า หมู่ชน กลุ่มคนที่อยู่รวมกันเป็นสังคมขนาดเล็ก อาศัยอยู่ในอาณาบริเวณเดียวกันและมีผลประโยชน์ร่วมกัน กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้ความหมายว่า ชุมชน คือ กลุ่มคนจำนวนหนึ่งที่อยู่รวมตัวกันขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออยู่อาศัยร่วมกัน มีการทำกิจกรรมร่วมกัน มีการเรียนรู้ร่วมกัน และมีความเอื้ออาทรต่อกัน ในแต่ละชุมชนนั้นควรมีคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม

สามารถตอบสนองต่อการดำรงชีวิตของชุมชน ที่เกี่ยวข้องกับสภาพความเป็นอยู่ ความพอใจและความต้องการ

กองสังฆเวทล้อมชุมชนและพื้นที่เฉพาะ กล่าวถึงความหมายของ ชุมชน ว่า ถิ่นฐานที่อยู่ของกลุ่มคน ถิ่นฐานนี้มีพื้นที่อ้างอิงได้ และกลุ่มคน นี้มีการอยู่อาศัยร่วมกัน มีการทำกิจกรรมเรียนรู้ ติดต่อสื่อสาร ร่วมมือและพึ่งพา อาศัยกัน มีวัฒนธรรมและภูมิปัญญาประจำถิ่น มีจิตวิญญาณและความผูกพันอยู่กับพื้นที่แห่งนั้นอยู่ภายใต้การปกครองเดียวกัน

จาง อติวัฒน์สิทธิ์ และ คณะ (2545 : 133) กล่าวว่า ชุมชน คือ กลุ่มคนพวกหนึ่งที่มาอยู่ร่วมกันในอาณาบริเวณหนึ่งโดยคนเหล่านี้ถือว่าตนมีความผูกพันอยู่กับอาณาบริเวณแห่งนั้น ความยึดเหนี่ยวกันเป็นปึกแผ่นมั่นคง มีการกระทำ กิจกรรมต่างๆ หลายด้านด้วย กลุ่มต่าง ๆ ที่ต้องพึ่งพาอาศัยกัน เช่น ครอบครัวหลายๆ ครอบครัว โรงเรียน วัด ร้านค้า โรงงาน รวมกันเป็นหมู่บ้านเป็นเมือง แต่กระนั้นก็ตามแม้ว่าชุมชนจะมีกิจกรรมต่าง ๆ หลายด้านและสามารถตอบสนองความต้องการจำเป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิตของสมาชิกได้ แต่ชุมชนก็ยังเป็นหน่วยย่อยของสังคมที่ต้องขึ้นอยู่กับอำนาจรัฐ

ชุมชน (Community) หมายถึง กลุ่มบุคคลหลายๆ กลุ่มมารวมกันอยู่ในอาณาเขตและภายใต้กฎหมาย หรือข้อบังคับเดียวกัน มีการสังสรรค์กัน มีความสนใจร่วมกันและมีผลประโยชน์คล้ายๆ กันและมีแนวพฤติกรรมเป็นอย่างเดียวกัน เช่น ภาษาพูด ขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือพูดอีกอย่างหนึ่งคือมีวัฒนธรรมร่วมกันนั่นเอง (จิรพรรณ กาญจนะจิตรา 2525 : 11, อ้างถึงใน ขบวนพลตรี 2529 : 1)

มาร์ค เอส โฮแมน (Homan 1994 : 82, อ้างถึงใน ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ 2543 : 26) กล่าวว่าชุมชน หมายถึง การที่คนจำนวนหนึ่งที่อาศัยอยู่พื้นที่แห่งหนึ่ง มีความเชื่อผลประโยชน์กิจกรรมและมีคุณสมบัติอื่นๆ ที่คล้ายคลึงกัน คุณลักษณะเหล่านี้มีลักษณะเด่นเพียงพอที่จะทำให้สมาชิกนั้นตระหนักและเกื้อกูลกัน

ปีเตอร์ คูก (Cook 1996) กล่าวถึงชุมชน คือ สถานที่และกลุ่มคนที่บุคคลรู้จักเป็นอย่างดี รู้ทั้งข้อดีและข้อเสียของชุมชน เป็นทั้งส่วนหนึ่งของระบบรวม และระบบส่วนบุคคล

ชยันต์ วรรธนะภูติ (2536 : 44) ให้ความหมายของชุมชนไว้ว่า ชุมชนมีความหมายในระดับเดียวกับคำว่าสังคมหมู่บ้าน คือ เป็นหน่วยของสังคมหรือหน่วยทางการปกครองขนาดเล็กในระดับพื้นฐานที่มีการรวมกันของกลุ่มคนจำนวนหนึ่งในพื้นที่แห่งหนึ่ง อาศัยทรัพยากรธรรมชาติในบริเวณนั้นในการดำรงชีวิต โดยเหตุที่มีคนกลุ่มดังกล่าวมาอาศัยอยู่รวมกันใช้ทรัพยากรเพื่อการผลิตจึงมีการกำหนดรูปแบบความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันขึ้น มีองค์กร สถาบันของชุมชนและกฎเกณฑ์ต่างๆ ทั้งนี้ ชุมชน หมายถึง สังคมขนาดเล็กในชนบทที่ยังไม่พัฒนาหรือสังคมหมู่บ้าน

ที่สมาชิกของสังคมยังมีความสัมพันธ์แบบเครือญาติและยังรักษาแบบแผนการดำรงชีวิตบางส่วนได้ (ชยันต์ วรรณะภุติ 2536, อ้างถึงใน อकिन รพีพัฒน์ และ คณะ 2536)

พิทักษ์ ชุมงคล (2549 : 44) สรุปว่า ชุมชน หมายถึง กลุ่มคนที่อาศัยอยู่ร่วมกันในพื้นที่ใกล้เคียงกัน มีการทำกิจกรรมเรียนรู้ ติดต่อสื่อสาร ร่วมมือ พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีการอาศัยทรัพยากรในบริเวณนั้นในการดำรงชีวิต หรือประกอบอาชีพ ส่งผลให้กลุ่มชนมีความรู้สึกตระหนักถึงคุณค่าและห่วงใยในทรัพยากร วัฒนธรรม วิถีชีวิต และสิ่งแวดล้อมของถิ่นฐานตน พร้อมทั้งจะแสดงออกทางความคิดหรือพฤติกรรมเพื่อปกป้องรักษาให้ทรัพยากร วัฒนธรรม วิถีชีวิต และสิ่งแวดล้อมเหล่านั้นคงอยู่ในสถานะที่กลุ่มชนนั้นพึงพอใจ

จากการศึกษาทัศนะที่หลากหลายของคำว่า ชุมชน ผู้ศึกษาสรุปความได้ว่า ชุมชน หมายถึง การที่กลุ่มคนที่อาศัยอยู่ร่วมกันในพื้นที่แห่งหนึ่ง มีการปกครองกันเองอาศัยอยู่ร่วมกันภายใต้กฎหมายหรือข้อบังคับ ทั้งนี้กลุ่มคนดังกล่าวจะมีแนวพฤติกรรมเป็นไปในทิศทางเดียวกันมีภาษาพูด ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นรวมถึงจิตวิญญาณ ผูกพันกับพื้นที่แห่งนั้น มีความห่วงใยพร้อมที่จะแสดงออกทางความคิดหรือพฤติกรรมเพื่อปกป้องรักษาวิถีชีวิตและสิ่งแวดล้อมในถิ่นฐานตนโดยอาศัยทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่เป็นวัตถุดิบในการตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของชีวิต มีการเรียนรู้ ความเอื้ออาทรและทำกิจกรรมหลากหลายด้านร่วมกัน

สนธยา พลศรี (2545) ได้กล่าวถึงประเภทของชุมชน 2 ประเภท ดังนี้

1. ชุมชนเมือง (Urban Community) คือ ชุมชนที่มีความหนาแน่นของประชากรมาก (บางประเทศไม่ใช้เกณฑ์ความหนาแน่นของประชากร แต่ถือเอาจำนวนประชากรในชุมชน เป็นสำคัญ เช่น ประเทศฝรั่งเศสและอิสราเอล กำหนดจำนวนประชากรต้องมากกว่า 2,000 คน ประเทศสหรัฐอเมริกา กำหนดจำนวนประชากรมากกว่า 2,500 คน ประเทศเบลเยียมกำหนดจำนวนประชากรมากกว่า 5,000 คน ประเทศสเปนกำหนดจำนวนประชากรมากกว่า 10,000 คน และประเทศญี่ปุ่นกำหนดจำนวนประชากรมากกว่า 30,000 คน เป็นต้น) อาคาร บ้านเรือนหนาแน่นเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นมากกว่าสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ อาชีพมีความหลากหลาย ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม การค้าขายและการบริการ สมาชิกมีความเป็นอิสระ ปึงเจกบุคคลสูงทำให้ความสัมพันธ์เป็นแบบทางการมากกว่าส่วนตัว สามารถอยู่ร่วมกันได้เพราะผลประโยชน์ที่แต่ละคนจะได้รับ

ชุมชนเมืองจะอยู่ภายใต้การปกครองรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง เช่น เทศบาล มหานคร และมีชุมชนย่อยๆรวมอยู่ในบริเวณเหล่านี้ เช่น ตรอก ซอย ถนน หรือเรียกตามชื่อที่ตั้งของชุมชนต่างๆ เช่น บางเขน บางนา พระโขนง ลาดพร้าว เป็นต้น

2. ชุมชนชนบท (Rural Community) เป็นชุมชนในเขตชนบท มีความหนาแน่นของประชากรน้อย ผู้อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน มีชีวิตความเป็นอยู่คล้ายคลึงกัน ยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณี มีอาชีพเกษตรกรรมหรืออาชีพที่เกี่ยวข้อง

การประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมนั้น มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ให้เกิดธุรกิจอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน ผลที่เกิดจากกระบวนการผลิตส่งผลกระทบต่อชุมชนโดยตรง ดังนั้นธุรกิจจึงจำเป็นต้องสร้างความเข้าใจ และความสัมพันธ์อันดีระหว่างธุรกิจและชุมชน กิจกรรมดังกล่าวถูกเรียกว่า ชุมชนสัมพันธ์ มีนักวิชาการได้ให้ความหมายและกล่าวถึงชุมชนสัมพันธ์ ดังนี้

บุญอยู่ ขอพรประเสริฐ (2552) กล่าวว่า ชุมชนสัมพันธ์ (Community Relations) หมายถึง การติดต่อสื่อสารของหน่วยงานกับกลุ่มคน องค์กร หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่อยู่ใกล้เคียงหรือเกี่ยวข้องโดยตรงกับหน่วยงานเพื่อสร้างความรู้จักคุ้นเคยและความเข้าใจอันดีต่อกัน ทั้งนี้โดยมุ่งหวังผลให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียดังกล่าวเกิดทัศนคติที่ดีกับหน่วยงาน เกิดศรัทธาให้การสนับสนุนกิจการของหน่วยงาน ตลอดจนเกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อหน่วยงาน

เสรี วงศ์มณฑา (2542) ให้ทัศนะไว้ว่า ชุมชนสัมพันธ์ คือ การที่องค์กรมีการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะชุมชนที่อยู่บริเวณใกล้เคียงกับโรงงาน

วิรัช ลภีรัตนกุล (วิรัช ลภีรัตนกุล : 2546, อ้างถึงใน พิทักษ์ ชุมงคล 2549 : 45) กล่าวว่า การที่องค์กร สถาบัน สร้างสรรค์ความสัมพันธ์อันดีต่อชุมชนที่เกี่ยวข้อง อาจเป็นชุมชนในละแวกใกล้เคียง อันได้แก่ กลุ่มประชาชนผู้อยู่อาศัยใกล้เคียงบริเวณองค์การ สถาบัน หรือใกล้เคียงบริเวณโรงงาน หรือสำนักงาน บริษัทธุรกิจตั้งอยู่ ชุมชนเหล่านั้นเปรียบเสมือนเพื่อนบ้านในละแวกใกล้เคียง (Neighborhood) การประชาสัมพันธ์ชุมชน หรือการสร้างชุมชนสัมพันธ์ที่ดี (Good Community Relations) จึงเป็นการประชาสัมพันธ์ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของหน่วยงานต่างๆ

ดังนั้นสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า ชุมชนสัมพันธ์ หมายถึง กิจกรรมหลากหลายรูปแบบที่ธุรกิจสร้างสรรค์ขึ้น เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีต่อกลุ่มคน สถาบัน หรือชุมชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ที่ธุรกิจตั้งอยู่ซึ่งเป็นการดำเนินงานที่แสดงถึงความห่วงใย เอาใจใส่ต่อความต้องการและทัศนคติของชุมชน ทั้งนี้ธุรกิจจะได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากชุมชน

3.2 วัตถุประสงค์ของการดำเนินงานชุมชนสัมพันธ์

จากหลักการในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างธุรกิจกับชุมชน นอกจากนี้ธุรกิจยังมุ่งสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามอันก่อให้เกิดกับชุมชน พัฒนาความเป็นอยู่ของชุมชนให้ดีขึ้นแล้ว

วิรัช ลภีรัตนกุล (2538) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ที่สำคัญของการประชาสัมพันธ์ชุมชน อาจจำแนกได้ดังนี้

1. เพื่อชี้แจงข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับองค์การให้ชุมชนรับทราบ เช่น นโยบาย วัตถุประสงค์ กิจกรรม การดำเนินงาน หน้าที่ความรับผิดชอบต่างๆ ขององค์การที่จะมีผลกระทบต่อชุมชน
2. เพื่อชี้แจงและตอบโต้ข้อวิพากษ์วิจารณ์จากกลุ่มผลประโยชน์ภายในชุมชนที่มีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องต่อองค์กร
3. เพื่อแสดงถึงความสำคัญขององค์การที่มีต่อชุมชนในฐานะที่เป็นผู้สร้างสรรค์ความเจริญให้กับชุมชน รวมถึงการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ชุมชนจัดขึ้น
4. เพื่อรับฟังความคิดเห็นของชุมชนที่มีต่อนโยบายและการดำเนินงานขององค์กร
5. เพื่อส่งเสริมสวัสดิการของชุมชนและเผยแพร่เกี่ยวกับชุมชน เพื่อจูงใจนักท่องเที่ยว นักธุรกิจ ให้เข้ามาลงทุน เพื่อสร้างความเจริญก้าวหน้าของชุมชน
6. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับกลุ่มคนในชุมชน โดยเฉพาะผู้นำชุมชน
7. เพื่อให้ความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา ได้แก่ โรงเรียน มหาวิทยาลัย ตลอดจนสถานศึกษาต่างๆ ในชุมชน เช่น การให้ทุนการศึกษา การให้การสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของสถาบันการศึกษา เป็นต้น
8. เพื่อแสดงบทบาททางด้านการส่งเสริม และอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมที่ดีงามของชุมชน
9. เพื่อส่งเสริมสุขภาพอนามัยของชุมชน เช่น การสนับสนุนโครงการเพื่อสุขภาพต่างๆ การบริจาคเครื่องมือแพทย์ให้โรงพยาบาลชุมชน เป็นต้น
10. เพื่อส่งเสริมด้านการกีฬาและนันทนาการต่างๆ เช่น การให้การสนับสนุนอุปกรณ์กีฬาให้ชุมชน การจัดกิจกรรมบันเทิงเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจของชุมชน เป็นต้น
11. เพื่อสร้างความร่วมมือกับองค์กรอื่นๆ ในชุมชนให้มีความเข้าใจอันดีต่อกัน
12. เพื่อแสดงบทบาทขององค์กรในการช่วยเหลือสังคมโดยรวม เช่น การจัดกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ การให้การสนับสนุนช่วยเหลือกิจกรรมทางสังคม เป็นต้น

3.3 แนวทางการบริหารชุมชนสัมพันธ์

ในแต่ละชุมชนย่อมมีลักษณะพื้นฐานและความต้องการในการดำเนินโครงการชุมชนสัมพันธ์ของธุรกิจที่แตกต่างกัน ดังนั้นธุรกิจจำเป็นต้องศึกษาเรียนรู้ ตั้งแต่ประวัติความเป็นมาของชุมชน และศึกษาว่าในชุมชนมีขนบธรรมเนียมประเพณี อายุ อาชีพ การศึกษา ประวัติศาสตร์ รวมถึงสถานที่สำคัญทางศาสนา โรงเรียน เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูล อีกทั้งยังต้องทราบว่าผู้นำของชุมชนคือใคร เพราะผู้นำจะเป็นผู้ที่ชุมชนให้ความนับถือและมีอิทธิพลต่อการโน้มน้าวให้คนในชุมชนมีความเห็นคล้อยตาม นอกจากนี้ธุรกิจยังต้องศึกษาปัญหาในด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน เช่น

ปัญหาหลัทธิ ปัญหาความขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติ การศึกษาถึงปัญหาของชุมชนดังกล่าว ช่วยให้ธุรกิจจัดทำโครงการชุมชนสัมพันธ์ได้ตรงกับความต้องการแก้ไขปัญหที่ชุมชนเผชิญอยู่ได้

การที่ธุรกิจจะประสบความสำเร็จในการบริหารชุมชนสัมพันธ์นั้น ธุรกิจจำเป็นต้องมีการกำหนดแนวทางในการบริหารงานอย่างรอบคอบ เพื่อให้โครงการที่เกิดขึ้นสัมฤทธิ์ผล ตอบสนองความต้องการของชุมชนได้ตามเป้าหมาย บุญอยู่ ขอพรประเสริฐ (2552) ได้เสนอ แนวทางการบริหารตามลำดับขั้นไว้ดังนี้

1. กำหนดชุมชนเป้าหมาย (Target Identification)
 - 1.1 ชุมชนใกล้เคียง
 - 1.2 ชุมชนที่ไกลออกไป
 - 1.3 ชุมชนระดับประเทศ
 - 1.4 ชุมชนเสมือน
 - 1.5 เครือข่ายชุมชน
2. วิเคราะห์ชุมชน (Community analysis)
 - 2.1 สำรวจและเก็บข้อมูลชุมชน
 - 2.2 วิเคราะห์การรับรู้/ทัศนคติเดิมของชุมชนที่มีต่อองค์กร
 - 2.3 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมชุมชน
 - 2.4 วิเคราะห์ความต้องการของชุมชนในเชิงเศรษฐกิจ สังคม
3. รวบรวมจัดทำฐานข้อมูลชุมชน (Database)
4. วางแผนโครงการหรือกิจกรรม
 - 4.1 กำหนดวัตถุประสงค์
 - 4.2 กำหนดกลุ่มเป้าหมาย
 - 4.3 กำหนดพื้นที่เป้าหมาย
 - 4.4 กำหนดแนวทางการสื่อสาร
 - 4.5 กำหนดบุคลากรและงบประมาณ
 - 4.6 กำหนดวิธีการติดตามและประเมินผล

3.4 ปัจจัยที่ทำให้งานชุมชนสัมพันธ์ไม่ประสบความสำเร็จ

แม้ว่าการดำเนินงานชุมชนสัมพันธ์จะมีการวางแผนการดำเนินงานที่ดีตั้งแต่เริ่มต้น และมีการประเมินผลการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน แต่อาจมีปัจจัยบางประการที่ส่งผลให้เกิดผลกระทบต่อการดำเนินงาน เกิดผลเสียหายนจะทำให้โครงการไม่ประสบความสำเร็จ 3 ประเด็น ซึ่ง บุญยัติ คำณูวัฒน์ (2532) อธิบายไว้ดังนี้

1. โครงการหรือกิจกรรมบางอย่างมีลักษณะเป็นโครงการในระยะยาวต้องใช้เงินทุนมากและต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นถ้าองค์กรประสบปัญหาขาดสภาพคล่อง หรือมีงบประมาณจำกัดจะส่งผลให้โครงการต้องระงับทำให้ประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับนั้นเสียไป

2. ชุมชนไม่ใส่ใจและไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินโครงการ หรือขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมที่ทำ ส่งผลให้ชุมชนได้รับประโยชน์น้อยลง หรือโครงการไม่ประสบความสำเร็จ

3. ธุรกิจทำกิจกรรมเพื่อสังคมกับชุมชน เพื่อหวังผลประโยชน์ต่อตัวธุรกิจเองมากกว่าตระหนักถึงประโยชน์เพื่อชุมชน เป็นการแสดงออกเพื่อเอาหน้า โน้มน้าวให้ชุมชนหันมาให้ความสนใจและเชื่อถือ

กล่าวโดยสรุป แนวคิดชุมชนสัมพันธ์ จำเป็นต้องอาศัยการสนับสนุนอย่างจริงจังจากองค์กรจึงจะประสบผลสำเร็จ และต้องต้องเลือกตัวแทนองค์กรที่มีบุคลิกน่าเชื่อถือ เป็นที่ยอมรับในชุมชน ตลอดจนการสร้างสายสัมพันธ์อย่างแนบแน่น รวมทั้งการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างประโยชน์ให้ชุมชนอย่างต่อเนื่องโดยมีหัวใจสำคัญ คือ ธุรกิจต้องมีความใส่ใจในทุกๆ รายละเอียดของชุมชนด้วยความจริงใจอย่างแท้จริง ประโยชน์จากการศึกษาแนวคิดทางด้านชุมชนสัมพันธ์นี้ คือ ผู้วิจัยสามารถนำไปกำหนดกรอบแนวคำถาม ด้านแนวคิดและนโยบายของบริษัท โดยใช้คำถามนี้กับผู้แทนองค์กร เนื่องมาจากว่า บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด เป็นองค์กรขนาดใหญ่ และดำเนินการภายใต้แนวคิดบริษัทภิบาล โดยผู้วิจัยพัฒนาแนวคำถามในประเด็นการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน เพราะวิธีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนเป็นหัวใจสำคัญต่อการประสบความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมและการอยู่ร่วมกันกับชุมชนในลักษณะเพื่อนบ้านที่ดี โดยผู้วิจัยสามารถดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้ถูกต้องตามหลักการ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์จนสามารถนำไปสู่การค้นหามาของความหมาย และรูปแบบของโครงการกิจกรรมเพื่อสังคมที่แท้จริงที่ธุรกิจจัดทำขึ้นในพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้า เพื่อให้ชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

4. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมและการรับรู้ (Practice and Perception)

4.1 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม

4.1.1 ความหมายของพฤติกรรม

พิทักษ์ ชุมงคล กล่าวว่า พฤติกรรม คือ การกระทำ หรือพฤติกรรมใดๆ ของคนเราส่วนใหญ่เป็นการแสดงออกของบุคคลโดยมีพื้นฐานมาจากความรู้ และทัศนคติของบุคคลนั้น บุคคลมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันเนื่องมาจากความรู้และทัศนคติที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ความแตกต่างเกิด

จากความแตกต่างจากการเปิดรับสื่อ และการแปลความสารที่ตนได้รับ จนก่อให้เกิดประสบการณ์
 สิ่งสมที่แตกต่างกัน และส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของบุคคล (สุรพงษ์ โสชนะเสถียร, อ้างถึงใน
 อรรถาธิบาย ปิตินันท์โอวาท 2547)

4.1.2 ปัจจัยที่ส่งผลให้บุคคลมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน

ปัจจัยที่ส่งผลให้บุคคลมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน คือ พันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม
 โดยผลรวมของการกระตุ้นต่างๆ ที่บุคคลได้รับตั้งแต่เริ่มการมีชีวิตจนกระทั่งตาย และมีอิทธิพล
 ทำให้บุคคลแตกต่างกัน สภาพแวดล้อม ได้แก่ สภาพแวดล้อมก่อนเกิด สภาพแวดล้อม
 ขณะเกิด สภาพแวดล้อมหลังเกิดซึ่งมีอิทธิพลและสำคัญมากต่อชีวิตของบุคคล ประกอบด้วย
 ความแตกต่างทางสังคม ครอบครัว เพศ อายุ ประสบการณ์ ความรับผิดชอบ ความสนใจ ความรอบรู้
 ความสามารถในการแก้ปัญหา ความคิด บุคลิกภาพ วุฒิภาวะ สติปัญญา ความแตกต่างเหล่านี้ย่อม
 ส่งผลให้บุคคลกระทำในสิ่งที่แตกต่างกัน

4.1.3 องค์ประกอบของพฤติกรรม

ครอนบาค (Cronbach) (พิทักษ์ ชุมงคล 2552, อ้างถึงใน สุรเชษฐ พิทยาพิบูลพงศ์
 2546) ได้อธิบายถึงพฤติกรรมของบุคคลซึ่งเกิดขึ้นเพราะองค์ประกอบ 7 ประการ ดังนี้

1. ความมุ่งหมาย (Goal) เป็นความต้องการ หรือวัตถุประสงค์ที่ทำให้เกิดกิจกรรม
 บุคคลต้องทำกิจกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการที่เกิดขึ้น กิจกรรมบางอย่างให้ความพึงพอใจ
 หรือสนองความต้องการได้ในทันที แต่ความต้องการหรือวัตถุประสงค์บางอย่างต้องใช้เวลานานจึง
 สามารถบรรลุความต้องการได้โดยที่คนเรามีความต้องการหลายอย่างในเวลาเดียวกัน และมักจะ
 ต้องเลือกตอบสนองความต้องการที่รีบด่วนก่อนตามลำดับ

2. ความพร้อม (Readiness) คือ ระดับวุฒิภาวะ หรือความสามารถที่จำเป็นใน
 การทำกิจกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการ โดยที่คนเราไม่สามารถตอบสนองความต้องการของตน
 ทุกอย่างได้ เนื่องจากความต้องการบางอย่างอยู่นอกเหนือความสามารถของตน

3. สถานการณ์ (Situation) เป็นเหตุการณ์ที่เปิดโอกาสให้บุคคลเลือกทำ
 กิจกรรมเพื่อสนองความต้องการ

4. การแปลความหมาย (Interpretation) คือ การกระทำที่เกิดขึ้นก่อนการที่คน
 จะทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งซึ่งจะต้องมีการพิจารณาสถานการณ์เสียก่อน แล้วจึงตัดสินใจเลือก
 วิธีการที่คาดว่าจะให้ความพอใจมากที่สุด

5. การตอบสนอง (Response) คือ การทำกิจกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการ
 ด้วยวิธีการที่ได้เลือกแล้วในขั้นแปลความหมาย

6. ผลที่ได้รับหรือผลที่ตามมา (Consequence) เมื่อได้กระทำกิจกรรมใดๆลงไป แล้วย่อมได้รับผลจากการกระทำนั้น โดยผลที่ได้รับอาจตรงข้ามกับที่คิดไว้ หรือตรงข้ามกับความหมายก็ได้

7. ปฏิกริยาต่อความผิดหวัง (Reaction to Thwarting) หากคนเราไม่สามารถตอบสนองความต้องการของตนได้ อาจกล่าวได้ว่าบุคคลนั้นประสบความผิดหวัง ในกรณีนี้อาจย้อนกลับไปแปลความหมายของสถานการณ์ใหม่เสียก่อนแล้วเลือกวิธีการตอบสนองใหม่ก็ได้

ผู้วิจัยสรุปว่า พฤติกรรม คือ การกระทำ หรือการแสดงออกของคน ได้รับอิทธิพลจากความรู้ ทักษะคติ สภาพแวดล้อม ความแตกต่างทางด้านชุมชน สังคม อายุ เพศ ประสบการณ์ บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการตามเป้าหมายที่ตนได้ตั้งไว้ ผลที่ได้จากการกระทำนั้นอาจส่งผลทันที หรืออาจต้องรอกอย โดยผลดังกล่าวอาจทำให้บุคคลนั้นสมหวังหรือผิดหวังได้ ทั้งนี้พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกเกิดจากองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ประสบการณ์ที่สั่งสมมา

4.2 แนวคิดที่เกี่ยวกับการรับรู้

4.2.1 ความหมายของการรับรู้

ชิฟฟ์แมนและคานุก (Schiffman and Kanuk 1991) กล่าวว่า การรับรู้ (Perception) หมายถึง กระบวนการที่บุคคลแต่ละคนมีการเลือกจัดการ การประมวลและการตีความเกี่ยวกับตัวกระตุ้นออกมาในทางที่มีความหมาย และได้ภาพที่เป็นเรื่องราวชัดเจน หรืออาจกล่าวว่าเป็นวิธีในการมองสิ่งต่างๆ ของแต่ละคนซึ่งมีมุมมองที่แตกต่างกัน โดยกระบวนการในการรับรู้ นั้นขึ้นอยู่กับความจำเป็น ค่านิยม และความคาดหวังของแต่ละคน (โชคชัย ยะชูศรี 2547)

พัชรีย์ เษยจรรยา (2534 : 71) กล่าวว่า การรับรู้เป็นกระบวนการทางจิตที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่ได้รับ เป็นกระบวนการเลือกรับสาร การจัดสรรเข้าด้วยกัน และการตีความสารที่ได้รับตามความเข้าใจและความรู้สึกของตนเอง โดยทั่วไปการรับรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัวหรือไม่ได้ตั้งใจ และมักเกิดตามประสบการณ์ การสั่งสมทางสังคม การรับรู้จึงเป็นกระบวนการ ที่เรียนรู้ได้ การสื่อสารระหว่างมนุษย์สามารถแยกออกเป็นพฤติกรรม 3 แบบ คือ

1. การเลือกเปิดรับ (Selective exposure) หมายถึง การที่คนเรามีแนวโน้มจะเปิดตัวเองให้สื่อสารตามความเห็นและความสนใจของตน หลีกเลี่ยงไม่สื่อสารในสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับความคิดเห็นและความสนใจของตน

2. การเลือกรับรู้ (Selective perception) หมายถึง แนวโน้มของคนเราที่จะเปิดรับและตีความเพื่อให้การสื่อสารนั้นเป็นไปตามความคิดเห็นและความสนใจของตน โดยการบิดเบือนสารให้มีทิศทางเป็นไปตามที่ตนพึงพอใจ

3. การเลือกจดจำ (Selective retention) การเลือกรับรู้ มีความเกี่ยวข้องกับการเลือกจดจำอย่างเห็นได้ชัด โจเซฟ ที แคลปเปอร์ (Klapper 1960) กล่าวว่า ความพร้อมที่จะจดจำสารมักเกิดขึ้นแก่คนที่สนใจและพร้อมที่จะเข้าใจ พร้อมที่จะสื่อสารเมื่อไม่สนใจที่จะรับรู้ และไม่พร้อมที่จะเข้าใจ

พลาทอน ยอห์นาค้า (2548 : 12-13) กล่าวถึง ทฤษฎีของการรับรู้ไว้ว่า การรับรู้เป็นกระบวนการที่สิ่งมีชีวิตพยายามทำความเข้าใจกับสิ่งแวดล้อมผ่านทางระบบประสาทสัมผัส เริ่มต้นจากการใช้อวัยวะรับสัมผัสจากสิ่งเร้า และจัดระบบสิ่งเร้าใหม่โดยใช้ระบบความคิด หลังจากนั้นจึงแปลความหมายว่าสิ่งเร้าที่สัมผัสมานั้นคืออะไร โดยการรับรู้มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การเลือก (Selection) เป็นการเลือกเพื่อที่จะเรียนรู้บางสิ่งบางอย่างจากสิ่งเร้าทั้งหลายที่ผ่านเข้ามา

2. การจัดระบบ (Organization) แนวโน้มการรับรู้ของคนเรามักจัดระบบ สิ่งเร้าออกเป็นลักษณะต่างๆ เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ พยายามตัดสิ่งที่เป็นรายละเอียดซับซ้อนทิ้งไป ส่วนที่เราสนใจเรียกว่า ภาพ (Figure) และส่วนที่เราไม่สนใจเรียกว่า พื้น (Ground)

3. การแปลความหมาย (Interpretation) เป็นขั้นสุดท้ายของกระบวนการรับรู้โดยคนเราจะอาศัยคุณสมบัติที่มีอยู่ในตนเอง เช่น เจตคติ ประสบการณ์ ค่านิยม ความต้องการโดยผสมผสานกับสิ่งเร้าภายนอกในการแปลความหมายว่าสิ่งเร้าที่สัมผัสเข้ามานั้นคืออะไร

สรุปได้ว่า การรับรู้ คือ กระบวนการแปลความหมายของสิ่งที่เราสัมผัสรับรู้ ต้องอาศัยประสบการณ์ เจตคติ ประสบการณ์ ค่านิยม ความต้องการ เป็นฐานในการแปลความหมาย โดยการแปลความหมายนั้นมีความแตกต่างไปตามสภาวะการรับรู้ของแต่ละบุคคล ขึ้นอยู่กับความสามารถในการรับสาร การที่บุคคลจะมีวิธีการรับรู้เช่นไรนั้นจะได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุมชน สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมที่บุคคลเหล่านั้นอาศัยอยู่ด้วย

5. บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด

5.1 แหล่งพลังงานในจังหวัดราชบุรี

จังหวัดราชบุรีเป็นจังหวัดที่มีโรงไฟฟ้าประเภทผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชนรายใหญ่ (Independent Power Producer :IPP) เฉพาะกลุ่ม บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน) มีกำลังผลิตรวมทั้งสิ้น 4,345 เมกะวัตต์ หรือมีกำลังผลิตคิดเป็นร้อยละ 15 ของกำลังผลิตทั้งประเทศ ประกอบด้วย โรงไฟฟ้าราชบุรี 3,645 เมกะวัตต์ โรงไฟฟ้าราชบุรีเพาเวอร์ 1,400 เมกะวัตต์ โรงไฟฟ้าราชบุรีเพาเวอร์ 1,400 เมกะวัตต์

5.2 ภาพรวมของบริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด

ตลอดระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการผลิตพลังงานไฟฟ้าควบคู่ไปกับการดูแลเอาใจใส่ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอ โดยได้กำหนดเป็นนโยบายและมอบหมายให้ทุกหน่วยงานและบุคลากรทุกระดับยึดถือปฏิบัติในอนาคต บริษัทมีเจตนารมณ์มุ่งมั่นที่จะพัฒนาการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมให้มีความยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีและชุมชนโดยรอบโรงไฟฟ้าสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างผาสุก

บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด หรือที่เรียกกันว่า โรงไฟฟ้าราชบุรี ในฐานะเจ้าของและผู้กำกับดูแลกิจการพลังงานไฟฟ้าของโรงไฟฟ้าราชบุรี ได้เลือกสรรเทคโนโลยีที่สะอาด และมีประสิทธิภาพมาใช้ในการผลิตพลังงานไฟฟ้า โดยถือปฏิบัติอย่างจริงจังและเคร่งครัดเพื่อให้การผลิตพลังงานไฟฟ้าเป็นไปตามมาตรฐานการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่ดีและทันสมัย เป็นไปตามกฎหมายระเบียบและข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อมต่างๆ โดยได้จัดให้มีระบบการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมครอบคลุม ทุกด้าน ทั้งในด้านคุณภาพอากาศ น้ำ เสียง และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างต่อเนื่อง และยังธำรงรักษาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐานสากล (ISO 14001) ไว้อย่างเคร่งครัด

นอกจากนี้บริษัทใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ (Geoinformatic Technology) เข้ามาช่วยในการจัดการสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังคงตระหนักถึงปัญหาโลกร้อน (Global Warming) และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก (Global Climate Change) ที่กำลังเป็นปัญหาสำคัญของโลก บริษัทจึงได้ส่งเสริมให้มีการใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างประหยัด คุ้มค่าและประสิทธิภาพ มีการนำของเสียและวัสดุเหลือใช้หมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ ตลอดจนการจัดโครงการด้านสิ่งแวดล้อมต่างๆ เพื่อร่วมรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่และดีขึ้น โดยบริษัทมีความคาดหวังว่าจะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยสร้างประโยชน์ให้เกิดแก่ชุมชน สังคมและประเทศต่อไป

วิสัยทัศน์ (Vision) “เป็นโรงไฟฟ้าที่มีสมรรถนะสูงและอยู่ร่วมกับชุมชนได้อย่างผาสุก”

ภารกิจ (Mission) ผลิตไฟฟ้าสนองระบบได้เป็นอย่างดี โดยมีความปลอดภัย รักษาสิ่งแวดล้อม เสริมสร้างความ สัมพันธ์และความเชื่อมั่นที่ดีต่อชุมชนในจังหวัดราชบุรี

นโยบาย (Policy) 10 ประการ ดังนี้

1. บริหารและจัดการงานเดินเครื่องและบำรุงรักษาได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยจะรักษาอัตราการถดถอยสมรรถนะ Degradation ของเครื่องจักรไม่เกินกว่าที่กำหนดในสัญญาซื้อขายไฟฟ้า

2. ควบคุม Planned Outage และ Reserved Shutdown แต่ละปีให้เป็นไปตามที่กำหนดในสัญญาซื้อขายไฟฟ้า

3. เดินเครื่องและบำรุงรักษาโดยควบคุมมลภาวะให้ดีกว่ามาตรฐานที่กฎหมายที่กำหนด

4. มีมาตรการด้านความปลอดภัยเป็นพื้นฐานของการเดินเครื่องและการบำรุงรักษา

5. มีมาตรการเตรียมความพร้อมเพื่อเพิ่มกำลังผลิต รองรับปัญหา EBIDA ที่ลดลง

6. บริหารกิจการตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี

7. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนกับบริษัทฯ ในกิจกรรมของทั้งสองฝ่ายด้วยความเป็นมิตร ไม่สร้างข้อขัดแย้งเพื่อให้อยู่ร่วมกับชุมชนในลักษณะ “เพื่อนบ้านที่ดี”

8. สนับสนุนการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีและยั่งยืน

9. ส่งเสริมให้ชุมชนร่วมตรวจสอบสิ่งแวดล้อมของโรงไฟฟ้า

10. กำหนดให้มีช่องทางการสื่อสารข้อมูลระหว่างบริษัท กับส่วนราชการและชุมชน

โรงไฟฟ้าราชบุรี ตั้งอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ประมาณ 80 กิโลเมตร บนพื้นที่ 2,015 ไร่ ในเขตพื้นที่ ตำบลพิบูลทอง ตำบลสามเรือน อำเภอเมือง ตำบลบ้านไร่ อำเภอดำเนินสะดวก และตำบลบ้านสิงห์ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ครอบคลุม 84 ชุมชนในพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้า ประกอบด้วย ตำบลบางป่า ตำบลท่าราบ ตำบลสามเรือน ตำบลพิบูลทอง ตำบลบ้านสิงห์ ตำบลคอนทราย ตำบลบ้านไร่ ตำบลแพ่งพวย และตำบลวัดแก้ว โดยสถานที่ตั้งของโรงไฟฟ้าราชบุรีพิจารณาคัดเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมจากการเปรียบเทียบลักษณะทางด้านวิศวกรรมเศรษฐศาสตร์และชุมชน ดังนี้

1. ความจำเป็นด้านระบบสายส่งไฟฟ้าแรงสูง

2. แนวท่อที่จะใช้ลำเลียงเชื้อเพลิง

3. แหล่งน้ำที่จะนำมาใช้ในการผลิตและปริมาณการใช้น้ำของชุมชน

4. การยอมรับของชุมชน ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม และวิเคราะห์ผลกระทบ

สิ่งแวดล้อม

5.3 โครงสร้างสัญญา (Project Contract Structure)

1. สัญญา Power Purchase Agreement (สัญญาซื้อขายไฟฟ้ากับ EGAT)

โรงไฟฟ้าราชบุรี	วัน COD	วันสิ้นสุดสัญญา 25 ปี
TP 1	31 ตุลาคม 2543	30 ตุลาคม 2568
TP 2	31 ตุลาคม 2543	30 ตุลาคม 2568
RBCC 1	18 เมษายน 2545	17 เมษายน 2570
RBCC 2	18 เมษายน 2545	17 เมษายน 2570
RBCC 3	1 พฤศจิกายน 2545	1 ตุลาคม 2570

2. สัญญา Operation and Maintenance Agreement เป็นสัญญาว่าจ้างการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยเดินเครื่องและบำรุงรักษา ฉบับเดิม ลงวันที่ 26 ต.ค. 2543 และฉบับใหม่ ลงวันที่ 7 ม.ค. 2552 โดยสัญญา OMA สิ้นสุดหลังจากที่สัญญา PPA สิ้นสุดลง หรือ 1 ปีให้หลังหลังจากงาน Major Overhaul ของ RB-CC ตัวสุดท้ายแล้วเสร็จ (ขึ้นอยู่กับระยะเวลาใดจะถึงก่อน)

3. สัญญา Gas Sale Agreement ซึ่งเป็นสัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติกับ ปตท. ระยะยาว 25 ปี

5.4 การผลิตกระแสไฟฟ้าของโรงไฟฟ้าราชบุรี

กระแสไฟฟ้าที่ผลิตได้จากโรงไฟฟ้าราชบุรีทั้งหมดจำหน่ายให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยเพียงรายเดียว โดยส่งเข้าระบบส่งไฟฟ้าแรงดันสูงขนาด 230 กิโลโวลต์ (230,000 โวลต์) และ 500 กิโลโวลต์ (500,000 โวลต์) ปัจจุบัน บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด เป็นผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชนรายใหญ่เป็นเจ้าของและบริหารงาน โรงไฟฟ้าราชบุรีมีกำลังผลิตติดตั้งรวม 3,645 เมกะวัตต์ หรือคิดเป็นร้อยละ 11.92 ของทั้งประเทศ ซึ่งปัจจัยการผลิต 2 ชนิดประกอบด้วย

1. เชื้อเพลิง

ก๊าซธรรมชาติ (Natural Gas) โรงไฟฟ้าราชบุรีใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงหลักในการผลิตกระแสไฟฟ้าของโรงไฟฟ้าพลังความร้อนและโรงไฟฟ้าพลังความร้อนร่วม จากแหล่งขุดค้นและแหล่งเขตก้อน ประเทศเมียนมาร์ โดยมี บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เป็นผู้จัดหาตามสัญญาระยะยาว 25 ปี ส่งผ่านท่อส่งก๊าซธรรมชาติมายังศูนย์ปฏิบัติการระบบท่อเขต 5 ปตท. แล้วส่งต่อมายังโรงไฟฟ้าราชบุรีโดยไม่มีการกักเก็บไว้ภายในรวมระยะทางประมาณ 703 กิโลเมตร

น้ำมันเตาและน้ำมันดีเซล (Bunker and diesel oil) ในกรณีที่เชื้อเพลิงหลัก คือ ก๊าซธรรมชาติมีไม่เพียงพอ หรือแทนชุดจะก๊าซธรรมชาติหยุดเดินเครื่อง การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยจะสั่งการให้โรงไฟฟ้าราชบุรีเดินเครื่องผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยเชื้อเพลิงสำรอง ซึ่งมีอยู่ 2 ชนิด ตามประเภทของโรงไฟฟ้า ดังนี้

โรงไฟฟ้าพลังความร้อน ขนาดกำลังการผลิตเครื่องละ 735 เมกะวัตต์ จำนวน 2 ชุด เชื้อเพลิงหลัก คือ ก๊าซธรรมชาติ เชื้อเพลิงสำรอง น้ำมันเตา (ก่ามะถัน 2% โดยน้ำหนัก

โรงไฟฟ้าพลังความร้อนร่วม ขนาดกำลังการผลิตเครื่องละ 725 เมกะวัตต์ จำนวน 3 ชุด เชื้อเพลิงหลัก คือ ก๊าซธรรมชาติ เชื้อเพลิงสำรอง น้ำมันดีเซล

2. น้ำ

โรงไฟฟ้าราชบุรีใช้น้ำดิบจากแม่น้ำแม่กลองโดยมีสถานีสูบน้ำตั้งอยู่บริเวณฝั่งซ้ายของแม่น้ำแม่กลองที่ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี และส่งน้ำผ่านท่อส่งมาเก็บไว้ในอ่างเก็บน้ำดิบภายในโรงไฟฟ้าราชบุรี ที่มีความจุ 1.68 ล้านลูกบาศก์เมตร สามารถเก็บกักน้ำไว้ใช้ผลิตกระแสไฟฟ้าได้ประมาณ 5 - 7 วัน น้ำดิบจะถูกนำไปผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพเพื่อให้ได้น้ำสะอาดที่ปราศจากแร่ธาตุ (Demineralized Water) เพื่อใช้ในการค้ำน้ำสำหรับผลิตกระแสไฟฟ้าต่อไป

5.5 การจัดการสิ่งแวดล้อม

โรงไฟฟ้าราชบุรีได้รับการรับรองมาตรฐาน ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาตั้งแต่ปี 2546 จนถึงปัจจุบัน นอกจากจะผลิตกระแสไฟฟ้าเพื่อความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศแล้ว บริษัทยังให้ความสำคัญต่อการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ และเข้มงวดทุกขั้นตอน ตลอดจนการปฏิบัติตามข้อกำหนดในรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ซึ่งมีมาตรการสำคัญที่ดำเนินการ ดังนี้

1. มาตรการด้านคุณภาพน้ำ ซึ่งน้ำเป็นวัตถุดิบสำคัญในการผลิตกระแสไฟฟ้าที่โรงไฟฟ้าราชบุรีให้ความสำคัญอย่างมาก ไม่เพียงแต่ขั้นตอนการปรับปรุงคุณภาพน้ำเพื่อใช้ในระบบการผลิตเท่านั้น แต่ยังให้ความสำคัญกับขั้นตอนการบำบัดน้ำที่เหลือจากระบบการผลิตไฟฟ้า และจากอาคารสำนักงานอย่างเข้มงวดให้มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ น้ำใช้ทั่วไปถูกนำไปบำบัดโดยระบบบำบัดแบบชีวภาพ น้ำที่มีน้ำมันปนเปื้อนถูกนำไปสูบน้ำมัน น้ำที่เป็นกรด หรือค้างถูกนำลงสู่บ่อปรับสภาพให้เป็นกลาง ด้วยจิตสำนึกและเจตนารมณ์ที่จะใช้ทรัพยากรน้ำอย่างรู้คุณค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด บริษัทจึงได้จัดทำโครงการที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

โครงการลดการระบายน้ำลงคลองบางป่า 3 โครงการ ได้แก่

1.1 โครงการเพิ่มระบบรดน้ำต้นไม้ในโรงไฟฟ้า

1.2 โครงการลดการระบายน้ำด้วยวิธีธรรมชาติ โดยใช้พื้นที่ 350 ไร่ เป็นพื้นที่สาธิตการเกษตรอินทรีย์ชีวภาพ จัดแบ่งพื้นที่เพาะปลูกการเกษตรให้กับกรมการทหารช่าง เพื่อทดลองปลูกข้าว จำนวน 40 ไร่

1.3 โครงการปรับปรุงคุณภาพน้ำทิ้งกลับมาใช้ใหม่ โดยใช้เทคโนโลยี Reverse Osmosis (RO) ด้วยงบประมาณกว่า 200 ล้านบาท ในการก่อสร้างระบบ เริ่มก่อสร้าง อาคารปรับปรุงน้ำทิ้งกลับมาใช้ใหม่ (Cooling Water Reuse Plant : CWRP) ขึ้นเมื่อเดือนตุลาคม 2550 และนำเข้าใช้งานในเดือนมีนาคม 2552 และมีพิธีเปิดอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2552 โดยมีปลัดกระทรวงพลังงานเป็นประธาน เพื่อนำน้ำทิ้งกลับมาใช้ใหม่ในกระบวนการผลิตโดยการนำน้ำทิ้งจากหอหล่อเย็นมาปรับปรุงคุณภาพ

2. มาตรการด้านคุณภาพอากาศ ประกอบด้วย

2.1 ระบบกำจัดก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โรงไฟฟ้าพลังความร้อนได้มีการติดตั้งเครื่องกำจัดซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (Fuel Gas Desulfurization : FGD) หรือเอฟจีดี ประสิทธิภาพดักจับก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ได้ 97.2% เครื่องนี้จะทำงานควบคู่ไปกับการผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยเชื้อเพลิงน้ำมันเตาซึ่งเป็นเชื้อเพลิงสำรองของโรงไฟฟ้าพลังความร้อน

2.2 ระบบการเผาไหม้เชื้อเพลิงประสิทธิภาพสูง โรงไฟฟ้าพลังความร้อนได้ออกแบบระบบการเผาไหม้เชื้อเพลิงด้วยเตาเผาที่สามารถลดการเกิดก๊าซไนโตรเจนออกไซด์ให้อยู่ในระดับต่ำ (Low NOx Burner) โรงไฟฟ้าพลังความร้อนร่วมได้ออกแบบระบบการเผาไหม้เชื้อเพลิงที่สามารถควบคุมการเกิดก๊าซไนโตรเจนออกไซด์ (Dry Low NOx Burner)

2.3 ระบบตรวจวัดคุณภาพอากาศ ระบบตรวจวัดปริมาณสารเจือปนในอากาศจากปล่องโรงไฟฟ้าราชบุรีแบบอัตโนมัติอย่างต่อเนื่อง (CEMs) โดยจะบันทึกค่าทุก 15 นาที และจัดเก็บข้อมูลทุกวัน ติดตั้งเครื่องตรวจวัดค่าคุณภาพอากาศในบรรยากาศทั่วไปแบบต่อเนื่อง (AAQMs) โดยการติดตั้งสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศแบบถาวรในบริเวณพื้นที่ชุมชนรอบ โรงไฟฟ้า จำนวน 4 สถานี โดยทำการเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่องตลอด 24 ชั่วโมง และรายงานผลไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตลอดเวลา

3. มาตรการด้านคุณภาพเสียง โดยที่เกิดจากกิจกรรมของโรงไฟฟ้ามาจากหม้อไอน้ำ เครื่องกำเนิดไฟฟ้ากังหันก๊าซ และพาหนะที่เข้ามาในพื้นที่โรงไฟฟ้า ด้วยเหตุนี้โรงไฟฟ้าราชบุรีจึงได้กำหนดมาตรการลดผลกระทบเรื่องเสียงรบกวน ดังนี้

3.1 ดันกำเนิดเสียง โดยติดตั้งอุปกรณ์ดูดซับเสียง อุปกรณ์ดูดซับเสียงแบบเคลื่อนที่สร้างห้องคลุมบริเวณห้องเผาไหม้

3.2 แนวกันเสียง สร้างแนวป้องกันโดยการปลูกต้นไม้รอบพื้นที่โรงไฟฟ้า เพื่อเป็นแนวกันเสียงธรรมชาติ

3.3 การตรวจวัดระดับเสียงด้วยการตรวจวัดอย่างสม่ำเสมอทุก 3 เดือน

3.4 ชุมชนผู้ปฏิบัติงานหยุดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดเสียงรบกวนชุมชนในเวลากลางคืน ระดับเสียงไม่เกิน 85 เดซิเบล(เอ) ในระยะ 1 เมตรจากจุดกำเนิดเสียง และกำหนดให้ผู้ปฏิบัติงานภายในโรงไฟฟ้าต้องใช้อุปกรณ์ป้องกันเสียง

4. การจัดการของเสีย ขยะทั่วไปโดยว่าจ้างเทศบาลตำบลบ้านไร่เป็นผู้จัดเก็บและกำจัด ขยะอันตรายว่าจ้าง บริษัท บริหารและพัฒนาเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำกัด(มหาชน) ดำเนินการ ขนย้ายและกำจัด การคัดแยกประเภทของเสียโดยถังขยะสีเหลืองใส่ขยะแห้งที่สามารถ รีไซเคิลได้ เช่น กระดาษ พลาสติก เพื่อนำส่งธนาคารขยะรีไซเคิลของโรงไฟฟ้าราชบุรี เพื่อรณรงค์ลดปริมาณขยะ โดยผู้ปฏิบัติงานรู้จักการคัดแยกและการกำจัดอย่างถูกวิธี ถังขยะสีเขียวใส่ขยะเปียกที่เป็นเศษอาหาร หรือวัสดุที่ย่อยสลายได้ มอบหมายให้เทศบาลบ้านไร่นำไปกำจัดสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ถังขยะสีแดงใส่ ขยะอันตรายที่เกิดจากงานซ่อมบำรุง ตะกอนที่ได้จากระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำ (Sludge) นำไป ผสมดินปลูกต้นไม้ภายในโรงไฟฟ้า อีกทั้งขยะที่เกิดจากกระบวนการดักจับก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ จะทำการขนย้ายไปเก็บที่บ่อฝังกลบภายในโรงไฟฟ้าราชบุรีที่มีการปูรองพื้นรอบบ่อด้วยแผ่นพลาสติก เอชดีพีอีตามข้อกำหนดของกระทรวงอุตสาหกรรม

5. ด้านการรายงานผลการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม โรงไฟฟ้าราชบุรี ได้รับการ รับรองมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ตั้งแต่ปี 2546 และยังคงรักษามาตรฐาน ดังกล่าวไว้ได้จนถึงปัจจุบัน บริษัทรายงานผลการตรวจวัดค่ามลสารต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่าง ต่อเนื่อง เช่น กรมควบคุมมลพิษสิ่งแวดล้อมจังหวัดราชบุรี สิ่งแวดล้อมภาคที่ 8 และสำนักงาน นโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) นอกจากนี้บริษัทยังเชิญหน่วยงานที่ ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียจากภายนอก เข้ามาตรวจประเมิน ISO 14001 เป็นประจำทุก 6 เดือน เผยแพร่ ผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศ และน้ำที่สำคัญในรูปแบบที่ง่ายต่อการเข้าใจ ส่งถึงประชาชน 12,000 ครั้ง/เดือน ในพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี และหน่วยงานราชการในจังหวัดราชบุรีในวารสาร บ้านเราทุกเดือน จัดทำรายงานสิ่งแวดล้อมประจำปี ส่งถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกแห่งในจังหวัด และส่วนกลาง จัดตั้งคณะกรรมการผู้ตรวจการสิ่งแวดล้อมโรงไฟฟ้าราชบุรีโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนคัดสรรเข้าทำหน้าที่ตรวจการดำเนินงานได้อย่างอิสระ

6. ด้านสภาพความร้อน โรงไฟฟ้าแสดงการพิสูจน์ข้อเท็จจริง ด้วยหลักฐานทาง วิทยาศาสตร์โดยได้ให้สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) หรือ สทอภ. ทำการศึกษาอุณหภูมิพื้นผิวดินด้วยดาวเทียมซึ่งเป็นการตรวจจับอุณหภูมิที่สะท้อนขึ้นมาจาก ผิวโลกแล้วทำการเก็บค่าของอุณหภูมิที่สะท้อนขึ้นมาและแสดงผลออกมาเป็นสีที่แสดงค่าอุณหภูมิ ที่ระดับต่างๆ

5.6 การดำเนินงานด้านมวลชนสัมพันธ์

บริษัทมุ่งเน้นการส่งเสริม การมีส่วนร่วมของชุมชนและให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนในชุมชนอย่างยั่งยืน จึงได้ดำเนินโครงการด้านสังคมโดยเน้นการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ควบคู่ไปกับการดูแลด้านสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง โดยจัดทำโครงการต่างๆ ดังนี้

1. โครงการจัดงานวันเด็กแห่งชาติ โรงไฟฟ้าราชบุรี โดยวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้าราชบุรีได้เปิดโลกทัศน์ของการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายและน่าสนใจ เช่น ชุมนุมจากกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี รถนิทรรศการวิทยาศาสตร์และพลังงาน ชุมนุมนิทรรศการต่างๆ เป็นต้น

2. โครงการเพื่อบ้านเรา เป็นโครงการที่เกิดจากการใช้กระบวนการมีส่วนร่วม ลงพื้นที่เข้าหากลุ่มเป้าหมาย เพื่อร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมดำเนินการโครงการที่เกิดจากความต้องการที่แท้จริงของแต่ละกลุ่ม โดยมีกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มเครือข่ายการศึกษา กลุ่มสาธารณสุข และกลุ่มศาสนาและประเพณี ซึ่งการดำเนินงานจะเกิดจากการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ดำเนินกิจกรรมร่วมกันกับกลุ่มเป้าหมาย นำไปสู่การวางแผนการดำเนินงาน งบประมาณ และร่วมดำเนินการตามแผนงาน

3. โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มพัฒนา จัดทำในพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้า สนับสนุนการดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่กลุ่มพัฒนา ผ่านการประเมินความเป็นกลุ่มเข้มแข็งตามมาตรฐานของกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย โดยร่วมกับสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดราชบุรีจัดทำโครงการความร่วมมือทางวิชาการเพื่อบูรณาการการพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นับเป็นนวัตกรรมใหม่ที่จะสร้างประโยชน์ให้แก่ชุมชนได้โดยตรงโดยสามารถดำเนินการพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

4. โครงการหน่วยแพทย์เคลื่อนที่และทันตกรรมประจำปี ให้บริการตรวจรักษาโรคทั่วไปจากโรงพยาบาลเมืองราช การตรวจวินิจฉัยโรคด้วยแพทย์ทางเลือกจากโรงพยาบาลราชบุรี ซึ่งเป็นโครงการใหม่ การให้บริการนวดแผนไทยโดยกลุ่มโอท็อปนวดแผนไทยตำบลบ้านไร่และการให้บริการตัดผมด้วยช่างเสริมสวยจากโรงเรียนสอนตัดผมชั้นวาร์ดน์ ประชาชนสามารถรับบริการต่าง ๆ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

5. โครงการมอบทุนการศึกษาโรงไฟฟ้าราชบุรี ซึ่ง บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ร่วมกับ บริษัท ราชบุรีเพาเวอร์ จำกัด ดำเนินโครงการมอบทุนการศึกษาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาให้กับเด็กนักเรียนที่มีความตั้งใจเรียนและมีความประพฤติดี สนับสนุนให้เด็กนักเรียนมีโอกาสการเรียนรู้ต่อในชั้นที่สูงขึ้น เป็นคนดีของสังคม

สนับสนุนการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งยังเป็นการสร้างแนวร่วมที่แข็งแกร่งของโรงไฟฟ้าราชบุรีในระยะยาว เนื่องจากได้สร้างประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับบุตรหลานของชาวราชบุรีโดยตรง นอกจากนี้ยังได้มอบทุนการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่เป็นนักศึกษาในพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี โดยมอบให้กับนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี และมอบทุนการศึกษาให้กับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขารณสุขศาสตร์ (ทันตสาธารณสุข) วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี

6. โครงการเพิ่มช่องทางการสื่อสารในจังหวัดราชบุรี มอบเครื่องโทรสารพร้อมกระดาษให้กับกลุ่มเครือข่ายภาคีในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้าราชบุรี เพื่อความสะดวกและความคล่องตัวในการติดต่อสื่อสารระหว่างโรงไฟฟ้ากับชุมชนให้มีความรวดเร็วและประหยัดทรัพยากรตามโครงการเพื่อเพิ่มช่องทางการสื่อสารในจังหวัดราชบุรี อีกทั้งยังเป็นการแสดงความขอบคุณที่ได้ให้การสนับสนุนการดำเนินโครงการต่างๆ ของโรงไฟฟ้าราชบุรีด้วยดีเสมอมา

7. สานต่อโครงการค่ายกล้าฮีโร่ “คนรักภัยป่า ป่ารักชุมชน” บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ร่วมกับกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี พาตัวแทนนักเรียนในพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้าราชบุรีพร้อมอาจารย์ผู้ดูแลโครงการ และร่วมกับเยาวชนจากต่างจังหวัด เพื่อทำกิจกรรมค่ายเยาวชนกล้าฮีโร่ สำหรับค่ายเยาวชนกล้าฮีโร่ เป็นหนึ่งในกิจกรรมต่อเนื่องของโครงการค่ายกล้าฮีโร่ คนรักภัยป่า ป่ารักชุมชน โดย บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน) ร่วมกับกรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมซึ่งดำเนินโครงการมาตั้งแต่ปี 2551 โดยมีกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การจัดประกวดป่าชุมชนระดับประเทศ ค่ายเยาวชนกล้าฮีโร่ และสร้างค่ายรักภัยป่าชุมชนทั่วประเทศ เป็นต้น

8. โรงไฟฟ้าราชบุรีบรรเทาปัญหาภัยแล้งให้กับชุมชนรอบโรงไฟฟ้า บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ร่วมกับผู้นำชุมชนในพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้า บรรเทาปัญหาภัยแล้งให้แก่ประชาชนรอบโรงไฟฟ้าราชบุรีที่ขาดแคลนน้ำอุปโภคในช่วงฤดูร้อน โดยถนบกพร่องน้ำจาก องค์การบริหารส่วนตำบลต่างๆ ขอเข้ารับน้ำจากโรงไฟฟ้าราชบุรี ซึ่งโรงไฟฟ้าราชบุรีได้เน้นย้ำให้ชุมชนใช้น้ำเพื่อการอุปโภคเท่านั้น หรือหากจำเป็นก่อนจะนำไปบริโภค ควรต้มน้ำให้เดือดก่อนทุกครั้ง

9. การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น พลังงาน และสิ่งแวดล้อม เป็นการเดินหน้าจัดสัมมนาอย่างต่อเนื่องโดยมีคณะทำงาน และผู้อำนวยการโรงเรียนเครือข่ายในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้าราชบุรีร่วมระดมสมองจัดทำโครงร่างหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อนำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาเพื่อจัดวิพากษ์และการรับรองหลักสูตรในขั้นตอนถัดไปซึ่งโครงการนี้มีเป้าหมายที่จะนำสาระความรู้ด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นเป็นหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี

10. โครงการโรงไฟฟ้าราชบุรี Mini Football Academy คัดเลือกเยาวชน เพื่อเข้ารับการฝึกอบรมทักษะฟุตบอลระดับมืออาชีพ พร้อมลงแข่งขันหาประสบการณ์ในสนามแข่งระดับชาตินมุงหวังให้เยาวชนที่เข้ารับการอบรมความรู้ความสามารถด้านกีฬาฟุตบอลติดตัวและสามารถใช้กีฬาฟุตบอลเป็นเครื่องมือสร้างอนาคต ในการเข้าศึกษาต่อ หรือได้รับคัดเลือกเข้าเป็น นักฟุตบอลของสโมสรต่างๆ เยาวชนที่เข้าร่วมโครงการได้รับการดูแลอย่างดี ทั้งอาหารหลัก อาหารเสริม ชุดฝึกชุดแข่งขัน และอุปกรณ์ในการฝึกซ้อม นอกจากนี้บริษัทยังจัดทำประกันอุบัติเหตุให้กับนักกีฬา และมีทีมงานผู้ฝึกสอนอดีตนักฟุตบอลทีมชาติไทยและคาราเอะเซีย

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ พบว่ามีผู้ศึกษาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจมากมาย ดังนี้

แรมใจ พันเพ็ง (2552) ศึกษาถึง รูปแบบ กลยุทธ์ และแนวทางในการใช้พื้นที่สื่อสิ่งพิมพ์กรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมที่พบมาก คือ การตลาดเพื่อสังคม และการบริจาครายได้ส่วนหนึ่งจากการทำกิจกรรมเพื่อสังคมน้อยที่สุด รูปแบบความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจในบริบทไทย คือ กิจกรรมที่ส่งเสริมสถาบันกษัตริย์และส่งเสริมแนวเศรษฐกิจพอเพียง โดยองค์กรประเภทผู้ผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคมีการนำเสนอกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมมากที่สุด ด้านกลยุทธ์ในการนำเสนอกิจกรรมดังกล่าวในหนังสือพิมพ์กรุงเทพมหานครเพื่อการประชาสัมพันธ์ และสร้างภาพลักษณ์มากที่สุดด้วยวิธีการนำเสนอในรูปแบบของภาพข่าวเป็นส่วนใหญ่ด้วยวิธีการนำเสนอด้วยบทวิเคราะห์นั้นพบได้น้อยที่สุด ด้านแนวทางในการใช้พื้นที่สื่อในหนังสือพิมพ์กรุงเทพมหานครเพื่อนำเสนอกิจกรรมเพื่อสังคมขององค์กรธุรกิจในประเทศไทยนั้น มีการนำเสนอผ่านข่าวประเภทธุรกิจการตลาดมากที่สุด

วชิณี นพคุณ (2552) ศึกษาถึง กลยุทธ์การสื่อสารเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม และการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมของกลุ่มอุตสาหกรรมพลังงาน โดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่า กลยุทธ์การสื่อสารเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมของกลุ่มอุตสาหกรรมพลังงาน 4 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อให้ความรู้ คือ การให้ความรู้ วัตถุประสงค์ด้านการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทแก่พนักงานเพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน และพนักงานสามารถปฏิบัติตามนโยบายของบริษัทได้ในทิศทางเดียวกัน กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจ เป็นการพูดโน้มน้าวใจให้พนักงานเห็นความสำคัญของการดำเนินโครงการความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อให้พนักงานเกิดความสนใจในการเข้าร่วมโครงการ และเกิดการบอกกันปากต่อปากให้เกิดเป็นเครือข่ายภายใน กลยุทธ์การใช้สื่อพบว่า สื่อที่ใช้ในการ

ดำเนินโครงการความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อมได้แก่ สื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเฉพาะกิจ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ซึ่งสื่อบุคคลเป็นสื่อที่สำคัญที่สุด จากการวิจัยพบว่า บริษัทควรมีการใช้สื่ออื่นเป็นสื่อผสมให้มากขึ้นในการสื่อสารกับชุมชน สุดท้ายกลยุทธ์การสื่อสารเพื่อการสร้างเครือข่ายซึ่งแบ่งเป็นการสร้างเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกบริษัท

สิทธิพร เทียงถาวร (2552) ศึกษาถึง การให้ความหมายความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนเป้าหมายของ บริษัท สยามกลการ จำกัด ชุมชนไทยวน อำเภอเสนาให้จังหวัดสระบุรี โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่า ด้านทัศนคติของชุมชนต่อการให้ความหมายความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ ว่าเป็นการคืนรายได้ หรือทำไร่สู่สังคมและช่วยเหลือสังคม การสร้างผลประโยชน์ทางอ้อมให้กับบริษัท การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทกับชุมชน การทำให้ชุมชนหรือสังคมรู้จักบริษัท การทำให้บริษัทมีชื่อเสียงและส่งเสริมภาพลักษณ์ การทำบุญตามหลักศาสนาพุทธ และการปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ด้านการให้ความหมายตามทัศนะและแนวคิดของบริษัท คือ ความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นการคืนกำไรสู่สังคมและช่วยเหลือสังคม ซึ่งเป็นแนวนโยบายหลักของบริษัทและเป็นเรื่องของการทำบุญตามหลักศาสนาพุทธซึ่งเป็นแนวคิดที่พบได้เฉพาะจากบริบทสังคมไทยเชิงพุทธ โดยที่มาของความหมาย ความรับผิดชอบต่อสังคมเกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมของบริษัท ชุมชนจะให้ความหมายไปในทิศทางเชิงประจักษ์ เพราะชุมชนตระหนักว่าบริษัทเห็นความสำคัญและเลือกชุมชนเพื่อดำเนินโครงการ นอกจากนี้ความหมายดังกล่าวยังมีที่มาจากความต่อเนื่องและยาวนานในการสนับสนุนชุมชน การเปรียบเทียบระหว่างชุมชนกับบริษัท และประโยชน์ที่บริษัทได้รับจากชุมชน

เขมิกา ทับทิมใส (2551) ศึกษาถึง การศึกษาการให้ความหมาย รูปแบบ และกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่ได้รับรางวัลบริษัทจดทะเบียนดีเด่นด้าน CSR ประจำปี 2551 เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยศึกษาค้นคว้าเอกสาร ได้แก่ รายงานประจำปี รายงานการพัฒนาแบบยั่งยืน แบบ 56-1 และเว็บไซต์ของบริษัท ประกอบกับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้รับผิดชอบต่อด้านกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนที่ได้รับรางวัล CSR Awards จากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี 2551 จำนวน 3 บริษัท พบว่า บริษัทบางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และบริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมไว้เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจนและมีความสอดคล้องกับแนวทางในการดำเนินธุรกิจ ให้ความสำคัญทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งตัวองค์กรและสังคม โดยรูปแบบการดำเนินธุรกิจทั้ง 3 บริษัทมีความคล้ายคลึงกัน คือ การบริจาคตรง อาสาสมัครช่วยเหลือชุมชน มุ่งเน้นการทำ

โครงการและกิจกรรมที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกองค์กร และสุดท้ายทั้ง 3 บริษัทมีกลยุทธ์หลักในการดำเนินการที่เริ่มจากภายในองค์กรและขยายออกสู่ภายนอกองค์กร ทั้งนี้ทั้ง 3 บริษัท มีวิธีการที่แตกต่างกัน เช่น บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) สนับสนุนให้พนักงานทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อสังคมทุกโครงการโดยมีผู้บริหารเป็นแบบอย่าง บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ใช้กรอบแนวคิดด้านการเท่าเทียม และการเป็นพันธมิตรที่ยั่งยืน ร่วมกันวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปรับปรุงให้เหมาะสม โดยการร่วมมือระหว่าง ปตท. และองค์กรพันธมิตร บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) ดำเนินธุรกิจภายใต้หลัก บรรษัทภิบาลตามแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน

ณัฐชนนธ อภิวิชญ์ชลชาติ (2551) ศึกษาถึง การให้ความหมาย รูปแบบ และกลยุทธ์การดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) โดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ค้นคว้าจากรายงานประจำปี 56-1 รายงานการพัฒนายั่งยืนประจำปี 2548 – 2550 และเว็บไซต์ของบริษัท รวมถึงบทความ วารสาร เอกสารวิทยานิพนธ์และงานวิจัยต่างๆ ผลการศึกษาพบว่า ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมของ ปตท. โดยผ่านทางนโยบายบริษัทที่ปรากฏในวิสัยทัศน์ และค่านิยมขององค์กรโดย “มุ่งไปสู่องค์กรแห่งความเป็นเลิศด้วยการดำเนินธุรกิจอย่างรับผิดชอบต่อสังคมและมีส่วนร่วมในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดีแก่สังคมและชุมชน รวมทั้งมีความสามารถในการให้ผลประโยชน์ตอบแทนที่เหมาะสมต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย” ด้วยวิธีการดำเนินธุรกิจในรูปแบบตามแนวความคิดของ ฟิลลิป คอตเลอร์ และแนนซี ลี 4 ประเด็น ได้แก่ การส่งเสริมประเด็นทางสังคม การบริจาคโดยตรง อาสาสมัครช่วยเหลือชุมชนและซื้อปฏิบัติทางธุรกิจเพื่อรับผิดชอบต่อประเด็นสังคม ซึ่งวิธีการบริจาคโดยตรงเป็นวิธีการที่ ปตท. ใช้ดำเนินการมากที่สุด กลยุทธ์ที่ใช้ คือ ทำความเข้าใจ และสร้างค่านิยมเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม โดยเริ่มจากภายในองค์กรแล้วจึงขยายสู่ภายนอกองค์กร โดยกำหนดกรอบและขอบเขตในประเด็นทางสังคมไว้ชัดเจน และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ตรงจุด ทั้งนี้มีการเลือกพันธมิตรที่มีเป้าหมายสอดคล้องกับบริษัท อีกทั้งกลยุทธ์การดำเนินกิจกรรมโดยการเสนอโครงการที่เป็นประโยชน์ เพื่อสนองพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการดำเนินกิจกรรม ปตท. ได้รับการยอมรับจากชุมชนรอบบริเวณดำเนินการ ได้รับความไว้วางใจ ความเชื่อมั่นจากนักลงทุนส่งผลต่อชื่อเสียงและภาพลักษณ์ขององค์กรจนสามารถดำเนินธุรกิจอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างยั่งยืน

ศุจดะวัน วิไลวงษ์ (2551) ศึกษาถึง การให้ความหมาย รูปแบบและกลยุทธ์ทางด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ของบริษัทผู้ผลิตชิ้นส่วนอุตสาหกรรมและเครื่องจักร ของ บริษัท ไทยน็อกส์ สเตนเลส จำกัด (มหาชน) บริษัท สหวิริยาสติอินดัสตรี จำกัด (มหาชน) และ บริษัท

จี สตีล จำกัด (มหาชน) โดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่า การให้ความหมายความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทผู้ผลิตชิ้นส่วนอุตสาหกรรมพบว่า ทั้ง 3 บริษัทยึดถือเป็นปรัชญาในการดำเนินธุรกิจ โดยกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษรชัดเจน ทั้งนี้แนวทางถูกกำหนดขึ้นเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจและค่านิยมขององค์กร โดย บริษัท ไทยน็อกส์ สเตนเลส จำกัด (มหาชน) กล่าวว่า ความรับผิดชอบต่อสังคม คือ การบริหารงานด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม ชื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส ยึดมั่นในการตอบแทนผลประโยชน์ให้กับทุกฝ่ายรวมทั้งสิ่งแวดล้อมและสังคมโดยรวม และมุ่งพัฒนาสังคมให้ยั่งยืน บริษัท สหวิริยาสตีลอินดัสตรี จำกัด (มหาชน) กล่าวว่าความรับผิดชอบต่อสังคม คือ มุ่งมั่นดำเนินธุรกิจบนพื้นฐานของความโปร่งใส ชื่อสัตย์ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยปฏิบัติต่อทุกกลุ่มด้วยความเป็นธรรม มีความเชื่อมั่นในความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม บริษัท จี สตีล จำกัด (มหาชน) กล่าวว่าความรับผิดชอบต่อสังคม คือ การดำเนินธุรกิจด้วยการดูแลสังคม ชุมชนและสิ่งแวดล้อม ยึดมั่นในความเป็นธรรมของผลประโยชน์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตลอดจนพัฒนาทรัพยากรบุคคลอย่างต่อเนื่อง โดยรูปแบบของทั้ง 3 บริษัท ได้ดำเนินการเป็นไปตามรูปแบบตามแนวคิดของ ฟิลาธิป คอตเลอร์ และแนนซี ลี 4 รูปแบบ ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมประเด็นสังคม กิจกรรมการบริจาคเพื่อการกุศลขององค์กร กิจกรรมบุคคลากรอาสาสมัคร ช่วยชุมชนและองค์กร สดุดีทำข้อปฏิบัติทางธุรกิจเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม โดยทั้ง 3 บริษัทมีกลยุทธ์ในการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างจริงจัง มีการกำหนดเป้าหมายของปัญหาและการแก้ไขที่ชัดเจน และติดตามผลอย่างต่อเนื่องและอาจเข้าไปร่วมดำเนินการด้วย

สายทิพย์ ไสรัตน์ (2551) ศึกษาถึง หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกประเด็นทางสังคม เพื่อดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ โดยใช้เทคนิคเดลฟายในการสร้างแบบสอบถามใช้สำรวจความสนใจในการนำหลักเกณฑ์ดังกล่าวไปใช้ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า สามารถแยกเป็นปัจจัยได้ 2 กลุ่ม คือ ปัจจัยจากภายในองค์กร โดยหลักเกณฑ์ที่มีความสำคัญในระดับที่มากที่สุดคือ ผลการดำเนินงานขององค์กรที่มีผลกระทบทั้งทางตรง และทางอ้อมต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและต่อสิ่งแวดล้อม กิจกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับบริบทขององค์กรทั้ง นโยบาย เป้าหมายและธุรกิจหลัก โดยที่กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมที่ดำเนินการนั้นสามารถใช้ทรัพยากรที่ลงทุนไปได้อย่างคุ้มค่า ด้านปัจจัยภายนอกองค์กร คือ ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนรอบข้างในปัจจุบันที่องค์กรสามารถดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมได้ และระดับความรุนแรง เร่งด่วน ของปัญหาทางสังคมที่ต้องการการแก้ไข จากการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่าปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจขององค์กรเป็นปัจจัยที่องค์กรนั้นให้ความสำคัญมาก และในขณะเดียวกันปัจจัยด้านการตอบสนองความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในองค์กรและ

การกระจายการลงทุนไปในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมต่างๆ อย่างทั่วถึงนั้น ธุรกิจยังให้ความสำคัญน้อย

พิทักษ์ ชุมงคล (2549) ศึกษาถึง กลยุทธ์และผลสัมฤทธิ์การสร้างชุมชนสัมพันธ์ของ โรงไฟฟ้าราชบุรี โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพในส่วนแรกในการศึกษาด้านกลยุทธ์เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงไฟฟ้า ผลการศึกษาพบว่า โรงไฟฟ้ามีการดำเนินงานชุมชนสัมพันธ์อย่างเป็นขั้นตอน และมีการนำกลยุทธ์ต่างๆ มาใช้เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน แบ่งกลยุทธ์ออกเป็น 2 ประเภท คือ กลยุทธ์เกี่ยวกับการใช้สื่อ และกลยุทธ์เกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ ประกอบด้วย กลยุทธ์ค้นหาความต้องการ กลยุทธ์การจัดหน่วยลงพื้นที่ กลยุทธ์การสื่อสารหลายระดับ กลยุทธ์เข้าเป็นส่วนหนึ่งในชุมชน กลยุทธ์การพัฒนาแบบมีส่วนร่วม กลยุทธ์สื่อสารแนวราบ กลยุทธ์การสร้างความรู้และขยายประสบการณ์ กลยุทธ์สร้างองค์กรพันธมิตรในพื้นที่ กลยุทธ์การเปิดเป็นพื้นที่สาธารณะ กลยุทธ์พัฒนาและจ้างงานและกลยุทธ์การจัดกิจกรรมตามโอกาส ในส่วนที่สอง ศึกษาโดยวิธีวิจัยเชิงสำรวจในการศึกษาด้านการรับรู้ข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิดและการยอมรับ โรงไฟฟ้าราชบุรีของชุมชนผลการศึกษาพบว่า ชุมชนมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโรงไฟฟ้าจากสื่อต่างๆ ในระดับน้อย โดยรับรู้จากสื่อสิ่งพิมพ์ของโรงไฟฟ้ามากที่สุด ชุมชนมีความรู้เกี่ยวกับโรงไฟฟ้าอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมในโครงการ โรงไฟฟ้าราชบุรีพัฒนามากที่สุด ชุมชนมีทัศนคติที่ดีต่อโรงไฟฟ้า โดยมีทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมในโครงการ โรงไฟฟ้าราชบุรีพัฒนามากที่สุด และชุมชนมีการยอมรับโรงไฟฟ้าราชบุรีอยู่ในระดับโดยเข้าร่วมกิจกรรมธนาคารหมู่บ้านมากที่สุด

สุรินทร์ มากมณี (2540) ศึกษาถึง การศึกษางานชุมชนสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์ของการเคหะแห่งชาติในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างรับทราบข่าวสารการจัดกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง โดยวิธีการใช้รถประชาสัมพันธ์เป็นแหล่งข่าวสารที่ผู้อาศัยรับทราบมากที่สุด ดังนั้นการประชาสัมพันธ์จึงควรที่จะมีการเผยแพร่ข่าวสารเพื่อประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่ากิจกรรมที่การเคหะแห่งชาติจัดขึ้นในชุมชนนั้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูง โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์บ้างเป็นบางครั้ง ทั้งนี้ตัวแปรการรับทราบข่าวสารการจัดกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างและประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมมีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการเคหะแห่งชาติ ดังนั้นจึงควรประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารเพื่อกระตุ้นให้ผู้อาศัยมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์เพื่อก่อให้เกิดทัศนคติที่ดี

จากการศึกษาค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้ของโรงไฟฟ้าราชบุรี ตลอดจนงานวิจัยวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้กับประเด็นความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงไฟฟ้าราชบุรีที่ต้องการศึกษา ว่างานวิจัยควรมีขอบข่ายมากน้อยเพียงไร ความรู้ที่ได้จากการศึกษาเนื้อหาทางทฤษฎีจะช่วยให้ผู้วิจัยมองเห็นภาพรวม เพื่อกำหนดกรอบในการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการตั้งคำถาม นอกจากนี้การลงไปเก็บข้อมูลภาคสนามจะช่วยให้ผู้วิจัยเกิดความเชื่อมั่นว่า ข้อมูลได้รับนั้นมีความสมบูรณ์และน่าเชื่อถือตรงตามวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาและสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ถูกต้องแม่นยำ

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาเรื่อง “การให้ความหมาย ที่มาของความหมาย และรูปแบบของการรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด” เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ วิธีวิทยาการสร้างทฤษฎีฐานราก (Methodology of Grounded Theory) ซึ่งลักษณะของวิธีวิทยานี้ มุ่งการพัฒนาแนวคิด หรือสร้างทฤษฎีจากข้อมูลจากปรากฏการณ์จริง ดังนั้นผู้ศึกษาจึงต้องเก็บข้อมูลคำอธิบาย ตลอดจนทำความเข้าใจ และอาศัยการตีความในคำว่าความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงไฟฟ้าที่มีต่อชุมชน เพื่อสรุปผลและนำไปสร้างแนวคิดหรือมโนทัศน์ของความหมายที่ชุมชนมีความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ โดยได้ดำเนินการศึกษาตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชากรและผู้ให้ข้อมูลหลัก ดังนี้

1. ประชากร คือ ผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนและผู้แทนชุมชนในเขตพื้นที่รอบโรงไฟฟ้า ประกอบด้วย ทุกคนที่อยู่ในพื้นที่ 9 ตำบล ได้แก่ ตำบลบางป่า ตำบลท่าราบ ตำบลสามเรือน ตำบลพิบูลทอง ตำบลบ้านสิงห์ ตำบลคอนทราย ตำบลบ้านไร่ ตำบลแพงพวย และตำบลวัดแก้ว

2. ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) คือ ผู้วิจัยจะจงเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักตามวิธีการเลือกตัวอย่างเชิงทฤษฎี (Theoretical Sampling) โดยผู้ให้ข้อมูลหลักนั้นจะถูกเลือกจากผู้ที่สามารถให้ข้อมูลได้ดีที่สุดและลึกที่สุดเพื่อสามารถให้ข้อมูลได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ และแบ่งผู้ให้ข้อมูลหลักออกเป็น 2 กลุ่มหลัก ดังนี้

- 2.1 ชุมชน ประกอบด้วย องค์กรบริหารส่วนตำบล 1 คน กำนัน 1 คน ผู้ใหญ่บ้าน 1 คน พระสงฆ์ 1 รูป ครู 2 คน เจ้าหน้าที่สาธารณสุข 1 คน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางด้านงานกิจกรรมเพื่อสังคมของชุมชน 2 คน และชาวบ้านทั่วไป 3 คน ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเป้าหมาย

2.2 ผู้แทนองค์กร ประกอบด้วยผู้บริหาร และผู้เชี่ยวชาญพิเศษที่มีขอบข่ายงานเกี่ยวข้องกับกิจกรรมเพื่อสังคมของโรงไฟฟ้าราชบุรี

ผู้วิจัยเลือก บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด เนื่องจากบริษัทมีการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมอย่างชัดเจนทั้งในและนอกพื้นที่อย่างต่อเนื่องยาวนาน บริษัทมีนโยบายในการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคม ตลอดจนโครงการต่างๆที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน โดยบุคลากรผู้รับผิดชอบโครงการเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในโครงการเป็นอย่างดี อีกทั้งบริษัทยินดีให้ความร่วมมือในการเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยผู้ให้ข้อมูลหลักจากองค์กร ประกอบด้วย

1. ผู้อำนวยการฝ่ายองค์กรสัมพันธ์
2. ผู้เชี่ยวชาญพิเศษฝ่ายองค์กรสัมพันธ์
3. ผู้จัดการส่วนชุมชนสัมพันธ์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยเลือกใช้เครื่องมือต่างๆ ที่สำคัญเพื่อช่วยให้ผู้วิจัยสามารถเก็บข้อมูลได้ครบถ้วนถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประกอบด้วย สมุดบันทึกข้อมูล เครื่องบันทึกเสียง แนวคำถามสัมภาษณ์ และตัวผู้วิจัย

สมุดบันทึกข้อมูลในภาคสนาม (Field Notebook) ใช้บันทึกชื่อผู้ให้ข้อมูล สถานที่ทำงาน เพศ อายุ ที่อยู่ และหมายเลขโทรศัพท์เพื่อใช้ในการอ้างอิงและใช้บันทึกสิ่งที่ผู้วิจัยสังเกตเห็นลงไปด้วย สมุดบันทึกนี้จะบันทึกข้อมูลในภาคสนามที่มีได้ถูกบันทึกอยู่ในเครื่องบันทึกเสียงของผู้วิจัยเพื่อนำรายละเอียดที่ผู้วิจัยสังเกต เช่น บรรยากาศ สีหน้า อารมณ์และความรู้สึกทั้งหมดไปวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ นอกจากนี้สมุดบันทึกภาคสนามยังช่วยบันทึกรายละเอียดของการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลหลักในแต่ละวันเพื่อช่วยเตือนความจำ

เครื่องบันทึกเสียง (Audio Recorder) ใช้บันทึกข้อมูลเสียงสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล โดยการนำข้อมูลเสียงที่ได้มาถอดเทปให้อยู่ในรูปแบบของข้อความตัวอักษร โดยเครื่องบันทึกเสียงนี้เป็นเครื่องมือช่วยอำนวยความสะดวกในการบันทึกข้อมูลในทันที และสามารถบันทึกข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักครบทุกคำไม่ตกหล่น ทั้งนี้ข้อมูลที่ถูกแปลงเป็นภาษาเขียนแล้วจะนำมาใช้ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากสมุดบันทึกเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

แนวคำถามสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้แนวคำถามสัมภาษณ์ในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 2 กลุ่ม โดยแนวคำถามนั้นเป็นแบบกึ่งโครงสร้างแบบปลายเปิด (ดังภาคผนวก ก) ซึ่งผู้วิจัยกำหนดแนวทางในการตั้งคำถามจากแนวคิดและทฤษฎีที่ได้ศึกษามาประกอบกับใช้วิธีการตะล่อม (Probe) ซึ่งจะช่วยให้การสัมภาษณ์เป็นไปอย่างราบรื่นไม่ถูกขัดจังหวะ ผู้วิจัยสามารถรู้คำตอบในแง่ต่างๆ ที่ผู้วิจัย

มิได้คาดเดาไว้ โดยผู้ให้ข้อมูลยังสามารถตอบคำถามนั้น ๆ ได้อย่างละเอียดเท่าที่ผู้ให้ข้อมูลต้องการ แนวคำถามที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. แนวคำถามเรื่องแนวคิดและการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมของ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด โดยแนวคำถามถูกพัฒนาจากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และใช้คำถามในส่วนนี้กับผู้แทนองค์กร โดยกำหนดกรอบแนวคำถามอย่างกว้างๆ เพื่อถามถึงทัศนะว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมคืออะไร บริษัทมีนโยบายต่อความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างไร อนาคตจะมีการพัฒนา นโยบายอย่างไร และวิธีการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมเป็นอย่างไร เป็นต้น

2. แนวคำถามเรื่องการให้ความหมายความรับผิดชอบต่อสังคมต่อธุรกิจ โดยใช้คำถามนี้กับชุมชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมดังกล่าว ตลอดจนทัศนคติที่มีต่อโรงไฟฟ้าราชบุรี ซึ่งแนวคำถามมีความครอบคลุมในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

การตรวจสอบแนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์โดยอาจารย์ที่ปรึกษาและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ตรวจสอบ และพิจารณา เพื่อให้มั่นใจว่าแนวคำถามนั้นตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ก่อนเริ่มการสัมภาษณ์ผู้วิจัยขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อใช้เครื่องบันทึกเสียง และแจ้งให้ผู้ให้ข้อมูลหลักทราบว่าข้อมูลที่ได้จากการให้สัมภาษณ์ใช้ในการศึกษาวิจัยในระดับปริญญาโทเท่านั้น และเริ่มคำถามสัมภาษณ์ด้วยการถามประวัติส่วนตัว จากนั้นจึงเริ่มถามถึงชื่อเสียงของบริษัท กิจกรรมของบริษัทที่เข้ามาดำเนินกิจกรรมในชุมชน เปรียบเทียบถึงความแตกต่างก่อนที่บริษัทเข้ามากับภายหลังจากที่บริษัทเข้ามาดำเนินการแล้ว ประโยชน์ที่ได้รับและทัศนคติที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมในชุมชน ทั้งนี้ผู้วิจัยอาจต้องเลือกใช้ถ้อยคำตลอดระยะเวลาการสัมภาษณ์ที่ผู้ให้ข้อมูลสามารถเข้าใจได้ง่าย

ผู้วิจัย ถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเก็บข้อมูล เป็นผู้ดำเนินการสัมภาษณ์ ซึ่งตัวผู้วิจัยเองจึงต้องมีความรู้และความสามารถในการถามคำถาม ความสามารถในการฟัง และสิ่งสำคัญที่สุดคือผู้วิจัยต้องมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ให้ข้อมูลด้วย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยศึกษาวิจัยเรื่อง “การให้ความหมาย ที่มาของความหมาย และรูปแบบของการรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด” โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การเลือกพื้นที่ในการเก็บข้อมูล โดยพิจารณาจากโครงการที่ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด เพราะบริษัทดำเนินโครงการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างต่อเนื่องยาวนาน และรูปแบบโครงการกิจกรรมเพื่อสังคมที่บริษัทดำเนินการนั้นมีความชัดเจน โดยทุกโครงการมี

วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างผลประโยชน์ให้เกิดแก่ทุกคนในชุมชนในพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้า โดยชุมชนในพื้นที่ 9 ตำบล สามารถให้ข้อมูลกับผู้วิจัยได้อย่างครอบคลุม มีบรรยากาศที่ดีและความเป็นกันเอง อีกทั้งสภาพแวดล้อมของชุมชนนั้นมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้นอย่างชัดเจน ภายหลังจากที่โรงไฟฟ้าเข้ามาดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมให้กับชุมชน

2. การวางแผนระยะเวลาในการเก็บข้อมูล การวางแผนระยะเวลาเก็บข้อมูล โดย ผู้วิจัย กำหนดระยะเวลาคร่าวๆ ในการลงพื้นที่เก็บข้อมูลเป็นระยะเวลา 2 เดือน

3. การเก็บข้อมูลปฐมภูมิ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจนกระทั่งข้อมูลชนพวดาน ซึ่งดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยวิธี การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) จากผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งผู้แทนองค์กร และคนในชุมชนโดยถามคำถามในลักษณะตะล่อม เพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างละเอียดและเป็นข้อมูลที่สะท้อนถึงทัศนคติ ความคิด ความรู้สึก มุมมองและความหมายอย่างแท้จริง วิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Nonparticipant Observation) และศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้แทนจากองค์กรที่เป็นผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับโครงการกิจกรรมการรับผิดชอบต่อสังคม นอกจากนี้ผู้วิจัยสัมภาษณ์คนในชุมชนด้วยวิธีการถามคำถามตรง (Direct Question) ซึ่งทำให้ผู้วิจัยสามารถสื่อสารกับผู้ให้ข้อมูลหลักได้ง่ายเพราะคำศัพท์เฉพาะบางคำนั้นชาวบ้านในชุมชนไม่รู้จัก ยกตัวอย่างเช่น ซีเอสอาร์ เป็นต้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกใช้คำว่า กิจกรรมเพื่อสังคม แทน

วิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ผู้วิจัยสังเกตปฏิบัติการมีส่วนร่วมในการประชุมระหว่างผู้นำชุมชน อาสาสมัคร และผู้ตรวจการสิ่งแวดล้อมโรงไฟฟ้าราชบุรี ในการประชุมสรุปผลการดำเนินงานต่างๆ ว่าผู้แทนจากองค์กรและผู้แทนชุมชนนั้นให้ความร่วมมือและเสนอความคิดเห็นเพื่อการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผลประโยชน์ในโครงการกิจกรรมเพื่อสังคมที่จัดทำนั้นอย่างไร

4. การเก็บข้อมูลทุติยภูมิ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการรวบรวมจากเอกสาร วารสาร เว็บไซต์ ตลอดจนแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ เพื่อช่วยให้ผู้วิจัยสามารถศึกษา ตลอดจนมีความรู้ความเข้าใจเพื่อสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้กำหนดกรอบแนวทางในการวิจัย กำหนดกรอบแนวคำถามในการสัมภาษณ์ การสรุป และวิเคราะห์ผลการวิจัย

วิธีการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยศึกษาจากรายงานสิ่งแวดล้อมประจำปี 2553 รายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ 28 (มกราคม – มิถุนายน 2554) ฉบับที่ 29 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2553) และ ฉบับที่ 30 (มกราคม – มิถุนายน 2554) และวารสารบ้านเรา

4. การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล

ผู้วิจัยให้ความสำคัญกับรายละเอียดระเบียบวิธีการวิจัย การเลือกเครื่องมือ การกำหนดลักษณะประชากร การเลือกพื้นที่ วิธีการสัมภาษณ์ วิธีการตรวจสอบ และตั้งคำถาม การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากสัมภาษณ์ อีกทั้งความพร้อมของตัวผู้วิจัยที่มีความเป็นกลางและความเป็นกันเองต่อการลงพื้นที่เพื่อการสังเกตและเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยอาศัย วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบ 3 เสา (Triangulation) เป็นวิธีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์ว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มานั้นมีน้ำหนักและความน่าเชื่อถือได้เพียงไร

วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบ 3 เสา ประกอบด้วย

1. ด้านข้อมูล (Data Triangulation) ซึ่งผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลโดยตรงจากวิธีการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งผู้บริหารและผู้ดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมของบริษัท ตลอดจนชาวบ้านในชุมชนที่อาศัยในพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้า ผู้ได้รับผลการดำเนินกิจกรรมโดยตรง รวมถึงผู้เกี่ยวข้องในส่วนงานต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องต่อการดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม

2. ด้านวิธีการ (Methodological Triangulation) ผู้วิจัยเก็บข้อมูลที่ได้จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงไฟฟ้าราชบุรีหลายวิธี ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ การศึกษาวิเคราะห์เอกสาร เป็นต้น ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสังเกต และการสอบถามจากผู้รู้จักที่มีความคุ้นเคยกับผู้ให้ข้อมูลหลักมาพิจารณาร่วมกัน ทั้งนี้ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมระหว่างการสัมภาษณ์ว่าสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์หรือไม่ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นั้นไปตรวจสอบกับผู้รู้จักคุ้นเคยกับผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อประเมินผลและพิจารณาถึงน้ำหนักของความน่าเชื่อถือจากข้อมูลที่จะนำไปใช้ว่ามีมากน้อยเพียงไร

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำมโนทัศน์ที่ผ่านการเชื่อมโยงและมีคำอธิบายที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยมาพัฒนาเพื่อเป็นข้อสรุปเชิงทฤษฎี (Theoretical Generalization) แล้วนำข้อสรุปเชิงทฤษฎีนั้นเพื่อนำเสนอรูปแบบ (Pattern) ของการให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคม เฉพาะของบริษัทผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มารวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การลงรหัสข้อมูล

ผู้วิจัยลงรหัสข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ทุกคนตามลำดับการสัมภาษณ์ เพื่อป้องกันมิให้ข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์นั้นปนกัน อีกทั้งยังสะดวกต่อการนำไปใช้ โดยผู้วิจัยกำหนดชื่อโครงการวิจัยเป็นภาษาอังกฤษ ตามด้วยตัวอักษรที่แสดงถึงว่าเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นผู้ปฏิบัติงานของบริษัท หรือเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักที่อาศัยในชุมชนตามด้วยตัวเลขซึ่งหมายถึงลำดับของผู้ให้ข้อมูลหลักและสุดท้ายตามด้วยชื่อของผู้ให้สัมภาษณ์ ยกตัวอย่างดังนี้ CSR interview-RG-01-นายณัฐพร ซึ่งหมายถึงผู้ที่ปฏิบัติงานในบริษัท หรือ CSR interview-Community-01-นางอบ ซึ่งหมายถึงผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นผู้อาศัยอยู่ในชุมชน

ขั้นตอนที่ 2 การพิมพ์บทสัมภาษณ์

ผู้วิจัยถอดเทปสัมภาษณ์แบบคำต่อคำ (Verbatim) และนำมาพิมพ์เป็นบทสัมภาษณ์ (Transcript) ด้วยโปรแกรมประมวลคำด้วยการพิมพ์รูปแบบตามที่นักวิจัยเชิงคุณภาพส่วนใหญ่ปฏิบัติ ในบทสัมภาษณ์ประกอบด้วยรายละเอียดของผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย ชื่อ ที่อยู่ อาชีพ วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ และบทบาททางสังคมในพื้นที่ชุมชน จากนั้นผู้วิจัยนำบทสัมภาษณ์มาตรวจสอบกับข้อมูลดิบที่ได้จากเครื่องบันทึกเสียงด้วยการอ่านควบคู่กันไป ก่อนนำบทสัมภาษณ์ที่ได้มานั้นไปวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการนี้ทุกครั้งที่ได้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักทุกราย

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการถอดเทปบทสัมภาษณ์ทันที และอ่านบทสัมภาษณ์รายแรกที่ได้มาอย่างละเอียดโดยอาศัยการตีความ (Interpret) และข้อมูลที่ได้มานั้น ผู้วิจัยอาศัยวิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบ 3 เสา เพื่อให้มั่นใจได้ว่าข้อมูลที่ได้นั้นมีน้ำหนักความถูกต้องน่าเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด ด้วยการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปตรวจสอบกับข้อมูลในสมุดบันทึกภาคสนามที่ผู้วิจัยสังเกตได้ขณะการสัมภาษณ์แล้วจดบันทึกไว้ ว่าข้อมูลนั้นมีความสอดคล้องกันหรือไม่

จากนั้นผู้วิจัยเริ่มลดทอนข้อมูลให้เหลือเพียง มโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และเจาะจงเฉพาะข้อมูลที่ต้องการ ซึ่งการค้นหามโนทัศน์นี้จะทำควบคู่ไปกับการวิเคราะห์หาประเด็นเพื่อนำมโนทัศน์เหล่านั้นมาเชื่อมโยงให้มีลักษณะเป็นข้อสรุปเชิงทฤษฎี และทำหน้าที่เป็นสมมติฐานชั่วคราว (Temporary Hypothesis) ซึ่งจะใช้สมมติฐานชั่วคราวนี้เป็นแนวทางในการเลือกสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักรายต่อไป

ผู้วิจัยบันทึกคำตอบที่ได้ให้อยู่ในรูปของมโนทัศน์ต่างๆ และนำมาศึกษาความเหมือนหรือความแตกต่างโดยการจัดมโนทัศน์ที่เหมือนกันให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน แต่หากผู้วิจัยพบมโนทัศน์บางอย่างที่แตกต่างออกไปจากมโนทัศน์เดิมที่มี ผู้วิจัยจึงกำหนดให้เป็นมโนทัศน์กลุ่มใหม่

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมมโนทัศน์เช่นนี้ต่อไปเรื่อยๆ กับผู้ให้ข้อมูลหลักรายถัดไป จนกระทั่งผู้วิจัยยุติการสัมภาษณ์

ขั้นตอนของการจัดกลุ่มของมโนทัศน์ ผู้วิจัยต้องอาศัยความไวต่อทฤษฎี (Theoretical Sensitivity) ที่เกิดจากการสังสมประสบการณ์ในการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีต่างๆ รวมถึงการสนทนากับผู้เชี่ยวชาญอื่นจะช่วยให้ผู้วิจัยสามารถจัดการเชื่อมโยงข้อมูลจนนำไปสู่การสร้างมโนทัศน์และทฤษฎี

การยุติการสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยใช้เกณฑ์คำตอบเป็นตัวกำหนด กล่าวคือ หากผู้วิจัยยังได้คำตอบจากผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีความแตกต่าง ผู้วิจัยยังคงสัมภาษณ์ต่อไปจนกระทั่งคำตอบที่ผู้วิจัยได้จากการสัมภาษณ์นั้นซ้ำๆ กัน ผู้วิจัยจึงหยุดการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักทันที กล่าวได้ว่าไม่ว่าผู้วิจัยจะสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักรายต่อไปใดๆ ผู้วิจัยก็จะไม่ได้รับคำตอบที่มีความแตกต่างจากคำตอบเดิมที่มี ทั้งนี้ผู้วิจัยจะต้องมีความมั่นใจว่าข้อมูลที่ได้นั้นไม่สามารถนำมาปรับเปลี่ยนข้อสรุปที่มีอยู่ก่อนหน้านี้

มโนทัศน์ทั้งหมดที่ผู้วิจัยสร้างถูกบันทึก และรวบรวมขึ้น มโนทัศน์หลักถูกรวบรวมกับมโนทัศน์สนับสนุนกลุ่มย่อยจนกลายเป็นกลุ่มของมโนทัศน์ ที่มีคำอธิบายต่อชุดมโนทัศน์นั้นๆ โดยกลุ่มของมโนทัศน์ที่ผ่านการเชื่อมโยงสัมพันธ์ให้อยู่ในรูปของเงื่อนไขต่างๆ และอธิบายจนมีความสอดคล้องกับสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการ แล้วนำไปพัฒนาเป็นข้อสรุปเชิงทฤษฎีในการนำเสนอรูปแบบของการให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัท ผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าราชบุรี จำกัดต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยอาศัยกรอบแนวคิดที่ได้ศึกษาเรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ แนวคิดเรื่องบรรษัทภิบาล แนวคิดชุมชนสัมพันธ์ แนวคิดที่เกี่ยวกับพฤติกรรมและการรับรู้ เป็นแนวคิดในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. การให้ความหมาย การรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจของ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ตามทัศนะของชุมชน
2. ที่มาของความหมาย การรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจของ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ตามทัศนะขององค์กรและชุมชน
3. รูปแบบการรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจของ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด

1. การให้ความหมายของการรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจของ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ตามทัศนะของชุมชน

การให้ความหมายของการรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ จากการวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีวิทยาการสร้างทฤษฎีฐานราก พบว่าข้อมูลคำตอบของความหมายที่เกิดขึ้นจากทัศนะของชุมชน ถูกสร้างและให้ความหมายจากปัจจัยหลายด้าน ได้แก่ ความรู้พื้นฐานของชุมชน ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม อิทธิพลทางความคิดของผู้นำชุมชน และวิถีชีวิตของคนในชุมชน เป็นต้น ทั้งนี้ ความหมายที่เกิดขึ้นมีความคล้ายคลึงกับความหมายที่ได้จากการศึกษาตามแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมของต่างประเทศ เช่น การคืนผลประโยชน์หรือผลกำไรให้แก่ชุมชน เป็นต้น

การให้ความหมายของการรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ที่ได้จากการวิเคราะห์มี 5 ความหมาย ได้แก่ 1) ความมีมนุษยธรรม การตระหนักถึง และการมีจิตสำนึกที่ดี 2) การคืนผลประโยชน์หรือผลกำไร 3) การทำตามข้อบังคับของกฎหมาย 4) การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม และ 5) การสร้างภาพลักษณ์ขององค์กร โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ความมีมนุษยธรรม การตระหนักถึง และการมีจิตสำนึกที่ดี

ชุมชนในพื้นที่ 9 ตำบลได้ให้ความหมายถึงกิจกรรมเพื่อสังคมของโรงไฟฟ้าว่าเป็นไปตามหลักด้านมนุษยธรรม การตระหนักถึง และการมีจิตสำนึกที่ดีต่อชุมชน เพราะถ้าโรงไฟฟ้าปราศจากหลักมนุษยธรรมที่มีให้ต่อชุมชนแล้วย่อมก่อให้เกิดความเดือดร้อนซึ่งกันและกัน

ประกอบกับองค์กรได้ตระหนักถึงการอาศัยอยู่ร่วมกันในชุมชนแบบพี่น้องมีการช่วยเหลือเกื้อกูล และเกิดจิตสำนึกในความปรารถนาดีต่อกัน

ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์คนในชุมชนที่มีลักษณะสอดคล้องกับประเด็นนี้ได้แก่

เราคิดว่าโรงไฟฟ้ามีจิตสำนึกว่าโรงไฟฟ้ามาตั้งที่นี่แล้วโรงไฟฟ้าก็เป็นบริษัทขนาดใหญ่แล้วก็อีกอย่างก็มีกำไรในการผลิตกระแสไฟฟ้าให้มีแล้วอีกอย่างก็ควรจะเห็นว่าถ้าไม่ได้ที่ตรงนี้ผลิตกระแสไฟฟ้าก็อาจจะไม่มีโรงไฟฟ้าให้มี (อบ เนียมรักษา 2554)

โรงไฟฟ้าก็มีความตั้งใจที่จะให้สิ่งดี ๆ กับชุมชน มีความตั้งใจจริงแม้กระทั่งผู้นำ รวมถึงหัวหน้าส่วนต่างๆ ก็มีความตั้งใจที่จะให้สิ่งดี ๆ กับชุมชนแล้วก็ต้องการพัฒนาชุมชนจริงๆ และจิตสำนึกในด้านความรับผิดชอบ ความเอื้ออาทรต่อกันมีความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้ไปสู่เป้าหมายให้มีความเจริญรุ่งเรืองแก่ท้องถิ่นและโรงไฟฟ้ามีให้ เท่าที่มองเห็นนะ (ศรีอุทัย ปัญจเมธิ 2554)

ชุมชนมองว่าโรงไฟฟ้าเป็นองค์กรขนาดใหญ่และการเข้ามาดำเนินการในพื้นที่ย่อมก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนในด้านสภาพแวดล้อมไม่มากนักน้อย แต่ถึงอย่างไรก็ตามชุมชนยอมเสียสละเพราะการเข้ามาของโรงไฟฟ้าได้แสดงให้เห็นว่า โรงไฟฟ้าพร้อมที่จะตอบแทนช่วยเหลือชุมชน แสดงความเป็นมิตร มีความตั้งใจพัฒนาชุมชน มีความเอื้ออาทรต่อกัน มีความมุ่งมั่นที่จะสร้างความเจริญ รุ่งเรืองให้แก่ท้องถิ่น ทางด้านความรู้สึกของชุมชนนั้นเห็นว่าโรงไฟฟ้ามีความจริงใจและต้องการสร้างความสัมพันธ์อันดีเพื่อให้โรงไฟฟ้าและชุมชนอาศัยอยู่ร่วมกันแบบพี่น้องหรือเพื่อนบ้านและถือเป็นการตอบรับให้กันและกัน

1.2 การคืนผลประโยชน์หรือผลกำไร

ชุมชนในพื้นที่ 9 ตำบลให้ความหมายว่า เป็นการคืนผลประโยชน์หรือผลกำไรของโรงไฟฟ้าให้กับชุมชน ทั้งนี้ชุมชนมีความตระหนักดีว่าธุรกิจโรงไฟฟ้าเป็นธุรกิจขนาดใหญ่และมีกำไรจากการประกอบกิจการ โรงไฟฟ้าได้รับผลประโยชน์จากชุมชน ดังนั้นโรงไฟฟ้าควรสละกำไรบางส่วนเพื่อคืนให้กับชุมชนไม่ว่าจะกระทำโดยทางตรงหรือทางอ้อม

ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์คนในชุมชนที่มีลักษณะสอดคล้องกับประเด็นนี้ได้แก่

เขาก็คงคิดว่าส่วนหนึ่งก็อาจจะคืนผลประโยชน์หรือคืนกำไรให้กับชุมชนโดยที่ไม่ได้ให้ทางตรงเพราะว่าทางชาวบ้านไม่ได้มีส่วนในโรงไฟฟ้าก็เลยคืนเป็นทางอ้อมมาโดยที่จัดกิจกรรมให้ชุมชนได้รับประโยชน์นี้ (อบ เนียมรักษา 2554)

ตามทัศนะของชุมชนในพื้นที่ 9 ตำบล ส่วนใหญ่มองว่าธุรกิจโรงไฟฟ้าย่อมมีกำไรจากการดำเนินงานมาก โรงไฟฟ้าไม่สามารถดำเนินการได้เลยหากชุมชนไม่ยอมรับให้โรงไฟฟ้าเข้ามาในพื้นที่ และเพื่อเป็นการตอบแทนให้กับชาวบ้านในชุมชนที่ไม่ได้มีส่วนใด ๆ กับโรงไฟฟ้าแต่ในขณะเดียวกันชุมชนก็เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง ชุมชนมีความเห็นว่าโรงไฟฟ้าควรเข้ามาให้การสนับสนุนช่วยเหลือในสิ่งที่ชุมชนขาดแคลนเพื่อเป็นการตอบแทน โดยบทบาทของโรงไฟฟ้าแสดงออกมาในลักษณะการเข้าไปมีส่วนร่วมหรือให้การสนับสนุน ทั้งทางด้านความรู้ความสามารถและด้านงบประมาณซึ่งความหมายของการคืนผลประโยชน์หรือผลกำไรนี้ไม่มีความเกี่ยวข้องกับความจริงใจขององค์กรแต่อย่างใด

1.3 การทำตามข้อบังคับของกฎหมาย

ชุมชนให้ความหมายต่อโครงการกิจกรรมเพื่อสังคมของโรงไฟฟ้าว่าเป็นข้อบังคับตามกฎหมาย ดังนั้นโรงไฟฟ้ามีหน้าที่ต้องปฏิบัติตาม หากมีการฝ่าฝืนถือว่ามีความผิดและต้องถูกลงโทษ

ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์คนในชุมชนที่มีลักษณะสอดคล้องกับประเด็นนี้ได้แก่

ส่วนหนึ่งก็คือจริงๆ แล้วมันเป็นภาระของโรงไฟฟ้าหรือทางบริษัทที่จะต้องเข้ามาดูแลตามกฎหมาย (สมอาจ รัตนมุง 2554)

การให้ความหมายที่เกิดขึ้นมีเพียงผู้ที่มีลักษณะเป็นผู้นำชุมชน คือ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล และอดีตผู้อำนวยการโรงเรียนเท่านั้นที่ทราบถึงข้อเท็จจริงประการนี้ ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในชุมชนส่วนใหญ่ขาดความรู้ในเรื่องข้อบังคับตามกฎหมายที่โรงไฟฟ้าจำเป็นต้องปฏิบัติตาม มีสาเหตุมาจากชุมชนขาดความรู้และเห็นว่าความรู้เรื่องกฎหมายเป็นเรื่องไกลตัว ชุมชนจึงไม่ใส่ใจมากนัก ทั้งนี้กฎหมายระบุให้ผู้ประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมมีหน้าที่ปฏิบัติตาม ประกาศกรมโรงงานอุตสาหกรรมว่าด้วยมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมต่อสังคม (Standard for Corporate Social Responsibility: CSR-DIW)

1.4 การแสดงความรับผิดชอบ

ชุมชนมีความคาดหวังว่าเมื่อโรงไฟฟ้าเข้ามาอยู่ร่วมกันในชุมชนแล้วก็เปรียบเสมือนว่าโรงไฟฟ้าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และเพื่อเป็นการแสดงออกถึงการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนโรงไฟฟ้าจึงต้องมีความรับผิดชอบต่อชุมชนเช่นเดียวกับคนในชุมชน

ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์คนในชุมชนที่มีลักษณะสอดคล้องกับประเด็นนี้ได้แก่

จริง ๆ ผมว่ามันเป็นความรับผิดชอบขององค์กรนะ บริษัทที่เข้ามาอยู่ในส่วนของชุมชนนี้มันก็น่าจะมีส่วนของการพัฒนาชุมชนให้เกิดขึ้น (สมอาจ รัตนมุง 2554)

ชุมชนให้ความหมายว่าเป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อซึ่งถือได้ว่าเป็นหน้าที่พึงกระทำของทุกคนในชุมชน ดังนั้นการแสดงความรับผิดชอบต่อโรงไฟฟ้าช่วยสร้างคุณค่าและแสดงถึงการเป็นสมาชิกที่ดีและเป็นที่ยอมรับของชุมชน ทั้งนี้ชุมชนมีความคิดเห็นว่าโรงไฟฟ้าแสดงความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่เป็นภารกิจของการเป็นสมาชิกที่ดีและแสดงความรับผิดชอบต่อจิตสำนึกของความถูกต้องเหมาะสม

1.5 การสร้างภาพลักษณ์ขององค์กร

คนในชุมชนให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงไฟฟ้าราชบุรีว่าเป็นการแสดงถึงภาพลักษณ์ที่ดี ดังนั้นโรงไฟฟ้าจึงต้องการความยอมรับจากชุมชนเพื่อไม่ให้เกิดการประท้วงต่อต้านซึ่งถือเป็นอุปสรรคขัดขวางการดำเนินงานของโรงไฟฟ้า

ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์คนในชุมชนที่มีลักษณะสอดคล้องกับประเด็นนี้ได้แก่

เขาก็อาจจะคือไม่ต้องการต่อต้านจากทางประชาชน คือว่า ทำเพื่อให้ประชาชนพึงพอใจ (ทองหล่อ โຕ๊ะเจริญ 2554)

บางทีเค้าก็อาจจะกลัวว่าแถวบ้านประท้วง เค้าก็เลยทำเพื่อไม่ให้ชุมชนประท้วง (แห่ม่ม สุขสมัย 2554)

ก็เอาใจชาวบ้าน กลัวชาวบ้านจะประท้วง ไปที่อื่นเค้าประท้วงหมด เค้าไม่ให้สร้างเลยมาสร้างที่ราชบุรี ราชบุรีนี้ไม่มีประท้วง (พระครูสุวรรณวิหารการ 2554)

ตามทัศนะของชาวบ้าน การสร้างโรงไฟฟ้านั้นถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเพราะชาวบ้านถูกปลูกฝังจากกระแสสังคมให้มีแนวคิดว่าการสร้างโรงไฟฟ้าจะส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมของชุมชนทั้งทางบก ทางน้ำและทางอากาศ รวมถึงปัญหาการเกิดมลภาวะและส่งผลกระทบต่อผลผลิตทางการเกษตรของตน โรงไฟฟ้าจึงเข้ามาดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมเพื่อให้ชุมชนยอมรับ เกิดความพึงพอใจและยินดีให้โรงไฟฟ้าสามารถดำเนินการได้อย่างราบรื่น และเป็นการลดกระแสการต่อต้านของชาวบ้านบางส่วนที่ไม่พอใจและไม่ต้องการให้โรงไฟฟ้าเข้ามาดำเนินการในพื้นที่ของตน ชุมชนเข้าใจดีว่าการประท้วงต่อต้านของตนจะส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์และเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการดำเนินงานของโรงไฟฟ้า แต่ความหมายของภาพลักษณ์ที่ชุมชนให้นั้นเกิดจากทัศนคติทั้งด้านบวกและด้านลบของชุมชน กล่าวคือ ผู้ที่มีทัศนคติด้านบวกมีความเข้าใจและยอมรับในตัวโรงไฟฟ้าว่าการอยู่ร่วมกัน โดยไม่มีการประท้วงต่อต้านย่อมส่งผลต่อภาพลักษณ์ที่ดี

ของโรงไฟฟ้า ในขณะที่ผู้ที่มีทัศนคติด้านลบจะเข้าใจว่าการสร้างภาพลักษณ์นั้นโรงไฟฟ้าทำเพื่อต้องการดึงดูดผลประโยชน์จากชุมชน

2. ที่มาของความหมาย การรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจของ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ตามทัศนะขององค์กรและชุมชน

ที่มาของความหมายการรับผิดชอบต่อสังคม จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งสองกลุ่ม นั้นมาจากคำบอกเล่าเชื่อมโยงจากพื้นฐานความรู้เดิม อายุ ประสบการณ์ และความรู้สึกต่อโครงการร่วมกันหลายประการ เช่นเดียวกับปัจจัยที่กำหนดความหมายของการรับผิดชอบต่อสังคม รวมถึงแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมและนโยบายตามทัศนะของผู้บริหารของโรงไฟฟ้า

ที่มาของความหมายของการรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ที่ได้จากการวิเคราะห์ 6 ประการ คือ 1) การลดภาระของคนในชุมชน 2) การสร้างความเข้าใจและการเชื่อมโยงความต้องการระหว่างโรงไฟฟ้ากับชุมชน 3) การสื่อสารและความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงไฟฟ้าและชุมชน 4) ความต้องการผลประโยชน์ต่างตอบแทนซึ่งกันและกัน 5) ความต้องการพัฒนาชุมชนให้มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และ 6) การปลูกจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมของคนในองค์กร

2.1 การลดภาระของคนในชุมชน

การลดภาระของคนในชุมชนเป็นสิ่งสำคัญยิ่งเนื่องจากงบประมาณที่ชุมชนได้รับจากภาครัฐเพื่อนำไปใช้พัฒนาด้านต่างๆ นั้นไม่เพียงพอต่อความต้องการของคนในชุมชน ดังนั้นเมื่อโรงไฟฟ้าเข้ามาดำเนินการอยู่ในพื้นที่ของชุมชนและโรงไฟฟ้าตระหนักถึงความต้องการในสิ่งที่ชุมชนขาดแคลนจึงเกิดการสนับสนุนงบประมาณในด้านต่างๆ ที่ชุมชนต้องการ ทั้งนี้การมีส่วนร่วมของโรงไฟฟ้านั้นส่งผลให้ภาระของคนในชุมชนลดลง จากเดิมที่งบประมาณในด้านสาธารณูปโภคต่างๆ จากภาครัฐที่มีจำกัดถูกเติมเต็มด้วยงบประมาณสนับสนุนจากโรงไฟฟ้าอันเป็นประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับชุมชน แม้ว่างบประมาณที่ขอสนับสนุนนั้นจะต้องมีหลักเกณฑ์ต่างๆ ในการพิจารณาอนุมัติโครงการ แต่ถ้าพิจารณาแล้วโครงการนั้นสำคัญทางโรงไฟฟ้าก็ยินดีที่จะสนับสนุนอย่างเต็มที่

ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์คนในชุมชนที่มีลักษณะสอดคล้องกับประเด็นนี้ได้แก่

อบต. มีกิจกรรมอะไรก็ทำหนังสือถึงโรงไฟฟ้าที่ทำหนังสือถึงไม่ใช่อะไรละก็เพราะของงบประมาณในการสนับสนุนเพราะว่าทาง อบต. งบประมาณไม่เยอะมีไม่มาก เราก็จะจัดกิจกรรมต่างๆ นี่เราก็จะขอรับการสนับสนุนจากโรงไฟฟ้าซึ่งโรงไฟฟ้าก็จัดสรรมาให้ละ (อบนิคมรักษา 2554)

เด็กนักเรียนก็จะได้เป็นเสื้อผ้าแล้วก็จะของงบประมาณซื้อชุดนักเรียนให้เพราะเวลาเปิดเทอมเนี่ยมันเป็นภาระกับผู้ปกครอง พอเราได้เงินตัวนี้ปุ๊บเราก็บอกเลยนะว่าเราซื้อชุดนักเรียนให้คนละ 2 ชุด พ่อแม่ผู้ปกครองก็เบาแล้วไม่ต้องซื้อชุดแล้ว (อบ เนียมรักษา 2554)

อย่างเมื่อก่อนคนวิตกเรื่องน้ำฝนกินไม่ได้ ไข่ม้อย คิดว่ากลัวจะมีปนเปื้อนมากับสารเคมีอย่างนี้เราก็ของบทำตู้น้ำหยอดเหรียญให้แต่ละหมู่บ้านซึ่งโรงไฟฟ้าก็สนับสนุนให้พร้อมกับเราก็มีตู้น้ำดื่มสะอาดก็จะได้ทุกหมู่บ้าน สำหรับในตำบลสามเรือนนี่อะไรที่ชาวบ้านวิตกเราทำให้อย่างกลัวว่าน้ำฝนดื่มไม่ได้ อย่างนี้ต้องไปซื้อน้ำดื่มกิน เราก็ทำตู้น้ำหยอดเหรียญ จริงๆ เราจะให้ใช้ฟรีก็ได้แต่ถ้าให้ใช้ฟรีชาวบ้านก็ใช้ทิ้งใช้ขว้างถือว่าของฟรี แต่เรารู้สึกให้เสียตังค์แต่ก็ได้ใช้ของถูกแทนที่จะไปซื้อ 10 บาท ก็เสีย 5 บาทอะไรอย่างนี้ (อบ เนียมรักษา 2554)

แล้วโครงการที่ดีที่สุดที่ฉันเห็นว่าเป็นประโยชน์กับผู้สูงอายุมากที่สุดก็คือตัดแวนสายตาซึ่งคนเราบางทีคนแก่จะยากไร้ก็ไม่มีเงินก็จะไปตัดแวนอย่างนี้ทางโรงไฟฟ้าร่วมกันกับ อบต. ตัดแวนโดยที่เอาหน่วยแพทย์ในด้านสายตาตามวัดสายตาแล้วก็ตัดแวนให้ นี่ปีนึง 200-300 อัน แต่สำหรับผู้สูงอายุนะก็จะมิใช่งานแม้กระทั่งเด็กนักเรียนที่มีปัญหาทางสายตาเราก็ให้ คือไม่จำเป็นต้องเป็นผู้สูงอายุอย่างเดียว คนที่มีปัญหาทางสายตาเราก็ให้ นี้อย่างนี้ (อบ เนียมรักษา 2554)

แต่นั้นเมื่ออยู่แล้วเรามีการเชื่อมโยง มีการดูแล มีการใส่ใจห่วงใย ดูแลชุมชนเหมือนอยู่กัน มีการมีส่วนร่วมกันมากขึ้นอะไรอย่างนี้นั่นก็ดีขึ้นครับ ก็คิดว่าโรงไฟฟ้าสร้างศูนย์ประชาสัมพันธ์ทำกิจกรรมได้ถูกทางนะและผู้นำก็มีความเข้าใจอะไรต่ออะไรมันก็เลยเบา (สมอาจ รัตนมุง 2554)

แล้วก็มีการมอบทุนให้กับเด็กๆ ทุนละ 5,000 บาท ให้ทั้ง 27 โรงเรียนและให้มานานแล้ว (ศรีอุทัย ปัญจเมธี 2554)

จากข้อมูลที่ได้ศึกษาในพื้นที่ของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี 9 ตำบล ประกอบด้วย ตำบลบางป่า ตำบลวัดแก้ว ตำบลสามเรือน ตำบลพิกุลทอง ตำบลบ้านสิงห์ ตำบลคอนทราย ตำบลบ้านไร่ ตำบลท่าราบ และตำบลแพงพวย จังหวัดราชบุรี พบว่าพื้นที่ชุมชนอาศัยอยู่กันอย่างเรียบง่ายมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นผู้แทนชุมชนและทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานกับโรงไฟฟ้าราชบุรี ลักษณะโดยทั่วไปเมื่อชุมชนต้องการงบประมาณเพื่อสนับสนุนจากโรงไฟฟ้าสมาชิกจะประชุมกันในหมู่บ้านเพื่อหาข้อสรุป โดยกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้แทนชุมชนเป็นผู้เขียนโครงการแล้วนำเสนอต่อโรงไฟฟ้าเมื่อโครงการได้รับการพิจารณาอนุมัติโรงไฟฟ้าจะจัดสรรงบประมาณผ่านทาง อบต. เพื่อดำเนินโครงการต่อไป

โครงการกิจกรรมเพื่อสังคมของโรงไฟฟ้าราชบุรีให้การสนับสนุนคนในชุมชนมีลักษณะครอบคลุมคนทุกคนในชุมชน ได้แก่ “โครงการเพื่อบ้านเรา” เป็นโครงการสำหรับกลุ่ม

เครือข่ายการศึกษาและอาชีพของครูและคนในชุมชน “โครงการจัดงานวันเด็กแห่งชาติ โรงไฟฟ้าราชบุรี ประจำปี 2553 ตอน: คิดได้ Kids ดี” เป็นโครงการเพื่อพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชน “โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มพัฒนา” เป็นโครงการพัฒนากลุ่มอาชีพของคนในชุมชน “โครงการหน่วยแพทย์เคลื่อนที่และทันตกรรมประจำปี 2553” เป็นโครงการทางด้านสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุและคนทั่วไปในชุมชน เป็นต้น โครงการต่างๆ ล้วนสร้างประโยชน์ให้ชุมชนโดยตรงและสามารถลดภาระค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นทั้งส่วนของชุมชนและครัวเรือน

2.2 การสร้างความเข้าใจ และการเชื่อมโยงความต้องการระหว่างโรงไฟฟ้ากับชุมชน

การจัดทำโครงการกิจกรรมเพื่อสังคมของโรงไฟฟ้าราชบุรีจำเป็นต้องมีการสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างโรงไฟฟ้าและชุมชนในพื้นที่ 9 ตำบล เนื่องจากความเข้าใจนำไปสู่ความสัมพันธ์อันดี และเป็นหัวใจสำคัญเพื่อเชื่อมโยงความต้องการของทั้งสองฝ่ายให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์คนในชุมชนที่มีลักษณะสอดคล้องกับประเด็นนี้ได้แก่

ในส่วนของเรา 9 ตำบลนี้ที่ซึ่งรอบโรงไฟฟ้านี้เราไม่เคยไปประท้วง คือมีอะไรเราจะพูดคุยกัน (อบ เนียมรักษา 2554)

ก็เป็นภาพของการมีส่วนร่วมนะครับ เพราะว่าบางที่การทำงานนี้ก็จะมีการหรือออกฟังประชาคมบ้างอะไรบ้างจากผู้นำจากองค์กรที่อยู่ในพื้นที่บ้าง ก็จะเชื่อมโยงความต้องการซึ่งกันและกันนะครับ (สมอาจ รัตนมุง 2554)

พอเค้าเข้ามาที่ชุมชนก็ให้ความร่วมมือ จะมีการนัดหมายประชุมทางผู้บริหารชุมชน ผู้นำเค้าก็จะมานำเสนอข้อมูลแล้วมีการเรียกลูกบ้านมาพูดคุย ประชาชนก็จะเข้าร่วมกิจกรรม (ศรีอุทัย ปัญญเมธี 2554)

มีความรู้สึกอย่างที่ผมบอกนะ ว่าถ้าเกิดว่าผมยังต่อต้านไม่ให้มีโรงไฟฟ้า หมู่บ้านและตำบลผมคงไม่มีอะไรที่ดีแบบนี้ จากหมู่บ้านเมื่อก่อนนะ ไม่เคยคิดว่าจะได้เป็นหมู่บ้านดีเด่นของจังหวัดราชบุรีแต่ก็ได้รับ คือ จากที่มีโรงไฟฟ้าเนี่ย (ปรีชา เจริญวรรณ 2554)

การสร้างความเข้าใจระหว่างโรงไฟฟ้ากับชุมชนเริ่มต้นด้วยการเปิดใจเข้าหากัน โรงไฟฟ้าเข้าไปในพื้นที่ชุมชนแสดงถึงความเป็นมิตรพูดคุยอย่างเป็นกันเองตามประสาชาวบ้าน ส่งผลต่อชุมชนเกิดความไว้วางใจและพูดคุยกันอย่างมีเหตุผล ประกอบกับโรงไฟฟ้าแสดงความจริงใจและใส่ใจในการสำรวจความต้องการของชุมชน โดยการจัดประชุมระหว่างโรงไฟฟ้ากับผู้นำชุมชนแล้วนำไปอธิบายให้สมาชิกในชุมชนทราบ เพื่อให้ชุมชนมีทัศนคติต่อโรงไฟฟ้าดีขึ้น จากการสัมภาษณ์พบว่า แรกเริ่มผู้นำชุมชนส่วนใหญ่ไม่ต้องการให้มีการสร้างโรงไฟฟ้าในพื้นที่ แต่ภายหลัง

จากการสร้างความเข้าใจและเปิดใจรับฟังเหตุผล การพาผู้นำชุมชนไปทัศนศึกษาดูงานของโรงไฟฟ้าอื่น การตอบประเด็นปัญหาข้อซักถามต่างๆ ที่ชุมชนวิตกกังวล เช่น ปัญหาด้านอุณหภูมิที่สูงขึ้น ปัญหาด้านฝุ่นละออง ปัญหาเรื่องน้ำเน่าเสีย ปัญหาด้านความเป็นอยู่ของคนในชุมชน และปัญหาด้านพืชผลการเกษตร เป็นต้น ส่งผลให้ชุมชนคลายวิตกกังวล เกิดความไว้วางใจยอมเปิดรับการช่วยเหลือ และการสนับสนุนสิ่งปลูกสร้างรวมถึงการสนับสนุนด้านงบประมาณและด้านกิจกรรมต่างๆ ที่ชุมชนยังขาดแคลนจากโรงไฟฟ้าอย่างจริงใจ ส่งผลให้ผู้นำชุมชนมีทัศนคติเปลี่ยนไปจากเดิม

2.3 การสื่อสารและความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงไฟฟ้าและชุมชน

เมื่อโรงไฟฟ้าเข้ามาดำเนินการในพื้นที่ของชุมชน โรงไฟฟ้าจึงใช้วิธีการสื่อสารทางตรงกับชุมชนด้วยการลงพื้นที่ของพนักงานชุมชนสัมพันธ์ การเชิญผู้นำชุมชนให้เข้าร่วมประชุม เพื่อสร้างให้ชุมชนเข้าใจถึงความจำเป็นของการดำเนินกิจการของโรงไฟฟ้าและสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นระหว่างโรงไฟฟ้าและชุมชน โดยมุ่งหวังให้ชุมชนมีทัศนคติที่ดีต่อโรงไฟฟ้าและให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมต่างๆ ที่โรงไฟฟ้าจัดขึ้น ทั้งนี้โรงไฟฟ้ามุ่งหวังให้ชุมชนในพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้าเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนด้วยความห่วงใยและการเอาใจใส่ในปัญหาความต้องการของชุมชนที่ยังขาดแคลน

ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์คนในชุมชนที่มีลักษณะสอดคล้องกับประเด็นนี้ได้แก่

เมื่อเริ่มดำเนินการที่จะก่อสร้างโรงไฟฟ้าจริงๆ ก็มีองค์กรเข้ามาแนะนำโครงการมาทำความเข้าใจกับชุมชนเพื่อที่จะนำชุมชนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ต่างๆ อย่างโรงไฟฟ้าต่างๆ เพื่อเป็นการเกริ่นนำถึงประโยชน์ของโรงไฟฟ้าที่จะมาเกิดขึ้น (สมอาจ รัตนมุง 2554)

โครงการกิจกรรมของโรงไฟฟ้าราชบุรีก็จริงๆ ก็รู้จักเป็นหลายโครงการที่ทางศูนย์ประชาสัมพันธ์ได้ประชาสัมพันธ์ออกไป แล้วก็เชิญชวนให้มามีส่วนร่วมในการดำเนินการเหล่านี้ครับ (สมอาจ รัตนมุง 2554)

ออกมาทำความรู้จักและมาพูดคุยกันและมีการรวมกลุ่ม มีการเรียกประชุมและวางโครงการทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนาชุมชนร่วมกัน (สมอาจ รัตนมุง 2554)

ก็รู้สึกดีกับโรงไฟฟ้า นะคะ กับผู้นำผู้บริหารของโรงไฟฟ้า หัวหน้าส่วนต่างๆ และพนักงานที่มาทำงานร่วมกันทุกคนก็ดูแล้วว่ามีความเอื้ออาทรต่อกันและกัน มีน้ำใจให้กันและการทำงานร่วมกัน (ศรีอุทัย ปัญจเมธิ 2554)

บางทีเค้าจะมีแฉ่งมาทางผู้ใหญ่แล้วผู้ใหญ่ก็จะประกาศ แล้วก็หนังสืออะไรนะบ้านเราอย่างนี้ ความรู้สึกเขาก็ร่วมมือร่วมใจกันดิ้นะ (เมธชา เทพสาลี 2554)

การที่โรงไฟฟ้าสร้างความเข้าใจต่อคนในชุมชนนั้นเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง จากข้อมูลที่ผู้วิจัยศึกษาในพื้นที่ชุมชนพบว่าโรงไฟฟ้าใช้วิธีการสื่อสารสองทาง (Two Ways Communication) ได้แก่ การจัดประชุมระหว่างผู้นำชุมชนต่างๆ การเชิญให้ชุมชนเข้ามาทัศนศึกษาภายในพื้นที่ ดำเนินการของโรงไฟฟ้า การแจกเอกสาร “วารสารบ้านเรา” การชี้แจงข้อวิพากษ์วิจารณ์ และการชี้แจงข้อมูลที่ถูกต้องในข้อกล่าวหา การรับฟังความคิดเห็นของชุมชนก่อนนโยบายและการดำเนินงานของบริษัท ตลอดจนการให้พนักงานในบริษัทมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคมของชุมชน เป็นต้น โดยชุมชนสามารถรับรู้และตีความข้อมูลการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมของโรงไฟฟ้าด้วยทัศนคติในด้านดี ทั้งนี้วิธีการรับรู้ของชุมชนนั้นได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้นำชุมชน สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของชุมชนด้วย

เมื่อโรงไฟฟ้าสร้างความเข้าใจกับคนในชุมชนอย่างถูกต้องแล้ว ย่อมส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงไฟฟ้าและชุมชน สามารถนำไปสู่การสร้างสรรค์โครงการกิจกรรมและการพัฒนาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของชุมชนให้ดีขึ้นกว่าเดิม

2.4 ความต้องการผลประโยชน์ต่างตอบแทนซึ่งกันและกัน

จากการศึกษาที่มาของความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงไฟฟ้าพบว่า ทั้งชุมชนและโรงไฟฟ้าต่างได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน กล่าวคือ ชุมชนมีความเข้าใจดีว่าโรงไฟฟ้าเข้ามาในพื้นที่ของชุมชนซึ่งเป็นความจริงที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ และโรงไฟฟ้าใช้ทรัพยากรที่มีในพื้นที่ของตน โดยชุมชนในพื้นที่ 9 ตำบล มีความเห็นว่าเมื่อโรงไฟฟ้าได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินการแล้ว โรงไฟฟ้าควรชดเชยทรัพยากรที่ชุมชนสูญเสียไปด้วย ดังนั้นจึงเกิดการทบทวนของทั้งสองฝ่ายเพื่อหาข้อสรุปร่วมกัน ยึดถือเป็นแนวทางในการอาศัยอยู่ร่วมกันระหว่างโรงไฟฟ้าและชุมชน

ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์คนในชุมชนที่มีลักษณะสอดคล้องกับประเด็นนี้ได้แก่

ก็ส่วนใหญ่ก็ให้ความร่วมมือเพราะว่าเค้าก็เป็นส่วนที่มีได้รับผลตรงนั้นด้วยนะ ครับและก็เป็นการแก้ปัญหาในผลกระทบของเค้าด้วย เมื่อสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันผู้ที่มีส่วนได้เสียเกิดความสบายใจ ก็ถือว่าโอเค (สมอาจ รัตนมุง 2554)

ทำไมบ้านเราเนี่ยเมื่อเขามาสร้างแล้วเราต่อต้านไม่ได้ เมื่อต่อต้านไม่ได้เราก็ต้องได้ผลประโยชน์จากเขา เขาก็ให้ความรู้ด้านการเอากลุ่มเยาวชน กลุ่มแม่บ้าน หรือเรียกว่าโครอยาก ทำอาชีพอะไรเขาก็สนับสนุน (วสันต์ อินคล้าย 2554)

นั่นคือว่ามันก็จะพอกันคือเขาช่วยข้างนี้ ข้างนี้ก็ช่วยเขา ไฟฟ้าก็ช่วย ทางนี้ก็ช่วยกัน (เลียง โต้ะเจริญ 2554)

มันก็ได้ทั้งคู่ละ คนได้ประโยชน์ความสะดวก ถนนหนทาง ไฟฟ้า (พระครูสุวรรณวิหารการ 2554)

ถ้าได้ประโยชน์ก็ได้ประโยชน์ทั้งสองฝ่าย เพราะว่าทางไฟฟ้าเค้าก็ได้เหมือนกัน เพราะว่าเรามีส่วนร่วมกับเค้าแล้วเค้าก็มีส่วนร่วมกับเรา ก็ได้กันทั้ง 2 ฝ่ายนั่นละ (รัศมิ์ ศรีนวล 2554)

คือว่าจริงๆ แล้วเนี่ยระหว่างไฟฟ้าก็ส่วนของเขาที่ได้รับ ส่วนพี่น้องประชาชนเค้าก็ได้รับ อย่างหนึ่งที่เรายูอยู่ในรัศมิ์ 5 กิโลเมตรเนี่ย ชุมชนของเราพูดได้เลยว่าถ้าเกิดไม่มีโรงไฟฟ้าเนี่ย ตำบลของผมที่เป็นปัจจุบันเนี่ยคงไม่เวิร์ค (Work) ขนาดนี้ จากที่มีโรงไฟฟ้าแล้วตำบลเปลี่ยนแปลงไปเยอะ จาก 5-6 ปีที่ผ่านมาที่โรงไฟฟ้ามาเนี่ย ก็อะไรๆมันดีไปทุกอย่างนะ จากพี่น้องประชาชนนี่ก็ได้รับประโยชน์ละ (ปรีชา เจริญวรรณ 2554)

ถ้าเปรียบเทียบกัน จริงๆแล้วโรงไฟฟ้าก็ต้องได้มากกว่าอยู่แล้ว (หัวเราะ) (สมอาจ รัตนมู 2554)

จากข้อมูลที่ผู้วิจัยถามคำถามเพื่อเปรียบเทียบทัศนคติในเรื่องผลประโยชน์ที่โรงไฟฟ้าได้รับจากการจัดทำโครงการกิจกรรมเพื่อสังคมกับประโยชน์ที่ชุมชนได้รับพบว่า ชุมชนมีความคิดเห็นสองประการ โดยกลุ่มแรกมีความเห็นว่าการดำเนินธุรกิจโรงไฟฟ้าย่อมมีกำไรจากการดำเนินการสูง ดังนั้นการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมที่โรงไฟฟ้าจัดทำให้กับชุมชนนั้นใช้งบประมาณเพียงเล็กน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับผลกำไรที่โรงไฟฟ้าได้รับ อย่างไรก็ตามโรงไฟฟ้าก็ยังได้รับผลประโยชน์กลับคืนมากกว่าผลประโยชน์ที่โรงไฟฟ้ามอบให้ชุมชนของตนอยู่ดี และกลุ่มที่สองมีความคิดเห็นว่าผลประโยชน์ที่โรงไฟฟ้าได้รับจากการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมให้กับชุมชนเมื่อเปรียบเทียบกับผลประโยชน์ที่ชุมชนได้รับจากโรงไฟฟ้านั้นเท่าเทียมกัน ด้วยเหตุผลสนับสนุนว่าการประกอบกิจการของโรงไฟฟ้ามีกำไรสูงนั้นถือเป็นเรื่องจริง แต่โรงไฟฟ้าก็สนับสนุนงบประมาณให้กับชุมชนของตนอย่างเพียงพอต่อความต้องการและชุมชนเกิดความพอใจ

2.5 ความต้องการพัฒนาชุมชนให้มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

เมื่อโรงไฟฟ้าเข้ามาดำเนินการในพื้นที่ของชุมชน มีการใช้ทรัพยากรร่วมกับชุมชน อีกทั้งยังก่อให้เกิดมลภาวะต่างๆ ในชุมชน ดังนั้นนโยบายการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมจึงถูกบรรจุในวิสัยทัศน์ขององค์กรว่า “เป็นโรงไฟฟ้าที่มีสมรรถนะสูงและอยู่ร่วมกับชุมชนได้อย่างผาสุก” และภารกิจขององค์กรที่ว่า “ผลิตไฟฟ้าสนองระบบได้เป็นอย่างดีโดยมีความปลอดภัย รักษาสิ่งแวดล้อม เสริมสร้างความ สัมพันธ์และความเชื่อมั่นที่ดีต่อชุมชนในจังหวัดราชบุรี” ประกอบกับตระหนักดีว่าโรงไฟฟ้าควรแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อที่จะปรับปรุงชุมชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยการมุ่งสร้างประโยชน์ทั้งด้านการพัฒนาคนชุมชน ด้านการแก้ปัญหาสภาพแวดล้อม ด้านการพัฒนา

เศรษฐกิจของชุมชน และด้านการสร้างความเจริญให้กับสังคมด้วยการใช้ทรัพยากรที่มีขององค์กร ทั้งด้านงบประมาณและด้านบุคลากร ตลอดจนการจัดหาผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางภายนอกในการสร้างองค์ความรู้แก่คนในชุมชน

ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์คนในชุมชนที่มีลักษณะสอดคล้องกับประเด็นนี้ได้แก่

ก็มีการพัฒนาในเรื่องของสภาพความเป็นอยู่ เรื่องอาชีพ เศรษฐกิจของชุมชนดีขึ้น และก็เรื่องการศึกษาโรงไฟฟ้าให้มากเรื่องนี้ (ศรีอุทัย ปัญจเมธิ 2554)

ส่งผลต่อสภาพความเป็นอยู่ มีอาชีพและสภาพเศรษฐกิจดีขึ้น (ศรีอุทัย ปัญจเมธิ 2554)

ก็มีถนนเข้ามา แล้วก็การปรับปรุงน้ำในคลอง สังเกตว่าเขาจะตรวจว่าน้ำในคลอง ช่วงที่โรงไฟฟ้าเข้ามานี้ดีขึ้นมัย เอาอะไรมัย ก็รู้สึกว่าการสนใจดี พัฒนาหมู่บ้านเราให้ดีขึ้น (เมธชาติ เทพสาดี 2554)

มันเจริญขึ้นจากแต่ก่อนที่หมู่บ้านชาวเหนือ ยกตัวอย่างนะเคยเป็นป่า อยู่กันแบบว่า ตามถนนหนทางก็ไม่มีไฟฟ้า ก็จะลำบาก เคยมีโจรปล้นอะไรอย่างนี้ ก็พอมีโรงไฟฟ้ามาตั้งก็รู้สึก ถนนหนทางก็ดีเจริญขึ้น ก็คือดีละ (แห่มม สุขสมัย 2554)

ดีทุกอย่างเลย ก็ชุมชนต้องการอะไร มีประสงค์อะไรก็เสนอเขียนโครงการมาขอ โรงไฟฟ้าเขาก็ยินดีตอบรับให้ทุกอย่าง (ปรีชา เจริญวรรณ 2554)

จากข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ศึกษาในพื้นที่พบว่า กิจกรรมโครงการความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงไฟฟ้าสร้างความพึงพอใจต่อคนในชุมชนหลายประการ ได้แก่ การสร้างถนนลาดยาง การติดตั้งระบบไฟฟ้า การขุดลอกคลอง การจัดฝึกอบรมพัฒนากลุ่มอาชีพของแม่บ้าน การให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียน การให้บริการตรวจรักษาโรคโดยหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ และการให้งบประมาณสนับสนุนโครงการต่างๆ ที่ชุมชนขาดแคลน เป็นต้น ทั้งนี้ชุมชนสามารถมองเห็นถึงการพัฒนาทั้งในด้านเศรษฐกิจ ด้านสภาพชุมชนและสังคมในพื้นที่ 9 ตำบลของตนอย่างเป็นรูปธรรม ผู้ให้ข้อมูลหลักทุกคนกล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่า ก่อนที่โรงไฟฟ้าจะเข้ามา ชุมชนของตนนั้นยังไม่มี ความเจริญอย่างที่ผู้วิจัยได้พบเห็นอย่างปัจจุบันนี้ นอกจากนั้นโรงไฟฟ้ายังให้การสนับสนุนในโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนทั้งเด็ก วัยทำงาน และผู้สูงอายุ โดยกิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้นล้วนตรงตามวัตถุประสงค์ความต้องการของคนในชุมชนใน ส่วนที่เห็นว่าสมควรได้รับการพัฒนาในด้านนั้นๆ

2.6 การปลูกจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมของคนในองค์กร

จากนโยบายของ บริษัท ไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ที่กำหนดให้ดำเนินการบริหารกิจการตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี และส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนกับบริษัทในกิจกรรมของทั้งสองฝ่ายด้วยความเป็นมิตร ไม่สร้างข้อขัดแย้งเพื่อให้อยู่ร่วมกับชุมชนในลักษณะ “เพื่อนบ้านที่ดี” ดังนั้นผู้บริหารจึงมอบนโยบายเพื่อเป็นแนวทางในการปลูกจิตสำนึกด้านความรับผิดชอบต่อสังคมให้กับพนักงานในองค์กรก่อน ด้วยเหตุผลที่ว่า การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมนั้น มิใช่เพียงแต่เป็นการทำตามหน้าที่หรือทำตามกฎหมายข้อบังคับเท่านั้น แต่การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมที่แท้จริงนั้นควรปลูกฝังให้พนักงานตลอดจนบุคลากรทุกคนในองค์กรมีความตระหนักและแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยความจริงใจและสมัครใจ

ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์คนในชุมชนที่มีลักษณะสอดคล้องกับประเด็นนี้ได้แก่

บริษัทต้องปฏิบัติใช้หลักธรรมาภิบาลของพนักงานก่อนเลย คือ พี่มองอย่างนี้ครับว่า เอ่อ กิจกรรมซีเอสอาร์เนี่ยมี 2 ด้าน ปัจจุบันภายในคือดูแลคนในองค์กร กฎหมายข้อบังคับการบริหารจัดการภายในให้ดูแลดีก่อน ถ้าคนได้รับการจัดการเหล่านี้นี้ดีมันก็สามารถไปถึงปัจจุบันนอกที่จะไปดูแลสังคมข้างนอกได้นะครับ ข้อเท็จจริงมันจะเป็นอย่างนี้ ถ้าปัจจุบันภายในยังดูแลไม่ดีแล้วจะไปเร่งทำกับสังคมภายนอกเนี่ยมันเป็นไปได้หรือก จิตอาสาสมัครก็หายไปแล้ว คนไม่ได้รับความเป็นธรรมไม่ได้รับการดูแลที่ดีบนพื้นฐานที่ถูกต้องเนี่ยนะ ที่บริษัทพึงกระทำต่อพนักงานแล้วหลังจากนั้นเนี่ยพนักงานถึงขับเคลื่อนไปดูแลสังคมนะครับ (ณัฐพร ศรีสิงห์ 2554)

เราไปอยู่ในสังคมไหนเราเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนนั้นแล้วด้วยจิตใจที่เราถูกบ่มเพาะเป็นคนที่มีจิตใจสาธารณะแล้วเนี่ยไม่ว่าเราไปอยู่ตรงไหนเราก็จะเข้าไปช่วยเหลือได้ทุกกลุ่มทุกก่อน อันนี้คือกฎเกณฑ์สำคัญเลยนะ (ณัฐพร ศรีสิงห์ 2554)

มันจะมีซีเอสอาร์อีกประเภทหนึ่งซึ่งเราทำกันไว้แต่ก็ยังล้มลุกคลุกคลานอยู่ คือ CSR ที่พนักงานเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเหล่านี้ด้วย

เค้าก็อยากให้คนในองค์กรเนี่ยมีส่วนร่วมในการทำซีเอสอาร์ด้วยมิใช่เฉพาะแต่ฝ่ายชุมชนสัมพันธ์หรือว่าความสัมพันธ์ที่เค้าไปทำงานอย่างเดียว คือจิตสำนึกของบริษัทรุ่นใหม่เนี่ยเค้าอยากจะให้พนักงานมีจิตสำนึกเป็นสาธารณะด้วยนะครับ (พงษ์ศักดิ์ สวัสดิ์ชัยพงศ์ 2554)

องค์กรไม่มีชีวิต องค์กรเป็นแค่ตัวอะไรก็ไม่ว่าตัวนี้ คนเนี่ยเป็นตัวขับเคลื่อน องค์กร เป็นตัวเคลื่อนไหวมีชีวิต ถ้าคนในองค์กรยังมองแต่ภาพที่เรายังทำงานอยู่ที่โต๊ะ การกิจข้างหน้าไม่ได้ก้าวเข้าไปหาชุมชนโดยไม่มีจิตสำนึกสาธารณะองค์กรมันก็ยังจำเป็นต้องมีฝ่ายองค์กรสัมพันธ์นี้อยู่เป็นคนทำแทนถูกมั้ย (พงษ์ศักดิ์ สวัสดิ์ชัยพงศ์ 2554)

ถ้าพูดในภาพรวมแล้วเนี่ยมันต้องเอาใจไปใส่งานมันถึงจะสำเร็จ งานชุมชนนี่นะครับ งานซีเอสอาร์ ถ้าเราไม่มีใจแล้วเนี่ยมันไปทำก็เท่ากับไม่ได้อะไร (พงษ์ศักดิ์ สวัสดิ์ชัยพงศ์ 2554)

ตอนนี้เอาเรื่องของซีเอสอาร์ในเรื่องของทุนที่เราได้อยู่ไปช่วยเสริม เช่น ทุนเรื่องบุคลากร ทุนเรื่ององค์ความรู้ ทุนเรื่องสถานที่ที่คนมาดูงานอย่างเนี่ยคือซีเอสอาร์อย่างนึง แล้วทุนที่ MD ให้พนักงานลงไปทำกิจกรรมพนักงานก็ไม่ได้เสียอะไรเพราะจริงๆมันก็ทำอยู่แล้ว (jemชาติ สถิตย์ตันติเวช 2554)

บริษัทส่งเสริมให้พนักงานทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม ในชุมชนด้วยการร่วมกันบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมด้านการพัฒนาชุมชน ได้แก่ การสนับสนุนให้พนักงานลงพื้นที่ทำกิจกรรมเพื่อสังคมร่วมกันโดยปรับปรุงและทาสีอาคารของวัดและโรงเรียน การจัดให้พนักงานที่มีความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆของโรงไฟฟ้าเป็นวิทยากรบรรยายให้กับผู้เข้ามาศึกษาดูงานด้านโรงไฟฟ้า เป็นต้น กิจกรรมด้านการดูแลสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การร่วมกันปลูกต้นไม้ในพื้นที่ชุมชนเพื่อดูดซับปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ซึ่งเป็นการช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

3. รูปแบบของการรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด

เนื่องจากบริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ใช้แนวยุทธศาสตร์พระราชทานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการดำเนินงาน คือ “เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา” โดยมีนโยบายการอยู่ร่วมกับชุมชนในลักษณะ“เพื่อนบ้านที่ดี” ด้วยเหตุที่ลักษณะพื้นฐานของสังคมไทยเป็นสังคมที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และมีมิตรไมตรีต่อกัน ดังนั้นการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมของบริษัทจึงเป็นไปในลักษณะการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์คนในชุมชนที่มีลักษณะสอดคล้องกับประเด็นนี้ ได้แก่ ที่นี้หลักของเราเนี่ยเรานำเอาแนวยุทธศาสตร์พระราชทานในหลวงมาใช้ คือ เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา ตัวนี้คือ Concept ที่เราใช้อยู่ในงานชุมชน (jemชาติ สถิตย์ตันติเวช 2554)

ในสังคมไทย ลักษณะของมิตรภาพเนี่ยสำคัญกว่าอย่างอื่น สำคัญกว่ากฎเกณฑ์ สำคัญกว่ากฎหมาย นี่เป็นลักษณะของสังคมไทย เราอยู่กับสังคมชนบทเนี่ย ความเป็นเพื่อนเป็นมิตรมันมีคุณค่าสูงกว่าอย่างอื่น (พงษ์ศักดิ์ สวัสดิ์ชัยพงศ์ 2554)

จากข้อมูลที่ได้รับ จากการสัมภาษณ์พบว่า บริษัทจัดโครงการกิจกรรมเพื่อสังคมอย่างต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลานาน ประกอบด้วยโครงการประจำปีหลักๆ ดังนี้ โครงการจัดงานวันเด็กแห่งชาติ โรงไฟฟ้าราชบุรี โครงการเพื่อนบ้านเรา โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มพัฒนาโครงการหน่วยแพทย์เคลื่อนที่และทันตกรรมประจำปี โครงการมอบทุนการศึกษาโรงไฟฟ้าราชบุรี

โรงไฟฟ้าราชบุรีบรรเทาปัญหาภัยแล้งให้กับชุมชนรอบโรงไฟฟ้า การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น พลังงาน และสิ่งแวดล้อม และโครงการโรงไฟฟ้าราชบุรี Mini Football Academy นอกจากนี้บริษัทยังมีการบริจาคสนับสนุนให้กับโครงการกิจกรรมของชุมชนหรือองค์กรสาธารณะกุศลต่างๆ ตามสมควร โดยโครงการหลักประจำปีที่จะดำเนินการในชุมชนนั้นจะถูกนำเสนอแก่ผู้บริหารขององค์กรเพื่อพิจารณาอนุมัติงบประมาณประจำปี ทั้งนี้ก่อนการเสนอโครงการแก่ผู้บริหาร บริษัทและชุมชนจะมีการประชุมหารือสรุปร่วมกันถึงความคืบหน้าของกิจกรรมที่ทำในปีนี้ ข้อดีข้อเสียที่ต้องปรับปรุง เพื่อให้โครงการที่จะจัดเกิดขึ้นในปีถัดไปนั้นสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้ถูกต้อง ตรงตามวัตถุประสงค์ เหตุผลที่บริษัทเน้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในโครงการต่างๆ เพราะบริษัทมีแนวคิด “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผลประโยชน์” กล่าวคือ บริษัทเปิดโอกาสให้ชุมชนนำเสนอโครงการกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชนของตนในด้านที่เห็นว่าควรพัฒนา โครงการที่เกิดขึ้นนั้น บริษัทเป็นผู้สนับสนุนด้านงบประมาณและองค์ความรู้โดยชุมชนเป็นผู้ดำเนินการซึ่งบริษัทเปรียบเสมือนพี่เลี้ยง โครงการหรือกิจกรรมที่จัดทำนั้นสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ดังนั้นผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นย่อมเกิดกับชุมชนโดยตรง ยกตัวอย่างเช่น โครงการหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ซึ่งแต่เดิมจัดให้มีแพทย์ให้คำปรึกษาและแจกยาสามัญประจำบ้านให้แก่ชุมชน แต่เมื่อชุมชนเสนอความเห็น ว่า ชุมชนต้องการให้มีบริการด้านทันตกรรมด้วยเนื่องจากว่าการเดินทางไปโรงพยาบาลเพื่อรับบริการนั้นต้องเสียเวลาคอยคิวอีกทั้งผู้สูงอายุไม่สะดวกในการเดินทาง โรงไฟฟ้าจึงดำเนินการติดต่อขอความร่วมมือจากโรงพยาบาลเพื่อจัดบริการด้านทันตกรรมเคลื่อนที่ให้บริการแก่ชุมชนในพื้นที่ เป็นต้น

ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์คนในชุมชนที่มีลักษณะสอดคล้องกับประเด็นนี้ ได้แก่ เราเชิญชุมชนมาร่วมกันคิดว่าคุณคิดว่าน่าจะมี Product ตัวอื่นมั้ย ชุมชนบอกอ้อยเดี่ยวนี้คนเข้าถึงแพทย์เยอะแล้วอย่างนั้นหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ขอให้ลดลงหน่อยก็ได้ ไปเพิ่มเรื่องนวดแผนไทย นี่คือการคิดร่วมกัน ถ้ากระบวนการคิดร่วมกันแล้วประชาชนได้รับผลประโยชน์เต็มๆเพราะคุณเป็นคนคิด คุณเป็นคนได้รับผลประโยชน์ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผลประโยชน์ (jemชาติ สถิตย์ตันติเวช 2554)

งบประมาณในการจัดทำกิจกรรมเพื่อสังคมเป็นสิ่งสำคัญซึ่งบริษัทจำเป็นต้องใช้ในการจัดทำโครงการต่างๆ แต่การทำกิจกรรมเพื่อสังคมของบริษัทก็ได้เน้นที่การบริจาคเพื่อการสาธารณกุศลเท่านั้น บริษัทเน้นการสนับสนุนด้านองค์ความรู้เพื่อการวางรากฐานการพัฒนาที่ยั่งยืนให้แก่ชุมชน โดยบริษัทยินดีสนับสนุนจัดหาบุคลากรผู้เชี่ยวชาญทั้งจากภายในและภายนอกองค์กรเพื่อเป็นวิทยากรในการบรรยายความรู้ให้กับชุมชน นอกจากนี้บริษัทยังให้การสนับสนุนด้านอาคารสถานที่เพื่อการศึกษาดูงานแก่ชุมชน และบุคลากรภายนอกที่มีความสนใจในเรื่องของโรงไฟฟ้าอีกด้วย

ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์คนในชุมชนที่มีลักษณะสอดคล้องกับประเด็นนี้ ได้แก่
 หลักการพัฒนาสังคมหรือพัฒนาชุมชนเนี่ย ไม่มีหรอกครับที่เราจะต้อง ถ้าเค้าหิวข้าว
 แล้วเราต้องหยิบข้าวให้เค้า ลักษณะที่ว่าถ้าเค้าอยากกินข้าวแล้วเราต้องสอนให้เค้าปลูกข้าว มันจะ
 เกิดความยั่งยืน (ณัฐพร ศรีสิงห์ 2554)

ซีเอสอาร์ที่เป็นเรื่องของการบริจาคอย่างเดียวเนี่ยมันไม่ Success หรือใช้มัย แล้วก็มัน
 จะทำให้เค้าเกิดความเคยชิน แล้วคิดว่าเราเป็นซานตาครอสที่เราต้องจ่ายให้เรื่อยๆ ถ้าเราทำ
 กระบวนการด้านชุมชนเข้าไปก่อน ทำความเข้าใจก่อน คิดร่วมกันแก้ไขปัญหาร่วมกัน ตัวนี้(การขอ
 งบประมาณ)จะน้อยลงและเข้าใจมากขึ้น (เขมชาติ สถิตย์คันติเวช 2554)

บริษัท ไฟฟ้าราชบุรี จำกัด มิได้เน้นการสร้างสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์
 ที่ดีให้แก่องค์กร ดังจะเห็นได้ว่าบริษัทไม่มีการตั้งงบประมาณเพื่อการใช้สื่อโฆษณาหากแต่บริษัท
 ใช้ยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา” เป็นหลักในการดำเนินการ ดังนั้นการที่
 บริษัทจะเข้าใจและเข้าถึงชุมชนได้นั้น บริษัทจึงต้องพูดคุยกับชุมชนโดยตรง รับฟังความคิดเห็น
 ตอบประเด็นคำถามข้อสงสัย เพื่อให้ชุมชนเปิดใจยอมรับ ซึ่งกระบวนการให้ชุมชนมีส่วนร่วมนี้จะ
 นำมาซึ่งการพัฒนาในรูปแบบการมีส่วนร่วมกัน โดยบริษัทใช้การประชาสัมพันธ์เป็นเพียงเครื่องมือ
 ที่จะนำพาให้บริษัทเข้าถึงชุมชนและสามารถจูงใจให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกันทำกิจกรรมเพื่อ
 พัฒนาชุมชนของตนต่อไป

ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์คนในชุมชนที่มีลักษณะสอดคล้องกับประเด็นนี้ ได้แก่
 ถ้าเราไปดู Model ของการทำมวลชนของเราเนี่ยเราใช้ RPC ซึ่ง R คือ Relation P คือ
 Participation C คือ Communication เราไม่ได้ใช้ตัว Public Relation เลย จั๊นเรามองว่าการทำงาน
 มวลชนโดยเฉพาะอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ถ้าใช้ Public เป็นตัวนำแล้วเนี่ยมันจะทำให้เกิดเป็น
 โฆษณาชวนเชื่อมากกว่า จั๊นโจทย์ข้อนี้ก็ถือว่างานประชาสัมพันธ์ทำ แต่ทำเป็นเครื่องมือรองจาก
 กระบวนการดำเนินงานชุมชนสัมพันธ์ เราเอาชุมชนสัมพันธ์เป็นตัวตั้ง นั่นละของเราจะเป็นอย่างนั้น

ตอนนั้นเราทำ PR เป็นตัวนำ ทุกคนมักจะเอานั่งสื่อขอโครงการเรามาเยอะเลยใช้มัย
 แล้วเราก็ต้องบริจาค บริจาคเงินตัวงบประมาณมันก็สูง แต่พอเราเปลี่ยนรูปแบบว่าเราทำ Participation
 เราไปคุยก่อนว่าโครงการอย่างนี้จะได้ไหน ด้วยเหตุผลอะไร เค้าก็ไม่ทำมาเพราะฉะนั้น Relation
 ก็ยังดี ดีกว่าเค้าทำมาแล้วเค้าไม่ได้ เค้าก็จะมีความคาดหวังว่าทำไมคุณไม่ให้เค้า จั๊นถ้าเราเอางาน
 ชุมชนเป็นตัวตั้ง ไปคุยก่อนเลยว่าถ้าพี่ทำโครงการลักษณะนี้นะ ไม่ต้องเสนอมาก็เพราะไม่ได้หรอก
 แต่ถ้าพี่ทำอย่างนี้มาสิ มันจะได้ (เขมชาติ สถิตย์คันติเวช 2554)

จากกรอบแนวคิดที่ได้ศึกษารูปแบบการดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม ตามรูปแบบของฟิลิป คอตเลอร์ และแนนซี ลี สามารถนำมาใช้วิเคราะห์รูปแบบของกิจกรรมการรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ดังนี้

1. การส่งเสริมการรับรู้ประเด็นปัญหาทางสังคม (Cause Promotion) โดยบริษัท จัดหาเงินทุน วัสดุสิ่งของ ตลอดจนทรัพยากรบุคคลผู้เชี่ยวชาญทั้งจากภายในและภายนอกองค์กรเพื่อออกให้บริการด้านองค์ความรู้ให้กับชุมชน โดยมีโครงการที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

โครงการจัดงานวันเด็กแห่งชาติ โรงไฟฟ้าราชบุรี โดยวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้าราชบุรี เปิดโลกทัศน์ของการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ มีกิจกรรมหลากหลายและน่าสนใจ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของเด็กในชุมชน โดยคุณครูจาก 27 โรงเรียนในพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้า สามารถพานักเรียนทุกระดับชั้นมาเพื่อเป็นการทัศนศึกษา ทั้งนี้เด็กๆในละแวกใกล้เคียงถึงแม้ไม่ได้อาศัยอยู่ในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้าก็สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้เช่นกัน

โครงการเพื่อบ้านเรา เป็นโครงการที่เกิดจากการใช้กระบวนการมีส่วนร่วม ลงพื้นที่ เข้าหากลุ่มเป้าหมาย เพื่อร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมดำเนินการโครงการที่เกิดจากความต้องการที่แท้จริงของแต่ละกลุ่ม โดยมีกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มเครือข่ายการศึกษา กลุ่มสาธารณสุข และกลุ่มศาสนาและประเพณี

โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มพัฒนา จัดทำในพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้า สนับสนุนการดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่กลุ่มพัฒนา ผ่านการประเมินความเป็นกลุ่มเข้มแข็งตามมาตรฐานของกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย โดยร่วมกับสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดราชบุรีจัดทำโครงการความร่วมมือทางวิชาการเพื่อบูรณาการการพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ชุมชนสามารถดำเนินการพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

โครงการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น พลังงานและสิ่งแวดล้อม เป็นการจัดสัมมนาอย่างต่อเนื่อง โดยมีคณะทำงานและผู้อำนวยความสะดวก โรงเรียนเครือข่ายในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้าจัดทำโครงร่างหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อนำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา เพื่อจัดวิทยากรและการรับรองหลักสูตรโดยมีเป้าหมายนำสาระความรู้ด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นเป็นหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี

โครงการโรงไฟฟ้าราชบุรี Mini Football Academy คัดเลือกเยาวชนเพื่อเข้ารับการฝึกอบรมทักษะฟุตบอลระดับมืออาชีพ ใช้กีฬาฟุตบอลเป็นเครื่องมือสร้างอนาคตในการเข้าศึกษาต่อหรือได้รับคัดเลือกเข้าเป็นนักฟุตบอลของสโมสรต่างๆ ฝึกสอนโดยอดีตนักฟุตบอลทีมชาติไทย

2. การบริจาคเพื่อการกุศล (Corporate Philanthropy) บริษัทบริจาคเงิน สิ่งของ และปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตโดยตรงให้กับชุมชน เพื่อช่วยบรรเทาปัญหาความขาดแคลน โดยมีโครงการที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

โครงการมอบทุนการศึกษาโรงไฟฟ้าราชบุรีซึ่ง บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ร่วมกับ บริษัท ราชบุรีเพาเวอร์ จำกัด ดำเนินโครงการมอบทุนการศึกษาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาให้กับเด็กนักเรียนที่มีความตั้งใจเรียนและมีความประพฤติดี อีกทั้งเป็นการสร้างแนวร่วมที่แข็งแกร่งของโรงไฟฟ้าราชบุรีในระยะยาว เนื่องจากได้สร้างประโยชน์ให้กับบุตรหลานของชาวราชบุรีโดยตรง มอบทุนการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่เป็นนักศึกษาในพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี โดยมอบให้กับนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนราธิวาส มอบทุนการศึกษาให้กับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขารณสุขศาสตร์ (ทันตสาธารณสุข) วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี

โครงการเพิ่มช่องทางการสื่อสารในจังหวัดราชบุรี มอบเครื่องโทรสารพร้อม กระดาษให้กับกลุ่มเครือข่ายภาคในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้าราชบุรี เพื่อความสะดวกและความคล่องตัวในการติดต่อสื่อสารระหว่างโรงไฟฟ้ากับชุมชนให้มีความรวดเร็วและประหยัดทรัพยากร

3. การอาสาช่วยเหลือชุมชน (Community Volunteering) บริษัทส่งเสริมให้ทุกคนในองค์กรลงพื้นที่เพื่อบำเพ็ญประโยชน์ โดยผู้ปฏิบัติต่างร่วมกันดำเนินการรวมตลอดปีมากกว่า 2,500 ชั่วโมง หรือคิดเฉลี่ยที่คนละ 6 วันต่อปีโดยไม่ถือเป็นวันลาของพนักงานและการเป็นอาสาสมัครช่วยเหลือชุมชนนี้มีผลต่อการประเมินขึ้นค่าจ้างในปีถัดไป โดยกิจกรรมอาสาช่วยเหลือชุมชน ได้แก่ การซ่อมบำรุงและทาสีอาคารของวัดและโรงเรียน การลงพื้นที่ปลูกต้นไม้ในพื้นที่ของชุมชน และการสนับสนุนให้พนักงานผู้เชี่ยวชาญทางด้านต่างๆของโรงไฟฟ้าเป็นวิทยากรบรรยายความรู้ทางด้านโรงไฟฟ้าให้แก่ชุมชนและผู้เข้ามาศึกษาดูงานของโรงไฟฟ้า เป็นต้น

4. การประกอบธุรกิจอย่างรับผิดชอบต่อสังคม (Socially Responsible Business Practices) โรงไฟฟ้าราชบุรีได้รับการรับรองมาตรฐาน ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 โดยให้ความสำคัญต่อการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบและเข้มงวดทุกขั้นตอน ปฏิบัติตามข้อกำหนดในรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีมาตรการสำคัญที่ดำเนินการ 6 ประการ ดังนี้

4.1 มาตรการด้านคุณภาพน้ำ โดยมีขั้นตอนการปรับปรุงคุณภาพน้ำเพื่อใช้ในกระบวนการผลิตและใส่ใจกับขั้นตอนการบำบัดน้ำที่เหลือจากกระบวนการผลิตไฟฟ้า และจากอาคารสำนักงานอย่างเข้มงวดให้มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์อย่างต่อเนื่องด้วยระบบบำบัดแบบชีวภาพ

4.2 มาตรการด้านคุณภาพอากาศ โดยการวางระบบกำจัดก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ระบบการเผาไหม้เชื้อเพลิงประสิทธิภาพสูง และระบบตรวจวัดคุณภาพอากาศ

4.3 มาตรการด้านคุณภาพเสียง โดยบริษัทได้กำหนดมาตรการ ลดผลกระทบ เรื่องเสียงรบกวนด้านต้นกำเนิดเสียง การสร้างแนวกันเสียง การตรวจวัดระดับเสียงอย่างสม่ำเสมอและ ผู้ปฏิบัติงานหยุดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดเสียงรบกวนชุมชนในเวลากลางคืน ระดับเสียงไม่เกิน 85 เดซิเบล(เอ) และกำหนดให้ผู้ปฏิบัติงานภายในโรงไฟฟ้าต้องใช้อุปกรณ์ป้องกันเสียง

4.4 มาตรการจัดการของเสีย ด้วยวิธีการแยกประเภทขยะแล้วนำไปทำลายด้วยวิธีการ ที่ถูกต้องตามลักษณะการทำลายขยะ และบริษัทจัดตั้งธนาคารขยะสำหรับนำส่งขยะที่สามารถนำไป รีไซเคิลได้อีกด้วย

4.5 การรายงานผลการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยบริษัทรายงานผลการตรวจวัด คำนวณต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง และเชิญหน่วยงานที่ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียจากภายนอก ตรวจประเมิน ISO 14001 เป็นประจำทุก 6 เดือน และเผยแพร่ผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศและน้ำ ที่สำคัญในรูปแบบที่ง่ายต่อการเข้าใจส่งถึงประชาชนในพื้นที่และหน่วยงานราชการในจังหวัด ราชบุรี

4.6 มาตรการด้านสภาพความร้อน โดยให้สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิ สารสนเทศ หรือ สทอภ. ศึกษาอุณหภูมิพื้นผิวดินด้วยดาวเทียมตรวจจับอุณหภูมิที่สะท้อนขึ้นมาจาก ผิวโลก และเก็บค่าอุณหภูมิที่สะท้อนขึ้นมาและแสดงผลอย่างเปิดเผย

ส่วนรูปแบบ การส่งเสริมสังคมจากการทำการตลาด การตลาดเพื่อมุ่งแก้ไขปัญหา สังคม และการพัฒนาและส่งเสริมผลิตภัณฑ์และบริการตามกำลังซื้อของคนในระดับฐานรากนั้น บริษัทไม่ได้ดำเนินกิจกรรมในรูปแบบนี้ เพราะบริษัทไม่มีสิทธิ์ขายกระแสไฟฟ้าให้กับผู้บริโภค โดยตรง ทั้งนี้บริษัทดำเนินธุรกิจภายใต้สัญญาซื้อขายไฟกับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยแต่ เพียงผู้เดียว ดังนั้นบริษัทจึงไม่สามารถทำกิจกรรมทั้งสามรูปแบบที่กล่าวข้างต้นได้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การให้ความหมาย ที่มาของความหมาย และรูปแบบของการรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด” ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาการให้ความหมายของการรับผิดชอบต่อสังคม ที่มาของความหมาย และรูปแบบของการรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท หรือที่เรียกว่า โรงไฟฟ้าราชบุรี

การศึกษาวิจัยดังกล่าว เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิธีการสร้างทฤษฎีฐานรากเป็นแนวทางการวิจัย เพื่อศึกษาปรากฏการณ์ทางสังคมในการเรียนรู้ และทำความเข้าใจถึงการรับผิดชอบต่อสังคมของโรงไฟฟ้าราชบุรี ตามทัศนะขององค์กรและชุมชนในพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้า ได้แก่ ตำบลบางป่า ตำบลท่าราบ ตำบลสามเรือน ตำบลพิศุลทอง ตำบลบ้านสิงห์ ตำบลคอนทราย ตำบลบ้านไร่ ตำบลแพงพวย และตำบลวัดแก้ว ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้แนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคม แนวคิดบรรษัทภิบาล แนวคิดชุมชนสัมพันธ์ แนวคิดที่เกี่ยวกับพฤติกรรมและการรับรู้ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นแนวทางเพื่อกำหนดกรอบในการศึกษาวิจัย

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก วิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง แบ่งผู้ให้ข้อมูลหลักออกเป็น 2 กลุ่มหลัก คือ ผู้ให้ข้อมูลหลักจากชุมชน จำนวนรวม 12 คน ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน กำนัน 1 คน ผู้ใหญ่บ้าน 1 คน พระสงฆ์ 1 รูป ครู 2 คน เจ้าหน้าที่สาธารณสุข 1 คน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางด้านงานกิจกรรมเพื่อสังคมของชุมชน 2 คน และชาวบ้านทั่วไป 3 คน ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้า และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจากองค์กร จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการฝ่ายองค์กรสัมพันธ์ 1 คน ผู้เชี่ยวชาญพิเศษฝ่ายองค์กรสัมพันธ์ 1 คน และผู้จัดการส่วนชุมชนสัมพันธ์ 1 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย สมุดบันทึกข้อมูลในภาคสนาม เครื่องบันทึกเสียง แนวคำถามสัมภาษณ์ และตัวผู้วิจัยซึ่งถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

แนวคำถามที่ผู้วิจัยใช้ในการสัมภาษณ์เป็นแนวคำถามกึ่งปลายเปิดที่พัฒนาจากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้รับการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ผู้วิจัยได้รับคำตอบที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้แนวคำถามเรื่องแนวคิดและการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมกับผู้ให้ข้อมูลหลักจากองค์กร และแนวคำถามเรื่องการให้ความ

หมายความว่ารับผิดชอบของสังคมของธุรกิจกับผู้ให้ข้อมูลหลักจากชุมชน ทั้งนี้การดำเนินการสัมภาษณ์ เปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลหลักมีอิสระในการแสดงทัศนะความคิดเห็น ประกอบกับวิธีการตะล่อม เพื่อให้การสนทนามีความเป็นกันเองและบรรยากาศการสัมภาษณ์เป็นไปอย่างราบรื่น

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ลงรหัสข้อมูล เพื่อป้องกันมิให้ข้อมูลจากการ สัมภาษณ์ปะปนกัน จากนั้นผู้วิจัยถอดเทปสัมภาษณ์แบบคำต่อคำแล้วพิมพ์เป็นบทสัมภาษณ์ และนำ ข้อมูลที่ได้มาทำการตีความ ศึกษา และวิเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นมโนทัศน์ จัดกลุ่มของมโนทัศน์ จากนั้นเชื่อมโยงมโนทัศน์ต่างๆ ที่ปรากฏในข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ให้มีลักษณะเป็นข้อสรุปเชิงทฤษฎี และใช้เป็นสมมติฐานชั่วคราวเพื่อเลือกสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักรายถัดไป จากนั้นผู้วิจัย นำคำตอบที่ได้มาศึกษาความเหมือน หรือความแตกต่างจากกลุ่มมโนทัศน์เดิมที่ได้สร้างไว้ กล่าวคือ หากกลุ่มมโนทัศน์ที่พบมีความแตกต่างไปจากกลุ่มมโนทัศน์เดิมที่มีอยู่ ผู้วิจัยกำหนดให้เป็นมโนทัศน์ กลุ่มใหม่ ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาและสัมภาษณ์จนยุติการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยยุติการสัมภาษณ์เมื่อ ผู้วิจัยได้รับคำตอบซ้ำๆ จากแนวคำถามซึ่งตามวิธีวิทยาของการสร้างทฤษฎีฐานรากเรียกว่า ทฤษฎี ชนพदान ทั้งนี้ผู้วิจัยต้องอาศัยความไวต่อทฤษฎีในทุกขั้นตอนของการศึกษาวิจัย และความไวต่อ ทฤษฎีช่วยให้ผู้วิจัยสามารถเชื่อมโยงมโนทัศน์ และช่วยให้ทราบว่าผู้วิจัยยังต้องการข้อมูลในเรื่องใดอีก และสามารถเก็บข้อมูลได้จากที่ใด จากนั้นผู้วิจัยจัดกลุ่มมโนทัศน์แล้วนำมาเชื่อมโยงสัมพันธ์ในรูป ของเงื่อนไขต่างๆ และพัฒนามโนทัศน์ให้เป็นข้อสรุปเชิงทฤษฎี และนำข้อสรุปเชิงทฤษฎีที่ได้มา นำเสนอในรูปของแบบแผนที่เรียกว่า ทฤษฎีฐานราก (พิทักษ์ ศิริวงศ์ 2547)

ผลการศึกษาถึง การให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัท ผลิตไฟฟ้า ราชบุรี จำกัด ตามทัศนะของชุมชนถูกสร้าง และให้ความหมายจากปัจจัยทางด้านความรู้พื้นฐาน ของคนในชุมชน ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม อิทธิพลทางความคิดจากผู้นำชุมชน และวิถีชีวิตของคนในชุมชน โดยการให้ความหมายที่ได้จากวิเคราะห์มี 5 ความหมาย ดังนี้

1. ความมีมนุษยธรรม การตระหนักถึง และการมีจิตสำนึกที่ดี

ชุมชนมีความเห็นว่า โรงไฟฟ้ามีความปรารถนาดี และมีจิตสำนึก ตระหนักถึง การ พึ่งพาอาศัยอยู่ร่วมกันในชุมชนแบบพี่น้อง ทั้งนี้โรงไฟฟ้ามีความตั้งใจในการพัฒนาให้ชุมชนมีชีวิ ตความเป็นอยู่ที่ดี มุ่งมั่นในการสร้างความเจริญให้แก่ท้องถิ่น

2. การคืนผลประโยชน์หรือผลกำไร

ชุมชนมีความเห็นว่า โรงไฟฟ้ามีผลกำไรจากการดำเนินงานในพื้นที่ชุมชนของตน และโรงไฟฟ้าใช้ทรัพยากรของชุมชน อีกทั้งโรงไฟฟ้าก่อให้เกิดมลภาวะซึ่งส่งผลกระทบต่อชุมชนของตน โดยตรง ดังนั้นโรงไฟฟ้าควรสร้างผลประโยชน์เพื่อชดเชยให้กับชุมชนของตนซึ่งความหมายของ การคืนผลประโยชน์หรือผลกำไรนี้ไม่เกี่ยวข้องกับความจริงใจขององค์กรแต่อย่างใด

3. การทำตามข้อบังคับของกฎหมาย

ชุมชนมีความเห็นว่า การที่โรงไฟฟ้าต้องดำเนินโครงการกิจกรรมเพื่อสังคมในพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้านั้น เนื่องจากโรงไฟฟ้ามีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายมีอาจฝ่าฝืนได้

4. การแสดงความรับผิดชอบ

ชุมชนมีความคาดหวังว่า เมื่อโรงไฟฟ้าเข้ามาอยู่ร่วมกันในชุมชนของตนแล้ว เปรียบเสมือนว่าโรงไฟฟ้าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ดังนั้นโรงไฟฟ้ามีหน้าที่แสดงความรับผิดชอบต่อชุมชนเช่นเดียวกับหน้าที่พึงปฏิบัติตัวเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน

5. การสร้างภาพลักษณ์ขององค์กร

เนื่องจากชาวบ้านในชุมชนถูกปลูกฝังจากกระแสสังคมให้มีแนวคิดว่าการดำเนินงานของโรงไฟฟ้าส่งผลเสียต่อชุมชนมากกว่าผลดี ดังนั้นโรงไฟฟ้าจึงเข้ามาดำเนินโครงการกิจกรรมเพื่อสังคม เพราะไม่ต้องการให้ชุมชนประท้วงต่อต้านซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานและภาพลักษณ์ของโรงไฟฟ้า

ผลการศึกษาถึง ที่มาของความหมายความรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด จากผู้ให้ข้อมูลหลักจากชุมชนและองค์กร พบว่า พื้นฐานความรู้เดิม อายุ ประสบการณ์ และความรู้สึกต่อโครงการร่วมกัน ปัจจัยที่กำหนดให้เกิดที่มาความหมาย 6 ประการ ดังนี้

1. การลดภาระของคนในชุมชน

เนื่องจากงบประมาณที่ชุมชนได้รับจากภาครัฐในการพัฒนาชุมชนนั้นมีจำกัด ไม่เพียงพอต่อความต้องการของคนในชุมชน ประกอบกับโรงไฟฟ้าได้เข้ามาดำเนินการในพื้นที่ชุมชน 9 ตำบล และให้การสนับสนุนงบประมาณในกิจกรรมด้านต่างๆ ของชุมชน ส่งผลให้ชุมชนได้รับการเติมเต็มทางด้านต่างๆ ที่ชุมชนยังขาดแคลน เช่น ถนนลาดยาง ระบบไฟฟ้า ระบบประปา เป็นต้น การให้การสนับสนุนจากโครงการกิจกรรมต่างๆจากโรงไฟฟ้านั้นช่วยให้ชุมชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และค่าใช้จ่ายต่างๆที่เกิดขึ้นในครัวเรือนของชุมชนมีปริมาณลดลง

2. การสร้างความเข้าใจ และการเชื่อมโยง

เป็นสร้างความเข้าใจ และการเชื่อมโยงความต้องการระหว่างโรงไฟฟ้ากับชุมชน ทั้งนี้โรงไฟฟ้า และชุมชนมีการประชุมร่วมกัน พบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตอบปัญหาข้อซักถาม ตลอดจนพูดคุยกันอย่างเปิดใจ นำไปสู่การสร้าง ความเข้าใจซึ่งกันและกัน ส่งผลให้ชุมชนมีการปรับเปลี่ยนทัศนคติต่อโรงไฟฟ้าในทิศทางที่ดีขึ้น และมีความเข้าใจในตัวโรงไฟฟ้ามากขึ้น นอกจากนี้ชุมชนคลายความวิตกกังวล และเกิดความไว้วางใจยอมรับการเข้ามาดำเนินโครงการกิจกรรมเพื่อสังคมของโรงไฟฟ้าในประเด็นปัญหาที่ชุมชนขาดแคลน

3. การสื่อสารและความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงไฟฟ้าและชุมชน

โรงไฟฟ้าใช้วิธีการสื่อสารสองทาง ได้แก่ การจัดประชุมระหว่างผู้บริหารกับผู้นำชุมชน เปิดให้ชุมชนทัศนศึกษาในพื้นที่โรงไฟฟ้า การแจกวารสารบ้านเรา และสนับสนุนให้พนักงานทุกคนในองค์กรเป็นอาสาสมัครบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน

4. ความต้องการผลประโยชน์ต่างตอบแทนซึ่งกันและกัน

โรงไฟฟ้าได้รับผลกำไร หรือผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรของชุมชนในดำเนินงาน ดังนั้นโรงไฟฟ้าควรชดเชยทรัพยากรที่ชุมชนสูญเสียไป ดังนั้นผลประโยชน์จึงเกิดขึ้นกับทั้งสองฝ่าย จากผลการศึกษาพบว่า ชุมชนมีความเห็นเรื่องผลประโยชน์เปรียบเทียบระหว่างผลประโยชน์ที่โรงไฟฟ้าได้รับกับผลประโยชน์ที่ชุมชนได้รับสองประการคือ โรงไฟฟ้าได้รับผลประโยชน์มากกว่าชุมชน และโรงไฟฟ้าได้รับผลประโยชน์เท่ากับชุมชน

5. ความต้องการพัฒนาชุมชนให้มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

เนื่องจากผู้บริหารของบริษัทให้ความสำคัญกับชุมชนและสิ่งแวดล้อม เท่ากับ การตระหนักถึง ผลกำไรจากการประกอบกิจการ ดังนั้นนโยบายการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมจึงถูกบรรจุในวิสัยทัศน์และภารกิจขององค์กร โดยบริษัทมีความมุ่งมั่นพัฒนาคุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อมของชุมชนในพื้นที่ 9 ตำบล ให้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน

6. การปลูกจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมของคนในองค์กร

บริษัทมีนโยบายปลูกจิตสำนึก ใ้บุคลากรทุกคนในองค์กรมีความตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคมโดยผู้บริหารและพนักงานร่วมกันลงพื้นที่บำเพ็ญสาธารณะประโยชน์ให้กับชุมชนในพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้า ด้วยความตระหนักที่ว่า การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมนั้นมิใช่เพียงแต่เป็นการทำตามหน้าที่ หรือการทำตามข้อบังคับของกฎหมาย แต่การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมที่แท้จริงนั้น ควรปลูกฝังให้พนักงานตลอดจนบุคลากรทุกคนในองค์กรมีความตระหนัก และแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยความจริงใจ และสมัครใจ

ผลการศึกษาถึง รูปแบบของความรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด พบว่า บริษัทนายยุทธศาสตร์พระราชทานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว “เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา” เป็นหลักในการดำเนินงาน และกิจกรรมเพื่อสังคมของบริษัทจึงเป็นไปในลักษณะการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันระหว่างบริษัทกับชุมชน

จากกรอบแนวคิดที่ได้ศึกษารูปแบบการดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมตามรูปแบบของฟิลลิป คอตเลอร์ และแนนซี ลี สามารถนำมาใช้วิเคราะห์รูปแบบของกิจกรรมการรับผิดชอบต่อสังคม 4 รูปแบบ ดังนี้

1. การส่งเสริมการรับรู้ประเด็นปัญหาทางสังคม (Cause Promotion)
2. การบริจาคเพื่อการกุศล (Corporate Philanthropy)
3. การอาสาช่วยเหลือชุมชน (Community Volunteering)
4. การประกอบธุรกิจอย่างรับผิดชอบต่อสังคม (Socially Responsible Business Practices)

ส่วนรูปแบบ การส่งเสริมสังคมจากการทำการตลาด การตลาดเพื่อมุ่งแก้ไขปัญหาสังคม และการพัฒนาและส่งเสริมผลิตภัณฑ์และบริการตามกำลังซื้อของคนในระดับฐานรากนั้น บริษัทไม่ได้ดำเนินกิจกรรมทางด้านนี้ เพราะบริษัทไม่มีสิทธิ์จำหน่ายกระแสไฟฟ้าให้กับผู้บริโภคโดยตรง ทั้งนี้บริษัทดำเนินธุรกิจภายใต้สัญญาซื้อขายไฟฟ้ากับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย แต่เพียงผู้เดียว ดังนั้นบริษัทจึงไม่สามารถทำกิจกรรมทั้งสามด้านนี้ได้

ข้อสรุปเชิงทฤษฎีจากผลการศึกษา

เนื่องจากการศึกษาถึง ความหมาย ที่มาของความหมาย และรูปแบบของการรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด เป็นการศึกษาเพื่อหาข้อสรุปจากปรากฏการณ์ย่อยของสังคม เพื่อเรียนรู้และทำความเข้าใจเรื่องที่เกิดขึ้น ณ ช่วงเวลาขณะหนึ่ง ดังนั้นการให้ความหมาย ที่มาของความหมาย และรูปแบบของกิจกรรมเพื่อสังคม ที่ได้ศึกษาไปนั้นอาจมีการเปลี่ยนแปลงไป หากมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายและรูปแบบของการดำเนินโครงการกิจกรรมต่างๆ ของบริษัท จากการศึกษาดังกล่าวผู้วิจัยได้ข้อสรุปเชิงทฤษฎี ดังนี้

1. การสร้างความรับรู้เรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมแก่ชุมชน นำมาซึ่งความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคม
2. องค์กรใช้วิธีการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคม เป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างองค์กรกับชุมชน ทั้งนี้ไม่ว่าองค์กรจะเข้ามาดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมด้วยความมีมนุษยธรรม การตระหนักถึงและการมีสำนึกที่ดี หรือปฏิบัติตามข้อบังคับของกฎหมาย ย่อมส่งผลประโยชน์ต่อทั้งองค์กรและชุมชน
3. การเปิดใจพูดคุยกันระหว่างองค์กรกับชุมชน สามารถนำไปสู่การจัดทำโครงการกิจกรรมเพื่อสังคมที่สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยองค์กรเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเลือกโครงการที่เห็นว่าเหมาะสมกับตน
4. เมื่อใดก็ตามที่องค์กรและชุมชนมีผลประโยชน์ร่วมกันเมื่อนั้นจะเกิดความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม
5. การดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมเชิงบูรณาการอย่างรอบด้านนำมาซึ่งความสำเร็จ ในการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคม

6. วิสัยทัศน์ขององค์กร และการตระหนักถึงความสำคัญของกิจกรรมเพื่อสังคมของผู้บริหารนำมาซึ่งรูปแบบ แนวทาง และกลยุทธ์ในการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมขององค์กรนั้น

ข้อสรุปเชิงทฤษฎีจากผลการศึกษา ผู้วิจัยเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของมโนทัศน์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด วิสัยทัศน์ พันธกิจ ชุมชนในพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้า ปัญหาต่างๆของชุมชน ตลอดจนโครงการกิจกรรมเพื่อสังคม สรุปดังนี้

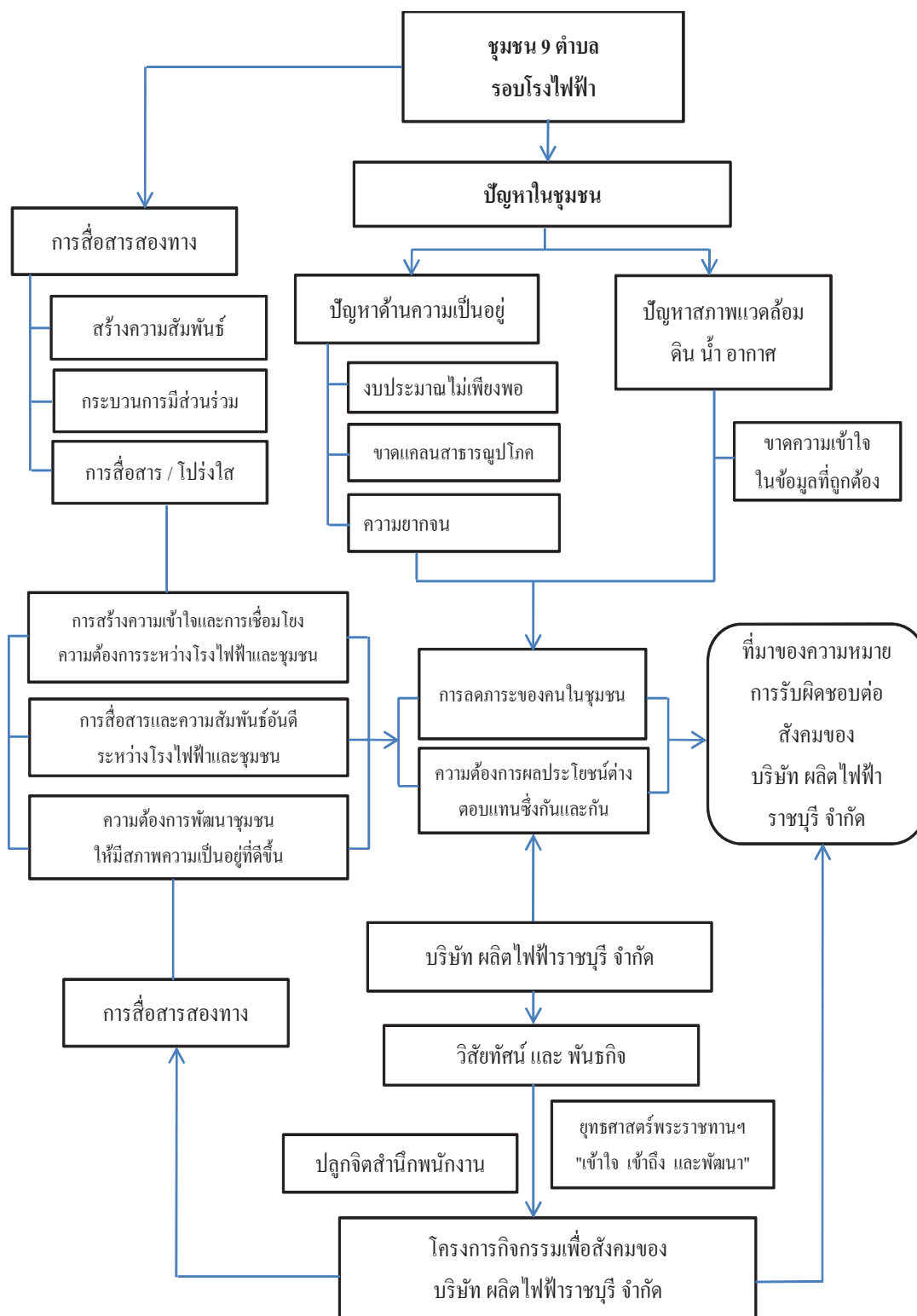
เมื่อ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด หรือ ที่เรียกว่า โรงไฟฟ้า นั้นเริ่มเข้ามาดำเนินการก่อตั้ง ผู้บริหารของบริษัทตระหนักถึงการอยู่ร่วมกับชุมชนในลักษณะเพื่อนบ้านที่ดี ดังนั้นผู้บริหารจึงกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของบริษัทให้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยใช้แนวทางการดำเนินการตามยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ประกอบกับการปลูกจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมให้พนักงานทุกคนในองค์กร ทั้งนี้โครงการกิจกรรมเพื่อสังคมถูกดำเนินการภายใต้ส่วนชุมชนสัมพันธ์ ฝ่ายองค์กรสัมพันธ์ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด

ก่อนที่โรงไฟฟ้าจะเข้ามาดำเนินการในชุมชนพบว่า ชุมชนประสบปัญหาด้านความเป็นอยู่ได้แก่ งบประมาณที่ชุมชนได้รับจากภาครัฐไม่เพียงพอ ขาดแคลนสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน และปัญหาความยากจน เป็นต้น นอกจากนี้ชุมชนยังประสบปัญหาทางด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ ดิน น้ำ อากาศ เป็นต้น สภาพปัญหาดังกล่าวนั้นเกิดขึ้นในชุมชนมาเป็นเวลาช้านาน

ภายหลังจากที่โรงไฟฟ้าเข้ามาดำเนินการ โครงการกิจกรรมเพื่อสังคมในพื้นที่ของชุมชน ประกอบกับสภาพปัญหาด้านต่างๆ ของชุมชนที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไข อีกทั้งนโยบายของโรงไฟฟ้าที่ต้องการยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนในพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้า และเพื่อเป็นการลดภาระของคนในชุมชน การสร้างผลประโยชน์ให้ได้รับทั้งชุมชนและโรงไฟฟ้า ทั้งนี้การดำเนินการของโรงไฟฟ้าในการสร้างทัศนคติที่ดีของชุมชน เน้นกระบวนการสื่อสารสองทาง ประกอบด้วย การสร้างความสัมพันธ์ กระบวนการมีส่วนร่วม และการสื่อสาร นำมาซึ่งความเข้าใจ การเชื่อมโยงความต้องการ และความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงไฟฟ้าและชุมชน

หากมีการเปลี่ยนแปลงแนวคิด นโยบายของผู้บริหาร แนวคิดของผู้นำชุมชน อาจส่งผลให้รูปแบบกิจกรรมเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นควรพัฒนาวิธีการศึกษาในเรื่องกิจกรรมเพื่อสังคมอยู่เสมอ เพื่อได้รับข้อมูลที่ทันสมัยให้ก้าวทันต่อโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

เพื่อให้เกิดความชัดเจนในที่มาของความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ในปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงส่งผลต่อกัน ผู้วิจัยขอเสนอที่มาของความหมายดังกล่าวตามแผนภาพในหน้าถัดไป

ภาพที่ 2 แบบแผนที่มาของความหมายเรื่องการรับผิดชอบต่อสังคมของโรงไฟฟ้าราชบุรีในทัศนะ
ของชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

วิธีการสร้างทฤษฎีฐานราก ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่าข้อดีของวิธีวิทยานี้ คือ ช่วยให้ผู้วิจัยอธิบายความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมตามทัศนะของชุมชนในพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้าราชนบุรี และอธิบายปรากฏการณ์ดังกล่าวได้อย่างชัดเจน ตลอดจนผู้วิจัยสามารถค้นหาที่มาของความหมาย และศึกษาถึงรูปแบบของโครงการกิจกรรมเพื่อสังคมที่โรงไฟฟ้าจัดทำให้กับชุมชน ตลอดจนเชื่อมโยงความสัมพันธ์ที่ได้จากผลการศึกษานี้จนกระทั่งสามารถสร้างเป็นข้อสรุปเชิงทฤษฎีแล้วนั้น ผู้วิจัยพบข้อจำกัด คือ ข้อสรุปเชิงทฤษฎีนี้ใช้อ้างอิงได้เฉพาะกลุ่มของชุมชนในพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้าในช่วงระยะเวลาที่ศึกษาวิจัยเท่านั้น หากมีการเปลี่ยนแปลงแนวคิด นโยบายของผู้บริหาร ตลอดจนรูปแบบของโครงการกิจกรรมเพื่อสังคม หรือแนวคิดทัศนคติของผู้นำชุมชน อาจส่งผลให้ การให้ความหมาย ที่มาของความหมาย และรูปแบบของการรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชนบุรี จำกัด เปลี่ยนแปลงไปด้วย

ความหมายและที่มาของการรับผิดชอบต่อสังคมที่ได้จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นความหมายที่เกิดขึ้นเฉพาะในพื้นที่ชุมชนรอบโรงไฟฟ้า 9 ตำบล ดังนั้นความหมายและที่มาของความหมายสามารถเปลี่ยนแปลงไปตามปัจจัยต่างๆ ถือว่าเป็นตัวแปรสำคัญที่สร้างความแตกต่างในแต่ละชุมชน ได้แก่ แนวคิด ความรู้พื้นฐานของคนในชุมชน สภาพแวดล้อม วัฒนธรรมและประเพณี รวมถึงนโยบายของผู้บริหาร งบประมาณ และรูปแบบของโครงการกิจกรรมเพื่อสังคมที่บริษัทจัดทำให้แก่ชุมชน เป็นต้น เมื่อปัจจัยที่เป็นตัวแปรสำคัญเปลี่ยนย่อมส่งผลให้ ผลการศึกษาแตกต่างไปจากเดิม ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว อาจเปลี่ยนไปในทิศทางที่ดีขึ้นหรือไม่ก็ตาม

ผลการศึกษาที่มาจากความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท พบว่า บริษัทมีนโยบายอยู่ร่วมกับชุมชนในลักษณะเพื่อนบ้านที่ดี ประกอบกับสังคมไทยยึดหลักการพึ่งพาอาศัย และมีไมตรีต่อกัน ดังนั้นการอยู่ร่วมกันแบบเพื่อนบ้านที่ดี ย่อมให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันด้วยความจริงใจ เมื่อใดที่เพื่อนเดือดร้อน เพื่อนย่อมไม่ทิ้งเพื่อนเสมอ เปรียบได้กับโรงไฟฟ้าที่เข้ามาเป็นเพื่อนบ้านกับชุมชน ดังนั้นโรงไฟฟ้าจึงมีความปรารถนาดีในการช่วยเหลือให้ชุมชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

จากทัศนะของชุมชนเรื่องผลประโยชน์ที่โรงไฟฟ้ามอบให้ชุมชนนั้น เมื่อเปรียบเทียบกับผลกำไรที่โรงไฟฟ้าได้รับจากการประกอบการ ชุมชนมีความคิดเห็นว่าชุมชนได้รับงบประมาณสนับสนุนจากโรงไฟฟ้าน้อยเกินไป ดังนั้นถ้าชุมชนยังคงมีทัศนะเช่นนี้ต่อไปในภายภาคหน้า อาจส่งผลให้ชุมชนเปลี่ยนทัศนคติไปในทางลบต่อโรงไฟฟ้าแทน ผลจากการเปลี่ยนทัศนคติที่เกิดขึ้นอาจนำไปสู่ปัญหาด้านการสร้าง ความเข้าใจ และการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างชุมชนและโรงไฟฟ้า อันจะเป็นอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินงานด้านชุมชนสัมพันธ์

รูปแบบของการรับผิดชอบต่อสังคมที่ศึกษา พบว่าสอดคล้องตามรูปแบบกิจกรรมเพื่อสังคมตามแนวคิดของ ฟิลลิป คอตเลอร์ และแนนซี ลี 4 รูปแบบ ได้แก่ การส่งเสริมการรับรู้ประเด็นปัญหาทางสังคม การบริจาคเพื่อการกุศล การอาสาช่วยเหลือชุมชน และการประกอบธุรกิจอย่างรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งรูปแบบที่พบมีความคล้ายคลึงกับรูปแบบการทำกิจกรรมเพื่อสังคมในกลุ่มธุรกิจโรงงานอุตสาหกรรมทั่วไปเพราะธุรกิจโรงไฟฟ้าก็เหมือนกับธุรกิจอื่นๆ ที่ต้องใช้ทรัพยากรทางสังคมร่วมกับชุมชนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่โรงงาน อีกทั้งของเสียจากกระบวนการผลิตที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนโดยตรง ดังนั้นรูปแบบของกิจกรรมเพื่อสังคมจึงเป็นรูปแบบของการพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อม การบริจาค การอาสาสมัคร และการปฏิบัติตามวิธีการประกอบธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมโดยเคร่งครัด เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนในพื้นที่ของตนให้มีชีวิตความเป็นอยู่เป็นอยู่ที่ดีขึ้น

ในส่วนของรูปแบบ การส่งเสริมสังคมจากการทำการตลาด การตลาดเพื่อมุ่งแก้ไขปัญหาด้านสังคม และการพัฒนา และส่งมอบผลิตภัณฑ์และบริการตามกำลังซื้อของคนในระดับฐานราก บริษัทไม่ได้ดำเนินกิจกรรมทางด้านนี้ เพราะบริษัทไม่สามารถขายกระแสไฟฟ้าให้กับผู้บริโภคโดยตรงเพราะบริษัทดำเนินธุรกิจภายใต้สัญญาซื้อขายไฟฟ้ากับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย แต่เพียงผู้เดียว ดังนั้นบริษัทจึงไม่สามารถทำกิจกรรมทั้งสามรูปแบบดังกล่าวข้างต้นได้

หน่วยเฉพาะกิจปัตตานี (2554) กล่าวว่า “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เป็นยุทธศาสตร์พระราชทานให้แก่หน่วยงานต่างๆ ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ใช้เป็นแนวทางในการยึดถือปฏิบัติ ในการดำเนินงาน พระอัจฉริยภาพนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงแสดงเป็นแบบอย่างให้แก่เหล่าข้าราชการในใต้เมื่อพระยุคลบาท ได้ประจักษ์ถึงผลสัมฤทธิ์แห่งยุทธศาสตร์นี้มาเป็นเวลานานแล้ว ย้อนเวลากลับไปเมื่อ 19 ปีที่แล้ว บริเวณพื้นที่พรุแหม ตั้งอยู่ตำบลบางเก่า และตำบลปะเสยะวอ อำเภอสาขบุรี จังหวัดปัตตานี มีเนื้อที่ประมาณ 11,000 ไร่ มีสภาพเป็นพื้นที่พรุเสื่อมโทรม และมีน้ำท่วมขังเกือบตลอดทั้งปี ใ้ประโยชน์จากพื้นที่ไม่ได้ ถูกปล่อยรกร้างมาเป็นเวลานาน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรในพื้นที่ด้วยพระองค์เองและได้ทรงรับสั่งพร้อมทรงมอบแนวทางในการพัฒนาพื้นที่แห่งนี้ ด้วยผลสัมฤทธิ์ของการเข้าใจ เข้าถึง พัฒนาจนเกิดเป็นตำนานพระสหายแห่งสาขบุรีเมื่อ 19 ปีที่แล้ว ขณะที่วาเด็ง ปูเต๊ะ ผู้เฒ่าวัย 70 ปีแห่งบ้านบาละ ตำบลปะเสยะวอ อำเภอสาขบุรี จังหวัดปัตตานี กำลังขะมักเขม้นอยู่กับการดูแลต้นทุเรียนและลองกองในสวน ช่วงเวลาใกล้ค่ำได้เห็นคนกลุ่มหนึ่งเดินเข้ามา หนึ่งในจำนวนนั้นได้ก้มมือเรียกให้เข้าไปหา แต่ตัวผู้เฒ่าเองกลับรู้สึกกลัวๆ กลัวๆ ไม่กล้าเข้าไปใกล้ ผู้เฒ่าเห็นทหารกลุ่มหนึ่งเดินเข้ามา และบอกกล่าวว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินมาทอดพระเนตรความเป็นไปได้ในการสร้างอาคารกั้นน้ำที่คลองน้ำจืดบ้านทุ่งเค็ง ตำบลแป้น

อำเภอสาขบุรี ตอนนั้นเป๊าะทราบแล้วว่าเป็นในหลวง แต่จะเข้าไปใกล้ๆ ก็ไม่กล้า เพราะว่าทุ่ง
 โสร่งตัวเดียว ไม่ได้สวมเสื้อ พอเข้าไปใกล้ๆ ในหลวงก็บอกว่า จะมาขุดคลองชลประทานให้ พอได้ยิน
 อย่างนั้น เป๊าะก็ดีใจมาก คอยกันเยอะ ท่านถามว่าถ้าขุดคลองสายทุ่งเค็งนี้จะไปสิ้นสุดลงที่ตรงไหน
 เป๊าะบอกท่านว่าคลองเส้นนี้มีที่ดินติดเขต ต.แป้น ทางเหนือขึ้นไปสุดที่ อ.ศรีสาคร ในหลวงถาม
 ต่อว่า ถ้าไปออกทะเลจะมีกี่เกาะ เป๊าะก็ตอบท่านไปว่ามี 4 เกาะ ท่านก็ชมว่า เก่งสามารถจำทุกที่ที่
 ผ่านไปได้ แล้วท่านก็เปิดดูแผนที่ที่นำมาด้วย แล้วบอกว่า เป๊าะรู้จริง ไม่โกหก ทุกสิ่งที่เป๊าะบอก
 มีอยู่ในแผนที่ของพระองค์แล้ว ในหลวงคุยกับเป๊าะเป็นภาษามลายู ท่านพูดมลายูสำเนียงไทรบุรี คุย
 กันก็เข้าใจเลย พอเจอกันบ่อยๆ คุยกัน มีความเห็นตรงกัน ท่านก็เลยมอบเป๊าะเป็นพระสหาย “เข้าใจ
 เข้าถึง พัฒนา” จะอยู่ในจิตใจของกำลังพล หน่วยเฉพาะกิจปัตตานีทุกคน และขอให้น้อมนำใส่เกล้า
 นำไปปฏิบัติอย่างสุดความสามารถ

บริษัท ไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ดำเนินงานตาม หลักยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ
 เข้าถึง พัฒนา” ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงดำรัสไว้ โดยบริษัทใช้แนวคิดดังกล่าวเป็น
 แนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา การดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมด้านวิธีการดำเนินงาน
 และวิธีการบริหารงาน ผู้วิจัยเห็นว่าหลักการดังกล่าว เป็นหลักการดำเนินงานที่เรียบง่าย แต่ผลลัพธ์
 ที่ได้รับกลับมานั้นยิ่งใหญ่ ทั้งผู้ให้และผู้รับต่างได้ผลประโยชน์ร่วมกัน เมื่อโรงไฟฟ้าและชุมชนมี
 ความเข้าใจเหตุผลของกันและกันแล้ว นำไปสู่การเข้าถึงในพื้นที่ชุมชนเพื่อการดำเนินกิจกรรมเพื่อ
 การพัฒนาอย่างยั่งยืน ส่งผลให้ชุมชนเกิดทัศนคติด้านบวกต่อโรงไฟฟ้าในเรื่องการให้ความหมาย
 และที่มาของความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคม แต่หากผู้บริหารของบริษัทมีการเปลี่ยนแปลง
 นโยบายส่งผลให้การรูปแบบการดำเนินงานเพื่อสังคมเปลี่ยนไป ย่อมส่งผลต่อทัศนคติของชุมชน
 ที่มีต่อโรงไฟฟ้าเปลี่ยนตามด้วย

นอกจากนี้วิธีการเข้าถึงชุมชนโดยเน้นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงไฟฟ้ากับชุมชน
 โดยไม่มีนโยบายการใช้สื่อประชาสัมพันธ์นั้น มีข้อดีคือช่วยให้บริษัทประหยัดค่าใช้จ่าย และสามารถ
 นำงบประมาณในส่วนนี้ไปสร้างให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนได้โดยตรง การทุ่มงบประมาณสร้าง
 สื่อประชาสัมพันธ์เพื่อให้องค์กรมีภาพลักษณ์ที่ดี อาจไม่สำคัญเท่ากับการให้ความช่วยเหลือและ
 ลงมือพัฒนาชุมชนให้สังคมได้เห็นอย่างเป็นรูปธรรม

จากข้อสรุปเชิงทฤษฎีจากผลการศึกษาพบว่า ทั้งบริษัทและชุมชนต้องให้ความร่วมมือ
 ซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดผลสำเร็จในการจัดทำโครงการกิจกรรมเพื่อสังคม โดยการกำหนด
 วิสัยทัศน์ และนโยบายของผู้บริหารในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทเป็นหัวใจสำคัญ
 ผลักดันให้พนักงานในบริษัทยึดถือเป็นแนวทางในการดำเนินงาน อีกทั้งการยกระดับและพัฒนา
 คุณภาพชีวิตของคนในชุมชนจะสำเร็จลุล่วงไปมิได้ หากปราศจากการให้ความร่วมมือของคนใน

ชุมชน ทั้งนี้บริษัทได้เปิดโอกาสให้ชุมชนเป็นผู้เลือกโครงการกิจกรรมที่เห็นว่าเหมาะสม และสามารถตอบสนองความต้องการของตนได้อย่างถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ นำไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม และนำมาซึ่งประโยชน์ต่อบริษัทและชุมชน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การประกอบธุรกิจในปัจจุบันนั้นมิได้วัดผลประกอบการจากผลกำไรหรือปริมาณของสินทรัพย์ขององค์กรธุรกิจเพียงอย่างเดียว โดยเฉพาะธุรกิจโรงไฟฟ้า ที่มีการใช้ทรัพยากรของชุมชนเป็นปัจจัยในการผลิต ดังนั้นผู้วิจัยขอเสนอข้อเสนอแนะดังนี้

1. ผู้บริหารของบริษัทควรจัดตั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมให้กับคนในพื้นที่ชุมชนโดยเฉพาะ เพื่อให้สามารถดำเนินงานในด้านการเข้าถึงชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้การปฏิบัติงานด้านกิจกรรมเพื่อสังคมนั้นมีความจำเป็นต้องใช้บุคลากรผู้เชี่ยวชาญจำนวนมากในการพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาการดำเนินงาน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนในพื้นที่ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นกว่าเดิม และเพื่อเป็นการเสริมสร้างธุรกิจให้มีความยั่งยืนตลอดไป

2. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับนโยบายในการสนับสนุนให้พนักงานทุกคนในองค์กรลงมือปฏิบัติกิจกรรมเพื่อสังคมอย่างจริงจัง เพื่อเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีให้กับพนักงานเพราะหากพนักงานมีการตระหนัก และเกิดจิตสำนึกอย่างแท้จริงแล้ว บริษัทอาจไม่จำเป็นต้องใช้วิธีการประเมินผลงานในด้านการร่วมทำกิจกรรมเพื่อสังคมอีกต่อไป เนื่องจากว่าพนักงานทุกคนมีการดำเนินงานด้วยจิตสำนึกต่อการรับผิดชอบต่อสังคมอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. จากผลการวิจัยพบว่า ผู้นำชุมชนขอรับงบประมาณสนับสนุนจากโรงไฟฟ้าด้วยวิธีการเขียนเป็นโครงการที่ชุมชนต้องการขึ้น เพื่อนำเสนอต่อโรงไฟฟ้า แต่ปัญหาที่พบคือผู้นำชุมชนบางท่านจบการศึกษาเพียงชั้นประถมศึกษาซึ่งสามารถอ่านออกเขียนได้ แต่ไม่มีความเชี่ยวชาญเพียงพอที่จะเขียนโครงการ เนื่องจากผู้นำชุมชนมีความเห็นว่าการเขียนโครงการเพื่อขอรับงบประมาณจากโรงไฟฟ้านั้นมีความยุ่งยาก และวุ่นวายเป็นสาเหตุให้บางโครงการที่ผู้นำชุมชนร่วมกับชาวบ้านที่ร่วมกันคิดขึ้นถูกล้มเลิกไป โรงไฟฟ้าควรตระหนักถึงข้อเท็จจริงประการนี้และแก้ปัญหาด้วยการจัดให้มีพนักงานหรือบุคลากรผู้เชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษาหรือเป็นตัวแทนในการเขียนโครงการให้กับชุมชน ทั้งนี้นอกจากชุมชนจะได้รับการสนับสนุนโครงการเพื่อการพัฒนาในพื้นที่ชุมชนของตนแล้ว โรงไฟฟ้ายังสามารถลดการปฏิเสธโครงการที่เห็นว่าไม่เหมาะสมและไม่สามารถอนุมัติ

งบประมาณให้กับชุมชนได้เนื่องจากว่า การมีที่ปรึกษาโครงการเปรียบเสมือนเป็นการคัดกรอง และผ่านการพิจารณาร่วมกันระหว่างชุมชนและโรงไฟฟ้ามาแล้วในเบื้องต้น

2. ชุมชนในพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้ามีความพอใจต่อรูปแบบของกิจกรรมเพื่อสังคมที่โรงไฟฟ้าดำเนินอยู่ในขณะนี้ แต่เนื่องจากสภาพแวดล้อมและสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ชุมชนจึงต้องการให้โรงไฟฟ้าเพิ่มรูปแบบโครงการในลักษณะอื่นๆ เช่น การสนับสนุนให้ครัวเรือนในพื้นที่ได้ใช้กระแสไฟฟ้าในราคาถูกกว่าชุมชนนอกพื้นที่ เป็นต้น รวมถึงการเพิ่มงบประมาณให้กับการจัดกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่ชุมชนของตน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เรื่องงบประมาณนั้นเป็นเรื่องที่จำเป็นต้องพิจารณาให้รอบคอบ ดังนั้นผู้วิจัยขอเสนอให้ผู้บริหารของบริษัทควรพิจารณาถึงความเป็นไปได้เพื่อเพิ่มงบประมาณให้กับชุมชน ทั้งนี้การพิจารณาเพิ่มงบประมาณให้กับชุมชนอาจส่งผลกระทบต่อกำไรของบริษัท แต่หากบริษัทมีนโยบายให้พนักงานทุกคนช่วยกันประหยัดค่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือยต่างๆ ของบริษัท แล้วนำจำนวนเงินที่ประหยัดได้เหล่านั้นมาใช้ในการพัฒนาโครงการกิจกรรมของชุมชนแทน

3. บริษัท ควรมีนโยบายในการพัฒนา การปรับเปลี่ยนรูปแบบของโครงการกิจกรรมเพื่อสังคมให้มีความเหมาะสม และทันสมัยอย่างต่อเนื่องซึ่งการปรับเปลี่ยนรูปแบบโครงการส่งผลให้สามารถรองรับปัญหาและความต้องการของชุมชนหรือสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังส่งผลต่อภาพลักษณ์ของบริษัทให้มีภาพลักษณ์ที่ทันสมัยอีกด้วย ทั้งนี้บริษัทไม่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนโครงการให้ทันตามกระแสนิยม และไม่จำเป็นต้องดำเนินโครงการกิจกรรมตามผู้อื่น เพราะอาจส่งผลเสียมากกว่าผลดี อีกทั้งยังเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณโดยเปล่าประโยชน์ เพียงแต่บริษัทควรดำเนินโครงการให้อยู่ในกรอบและดำรงไว้ซึ่งความมีเอกลักษณ์ของบริษัทเพื่อให้ผู้พบเห็นจดจำและระลึกถึง

4. บริษัทควรพิจารณาประเด็นการสนับสนุนงบประมาณให้กับชุมชนโดยตรง โดยมีต้องผ่านคนกลาง ยกตัวอย่างเช่น องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น ทั้งนี้การสนับสนุนงบประมาณทางตรงนั้นช่วยให้ชุมชนสามารถนำงบประมาณนั้นไปแก้ปัญหาได้ทันที การที่บริษัทสนับสนุนงบประมาณผ่านคนกลางอาจเกิดความล่าช้าในการดำเนินการ ซึ่งจะส่งผลให้ชาวบ้านในชุมชนได้รับความเดือดร้อน นอกจากนี้บริษัทควรมีนโยบายในการตรวจสอบถึงความคืบหน้าของโครงการที่ชุมชนจัดทำ เพื่อเป็นการตรวจสอบให้บริษัทมีความมั่นใจว่า ชุมชนได้รับงบประมาณอย่างเพียงพอและครบถ้วน หากชุมชนเกิดปัญหาขัดข้องประการใดในการดำเนินโครงการนั้นๆ บริษัทควรรีบดำเนินการให้ความช่วยเหลือในทันที เพื่อให้สามารถดำเนินโครงการนั้นได้อย่างราบรื่น ส่งผลให้เกิดประโยชน์กับชุมชนอย่างแท้จริง ทั้งนี้นโยบายในการติดตามตรวจสอบโครงการของชุมชนยังสามารถป้องกันการสูญเสียงบประมาณโดยเปล่าประโยชน์ของบริษัทได้อีกด้วย

5. บริษัท ควรชี้แจงให้ชุมชนมีความเข้าใจถึงงบประมาณที่บริษัทใช้ในการจัดทำโครงการ กิจกรรมเพื่อสังคมให้กับชุมชนว่า การที่โรงไฟฟ้ามีผลกำไรจากการดำเนินงานซึ่งผลกำไรที่ได้จากการประกอบการมีความจำเป็นต้องจัดสรรให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ ที่เกี่ยวข้องหลายส่วน ดังนั้นหากชุมชนมีความเห็นว่าโครงการที่โรงไฟฟ้าจัดทำให้กับชุมชนนั้นมีงบประมาณน้อยเกินไป ชุมชนสามารถเสนอต่อผู้บริหารของโรงไฟฟ้า เพื่อพิจารณาอนุมัติเป็นรายโครงการไป ทั้งนี้หากผู้บริหารพิจารณาแล้วมีความเหมาะสมจึงอนุมัติเพิ่มงบประมาณในโครงการดังกล่าว ส่งผลให้ชุมชนเกิดความพอใจและมีทัศนคติที่ดีต่อโรงไฟฟ้า

ข้อเสนอแนะในงานวิจัย

1. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะชุมชนในพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้า ได้แก่ ตำบลบางป่า ตำบลท่าราบ ตำบลสามเรือน ตำบลพิศุลทอง ตำบลบ้านสิงห์ ตำบลวัดแก้ว ตำบลคอนทราย ตำบลบ้านไร่ และตำบลแพงพวย ในจังหวัดราชบุรีเท่านั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะว่า ควรจะมีการศึกษาในลักษณะเดียวกันกับชุมชนรอบโรงไฟฟ้าในเขตจังหวัดอื่นๆ

2. เนื่องจากโรงไฟฟ้าราชบุรีเป็นโรงไฟฟ้าที่ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงหลัก ดังนั้น การศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยอาจเลือกศึกษาในชุมชนของโรงไฟฟ้าที่ใช้พลังงานชนิดอื่นเป็นเชื้อเพลิง เนื่องจากผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและของเสียที่ถูกปล่อยออกมานั้นมีลักษณะต่างกัน ดังนั้นวิธีการดำเนินกิจกรรม โครงการเพื่อสังคมจึงอาจมีความหมาย ที่มา และรูปแบบต่างกันไปด้วย เช่น ศึกษาชุมชนรอบพื้นที่โรงไฟฟ้าแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ซึ่งใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิงในการผลิต เป็นต้น

3. การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะโครงการกิจกรรมเพื่อสังคมของ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด เท่านั้น ผู้วิจัยขอเสนอให้ศึกษาในกลุ่มธุรกิจประเภทอื่น เช่น ธุรกิจอุตสาหกรรม การผลิต ธุรกิจอุตสาหกรรมยานยนต์ และธุรกิจบริการ เป็นต้น

4. ผู้วิจัยที่มีความสนใจในเรื่องการให้ความหมาย ที่มาของความหมาย และรูปแบบของการรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจให้อุตสาหกรรมอื่นๆ ควรศึกษาโดยใช้วิธีวิทยาของการศึกษาเชิงคุณภาพอื่นๆ เช่น การวิจัยแนวปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology Study) เพื่อศึกษาถึงปรากฏการณ์ที่เป็นปรัชญาหรือทัศนคติต่อภาวะการณ์กิจกรรมเพื่อสังคมขององค์กรธุรกิจโดยมุ่งทำความเข้าใจความหมายจากประสบการณ์ชีวิตที่ชุมชนได้ประสบมา

5. เนื่องจากโรงไฟฟ้าราชบุรีมีมาตรการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย มาตรการด้านคุณภาพน้ำ ด้านคุณภาพอากาศ ด้านคุณภาพเสียง ด้านการจัดการของเสีย ด้านการรายงานผลการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม และด้านสภาพความร้อน ถือได้ว่า

โรงไฟฟ้ามีการประกอบธุรกิจอย่างรับผิดชอบต่อสังคม ทั้งในเชิงป้องกันการหลีกเลี่ยงการก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม และในด้านการร่วมกันแก้ไขโดยการช่วยเหลือเยียวยาปัญหาทางสังคมของชุมชน ด้วยกระบวนการทางธุรกิจ ดังนั้นในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาในเรื่องการประกอบธุรกิจอย่างรับผิดชอบต่อสังคมโดยละเอียด เพื่อให้ผู้ที่มีความสนใจทางด้านรูปแบบของการดำเนินงานนี้ได้รับทราบข้อมูลต่างๆ โดยละเอียด อีกทั้งยังช่วยสนับสนุนข้อมูลเรื่องของการให้ความหมาย ที่มาของความหมาย และรูปแบบของการรับผิดชอบต่อสังคมที่ได้ศึกษาในครั้งนี้

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย. “รายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ 30 (มกราคม – มิถุนายน 2554).” กรกฎาคม 2554.

เกียรติศักดิ์ จีระเชิธรนาถ. การทุจริตในองค์การ. กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์, 2527.

ขบวน พลตรี. ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. สกลนคร : วิทยาลัยครูสกลนคร, 2529.

เกษมชาติ สถิตย์ตันติเวช. ผู้จัดการส่วนชุมชนสัมพันธ์ ฝ่ายองค์กรสัมพันธ์ บริษัท ไฟฟ้าราชบุรี จำกัด. สัมภาษณ์, 5 สิงหาคม 2554.

เขมิกา ทับทิมใส. “การศึกษาการให้ความหมาย รูปแบบ และกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่ได้รางวัลบริษัทจดทะเบียนดีเด่นด้าน CSR ประจำปี 2551.” การค้นคว้าแบบอิสระปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551.

จณิน เอี่ยมสอาด. “รูปแบบและการสื่อสารการดำเนินธุรกิจอย่างรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจไทย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวารสารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการสื่อสารภาครัฐและเอกชน คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550.

จำนง อติวัฒน์สิทธิ์ และ คณะ. สังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2545.

จุไรรัตน์ ธิไพล. “พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในสถานที่ทำงานของพนักงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โรงไฟฟ้าราชบุรี.” การค้นคว้าอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2552.

ชาย โพธิ์สีดา. ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พรินติ้ง, 2552.

โชคชัย ยะชูศรี. ร่างกายของมนุษย์ : การรับรู้ ร่างกายของเราเชื่อมโยงกับโลกภายนอกอย่างไร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2547.

ณัฐชนันธร อภิวิชญ์ชลชาติ. “การศึกษาการให้ความหมายรูปแบบและกลยุทธ์การดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน).” การค้นคว้าอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551.

ณัฐพร ศรีสิงห์. ผู้อำนวยการฝ่ายองค์กรสัมพันธ์ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด. สัมภาษณ์, 5 สิงหาคม 2554.

คุณตะวัน วิไลวงษ์. “การศึกษาการให้ความหมาย รูปแบบและกลยุทธ์ การดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทผู้ผลิตชิ้นส่วนอุตสาหกรรมและเครื่องจักร.” การค้นคว้าอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. อย่างไรคือ การกำกับดูแลกิจการที่ดี [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 14 มิถุนายน 2554. เข้าถึงได้จาก <http://www.set.or.th>

ถาวร โพธิ์ทอง. พจนานุกรมกฎหมายและศัพท์ที่เกี่ยวข้อง อังกฤษ-ไทย : Dictionary of law and relevant words English – Thai. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544.

ทองหล่อ โต๊ะเจริญ. สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลพิบูลทอง และ ผู้ตรวจการสิ่งแวดล้อม จังหวัดราชบุรี. สัมภาษณ์, 27 กรกฎาคม 2554.

นภาพร ชันชนา. จริยธรรมทางธุรกิจและความรับผิดชอบต่อสังคม : Business ethics and social Responsibility. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2553.

นภาพร เรืองสกุล. บรรษัทภิบาล : เรื่องที่นักลงทุนและกรรมการต้องรู้. กรุงเทพมหานคร : มาสเตอร์คีย์, 2545.

_____. Corporate Governance : บรรษัทภิบาล เรื่องที่นักลงทุนและกรรมการต้องรู้. กรุงเทพมหานคร : ดอกไม้รุ่ง โดย น.ส.สุวรรณา คณะบุคคล, 2545.

นันท์วิภา ชีวะอุดม. “การศึกษาการให้ความหมายรูปแบบและกลยุทธ์ความรับผิดชอบต่อสังคมของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน).” การค้นคว้าอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551.

บรรษัทภิบาลแห่งชาติ. ความหมายของการกำกับดูแลกิจการ [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 18 มิถุนายน 2554. เข้าถึงได้จาก <http://www.cgthailand.org>

บัญญัติ คำณูวัฒน์. “งานชุมชนสัมพันธ์กับการสร้างภาพพจน์ของบริษัทปูนซิเมนต์ไทย จำกัด : ศึกษากรณีโรงงานปูนซิเมนต์แก่งคอย จังหวัดสระบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2532.

บุญอยู่ ขอพรประเสริฐ. ชุมชนสัมพันธ์ : แนวคิดและการจัดการ [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 16 มิถุนายน 2554. เข้าถึงได้จาก <http://www.oknation.net>

- ปรีชา เจริญวรรณ. ก้านันดาบถแพ่งพวย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี. สัมภาษณ์,
27 กรกฎาคม 2554.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร และ คณะ. กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. กรุงเทพมหานคร :
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2543.
- พงษ์ศักดิ์ สวัสดิ์ชัยพงษ์. ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ ฝ่ายองค์กรสัมพันธ์ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด.
สัมภาษณ์, 5 สิงหาคม 2554.
- พรนพ พุกกะพันธ์. จริยธรรมธุรกิจ ยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จามจุรีโปรดักท์,
2546.
- _____. จริยธรรมทางธุรกิจ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จามจุรีโปรดักท์, 2545.
- พระครูสุวรรณวิหารการ. เจ้าอาวาสวัดพิศุทธทอง ตำบลพิศุทธทอง อำเภอมือง จังหวัดราชบุรี.
สัมภาษณ์, 1 สิงหาคม 2554.
- พลางกูร ยอดน้ำคำ. “การรับรู้บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการป้องกันและควบคุมโรค
ไข้หวัดนก.” การค้นคว้าอิสระพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสาธารณสุขศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2548.
- พัชรี เชยจรรยา และ คณะ. แนวคิดหลักนิเทศศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : เบลโล่ การพิมพ์, 2541.
- พิทักษ์ ชุมงคล. “กลยุทธ์และผลสัมฤทธิ์การสร้างชุมชนสัมพันธ์ของโรงไฟฟ้าราชบุรี.” วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ ภาควิชาการ
ประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.
- พิทักษ์ ศิริวงศ์. “ทฤษฎีฐานราก (Grounded Theory) วิถีวิทยาการวิจัยเพื่อสร้างทฤษฎีในการพัฒนา
ประเทศ.” บรรณสาร มศก.ท. 19, 1 (เมษายน – กันยายน 2547) : 13 – 21.
- ไพโรจน์ วิไลนุช. การสร้างทฤษฎีฐานราก : อีกหนึ่งวิถีวิทยาการเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ในนิเทศศาสตร์
[ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 27 มิถุนายน 2554. เข้าถึงได้จาก <http://utcc2.utcc.ac.th>
- ภัชชภา เกิดโมลี. “การศึกษาการให้ความหมายรูปแบบและกลยุทธ์ความรับผิดชอบต่อสังคมของ
บริษัท ไทยเพอร์ซิเดนส์ฟูดส์ จำกัด (มหาชน).” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2552.
- ภาวิณี จิรกาลสวน. “ศึกษาการรับรู้ของผู้ปกครองที่มีต่อภาพลักษณ์ของสถานศึกษาเอกชน
ชั้นพื้นฐาน อำเภอดำเนินสะดวก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2.” สารนิพนธ์ปริญญา-
การบริหารการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2551.
- เมธชา เทพสาตี. ค้าขาย ตำบลพิศุทธทอง อำเภอมือง จังหวัดราชบุรี. สัมภาษณ์, 24 กรกฎาคม 2554.

รมณีขันธ์ แก้วกิริยา. บรรษัทภิบาล (ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร) : ทำการกุศลเพื่อ
ภาพลักษณ์องค์กรและตอบสนองประเด็นสังคม. กรุงเทพมหานคร : ยูนิเวอร์แซล พับลิชิ่ง,
2551

รศมี ศรีนวล. รับจ้างและอาสาสมัครโรงไฟฟ้าราชบุรี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี. สัมภาษณ์,
24 กรกฎาคม 2554.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพมหานคร :
ราชบัณฑิตยสถาน, 2525.

แรมใจ พันธุ์เพ็ง. “รูปแบบ กลยุทธ์ และแนวทางในการใช้พื้นที่สื่อหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจเพื่อ
นำเสนอกิจกรรมเพื่อสังคม (CSR) ขององค์กรธุรกิจในประเทศไทย.” การค้นคว้าอิสระ
ปริญญาโท สาขาวิชาการประกอบการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,
2552.

เลียง ไช้เจริญ. สมาชิกชมรมผู้สูงอายุตำบลพิศุลทอง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี. สัมภาษณ์,
24 กรกฎาคม 2554.

วรทัย ราวีนิจ. “ศึกษาประสิทธิผลของการใช้แนวความคิดความรับผิดชอบต่อสังคมในการสร้าง
ภาพลักษณ์ของ บริษัท เครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด (มหาชน).” วิทยานิพนธ์ปริญญา-
นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตรพัฒนาการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.

วศินี นพคุณ. “กลยุทธ์การสื่อสารเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม และการมีส่วนร่วมของชุมชนด้าน
สิ่งแวดล้อมของกลุ่มอุตสาหกรรมพลังงาน” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทสาขานิเทศศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิเทศศาสตรพัฒนาการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.

วสันต์ อินคล้าย. ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 7 ตำบลบ้านไร่ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี. สัมภาษณ์,
21 กรกฎาคม 2554.

วัชรพงศ์ ทองรุ่ง. “แนวทางการพัฒนากิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจ.” วิทยานิพนธ์
ปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550.

วัลภา ขำจา. ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลพิศุลทอง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี.
สัมภาษณ์, 2 สิงหาคม 2554.

วิเชียร เกตุสิงห์. การวิจัยเชิงปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิชย์, 2537.

- วิรัช ฤทธิรงค์. การประชาสัมพันธ์ฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพมหานคร : คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- ศรีอุทัย ปัญจเมธี. อาจารย์ระดับ 7 โรงเรียนวัดพิบูลทอง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี. สัมภาษณ์, 22 กรกฎาคม 2554.
- ศิลปพร ศรีจันทเพชร. การกำกับดูแลกิจการที่ดี : Corporate governance. กรุงเทพมหานคร : คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548.
- สถาบันไทยพัฒน์. ประโยชน์ของการทำ CSR [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 7 มิถุนายน 2554. เข้าถึงได้จาก <http://www.thaicr.blogspot.com>.
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. รายงานประจำปี 2552 [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 1 มิถุนายน 2554. เข้าถึงได้จาก [http:// www.tistr.or.th](http://www.tistr.or.th).
- สนธยา พลศรี. ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2545.
- สมคิด บางโม. จริยธรรมทางธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร : พัฒนวิทย์การพิมพ์, 2549.
- สมอาจ รัตนมุง. ที่ปรึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนรอบโรงไฟฟ้า จังหวัดราชบุรี. สัมภาษณ์, 19 กรกฎาคม 2554.
- สายทิพย์ ไสรัตน์. “หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกประเด็นทางสังคมเพื่อการดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสำหรับการเป็นผู้ประกอบการ บัณฑิตวิทยาลัยการจัดการและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, 2551.
- สิทธิพร เทียงถาวร. “การให้ความหมายความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ : ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนเป้าหมายของ บริษัทสยามกลการ จำกัด ชุมชนไทยวน อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 2552.
- สุชาดา ก้อนทอง. แผนประชาสัมพันธ์และชุมชนสัมพันธ์ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิประจำปีงบประมาณ 2546. รายงานโครงการเฉพาะบุคคลวารสารศาสตร์มหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์, 2546.
- สุรินทร์ มากมณี. “การศึกษางานชุมชนสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์ของการเคหะแห่งชาติในเขตกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2540.
- เสรี วงษ์มณฑา. การประชาสัมพันธ์ ทฤษฎีและปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ซีระฟิล์มและไซเท็กซ์ จำกัด, 2542.

โสภณ พรโชคชัย. CSR ที่แท้. กรุงเทพมหานคร : ส.วิรัช การพิมพ์ (1996), 2551.

_____. CSR ที่แท้. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิประเมินค่าทรัพย์สินแห่งประเทศไทย, 2545.

หน่วยเฉพาะกิจปัตตานี. เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 13 สิงหาคม 2554. เข้าถึงได้จาก
<http://www.pattanitf.com/index.php>.

แหลมม สุขสมัย. ถูกจ้างประจำ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด. สัมภาษณ์, 28 กรกฎาคม 2554.

อกิน รพีพัฒน์ และ คณะ. คู่มือการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่องานพัฒนา. ขอนแก่น : สถาบันวิจัยและพัฒนา,
2544.

อบ เนียมรักษา. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสามเรือน อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี. สัมภาษณ์,
18 กรกฎาคม 2554.

อภิรัฐ ตั้งกระจ่าง. จริยธรรมทางธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ธรรมสาร จำกัด, 2546.

อจธรา โยมสินธุ์. “บรรษัทภิบาล กลยุทธ์ธุรกิจแบบยั่งยืน.” นักบริหาร. 21, 3 (กรกฎาคม - กันยายน
2547) : 33 -38.

อุทัย คุลยเกษม. คู่มือการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2536.

เอก ตั้งทรัพย์วัฒนา. โลกาภิวัตน์ บรรษัทข้ามชาติ บรรษัทภิบาล และความรับผิดชอบต่อสังคมของ
บรรษัท. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.

ภาษาต่างประเทศ

Griffin, Ricky W. Management. 5 edition. Boston : Houghton Mifflin, 1996.

Kotler, Phillip, and Nancy Lee. Corporate Social Responsibility : Doing the Most Good for Your
Company and Your Cause. United States of America : John Wiley & Sons Inc., 2005.

Peter, Cook. The Idea of the City. Massachusetts : MIT Press, 1996.

Schiffman, Leon G., and Leslie Lazar Kanuk. Consumer Behavior. 4 edition. New Jersey :
Englewood Cliffs., 1991.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
คำถามในการวิจัย

คำถามผู้ให้ข้อมูลหลักใน บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด

1. ความรับผิดชอบต่อสังคม คืออะไร
2. แนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมมีความจำเป็นมากน้อยเพียงใดต่อการประกอบธุรกิจ
ในปัจจุบัน
3. ท่านคิดว่าองค์กรธุรกิจต้องทำอะไรเพื่อเป็นการแสดงถึงการตอบแทนสังคม
4. ทำไมโรงไฟฟ้าจึงใช้แนวคิดในการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม
5. แนวคิดเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงไฟฟ้า เริ่มต้นมาจากอะไร
6. จุดมุ่งหมายในการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงไฟฟ้า คืออะไร
7. นโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงไฟฟ้า คืออะไร
8. ทิศทางของโครงการที่จะไปในทิศทางใด
9. ทำไมโรงไฟฟ้าจึงเลือกชุมชนเป้าหมายในการดำเนินโครงการความรับผิดชอบต่อสังคม
10. โครงการความรับผิดชอบต่อสังคมที่โรงไฟฟ้าทำนั้นมีการประชาสัมพันธ์อย่างไร
11. ท่านคิดว่าชุมชนได้ประโยชน์อย่างไรจากโครงการที่ทำ
- 12 โรงไฟฟ้าจะได้รับอะไรจากโครงการที่ทำ

คำถามผู้ให้ข้อมูลหลักชุมชนในพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้า

1. คำถามด้านข้อมูลส่วนตัว ประกอบด้วย ชื่อ อายุ อาศัยอยู่ในพื้นที่นี้เป็นระยะเวลาาน
เท่าไร
2. ท่านรู้จักโครงการจัดทำกิจกรรมเพื่อสังคมของโรงไฟฟ้าราชบุรีหรือไม่ ถ้ารู้จักท่านรู้จัก
แหล่งใด เมื่อไร
3. สภาพชุมชนของท่านก่อนดำเนินการเป็นเช่นไร ระหว่างดำเนินโครงการและหลังสิ้นสุด
โครงการเป็นเช่นไร
4. โครงการที่จัดทำนั้นส่งผลอย่างไรต่อชุมชนของท่าน
5. โครงการที่ท่านนั้นสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้ตรงตามวัตถุประสงค์
หรือไม่
6. ชุมชนให้ความร่วมมือมากน้อยเพียงไรต่อโครงการที่ทำ
7. ชุมชนมีความรู้สึกอย่างไรต่อโครงการที่ทำและความรู้สึกต่อโรงไฟฟ้าจากการ
จัดทำโครงการเป็นอย่างไร
8. ท่านคิดว่าโรงไฟฟ้าควรช่วยเหลือสังคมหรือไม่ เพราะอะไร
9. ท่านคิดว่าทำไมโรงไฟฟ้าจึงเข้ามาดำเนินโครงการในพื้นที่ชุมชนของท่าน

10. ทำคิดว่าโรงไฟฟ้าเข้ามาจัดทำโครงการในชุมชนของท่านเพื่ออะไร
11. โครงการที่ทำนั้นส่งผลดีต่อบริษัทหรือต่อชุมชนมากกว่ากัน
12. กรุณาอธิบายถึงความรู้สึกเปรียบเทียบก่อนและหลังโครงการของท่านว่าเป็นเช่นไร
13. ท่านชอบโครงการที่โรงไฟฟ้าทำหรือไม่ เพราะอะไร รวมถึงข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุงโครงการ

ภาคผนวก ข
รายละเอียดผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลักจาก บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด

1. นายณัฐพร ศรีสิงห์	ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการฝ่ายองค์กรสัมพันธ์
2. นายพงษ์ศักดิ์ สวัสดิ์ชัยพงษ์	ตำแหน่ง	ผู้เชี่ยวชาญพิเศษฝ่ายองค์กรสัมพันธ์
3. นายเขมชาติ สถิตตันติเวช	ตำแหน่ง	ผู้จัดการส่วนชุมชนสัมพันธ์

ผู้ให้ข้อมูลหลักจากชุมชนในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้า

1. นางอบ เนียมรักษา	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสามเรือน	อายุ 56 ปี
2. นายสมอาจ รัตนมุง	ที่ปรึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนรอบโรงไฟฟ้า	อายุ 59 ปี
3. นายวสันต์ อินคล้าย	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 7 ตำบลบ้านไร่	อายุ 56 ปี
4. นางศรีอุทัย ปัญจเมธิ	ครูโรงเรียนวัดพิกุลทอง	อายุ 58 ปี
5. นางเลียง โต๊ะเจริญ	ค้าขายและสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ	อายุ 77 ปี
6. นางเมธชา เทพสาลี	ค้าขาย	อายุ 47 ปี
7. นางรัศมี ศรีนวล	รับจ้างและอาสาสมัครของโรงไฟฟ้าราชบุรี	อายุ 34 ปี
8. นายปรีชา เจริญวรรณ	กำนันตำบลแพงพวยและประธานกลุ่ม
ธนาคารหมู่บ้าน	อายุ 53 ปี
9. นายทองหล่อ โต๊ะเจริญ	สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลพิกุลทองและ
ผู้ตรวจการสิ่งแวดล้อม	อายุ 53 ปี
10. นางเหม่ม สุขสมัย	ลูกจ้างประจำบริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด	อายุ 37 ปี
11. พระครูสุวรรณวิหารการ	เจ้าอาวาสวัดพิกุลทอง	อายุ 48 ปี
12. นางสาววัลภา ขำจา	ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
พิกุลทอง	อายุ 51 ปี

ภาคผนวก ก

การดำเนินงานด้านมวลชนสัมพันธ์ของ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด

การดำเนินงานด้านมวลชนสัมพันธ์ บริษัท ไฟฟ้าราชบุรี จำกัด

บริษัทตระหนักและให้ความสำคัญเกี่ยวกับสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งนอกจากบริษัทจะพัฒนาและดำเนิน โครงการ โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างดีแล้ว บริษัทยังมีความตั้งใจที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนรอบโรงไฟฟ้าและในชุมชนต่างๆ อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน และเพื่อแสดงความมุ่งมั่นที่จะเสริมสร้างทัศนคติที่ดีและการยอมรับจากสังคมในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และในปี 2553 นี้ บริษัทได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยเน้นที่จะส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพสังคมบนพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข รวมทั้งอนุรักษ์และฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดความสมดุลทางธรรมชาติในระยะยาวต่อไป

ภาพที่ 3 แผนที่แสดงพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี ซึ่งดำเนินการงานมวลชนสัมพันธ์

การดำเนินกิจกรรมเพื่อการพัฒนาชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม

บริษัทได้มุ่งมั่นที่จะส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน และให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนที่ดีและยั่งยืน บริษัทจึงได้ดำเนินโครงการด้านสังคมโดยเน้นการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และได้ดำเนินการและติดตามโครงการเพื่อพัฒนาสังคมและดูแลด้านสิ่งแวดล้อม อย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด ดังนี้

โครงการชุมชนสัมพันธ์ ดำเนินการโดย ส่วนชุมชนสัมพันธ์ ฝ่ายองค์กรสัมพันธ์ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด

ในปี 2553 บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ได้ดำเนินนโยบายงานด้านมวลชนสัมพันธ์ ต่อเนื่องจากปี 2552 โดยเน้นการทำงานเชิงรุก ประสานการมีส่วนร่วมของชุมชนทุกภาคส่วน เพื่อให้การพัฒนาชุมชน และการรักษาความสัมพันธ์กับเครือข่ายทุกระดับ เป็นไปตามแผนงาน โดยดำเนินการอยู่บนพื้นที่เป้าหมาย 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้าราชบุรีเช่นเดิม และมีกลยุทธ์การดำเนินงานด้านมวลชนสัมพันธ์ที่สำคัญ ดังนี้

1. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนกับบริษัท อยู่ร่วมกับชุมชนในลักษณะ “เพื่อนบ้านที่ดี”
2. สนับสนุนการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี และยั่งยืน
3. ส่งเสริมให้ชุมชนร่วมตรวจสอบสิ่งแวดล้อมของโรงไฟฟ้า
4. มีช่องทางการสื่อสารข้อมูลระหว่างบริษัทกับส่วนราชการและชุมชน

ภาพที่ 4 แผนที่กลยุทธ์การดำเนินการมวลชนสัมพันธ์ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด

1. ผลการดำเนินงานในรอบครึ่งปีแรก 2553 (มกราคม-มิถุนายน)

ผลการดำเนินงานในรอบครึ่งปีแรก 2553 (มกราคม-มิถุนายน) สรุปได้ ดังนี้

1.1 โครงการจัดงานวันเด็กแห่งชาติ โรงไฟฟ้าราชบุรี ประจำปี 2553 ตอน : “คิดได้... Kids ดี” วันที่ 8 มกราคม 2553

เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2553 โรงไฟฟ้าราชบุรีโดยบริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ได้จัดงานวันเด็กแห่งชาติประจำปี 2553 ขึ้นภายใต้แนวคิดหลักในการจัดงานคือ “คิดได้...Kids ดี” โดยวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้าราชบุรี ได้เปิดโลกทัศน์ของการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ และปลูกฝังให้เด็กและเยาวชน ได้รู้จัก “คิด” โดยคิดได้... คิดเป็น... และจะเป็นการช่วยพัฒนาให้เด็ก (Kids) เติบโตขึ้นเป็น“ต้นกล้า” ที่ดีของประเทศต่อไป โดยมี นายสุเทพ โกมลภมร ผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรีเป็นประธานในพิธีเปิด ร่วมกับผู้บริหารของ โรงไฟฟ้าราชบุรี และผู้บริหารเครือข่าย 27 โรงเรียนรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี พร้อมกันนี้ ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรีได้ให้เกียรติเป็นผู้มอบโล่รางวัลชนะเลิศให้กับเยาวชนที่ชนะการประกวดสุนทรพจน์วันเด็กแห่งชาติ 2553 จากโรงเรียนวัดบ้านใหม่และโรงเรียนวัดเนกขัมมารามด้วย

งานวันเด็กแห่งชาติโรงไฟฟ้าราชบุรี 2553 นี้จัดต่อเนื่องเป็นปีที่ 6 โดยมีกิจกรรมที่หลากหลายและน่าสนใจ เช่น ชุมนุมจากกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี ทัศนศึกษา วิทยาศาสตร์และพลังงาน ชุมนุมกิจกรรม “คิดได้...Kids ดี” โดยในปีนี้มีเยาวชนจากพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี และจากพื้นที่ใกล้เคียงมาร่วมงานกว่า 9,000 คน

ภาพที่ 5 บรรยากาศงานวันเด็กแห่งชาติปี 2553 ที่โรงไฟฟ้าราชบุรี

1.2 โครงการเพื่อบ้านเรา

โครงการและกิจกรรมที่เกิดจากการจากใช้กระบวนการมีส่วนร่วม ลงพื้นที่เข้าหา กลุ่มเป้าหมาย เพื่อร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมดำเนินการโครงการที่เกิดจากความต้องการที่แท้จริง

ของแต่ละกลุ่ม โดยมี กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มเครือข่ายการศึกษา กลุ่มสาธารณสุข และกลุ่มศาสนาและประเพณี

การดำเนินงานจะเกิดจาก การร่วมคิด ร่วมตัดสินใจการดำเนินกิจกรรมร่วมกันกับกลุ่มเป้าหมาย นำไปสู่การวางแผนการดำเนินงาน งบประมาณ และร่วมดำเนินการตามแผนงานใน 6 เดือนแรกของปี 2553 ได้เริ่มดำเนินการ จำนวน 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มเครือข่ายการศึกษา

เริ่มการดำเนินโครงการเพื่อบ้านเรา กับกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมมาใช้ตั้งแต่เริ่มต้น ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ และร่วมรับผลประโยชน์ โดยมีผลการดำเนินงาน ตั้งแต่ มกราคม-มิถุนายน 2553 ดังนี้

1.2.1 ค่ายเสริมสร้างประสบการณ์เรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี (English Camp) จำนวน 3 รุ่น รุ่นละ 100 คน ดังนี้

รุ่นที่ 1 นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ประถมศึกษาปีที่ 1-3) ระหว่างวันที่ 12-13 มิถุนายน 2553 ณ โรงเรียนอนุบาลโพธาราม

รุ่นที่ 2 นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ประถมศึกษาปีที่ 4-6) ระหว่างวันที่ 19-20 มิถุนายน 2553 ณ โรงเรียนอนุบาลโพธาราม

รุ่นที่ 3 นักเรียนช่วงชั้นที่ 3-4 (สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1-3 และนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4-6) ระหว่างวันที่ 26-27 มิถุนายน 2553 ณ โรงเรียนท่ามะขามวิทยา

ภาพที่ 6 การอบรมทักษะภาษาอังกฤษ ตามโครงการเพื่อบ้านเรา เครือข่ายการศึกษา ปี 2553

1.2.2 โครงการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น สาระทางเลือก ความรู้ด้านพลังงาน

เมื่อวันที่ 22-25 พฤษภาคม 2553 กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี ร่วมกับโรงไฟฟ้าราชบุรี จัดสัมมนาคณะทำงานหลักสูตรท้องถิ่น สาระทางเลือก ณ ศูนย์รวมตะวัน จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีทีมวิทยากรจากสมาคมพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยมหิดล มาให้ความรู้เรื่องการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นเนื้อหาสาระสำคัญของหลักสูตรท้องถิ่น สาระทางเลือก โดยตั้งเป้าว่าจะสามารถนำมาบรรจุเป็นหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี ได้ในปีการศึกษา 2554 โดยมีผู้เข้าสัมมนาทั้งสิ้น 47 คน และนำผลต่อยอดจากการสัมมนาจัดทำแผนงาน วัตถุประสงค์และหลักสูตรตามแผนงานต่อไป

ภาพที่ 7 คณะทำงานหลักสูตรท้องถิ่น 47 คนจาก 27 โรงเรียนถ่ายภาพร่วมกันหลังสัมมนา ณ ศูนย์รวมตะวัน

สำหรับโครงการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นนี้ เป็นโครงการที่ต่อยอดมาจากโครงการเสริมสร้างการเรียนรู้จากโรงเรียนสู่โรงไฟฟ้าราชบุรีที่ดำเนินงานต่อเนื่องมาเป็นปีที่ 8 โดยมีเป้าหมายให้เด็กนักเรียนทุกคนในระดับชั้นสูงสุดของโรงเรียน 27 แห่งในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี ได้เข้ามาเยี่ยมชมและศึกษาดูงานการผลิตกระแสไฟฟ้าของโรงไฟฟ้าราชบุรี และสร้างความคุ้นเคยกับโรงไฟฟ้าให้แก่มากๆ โดยผลจากการสัมมนาจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกันในครั้งนี้ ได้มีการจัดตั้งคณะทำงานขึ้นจำนวน 7 กลุ่ม เพื่อดำเนินการในรายละเอียดต่างๆเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอน โดยแบ่งออกเป็น 2 ระดับคือระดับมัธยมศึกษา จำนวน 2 กลุ่ม และระดับประถมศึกษา จำนวน 5 กลุ่ม

ภาพที่ 8 คณะทำงานหลักสูตรท้องถิ่นนำเสนอแผนงานการจัดทำหลักสูตรเพื่อดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

1.2.3 โครงการพัฒนาเทคนิคการสอนทักษะกระบวนการคิดโดยใช้โครงงาน

เมื่อวันที่ 26-28 พฤษภาคม 2553 กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี ร่วมกับโรงไฟฟ้าราชบุรี จัดสัมมนา “โครงการพัฒนาเทคนิคการสอนทักษะกระบวนการคิดโดยใช้โครงงาน” ณ เชื้อนครินทร์ จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อพัฒนาทักษะการสอนของครูผู้สอน และเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนเป็นสำคัญ มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงและนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ โดยมีทีมวิทยากรจากสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา เป็นผู้บรรยายให้ความรู้แก่คณะครู-อาจารย์จากกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี ที่เข้าร่วมสัมมนารวมกว่า 160 คน และได้รับเกียรติจากนายสมศักดิ์ โยนกพันธุ์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี เป็นประธานในพิธีเปิดการสัมมนา โดยมีผู้บริหารโรงไฟฟ้าราชบุรีเข้าร่วมด้วย ได้แก่ นายสมนึก จินดาทรัพย์ รองกรรมการผู้จัดการ บริษัทผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด นายณัฐพร ศรีสิงห์ ผู้อำนวยการฝ่ายองค์กรสัมพันธ์ และนายพงษ์ศักดิ์ สวัสดิ์ชัยพงษ์ ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ

ภาพที่ 9 ภาพบรรยากาศการสัมมนา ณ เชื้อนครินทร์ จ.กาญจนบุรี

1.3 โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มพัฒนา

โรงไฟฟ้าราชบุรี ได้จัดทำโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มพัฒนาในพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี ต่อเนื่องจากปี 2552 ซึ่งได้มีการสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่กลุ่มพัฒนาไปแล้วจำนวน 5 กลุ่ม ใน 5 ตำบล ได้แก่ ตำบลบ้านไร่ ตำบลสามเรือน ตำบลวัดแก้ว ตำบลแพงพวย และตำบลบ้านสิงห์ โดยทั้ง 5 กลุ่มผ่านการประเมินความเป็นกลุ่มเข้มแข็งตามมาตรฐานของกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

ภาพที่ 10 ภาพพิธีลงนามความร่วมมือทางวิชาการ โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งกลุ่มพัฒนา

สำหรับในปี 2553 โรงไฟฟ้าราชบุรียังคงสานต่อความร่วมมือในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่กลุ่มพัฒนาในพื้นที่ 4 ตำบลที่เหลือ ได้แก่ ตำบลท่าราบ ตำบลบางป่า ตำบลคอนทราย และตำบลพิศุลทอง โดยร่วมกับสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดราชบุรีจัดทำโครงการความร่วมมือทางวิชาการ เพื่อบูรณาการการพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งนับเป็นนวัตกรรมใหม่ที่จะสร้างประโยชน์ให้แก่ชุมชนได้โดยตรงและสามารถดำเนินการพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยได้จัดให้มีพิธีลงนาม “ข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางวิชาการระหว่างบริษัทผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด กับสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดราชบุรี ตามโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มพัฒนา รูปแบบบูรณาการการพัฒนาชุมชน” ไปเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2553 ณ โรงแรมโกลเด้นท์ซิตี ราชบุรี โดยได้รับเกียรติจาก นายสมศักดิ์ โยนกพันธ์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี เป็นประธานในพิธี

1.4 โครงการหน่วยแพทย์เคลื่อนที่และทันตกรรมประจำปี 2553

โครงการหน่วยแพทย์เคลื่อนที่และทันตกรรมสู่ชุมชน ประจำปี 2553 ออกให้บริการตั้งแต่วันที่ 4 พฤษภาคม 2553 ถึง 30 มิถุนายน 2553 ระหว่างเวลา 09.00-15.00 น. รวม 24 ครั้ง ในพื้นที่ 11 ตำบล 16 สถานีอนามัย

การให้บริการในปี 2553 ประกอบด้วย การตรวจรักษาโรคทั่วไป จากโรงพยาบาลเมืองราช การตรวจวินิจฉัยโรคด้วยแพทย์ทางเลือกจากโรงพยาบาลราชบุรี ซึ่งเป็นโครงการใหม่ การให้บริการนวดแผนไทยโดยกลุ่มโอท็อปนวดแผนไทยตำบลบ้านไร่ และการให้บริการตัดผมฟรีด้วยช่างเสริมสวยจากโรงเรียนสอนตัดผมธันวารัตน์ ซึ่งประชาชนสามารถมารับบริการต่างๆ แบบไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น

ภาพที่ 11 การตรวจรักษาและบริการประชาชนโครงการหน่วยแพทย์เคลื่อนที่และทันตกรรมสู่ชุมชน

ผลการดำเนินงานของโครงการหน่วยแพทย์เคลื่อนที่และทันตกรรมสู่ชุมชน ในปี 2553 มีดังนี้

1. จำนวนผู้รับบริการ ทั้งหมด 8,086 คน แบ่งออกเป็น

ตรวจรักษาโรคทั่วไป	2,261 คน
ทันตกรรม	802 คน
นวดแผนไทย	1,952 คน
ตัดผม	1,451 คน
ตรวจรักษาด้วยแพทย์ทางเลือก	1,620 คน
2. ผลการสำรวจความพึงพอใจ และการมีส่วนร่วม
 - 2.1 ระดับการมีส่วนร่วมของ เจ้าหน้าที่ สถานีอนามัย เจ้าหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ร้อยละ 81.05
 - 2.2 ระดับความพึงพอใจผู้รับบริการภาพรวม ร้อยละ 92.56

1.5 โครงการมอบทุนการศึกษาโรงไฟฟ้าราชบุรี

บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ร่วมกับ บริษัท ราชบุรีเพาเวอร์ จำกัด ดำเนินโครงการมอบทุนการศึกษา ต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 – 2553 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษา ให้กับเด็กนักเรียนที่มีความตั้งใจเรียน และมีความประพฤติดี สนับสนุนให้เด็กนักเรียน มีโอกาสการเรียนรู้ต่อในชั้นที่สูงขึ้น และเป็นคนดีของสังคมสนับสนุนการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งเป็นการสร้างแนวร่วมที่แข็งแกร่งของโรงไฟฟ้าราชบุรีในระยะยาว เนื่องจากได้สร้างประโยชน์ให้เกิดกับบุตรหลานของชาวราชบุรีโดยตรง

ในปี พ.ศ.2553 นับเป็นครั้งที่ 5 มีนักเรียนเข้ารับทุนในปี จำนวน 1,001 ทุน ดังนี้

ระดับชั้นอนุบาลได้รับทุนคนละ 1,000 บาท มีผู้รับทุนจำนวน 170 ทุน

ระดับชั้นประถมศึกษาได้รับทุนคนละ 2,000 บาท มีผู้รับทุนจำนวน 628 ทุน

ระดับชั้นมัธยมศึกษาได้รับทุนคนละ 3,000 บาท มีผู้รับทุนจำนวน 203 ทุน

รวมเงินทั้งสิ้น 2,035,000 บาท โดยมีหัวข้อการเขียนเรียงความวาดภาพส่งเข้าประกวด คือ “พลัง...สร้างสรรค์สังคม”

ภาพที่ 12 ภาพบรรยากาศงานมอบทุนการศึกษา ประจำปี 2553

นอกจากนี้ยังได้มอบทุนการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ที่เป็นนักศึกษาในพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี โดยมอบให้กับนักศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี จำนวน 8 ทุน เป็นเงิน 441,000 บาท ต่อเนื่องเป็นเวลา 4 ปี และมอบทุนการศึกษาให้กับนักศึกษา หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาธารณสุขศาสตร์ (ทันตสาธารณสุข) วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 3 ทุน เป็นเงินทั้งสิ้น 84,150 บาท ต่อเนื่อง 2 ปี เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 168,300 บาท

ภาพที่ 13 นายประจวบ อุชชิน กรรมการผู้จัดการบริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด และ นายสำคัญ รัศมีบรรจงกิจ กรรมการผู้จัดการบริษัท ราชบุรีเพาเวอร์ จำกัด เป็นประธานร่วมในพิธีมอบทุนการศึกษาประจำปี 2553 ให้กับนักเรียนในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้า จำนวน 1,001 ทุน ณ อาคารห้องประชุมสุภัทรกิจ วัดบ้านสิงห์ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2553

1.6 โครงการเพิ่มช่องทางการสื่อสารในจังหวัดราชบุรี

โรงไฟฟ้าราชบุรี โดยฝ่ายองค์กรสัมพันธ์ จัดกิจกรรมมอบเครื่องโทรสารพร้อมกระดาสให้กับกลุ่มเครือข่ายภาคในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้าราชบุรี เพื่อความสะดวกและคล่องตัวในการติดต่อสื่อสารระหว่างโรงไฟฟ้ากับชุมชนให้มีความรวดเร็วและประหยัดทรัพยากรได้มากขึ้น ตามโครงการเพิ่มช่องทางการสื่อสารในจังหวัดราชบุรี และเพื่อเป็นการแสดงความขอบคุณ ที่ได้ให้การสนับสนุนการดำเนินโครงการต่างๆ ของโรงไฟฟ้าราชบุรีด้วยดีเสมอมา โดยมีผู้แทนจาก เทศบาลตำบล / องค์การบริหารส่วนตำบล 9 แห่ง ที่ทำการถ่านหิน 9 แห่ง และ ที่ทำการสถานีอนามัย 16 แห่ง รวมทั้งสิ้นจำนวน 34 เครื่อง

ภาพที่ 14 กลุ่มภาคีเครือข่ายรับมอบเครื่องโทรสารและกระดาษสำหรับนำไปใช้ในหน่วยงาน

1.7 สถานต่อโครงการค่ายกล้าเยี่ยม “คนรักป่า ป่ารักษุมชน”

บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ร่วมกับ กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนรอบโรงไฟฟ้า ราชบุรี พานักเรียนจำนวน 10 คน จาก 5 โรงเรียน ในพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี พร้อม อาจารย์ผู้ดูแลโครงการ ร่วมกับเยาวชนจากจังหวัดเชียงใหม่อีก 80 คน ร่วมกิจกรรมค่ายเยาวชนกล้าเยี่ยม “จากต้นน้ำสู่ปลายน้ำ” ณ ตะบูนบานรีสอร์ต จังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านการดูแลพื้นที่ป่าชุมชน พร้อมทำกิจกรรมปลูกป่าชายเลน และเรียนรู้กิจกรรมร่วมกัน ได้ทั้งสาระความรู้ และมิตรภาพในกลุ่มเยาวชนกล้าเยี่ยมด้วยกัน

ภาพที่ 15 ภาพกิจกรรมการร่วมค่ายกล้าเยี่ยมของนักเรียน จากทั่วประเทศและตัวแทนจากรอบ โรงไฟฟ้าราชบุรี

สำหรับค่ายเยาวชนกล้าเยี่ยม เป็นหนึ่งในกิจกรรมต่อเนื่องของโครงการกล้าเยี่ยม คนรักป่า ป่ารักชุมชน โดย บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน) ร่วมกับ กรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ซึ่งดำเนินโครงการมาตั้งแต่ปี 2551 โดยมีกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การจัดประกวดป่าชุมชนระดับประเทศ ค่ายเยาวชนกล้าเยี่ยม และสร้างค่ายรักป่าชุมชนทั่วประเทศ เป็นต้น

1.8 โรงไฟฟ้าราชบุรีบรรเทาปัญหาภัยแล้งให้กับชุมชนรอบโรงไฟฟ้า

บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ร่วมกับผู้นำชุมชนในพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้า บรรเทาปัญหาภัยแล้งให้แก่ประชาชนรอบโรงไฟฟ้าราชบุรีที่ขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคในช่วงฤดูร้อน โดยปี 2553 มีรถบรรทุกน้ำจาก อบต. ขอเข้ารับน้ำโรงไฟฟ้าราชบุรีไปแล้วกว่า 100 คันหรือประมาณ 200 ลูกบาศก์เมตร (มกราคม – มิถุนายน 2553) ซึ่งโรงไฟฟ้าราชบุรีได้เน้นย้ำให้ชุมชนใช้น้ำเพื่อความอุปโภคเท่านั้น หรือหากจำเป็นก่อนจะนำไปบริโภคควรต้มน้ำให้เดือดก่อนทุกครั้ง

ภาพที่ 16 ภาพการรับน้ำจากโรงไฟฟ้า (ซ้าย) ไปแจกจ่ายให้พี่น้องประชาชน (ขวา)

1.9 เปิดตัวอย่างโครงการปลูกต้นสัก 99,784 ต้น เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่โรงไฟฟ้าราชบุรี

เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2553 บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน) ได้จัดพิธีเปิดโครงการ “ปลูกต้นสัก 99,784 ต้น เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว” ขึ้น ณ โรงไฟฟ้าราชบุรี โดยได้รับเกียรติจาก ฯพณฯ สุวัจน์ ลิปตพัลลภ อดีตรองนายกรัฐมนตรี ที่ปรึกษาประธานกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติแห่งการบรมราชาภิเษกปีที่ 60 และการเฉลิมพระชนมพรรษาเป็นประธานในพิธีร่วมกับ ฯพณฯ นายแพทย์วรรณรัตน์ ชาญนุกูล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน โดยมี ผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทน

ราษฎรจังหวัดราชบุรี ผู้ทรงคุณวุฒิกองทัพบก หัวหน้าส่วนราชการในจังหวัดราชบุรี สื่อมวลชนท้องถิ่นจังหวัดราชบุรี ผู้นำชุมชนและอาสาสมัครสาธารณสุข ในพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี ผู้บริหาร พนักงานและครอบครัว กลุ่มบริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน) รวมถึงผู้ปฏิบัติงาน โครงการธุรกิจเดินเครื่องและบำรุงรักษา ประจำโรงไฟฟ้า บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด (อค-บร.) ร่วมกันปลูกต้นสักจำนวน กว่า 2,300 ต้น

ภาพที่ 17 ฯพณฯ สุวัจน์ ลิปตพัลลภ อดีตรองนายกรัฐมนตรี ถ่ายภาพร่วมกับผู้บริหารบริษัท

บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน) ได้ดำเนินโครงการ “ปลูกต้นสัก 99,784 ต้น เถลิงพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว” เพื่อร่วมเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ เถลิงพระเกียรติฯ ซึ่งจัดขึ้นโดยกระทรวงพลังงานภายใต้หัวข้อ “ลดโลกร้อนถวายพ่อ” เนื่องในโอกาสทรงครองราชย์ครบรอบปีที่ 60 แห่งการบรมราชาภิเษกและการเฉลิมพระชนมพรรษา โดยจะปลูกต้นสักภายในโรงไฟฟ้าราชบุรี เป็นพื้นที่แรก จำนวน 9,784 ต้น และในพื้นที่ต่างๆ อีก 4 แห่งทั่วประเทศ คือ 1. พื้นที่ป่าเสื่อมโทรม อ.ศรีสัชนาลัย จ.สุโขทัย 2. พื้นที่ป่าชุมชน บ้านทาป่าเปา อ.แม่ทา จ.ลำพูน 3. พื้นที่ป่าชุมชนบ้านตลาดขี้เหล็ก อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ และ 4. พื้นที่ป่าใน

จังหวัดนครราชสีมา รวมปลูกต้นสักทั้งสิ้นจำนวน 99,784 ต้น โดยมีกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานเป็นเวลา 2 ปี

ภาพที่ 18 ภาพบรรยากาศการปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติในงานพิธีเปิดตัวโครงการ

2. ผลการดำเนินงานในรอบครึ่งปีหลังของปี 2553 (มิถุนายน-ธันวาคม 2553)

บริษัทตระหนักและให้ความสำคัญเกี่ยวกับสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งนอกจากบริษัทจะพัฒนาและดำเนิน โครงการ โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างดีแล้ว บริษัทยังมีความจริงใจที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนรอบโรงไฟฟ้าและในชุมชนต่างๆ อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน และเพื่อแสดงความมุ่งมั่นที่จะเสริมสร้างทัศนคติที่ดีและการยอมรับจากสังคมในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน โดยผลการดำเนินงานโครงการและกิจกรรมด้าน มวลชนสัมพันธ์ที่สำคัญในรอบครึ่งปีหลังของปี 2553 (มิถุนายน-ธันวาคม 2553) มีดังนี้

2.1 การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น พลังงานและสิ่งแวดล้อม

บริษัทฯ จัดสัมมนาอย่างต่อเนื่อง สำหรับโครงการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ด้าน พลังงานและสิ่งแวดล้อม โดยเมื่อวันที่ 25-26 พฤศจิกายน 2553 ได้จัดสัมมนาคณะทำงาน ครั้งที่ 6/2553 ณ บ้านสวนอัมพวัน รีสอร์ท จ.สมุทรสงคราม โดยมีคณะทำงานฯ และผู้อำนวยการโรงเรียน เครือข่ายในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้าราชบุรี รวมกว่า 60 คน ร่วมระดมสมองจัดทำ โครงร่างหลักสูตร ท้องถิ่น ในขั้นตอนสุดท้าย เพื่อนำเสนอต่อ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาเพื่อจัด วิพากษ์ และการรับรองหลักสูตรในขั้นตอนถัดไป โดยตั้งเป้าสามารถนำหลักสูตรดังกล่าวเข้าใช้ งานได้ ทันเปิดภาคเรียนในเดือน พฤษภาคม 2554

ภาพที่ 19 บรรยากาศการสัมมนาคณะทำงานหลักสูตรท้องถิ่น ครั้งที่ 4/2553

ภาพที่ 20 บรรยาการการสัมมนาคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ครั้งที่ 6/2553

ทั้งนี้ นอกจากการประชุมระดมสมองเพื่อพัฒนาหลักสูตรแล้ว เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2553 โรงไฟฟ้าราชบุรี ยังได้จัดสัมมนาคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อให้ความรู้เรื่องทิศทางพลังงานในอนาคต โดย คุณสมนึก จินดาทรัพย์ รองกรรมการผู้จัดการ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด และความรู้เรื่องกระบวนการผลิตและการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงไฟฟ้าราชบุรี โดย คุณชนบดี ประทุมรัตน์ ผู้จัดการส่วนวิศวกรรมการผลิตและประสิทธิภาพ และคุณพรเพ็ญ เกียรติถาวร พนักงานส่วนความปลอดภัย สิ่งแวดล้อมและบริหารความเสี่ยง เป็นวิทยากรบรรยายและตอบข้อซักถาม นอกจากนี้ยังได้พาคณะทำงานฯ ทั้งหมดเข้าศึกษาดูงานภายในห้องควบคุมการเดินเครื่องของ

โรงไฟฟ้าทั้ง 2 ประเภท คือ โรงไฟฟ้าพลังความร้อน และ โรงไฟฟ้าพลังความร้อนร่วม เพื่อเพิ่มเติมความรู้ความเข้าใจด้านพลังงานอย่างลึกซึ้งให้กับผู้สอนอีกด้วย

ภาพที่ 21 บรรยายการสัมมนาคณะทำงานหลักสูตรท้องถิ่น เพิ่มความรู้ด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อม โดยคุณสมนึก จินดาทรัพย์ รองกรรมการผู้จัดการ และคณะทำงานหลักสูตรท้องถิ่น ฝ่ายผู้แทนโรงไฟฟ้า

ทั้งนี้ การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นดังกล่าวได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดปี 2553 ด้วยการขับเคลื่อนของคณะทำงานหลักสูตรท้องถิ่นกว่า 45 คน ร่วมกับคณะทำงานผู้แทนโรงไฟฟ้าราชบุรี และผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 27 แห่ง โดยการนำของ นายสมอาจ รัตนมุง อธิบดีประธานเครือข่ายโรงเรียนรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี และ นายสุระพล เอี่ยมธนากรักษ์ ผู้อำนวยการ โรงเรียน

วัดคอนทราข ร่วมกับทีมงาน ฝ่ายองค์กรสัมพันธ์ นำโดย นายพงษ์ศักดิ์ สวัสดิ์ชัยพงษ์ ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ซึ่งโครงการนี้มีเป้าหมายที่จะนำสาระความรู้ด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น เป็นหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี ได้ในปีการศึกษา 2554

สำหรับความก้าวหน้าของโครงการฯ ในต้นปี 2554 จะรอบปรับแก้ไขจากที่ปรึกษา ก่อนจะดำเนินการจัดทำเนื้อหาหลักสูตรต่อไป โดยโรงไฟฟ้าราชบุรีนับเป็นหนึ่งหน่วยการเรียนรู้ของหลักสูตรดังกล่าวด้วยเช่นกัน

2.2 โครงการโรงไฟฟ้าราชบุรี Mini Football Academy รุ่นที่ 3 เตรียมสร้างทีมเยาวชนฟุตบอล

เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2553 โรงไฟฟ้าราชบุรี โดยฝ่ายองค์กรสัมพันธ์ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ได้จัดพิธีเปิดบ้าน Mini Football Academy ดือนรับเยาวชนอายุ 13-15 ปี รวม 40 คน ที่ผ่านการคัดเลือก เข้ารับการฝึกอบรมทักษะฟุตบอลระดับมืออาชีพ ต่อเนื่องเป็นรุ่นที่ 3 ตั้งเป้าสร้างทีมฟุตบอลเยาวชน โรงไฟฟ้าราชบุรี สร้างชื่อให้จังหวัดราชบุรี พร้อมลงพาดแข่งหาประสบการณ์ในสนามแข่งระดับประเทศในปี 2554

ภาพที่ 22 บรรยายการฝึกอบรมก่อนการเริ่มฝึกสอนโดยผู้บริหารและทีมผู้ฝึกสอนในโครงการ

โครงการโรงไฟฟ้าราชบุรี Mini Football Academy ได้ดำเนินการต่อเนื่องมาเป็นปีที่ 3 มีนายพงษ์ศักดิ์ สวัสดิ์ชัยพงษ์ ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ พร้อมทีมงานฝ่ายองค์กรสัมพันธ์ เป็นผู้ดูแลโครงการฯ โดยบริษัทมุ่งหวังให้เยาวชนที่เข้ารับการอบรมความรู้ความสามารถด้านกีฬาฟุตบอลติดตัวสามารถใช้กีฬาฟุตบอลเป็นเครื่องมือสร้างอนาคตให้ตัวเอง อาจเป็นการเข้าศึกษาต่อ หรือถูกเลือกตัวเข้าเป็นนักฟุตบอลของสโมสรต่าง ๆ ซึ่งจากผลงานในรุ่นที่ 1 และ รุ่นที่ 2 ที่ผ่านมามีเยาวชนจากโครงการ ฯ สามารถแข่งขันเข้ารับทุนการศึกษา ด้านกีฬาจากโรงเรียนชื่อดังใน กทม. ได้ถึง 16 คน

สำหรับพิธีเปิดบ้าน Mini Football Academy ที่จัดขึ้นนี้ โรงไฟฟ้าราชบุรีได้เชิญผู้ปกครองและเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการเข้ามาปฐมนิเทศน์รับคำชี้แจงกฎกติกาในการอยู่ร่วมกัน ซึ่งเยาวชนทุกคนที่เข้าร่วมโครงการฯ จะได้รับการดูแลอย่างดี โดยจะจัดอาหารหลักและอาหารเสริม มีชุดฝึก ชุดแข่งขัน และอุปกรณ์ต่างๆ ในการฝึกซ้อม นอกจากนี้ยังได้ทำประกันอุบัติเหตุระยะเวลา 1 ปี ให้ด้วย โดยมีทีมงานผู้ฝึกสอน อดีตนักฟุตบอลทีมชาติไทย และดาราเอเชีย นำโดยนายเฉลิมวุฒิ สง่าพล หรือโค้ชหนุ่ย ซึ่งปัจจุบันได้รับเกียรติให้เป็นหัวหน้าผู้ฝึกสอนเยาวชนทีมชาติไทย อายุ 19 ปี มาเป็นคณะผู้ฝึกสอนให้กับนักเรียนทั้ง 40 คน

ภาพที่ 23 บรรยายการรับประกาศนียบัตรหลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรม Academy

สำหรับแผนการดำเนินงานในรุ่นที่ 3 โรงไฟฟ้าราชบุรีร่วมกับคณะผู้ฝึกสอนจะปรับการอบรมทักษะส่วนบุคคลเข้มข้นขึ้น รวมไปถึงการเพิ่มทักษะด้านระบบทีมให้มีความพร้อม

สำหรับการจัดทำทีมเยาวชนจาก Football Academy โดยในต้นปี พ.ศ. 2554 จะพิจารณาส่งทีมที่ผ่านการฝึกจากโครงการฯ เข้าแข่งขันจำนวน 2 รุ่น คือ เยาวชนอายุ รุ่นอายุ 14 ปี และรุ่นอายุ 16 ปี ในรายการแข่งขันฟุตบอลเยาวชน Thailand Prime Minister Cup 2011 และมีแผนส่งเข้าแข่งขันรายการ Coke Cup รุ่นอายุ 17 ปี ในปีถัดไป

2.3 คณะกรรมการผู้ตรวจการสิ่งแวดล้อมโรงไฟฟ้าราชบุรี

เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2553 คณะกรรมการผู้ตรวจการสิ่งแวดล้อมโรงไฟฟ้าราชบุรี จัดประชุม ครั้งที่ 3/2553 ณ ห้องประชุม 1 บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด โดยมีนายคณิง อินทรไพโรจน์ เจ้าพนักงานป่าไม้อาวุโส รักษาการแทนผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดราชบุรีเป็นประธาน ร่วมกับคณะกรรมการฯ อีก 17 คน รวมถึงนายเชมชาติ สถิตย์ตันดิเวช ผู้จัดการส่วนชุมชนสัมพันธ์ ซึ่งเป็นหนึ่งในกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ โดยมีนายณัฐพร ศรีสิงห์ ผู้อำนวยการฝ่ายองค์กรสัมพันธ์เข้าร่วมประชุมด้วย โดยในที่ประชุมประธานได้แจ้งให้คณะกรรมการฯ ทราบ ผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี ได้ลงนามระเบียบ "คณะกรรมการผู้ตรวจการสิ่งแวดล้อมของโรงไฟฟ้าราชบุรี (บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด) พ.ศ.2553" ไปแล้วเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคมที่ผ่านมา ซึ่งในระเบียบได้กำหนดไว้ว่าต้องมีการจัดประชุมอย่างน้อย ไตรมาสละ 1 ครั้ง นอกจากนี้ยังมีการยกร่างระเบียบว่าด้วยการสรรหาผู้แทนภาคประชาชน ซึ่งอยู่ในขั้นตอนการยกร่างระเบียบ

2.4 โครงการเพื่อบ้านเรา จัดสัมมนาเพื่อพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายฯ

บริษัทผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด จัดสัมมนาเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้าราชบุรี โดยนำคณะผู้บริหารฯ ไปศึกษาดูงานการผลิตกระแสไฟฟ้าในรูปแบบต่างๆ ที่มีอยู่ประเทศไทย และร่วมประชุมจัดทำแผนงานโครงการเพื่อบ้านเรา กลุ่มเครือข่ายการศึกษา ประจำปี 2554 โดยมีผู้บริหารกว่า 30 คน จาก 27 โรงเรียนรอบโรงไฟฟ้าราชบุรีเข้าร่วมการสัมมนาที่จัดขึ้นเมื่อวันที่ 15-18 ตุลาคม 2553 ที่ผ่านมา ณ จังหวัดนครราชสีมา - อุบลราชธานี

ภาพที่ 24 บรรยากาศการเข้าศึกษาดูงานพลังงานลม ณ เขื่อนลำตะคอง ของผู้บริหารสถานศึกษา

การจัดสัมมนาครั้งนี้คณะผู้บริหารโรงเรียนและทีมงานจากบริษัท ได้เข้าศึกษาดูงานการผลิตกระแสไฟฟ้าพลังน้ำแบบสูบกลับของโรงไฟฟ้าลำตะคองชลภาวัฒนา ตำบลคลองไผ่ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา โดยโรงไฟฟ้าแห่งนี้ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อเสริมระบบไฟฟ้าในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยให้มีความมั่นคงยิ่งขึ้น และเป็นการผลิตไฟฟ้าจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นยังได้เยี่ยมชมกังหันลมที่ใช้ในการผลิตกระแสไฟฟ้าซึ่งจัดเป็นพลังงานทดแทนประเภทหนึ่ง และเป็นแหล่งผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยพลังงานลมที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ ดำเนินการโดยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย บนเขายายเที่ยง บริเวณใกล้เคียงอ่างเก็บน้ำที่ใช้ในการผลิตกระแสไฟฟ้าพลังน้ำแบบสูบกลับด้วย

ภาพที่ 25 บรรยายการสัมมนาโครงการเพื่อบ้านเรา และกิจกรรมเชื่อมสัมพันธ์ของผู้บริหาร
โรงไฟฟ้ากับผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 27 แห่งรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี

หลังจากนั้น ได้นำคณะเดินทางสู่จังหวัดอุดรธานีเพื่อประชุมจัดทำแผนงานตามโครงการเพื่อบ้านเราของกลุ่มเครือข่ายการศึกษา ประจำปี 2554 โดยยังคงยึดหลักการใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่เยาวชนรอบโรงไฟฟ้าราชบุรีจะได้รับเป็นหลัก สำหรับการเดินทางในครั้งนี้มีผู้บริหารและพนักงานของบริษัทผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด นำโดย ประจวบ อุษขันธ์ กรรมการผู้จัดการ ร่วมกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับคณะผู้บริหารโรงเรียน และร่วมงานเลี้ยงขอบคุณโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ได้

ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานของบริษัทด้วยดีมาโดยตลอด ภายใต้ชื่องาน “รวม 27 พลังสร้างสรรค์ พัฒนาคนสู่ความเป็นเลิศ” ณ โรงแรมเซ็นทารา อุดรธานี

2.5 โรงไฟฟ้าราชบุรีนำเยาวชนร่วมค่ายกล้ายิ้มเรียนรู้ป่าชุมชนตัวอย่าง จ.ชัยภูมิ

เมื่อวันที่ 5-7 พฤศจิกายน 2553 ที่ผ่านมานายพงษ์ศักดิ์ สวัสดิ์ชัยพงษ์ ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ และนายทรงธรรม ธนะศิริวัฒนา พนักงานชุมชนสัมพันธ์ นำเยาวชนพร้อมอาจารย์ผู้ดูแลจากกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนรอบโรงไฟฟ้าราชบุรีรวม 11 คน เข้าร่วมกิจกรรมค่ายเยาวชนกล้ายิ้ม ตามโครงการ “คนรักป่า ป่ารักชุมชน” ประจำปี 2553 ณ บ้านกลางสวนรีสอร์ท อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ โดยมีเยาวชนราชบุรีเข้าค่ายกิจกรรมร่วมกับเยาวชนจากชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือและเขตพื้นที่ป่าชุมชน จังหวัดชัยภูมิที่เข้าร่วมโครงการนี้รวมกว่า 100 คน

สำหรับการจัดค่ายเยาวชนกล้ายิ้มในครั้งนี้ประกอบด้วยกิจกรรมอันหลากหลาย ตั้งแต่การอบรมให้ความรู้ด้านพลังงานและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยนายสมนึก จินดาทรัพย์ รองกรรมการผู้จัดการ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด จนถึงกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ ผ่านฐานกิจกรรมต่างๆ อาทิ กิจกรรม Walk Rally ศึกษาป่าชุมชนตัวอย่าง ณ ป่าชุมชน เขาคาม-หินโยก บ้านตาพัฒนา บนพื้นที่ป่าอุดมสมบูรณ์กว่า 2 พันไร่ และกิจกรรมสัมผัสธรรมชาติด้วยผัสสะหก เพื่อเชื่อมโยงชวาค่ายกับสิ่งแวดล้อม “ฉันกับเธอ (ธรรมชาติ) อยู่บ้านเดียวกัน” เป็นต้น

ภาพที่ 26 บรรยาการค่ายเยาวชนกล้าข้าม “คนรักป่า ป่ารักชุมชน” ประจำปี 2553 ณ บ้านกลางสวนรีสอร์ท อำเภอมะนัง จังหวัดชัยภูมิ

โครงการค่ายเยาวชนกล้าข้าม เป็นกิจกรรมที่บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน) ได้จัดขึ้นต่อเนื่องทุกปี โดยหวังผลบ่มเพาะเยาวชนให้มีจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติ และใส่ใจปัญหาสิ่งแวดล้อม พร้อมกับเน้นการ "สร้างเยาวชน" ที่เป็น "แกนนำ" ให้สามารถสืบทอดการบริหารจัดการป่าชุมชนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ดูแล ฟื้นฟูพื้นที่ป่าชุมชน สร้างแหล่งเรียนรู้ กิจกรรมเครือข่าย ภายใต้กิจกรรมที่ชื่อว่า "โครงการคนรักป่า ป่ารักชุมชน"

2.6 โรงไฟฟ้าราชบุรี ร่วมเฉลิมพระเกียรติในหลวงครบ 84 พรรษา สร้างพระมอให้ชุมชน

บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ร่วมกับจังหวัดราชบุรี จัดกิจกรรมมหามงคล เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 84 พรรษา ในวันที่ 5 ธันวาคม 2554 ด้วยการจัดสร้างพระพุทธรูปบูชา “พระพุทธรูป

นิรโรคันตรายชัยวัฒน์จตุรทิศ" รุ่น ราชบุรีมหามงคล จำนวนทั้งสิ้น 18,000 องค์ โดยได้จัดพิธีบวงสรวง เททองนำฤกษ์ การจัดสร้างพระพุทธรูปนิรโรคันตรายชัยวัฒน์จตุรทิศ รุ่นดังกล่าวไปเมื่อวันอังคารที่ 23 พฤศจิกายน 2553 ณ ลานพระบรมราชานุสาวรีย์ รัชกาลที่ 1 (เขาแก่นจันทน์)

ภาพที่ 27 บรรยาการพิธีบวงสรวง เททองนำฤกษ์ การจัดสร้าง พระพุทธรูปนิรโรคันตรายชัยวัฒน์จตุรทิศ

ภายในงานได้รับเกียรติอย่างสูงจากพระธรรมปริยัติเวที เจ้าคณะภาค 15 เจ้าอาวาส พระปฐมเจดีย์ราชวรวิหาร เป็นประธานสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ในการเททองนำฤกษ์ โดยมี นายสุเทพ โกมลภมร ผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี และนายประจวบ อุษชรินทร์ กรรมการผู้จัดการ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี ร่วมเป็นประธานในพิธีเททองและบวงสรวง ท่ามกลางความปิติยินดีของผู้แทนพี่น้องประชาชน ทั้ง 9 ตำบลในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้าราชบุรี และหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

การจัดสร้างพระพุทธรูปนิรโรคันตรายชัยวัฒน์จตุรทิศ รุ่น "ราชบุรีมหามงคล" ลักษณะองค์พระเป็นพุทธรูปปางสมาธิราบตามแบบศิลปะสุโขทัย โดยมีพระพักตร์แจ่มใส พระเนตรเปิด พระหัตถ์ขวาทับพระหัตถ์ซ้าย พระบาทขวาทับพระบาทซ้ายหล่อด้วยทองเหลือง โดยจัดทำ 2 ขนาด คือขนาดหน้าตัก 5 นิ้ว จำนวน 17,500 องค์ สำหรับมอบให้กับครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่รอบ

โรงไฟฟ้าราชบุรี และขนาด 9 นิ้ว จำนวน 500 องค์ สำหรับมอบให้กับผู้บริหาร พนักงานกลุ่มบริษัทผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน) และหน่วยงานราชการในจังหวัดราชบุรี โดยหลังจากพิธีบวงสรวงเททองเสร็จสิ้นแล้ว ในวันที่ 15 มีนาคม 2554 บริษัทจะดำเนินการจัดงานพิธีมหาพุทธาภิเษก ณ วัดช่องลม พระอารามหลวง จังหวัดราชบุรี โดยนิมนต์เกจิอาจารย์ทั่วประเทศ มาอธิษฐานจิตต่อไป

สำหรับการดำเนินการดังกล่าว ใช้งบประมาณในการดำเนินงานรวมทั้งสิ้น 17,246,635 บาท ประกอบด้วยงบบริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด จำนวน 16,346,635 บาท และได้รับแรงศรัทธาจากผู้นำชุมชน ประชาชนในพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี ร่วมบริจาคสมทบเป็นเงิน 900,000 บาท นอกจากนี้ยังได้รับความร่วมมือจาก องค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี และกองทุนพัฒนาชุมชนจังหวัดราชบุรีในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้า บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด และบริษัท ราชบุรีเพาเวอร์ จำกัด ด้วย

2.7 ผู้บริหารและพนักงาน RG ลงพื้นที่ทำกิจกรรม CSR "คนเอาถ่าน" ณ โรงเรียนวัดคอนทราย

เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2553 นายนิมิตร เล็กเจริญสุข ผู้อำนวยการฝ่ายควบคุมการผลิต นายณัฐพร ศรีสิงห์ ผู้อำนวยการฝ่ายองค์กรสัมพันธ์ นำผู้บริหารและพนักงานบริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ลงพื้นที่ทำกิจกรรม CSR ณ โรงเรียนคอนทราย อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ด้วยการร่วมกันทาสีอาคารโรงสีข้าวบ้านคอนทราย และทาสี พร้อมปรับปรุงอาคารโรงเรียน "คนเอาถ่าน" ซึ่งเป็นสถานที่ทำถ่านอัดแท่งด้วยภูมิปัญญาชาวบ้านโดยฝีมือนักเรียนโรงเรียนวัดคอนทราย

อาคารสีข้าวบ้านคอนทราย เป็นโรงสีของชุมชนตำบลคอนทราย ที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนพัฒนาคุณภาพชีวิตในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้าของบริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด และบริษัท ราชบุรีเพาเวอร์ จำกัด จำนวนเงินกว่าสองแสนบาท มาใช้ในการจัดซื้อเครื่องสีข้าว ซึ่งประชาชนในตำบลคอนทรายสามารถนำข้าวเปลือกมาสีได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและยังเป็นสถานที่สำหรับรับฝากข้าว โดยโรงเรียนจะขอเพียงเศษแกลบและรำข้าวมาใช้ประโยชน์ นอกจากนี้ยังเป็นโรงสีข้าวสำหรับใช้เป็นอาหารกลางวันให้นักเรียนในโรงเรียนซึ่งจะได้รับประทานข้าวกล้องแทนข้าวขาวอีกด้วย

ภาพที่ 28 บรรยายภาพการลงพื้นที่ทำกิจกรรม CSR ณ โรงเรียนวัดคอนทราย

สำหรับการร่วมกันทำกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ให้แก่โรงเรียนวัดคอนทรายในครั้งนี้ ได้มีการทาสีอาคารโรงสีข้าว และปรับปรุงและทาสีอาคารโรงเรียน "คนเอาถ่าน" ใหม่ซึ่งเดิมวัดคอนทรายได้สร้างขึ้นไว้ใช้งาน พร้อมกันนี้บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ได้จัดทำป้ายชื่ออาคารถาวร "คนเอาถ่าน" ติดตั้งให้กับโรงเรียนวัดคอนทรายในครั้งนี้ด้วย ซึ่งโครงการ "คนเอาถ่าน" ทางโรงเรียนวัดคอนทรายจัดทำขึ้นเพื่อเป็นการต่อยอดจากโครงการ โรงสีบ้านคอนทราย โดยจะนำเศษแกลบที่ได้จากโรงสีข้าวมาใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยให้นักเรียนนำแกลบมาอัดแท่งและเผาเป็นถ่านตามแบบภูมิปัญญาชาวบ้าน หลังจากนั้นจึงนำไปใช้ในโรงครัวของโรงเรียนวัดคอนทรายต่อไป

ภาพที่ 29 กิจกรรมจิตอาสาพัฒนาสังคมในรอบปี 2553 มีกิจกรรมที่หลากหลาย

สำหรับกิจกรรมจิตอาสาพัฒนาสังคม หรือ Corporate Social Responsibility : CSR ของบริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ในรอบปี 2553 นั้น ได้มีกิจกรรมที่หลากหลาย โดยผู้ปฏิบัติต่างร่วมกันดำเนินการได้รวมแล้วตลอดปีมากกว่า 2,500 ชั่วโมง หรือคิดเฉลี่ยที่คนละ 6 วันต่อปี

2.8 การวิจัยเรื่องการศึกษาศักยภาพของประชาชนที่มีต่อภาพลักษณ์และการดำเนินงานด้านชุมชนและสังคมของโรงไฟฟ้าราชบุรี ปี พ.ศ.2553

ในปี 2553 บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ได้ว่าจ้างสถาบันการศึกษาในจังหวัดราชบุรี วิจัยทัศนคติของประชาชนประจำปี พ.ศ. 2553 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจทัศนคติของประชาชนที่มีต่อภาพลักษณ์และการดำเนินงานด้านชุมชนและสังคมของโรงไฟฟ้า ราชบุรี ในรอบปี 2552-2553 ในด้านต่างๆ ดังนี้

1. การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมเพื่อสังคมของประชาชนรอบโรงไฟฟ้า ราชบุรี
2. ภาพลักษณ์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและภาพลักษณ์ต่อโรงไฟฟ้า ราชบุรี
3. ความพึงพอใจต่อการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมของโรงไฟฟ้า ราชบุรี
4. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและตำแหน่งทางสังคมกับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อภาพลักษณ์และการดำเนินงานด้านชุมชนและสังคมของโรงไฟฟ้า ราชบุรี
5. เพื่อเปรียบเทียบผลการประเมินทัศนคติของผู้นำชุมชนและประชาชนต่อกิจกรรมและโครงการที่ดำเนินการโดยโรงไฟฟ้า ราชบุรี ระหว่าง ปี 2551 กับ 2553

การวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณร่วมกับเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนและผู้นำชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้า ได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 ได้ ภายหลังเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วเสร็จได้จำนวน

ครัวเรือนทั้งสิ้น 409 หลังคาเรือน ประกอบด้วยกลุ่มผู้นำชุมชน จำนวน 204 คน และกลุ่มประชาชน จำนวน 205 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลมี 2 ประเภท ประเภทแรกได้แก่ แบบสัมภาษณ์ ทัศนคติของผู้นำชุมชนและประชาชนที่มีต่อภาพลักษณ์และการดำเนินกิจกรรมและโครงการของบริษัทผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง มีคำถาม จำนวน 4 ข้อ คือ 1) กิจกรรมเพื่อสังคมที่อยากให้โรงไฟฟ้า ราชบุรี จัดให้คืออะไร 2) เมื่อคิดถึงโรงไฟฟ้าราชบุรี ท่านนึกถึงอะไรมากที่สุด 3) อยากฝากอะไรถึงผู้บริหารโรงไฟฟ้า ราชบุรี 4) เมื่อคิดถึง/นึกถึง เจ้าหน้าที่ของโรงไฟฟ้า ราชบุรี ท่านนึกถึงใคร เพราะอะไร สำหรับประเภทที่สอง เป็นแบบสำรวจ ทัศนคติของผู้นำชุมชนและประชาชนที่มีต่อภาพลักษณ์และการดำเนินกิจกรรม/โครงการของบริษัทผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด มีค่าความเชื่อมั่น .9445

สรุปผลการวิจัย

ทัศนคติของประชาชนและผู้นำชุมชน ที่มีต่อภาพลักษณ์และการดำเนินงานด้านชุมชน และสังคมของโรงไฟฟ้าราชบุรีในภาพรวม

พบว่า อยู่ในระดับดี (ร้อยละ 93 ค่าเฉลี่ย 3.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .76) พิจารณารายด้านพบว่าด้านการศึกษากีฬาและเยาวชน อยู่ในระดับดีมาก (ร้อยละ 96.02 ค่าเฉลี่ย 3.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .81) รองลงมา อยู่ในระดับดี ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจและชุมชน (ร้อยละ 93.39 ค่าเฉลี่ย 3.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .74) และด้านศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีและศาสนา (ร้อยละ 93.39 ค่าเฉลี่ย 3.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .77) น้อยที่สุดคือด้านภาพลักษณ์ต่อโรงไฟฟ้า ราชบุรี (ร้อยละ 90.56 ค่าเฉลี่ย 3.38 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .73)

ทัศนคติของประชาชน ที่มีต่อภาพลักษณ์และการดำเนินกิจกรรมและโครงการด้านชุมชน และสังคมของโรงไฟฟ้าราชบุรี พบว่า อยู่ในระดับดี (ร้อยละ 93.27) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าร้อยละของด้านที่มีความคิดเห็นมากที่สุดคือด้านการศึกษากีฬาและเยาวชน (ร้อยละ 97.07) รองลงมาคือด้านศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีและศาสนา ร้อยละ 94.88 และความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ด้านการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมและโครงการ ร้อยละ 90.98 ซึ่งใกล้เคียงกับด้านภาพลักษณ์ต่อโรงไฟฟ้า ราชบุรี ร้อยละ 90.93

ทัศนคติของผู้นำชุมชน ที่มีต่อภาพลักษณ์และการดำเนินกิจกรรมและโครงการด้านชุมชนและสังคมของโรงไฟฟ้าราชบุรี พบว่าอยู่ในระดับดี (ร้อยละ 93.12) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีความคิดเห็นมากที่สุดคือด้าน การศึกษากีฬาและเยาวชน (ร้อยละ 95.10) รองลงมาคือด้านการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมและโครงการ ร้อยละ 94.12 ซึ่งใกล้เคียงกับด้านเศรษฐกิจและชุมชน ร้อยละ 94.11 และความคิดเห็นอยู่ในระดับต่ำสุดคือด้านภาพลักษณ์ต่อโรงไฟฟ้า ราชบุรี 90.59

3. ผลการดำเนินงานในรอบครึ่งปีแรก 2554 (มกราคม-มิถุนายน)

บริษัทตระหนักและให้ความสำคัญเกี่ยวกับสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งนอกจากบริษัทจะพัฒนาและดำเนิน โครงการ โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างดีแล้ว บริษัทยังมีความจริงใจที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนรอบโรงไฟฟ้าและในชุมชนต่างๆ อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน และเพื่อแสดงความมุ่งมั่นที่จะเสริมสร้างทัศนคติที่ดีและการยอมรับจากสังคมในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน

ปี 2554 บริษัทยังคงดำเนินงานด้านมวลชนสัมพันธ์เน้นที่การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพสังคมบนพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข รวมทั้งอนุรักษ์และฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดความสมดุลทางธรรมชาติในระยะยาวต่อไป

ภาพที่ 30 แผนที่แสดงพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี ซึ่งดำเนินการงานมวลชนสัมพันธ์

บริษัทได้มุ่งมั่นที่จะส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน และให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนที่ดีและยั่งยืน บริษัทจึงได้ดำเนินโครงการด้านสังคมโดยเน้นการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และได้ดำเนินการและติดตามโครงการเพื่อพัฒนาสังคมและดูแลด้านสิ่งแวดล้อม อย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด

ภาพที่ 31 แผนทีกลยุทธ์การดำเนินการมวลชนสัมพันธ์ บริษัท ผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าราชบุรี จำกัด

ผลการดำเนินงานในรอบครึ่งปีแรก 2554 (มกราคม-มิถุนายน) สรุปได้ ดังนี้

3.1 โครงการจัดงานวันเด็กแห่งชาติ โรงไฟฟ้าราชบุรี ประจำปี 2554

โรงไฟฟ้าราชบุรี จัดมหกรรมวันเด็กแห่งชาติ ประจำปี 2554 สุดยิ่งใหญ่ โดยมี นายเจน รัตนพิเชฏฐชัย รองผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรีเป็นประธาน ภายใต้แนวคิด “Kids ดี...ทำดี” มีเยาวชนรอบโรงไฟฟ้าราชบุรีเข้าร่วมงานกว่า 10,000 คน

บริษัท ผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ได้เริ่มจัดงานวันเด็กขึ้นครั้งแรก ณ โรงไฟฟ้าราชบุรี ในปี 2548 และจัดกิจกรรมวันเด็กแห่งชาติอย่างต่อเนื่องทุกปี จนก้าวเข้าสู่ปีที่ 7 สำหรับในปี 2554 นี้ ได้จัดงานวันเด็กขึ้นเมื่อวันที่ 7 มกราคม 2554 โดยใช้ชื่อ ตอน Kids ดี... ทำดี เพื่อมุ่งเน้นให้เด็กๆ รู้จักคิดในทางที่ดี กล้าทำสิ่งที่ดี กล้าแสดงออกในเรื่องที่ดี โดยในแต่ละซุ้มกิจกรรมนั้น ได้แฝงรูปแบบของการทำความดี ไว้ในกิจกรรมที่เหมาะสมเข้ากับเด็กๆ เพื่อให้เด็กๆ ได้นำไปปรับใช้กับชีวิตประจำวันได้

กิจกรรมภายในงานมีหลากหลายและน่าสนใจ เช่น ซุ้มเกมส์จากกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี รถนิทรรศการวิทยาศาสตร์และพลังงาน ซุ้มนิทรรศการ “Kids ดี ทำดี” ซุ้มสอนหมากล้อม ซุ้มสมาคมการ์ตูน จาณักวาดการ์ตูนชื่อดัง “เชียร์ไทยรัฐ” มาสอนเทคนิคง่ายๆ ให้กับเด็กๆ ที่มาร่วมงาน โชนสวนสนุก รถรางชมไฟฟ้าราชบุรี โชนอาหารกว่า 57 ร้านค้า

และบนเวทีกลางเด็กๆ ได้พบกับการแสดงจากละครการ์ตูนดัง เรื่อง “สาวน้อยมหัศจรรย์” การแสดงแมสคอตยอดมนุษย์ และพบกับพิธีกรชื่อดัง อารมณ์ดี “เวฟ สาริน” และ “กิตาร์” ศิริพิชญ์ พร้อมด้วย นื่องพอดเตอร์และวันใสจากรายการทีวี เดอะ เทรนเนอร์ มาสร้างความสนุกสนานตลอดงาน

การจัดงานในครั้งนี้ โรงไฟฟ้าราชบุรีได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่ง จากกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนรอบโรงไฟฟ้า 27 แห่ง ผู้นำท้องถิ่น และผู้นำท้องที่ในพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้า หน่วยงานราชการ และเอกชนต่างๆ อาทิ บริษัท ราชบุรีเพาเวอร์ จำกัด การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย และอีกหลายหน่วยงาน โดยมีผู้ปกครองและเยาวชนในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้าราชบุรีเข้าร่วมงานกว่า 10,000 คน

ภาพที่ 32 ผู้บริหารจังหวัดราชบุรี ผู้บริหารโรงไฟฟ้าราชบุรี ถ่ายภาพร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา รอบโรงไฟฟ้าราชบุรี เนื่องในงานวันเด็กแห่งชาติ ประจำปี 2554

3.2 โครงการเพื่อบ้านเรา

โครงการและกิจกรรมที่เกิดจากการใช้กระบวนการมีส่วนร่วม ลงพื้นที่เข้าหา กลุ่มเป้าหมาย เพื่อร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมดำเนินการโครงการที่เกิดจากความต้องการที่แท้จริงของแต่ละกลุ่ม โดยมี กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มเครือข่ายการศึกษา กลุ่มสาธารณสุข และกลุ่มศาสนาและประเพณี

การดำเนินงานจะเกิดจาก การร่วมคิด ร่วมตัดสินใจการดำเนินกิจกรรมร่วมกันกับกลุ่มเป้าหมาย นำไปสู่การวางแผนการดำเนินงาน งบประมาณ และร่วมดำเนินการตามแผนงานใน 6 เดือนแรกของปี 2554 ได้เริ่มดำเนินการ จำนวน 2 กลุ่ม ดังนี้

3.2.1 กลุ่มผู้นำชุมชน

สัมนากลุ่มผู้นำในพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี นำชมโรงไฟฟ้า LAMMA เมื่อวันที่ 17-21 กุมภาพันธ์ 2554 ที่ผ่าน บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ร่วมกับ บริษัท ราชบุรีเพาเวอร์ จำกัด จัดสัมมนาให้กับกลุ่มผู้นำชุมชนในพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้าราชบุรีตามโครงการเพื่อบ้านเราของกลุ่มผู้นำชุมชนประจำปี 2554 โดยนำคณะผู้นำชุมชนเดินทางไปศึกษาดูงานต่างประเทศ ณ เกาะฮ่องกง-มาเก๊า

ภาพที่ 33 ผู้นำชุมชน 9 ตำบลในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้าราชบุรี สนใจศึกษาดูงานกระบวนการผลิตและการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมโรงไฟฟ้า LAMMA ณ เกาะฮ่องกงโดยมีผู้บริหารระดับสูงของโรงไฟฟ้าให้ความรู้เพิ่มเติม

โครงการเพื่อบ้านเราเป็นโครงการที่โรงไฟฟ้าราชบุรีดำเนินการร่วมกับกลุ่มเป้าหมายในชุมชน โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม ในทุกขั้นตอนตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ และร่วมรับผลประโยชน์ โดยโครงการเพื่อบ้านเราของกลุ่มผู้นำชุมชนในปี 2554 นี้ บริษัทผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด และบริษัท ราชบุรีเพาเวอร์ จำกัด ได้ร่วมกันจัดโครงการขึ้นด้วยการนำผู้นำชุมชนทั้งจากท้องที่และท้องถิ่นในพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี จำนวน 18 คน เข้าศึกษาดูงานกระบวนการผลิตกระแสไฟฟ้าที่ใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิงในการผลิตของโรงไฟฟ้า Lamma power Station ของบริษัท Hongkong Electric ณ ประเทศฮ่องกง หลังจากนั้นจึงนำคณะผู้นำฯ เข้ามาเยี่ยมชมสถาปัตยกรรมของตึกรูปร่างแปลกตา รวมถึงโบสถ์ต่างๆ ที่สวยงามและสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองบนเกาะมาเก๊าและเกาะฮ่องกง ก่อนเดินทางกลับประเทศไทยโดยสวัสดิภาพ โดยมีผู้บริหารระดับสูงของทั้งสองบริษัท นำโดย คุณประจวบ อุชชิน กรรมการผู้จัดการบริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด และคุณสำคัญ รัศมีบรรจงกิจ กรรมการผู้จัดการบริษัท ราชบุรีเพาเวอร์ จำกัด ร่วมกิจกรรมกับคณะผู้นำชุมชนด้วยตลอดการเดินทาง

3.2.2 กลุ่มเครือข่ายการศึกษา กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี

1.ค่ายฝึกทักษะภาษาอังกฤษ English Camp ปี 3 จำนวน 3 รุ่น

บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ร่วมกับกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนรอบโรงไฟฟ้าจัดโครงการ “ค่ายเสริมสร้างประสบการณ์เรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี” (English Camp) ปี 3 โดยมีตัวแทนนักเรียนจากโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายฯ เข้าร่วมกิจกรรมกว่า 300 คน โดยแบ่งออกเป็น 3 รุ่นๆ ละประมาณ 100 คน โครงการนี้เป็นหนึ่งในโครงการเพื่อบ้านเราของกลุ่มการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะการใช้ภาษาอังกฤษจากประสบการณ์ตรงกับเจ้าของภาษาให้สามารถนำไปใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ โดยกลุ่มเครือข่ายฯ ได้เชิญผู้บริหารของบริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด เป็นประธานในพิธีเปิด ณ โรงเรียนอนุบาลโพธาราม ดังนี้

รุ่นที่ 1 ค่าย English Camp สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ประถมศึกษาปีที่ 1-3) วันที่ 11-12 มิถุนายน 54 โดยมีนายฉัตรพร ศรีสิงห์ ผู้อำนวยการฝ่ายสื่อสารองค์กร เป็นประธานในพิธีเปิด

รุ่นที่ 2 ค่าย English Camp สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ประถมศึกษาปีที่ 4-6) วันที่ 18-19 มิถุนายน 54 โดยมีนายพงษ์ศักดิ์ สวัสดิ์ชัยพงษ์ ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ เป็นประธานในพิธีเปิด

3.3 โครงการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น พลังงานและสิ่งแวดล้อม

บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ร่วมกับกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนรอบโรงไฟฟ้า ราชบุรี จัดสัมมนาคณะทำงานโครงการหลักสูตรท้องถิ่น สาระทางเลือกด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ 2/2554 ณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยมีผู้อำนวยการโรงเรียนและคณะทำงานฯ กว่า 70 คน เข้าร่วมวิพากษ์และแก้ไขหลักสูตร โดยได้รับความเห็นชอบการนำใช้สอนในสถานศึกษาของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีทั้ง 3 แห่ง ใน 27 โรงเรียนแล้วในเดือน พฤษภาคม 2554 โดยจะมีการติดตามและประเมินผลหลักสูตรต่อเนื่องเป็นเวลา 1 ภาคการศึกษา

ภาพที่ 34 คณะผู้บริหารสถานศึกษาและคณะทำงานจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นรวม 70 คน ถ่ายภาพร่วมกันหน้าอุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ หลังประชุมแก้ไขหลักสูตรท้องถิ่นแล้วเสร็จ

สำหรับโครงการหลักสูตรท้องถิ่นนี้ ได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากผู้อำนวยการโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายฯทุกแห่ง ผู้ทรงคุณวุฒิจาก คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ตลอดจนศึกษานิเทศน์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1-2 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 โดยเนื้อหาภายในหลักสูตรจะครอบคลุมความรู้ด้านพลังงาน ตั้งแต่แหล่งกำเนิดพลังงานต่างๆ การผลิตกระแสไฟฟ้า การประหยัดพลังงาน ตลอดจนการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่

เกี่ยวข้อง โดยมีโรงไฟฟ้าราชบุรีซึ่งเป็นแหล่งผลิตพลังงานไฟฟ้าที่สำคัญในท้องถิ่น เป็นหนึ่งในหน่วยการเรียนรู้และเป็นแหล่งศึกษาดูงานการผลิตกระแสไฟฟ้าตามหลักสูตรด้วย

3.4 โครงการมอบทุนการศึกษาประจำปี 2554

เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2554 นายประจวบ อุชชิน กรรมการผู้จัดการ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด เป็นประธานในพิธีมอบทุนการศึกษาประจำปี 2554 ให้กับนักเรียนในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้า จำนวน 995 ทุน ณ ศาลาเอนกประสงค์วัดอัมพวัน ตำบลบางป่า อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

โครงการมอบทุนการศึกษาประจำปี 2554 จัดขึ้นเป็นปีที่ 6 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษา ให้กับเด็กนักเรียนที่มีความตั้งใจเรียน มีความประพฤติดี และขาดแคลนทุนทรัพย์ อีกทั้งยังเป็นการสนับสนุนให้เด็กนักเรียนได้มีโอกาสศึกษาต่อในชั้นเรียนที่สูงขึ้น นับเป็นการสร้างประโยชน์ให้เกิดกับบุตรหลานของชาวราชบุรีได้โดยตรง โดยในปีนี้มีนักเรียนได้รับทุนการศึกษาจำนวน 995 ทุน รวม เป็นเงินทั้งสิ้น 2,020,000 บาท ภายใต้หัวข้อในการเขียนเรียงความและวาดภาพประกอบ คือ “ธ ผู้ทรงเป็นครูแห่งแผ่นดิน” เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 7 รอบ 84 พรรษา

ทุนการศึกษาในปี 2554 แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. ระดับชั้นอนุบาลจำนวน 160 ทุนๆ ละ 1,000 บาท
2. ระดับชั้นประถมศึกษาจำนวน 645 ทุนๆ ละ 2,000 บาท
3. ระดับชั้นมัธยมศึกษาจำนวน 190 ทุนๆ ละ 3,000 บาท

รวมตลอดระยะเวลา 6 ปี ได้มอบทุนการศึกษาไปแล้วทั้งสิ้น จำนวน 5,869 ทุน รวมเป็นเงินทั้งสิ้นกว่า 12 ล้านบาท โดยมีบริษัท ราชบุรีเพาเวอร์ จำกัด ร่วมสนับสนุนเงินทุนการศึกษามาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 ด้วย

ภาพที่ 35 นายประจวบ อุชชิน กรรมการผู้จัดการ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด และผู้บริหาร

โรงไฟฟ้าทั้ง 2 แห่งร่วมมอบทุนการศึกษาในนักเรียนรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี จำนวน 995 ทุน

3.5 โครงการหน่วยแพทย์เคลื่อนที่และทันตกรรมประจำปี 2554

บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ร่วมกับ บริษัท ราชบุรีเพาเวอร์ จำกัด จัดโครงการหน่วยแพทย์เคลื่อนที่และทันตกรรมสู่ชุมชน ประจำปี 2554 ซึ่งจัดต่อเนื่องมาเป็นปีที่ 11 โดยในปีนี้นี้ หน่วยแพทย์เคลื่อนที่ฯ จะประกอบด้วย บริการตรวจรักษาโรคทั่วไป - ถอนฟัน จากโรงพยาบาลเมืองราช บริการนวดแผนไทยนวดรักษาโรค นวดเพื่อสุขภาพจากกลุ่มโอท็อปนวดแผนไทย และที่เพิ่มมาใหม่ในปีนี้เป็นบริการซ่อมอุปกรณ์ เครื่องยนต์ทางการเกษตรและเครื่องใช้ไฟฟ้าในครัวเรือน จากวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี

โครงการหน่วยแพทย์เคลื่อนที่และทันตกรรมสู่ชุมชนประจำปี 2554 ออกให้บริการในทุกวันอังคาร-พฤหัสบดี ของเดือนพฤษภาคมและเดือนมิถุนายน ระหว่างเวลา 09.00-15.00 น. รวม 24 ครั้ง

ผลการดำเนินงานของโครงการหน่วยแพทย์เคลื่อนที่และทันตกรรมสู่ชุมชน ในปี 2554 มีดังนี้

จำนวนผู้รับบริการ	ทั้งหมด 4,968 คน แบ่งออกเป็น
ตรวจรักษาโรคทั่วไป	2,064 คน
ทันตกรรม	695 คน
นวดแผนไทย	1,859 คน
บริการซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า	350 คน

ภาพที่ 36 ภาพการให้บริการหน่วยแพทย์เคลื่อนที่และทันตกรรมสู่ชุมชน ประจำปี 2554

3.6 โครงการผู้ตรวจการสิ่งแวดล้อมโรงไฟฟ้าราชบุรี

โครงการผู้ตรวจการสิ่งแวดล้อมโรงไฟฟ้าราชบุรี ดำเนินการจัดทำระเบียบคณะผู้ตรวจการสิ่งแวดล้อมของโรงไฟฟ้าราชบุรี (บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด) พ.ศ. 2554 ว่าด้วยการสรรหาผู้แทนภาคประชาชน เพื่อมาเป็นคณะกรรมการสรรหาสำหรับคัดเลือกผู้ตรวจการสิ่งแวดล้อมของโรงไฟฟ้าราชบุรีชุดใหม่ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนภาคประชาชน จำนวน 15 คน ผู้แทนภาคประชาสังคม 2 คน ผู้แทนส่วนราชการ 6 คน และผู้แทนโรงไฟฟ้าราชบุรี 2 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 25 คน

สำหรับร่างระเบียบฉบับนี้กำหนดให้คณะกรรมการสรรหาจำนวน 5 คน เป็นผู้ดำเนินการสรรหาเฉพาะผู้แทนภาคประชาชน จำนวน 15 คน โดยเน้นการใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยผ่านความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัด และเปิดโอกาสให้ประชาชนที่

สนใจสมัครเข้ารับการคัดเลือกเป็นผู้ตรวจการสิ่งแวดล้อม ภาคประชาชน ในวันที่ 1-15 สิงหาคม 2554 ต่อไป

ภาพที่ 37 แผนการประชุมคณะผู้ตรวจการสิ่งแวดล้อม โรงไฟฟ้าราชบุรี รับทราบการสรรหาผู้แทนภาคประชาชน

3.7 โครงการโรงไฟฟ้าราชบุรี Mini Football Academy

โครงการโรงไฟฟ้าราชบุรี Mini Football Academy ดำเนินการต่อเนื่องเป็นปีที่ 4 โดยในช่วงเดือนมกราคม – มิถุนายน 2554 ประกอบด้วย

3.7.1 โครงการทำทีมเยาวชนโรงไฟฟ้าราชบุรี

เป็นการฝึกอบรมทีมฟุตบอลเยาวชนโรงไฟฟ้าราชบุรี ผลผลิตจากโครงการ Mini Football Academy รุ่น 2-3 โดยผลการดำเนินงานมีดังนี้

1. รางวัลชนะเลิศ ฟุตบอลเยาวชนและประชาชนชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย (Prime Minister CUP) รุ่นอายุ 14 ปี ระดับจังหวัดราชบุรี
2. รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 1 ฟุตบอลเยาวชนและประชาชนชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย (Prime Minister CUP) รุ่นอายุ 14 ปี ระดับภาคตะวันตก
3. เข้ารอบ 8 ทีมสุดท้าย ระดับภูมิภาค รายการ Manchester United Premier CUP 2011 (MUPC 2011) รุ่นอายุไม่เกิน 15 ปี
4. เข้าร่วมแข่งขันฟุตบอลเยาวชนรุ่นอายุ 16 ปี ส่ง ถ้วยรางวัลพระราชทานสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ หรือ มวก.นันทบุรี ถ้วย 2011

ภาพที่ 38 ภาพทีมเยาวชนโรงไฟฟ้าราชบุรี

3.7.2 โครงการโรงไฟฟ้าราชบุรี Mini Football CUP 2011

โรงไฟฟ้าราชบุรีร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี จัดแข่งขันฟุตบอลรายการ “โรงไฟฟ้าราชบุรี มินิ ฟุตบอล คัพ 2011” ต่อเนื่องเป็นปีที่ 3 เพื่อเพิ่มทักษะและพัฒนาการเล่นฟุตบอลแบบทีม พร้อมเป็นเวทีให้เยาวชนรุ่นใหม่ที่ได้ใจกีฬาฟุตบอลได้แสดงฝีมือ

ภาพที่ 39 ภาพการเปิดการแข่งขันฟุตบอลอายุไม่เกิน 15 ปี ของเยาวชนรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี

การแข่งขัน “โรงไฟฟ้าราชบุรี มินิ ฟุตบอล คัพ” เป็นการแข่งขันฟุตบอลเยาวชนรุ่นอายุไม่เกิน 15 ปี ซึ่งจัดต่อเนื่องมาเป็นประจำทุกปี โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเพิ่มทักษะและพัฒนากระบวนการเล่นฟุตบอลแบบทีมให้แก่เยาวชนทั้ง 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้าราชบุรีที่เข้าร่วมการแข่งขัน รวมถึงเป็นการปลูกฝังให้เยาวชนรู้จักการแข่งขันแบบ รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย มีน้ำใจนักกีฬา โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 9 ตำบลได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการแข่งขันอย่างเต็มรูปแบบ ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ 5-11 เมษายน 2554 รวม 7 วัน เป็นการแข่งขันแบบพบกันหมดรวม 18 นัด โดยมีโรงไฟฟ้าราชบุรีเป็นผู้สนับสนุนหลักให้แก่ ชุดแข่งขันของนักกีฬากับชุดเจ้าหน้าที่ทีมละ 30 ชุด เงินสนับสนุนทีมในรอบแรก ทั้ง 9 ตำบลๆ ละ 3,000 บาท

ผลการแข่งขันทีมชนะเลิศประจำปี 2554 ได้แก่ทีมเยาวชนจากตำบลบ้านสิงห์ ได้รับถ้วยรางวัลพร้อมเงินสด จำนวน 20,000 บาท ทีมรองชนะเลิศอันดับ 1 คือ ตำบลบ้านไร่ ได้รับถ้วยรางวัลพร้อมเงินสด จำนวน 15,000 บาท ทีมรองชนะเลิศอันดับ 2 คือทีมจากตำบลวัดแก้ว ได้รับถ้วยรางวัลพร้อมเงินสด จำนวน 10,000 บาท และทีมรองชนะเลิศอันดับ 3 คือทีมจากตำบลแพงพวย ได้รับถ้วยรางวัลพร้อมเงินสด จำนวน 5,000 บาท รางวัลทีมฟุตบอลมารยาดีเด่น คือ ตำบลบ้านไร่

3.7.3 โครงการโรงไฟฟ้าราชบุรี Mini Football Academy 2011

เมื่อวันที่ 22-24 เมษายน ที่ผ่านมามีทีมงานฝ่ายองค์กรสัมพันธ์ร่วมกับคณะผู้ฝึกสอนโครงการ Mini Football Academy จัดการคัดเลือกเยาวชน อายุ 13-15 ปี เพื่อเข้ารับการฝึกอบรมทักษะฟุตบอลระดับมืออาชีพ ต่อเนื่องเป็นรุ่นที่ 4 โดยมีเยาวชนในจังหวัดราชบุรีให้ความสนใจสมัครเข้ารับการคัดเลือกกว่า 70 คน ณ สนามฟุตบอลสวนนพราชบุรีรมย์ โรงไฟฟ้าราชบุรี

ภาพที่ 40 ภาพทีมเยาวชน มินิ ฟุตบอล รุ่นที่ 4

โรงไฟฟ้าราชบุรี ได้จัดโครงการ Mini Football Academy ต่อเนื่องเป็นปีที่ 4 ในปีนี้ได้คัดเลือกเยาวชนในจังหวัดราชบุรีอายุ 13-15 ปี เข้าร่วมโครงการจำนวน 30 คน โดยมีทีมงานผู้ฝึกสอน อดีตนักฟุตบอลทีมชาติไทย และคาราเอเซีย นำโดย นายเฉลิมวุฒิ สง่าพล หรือ โ้กซ์หนุ่ย ซึ่งปัจจุบันได้รับเกียรติให้เป็นหัวหน้าผู้ฝึกสอนเยาวชนทีมชาติไทย อายุ 19 ปี มาเป็นคณะผู้ฝึกสอนให้กับนักเรียนทั้ง 30 คน

สำหรับผลการคัดเลือก โครงการ Mini Football Academy 2011 รุ่นที่ 4 นั้น มีเยาวชนในพื้นที่ 9 ตำบลรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี ผ่านการคัดเลือก จำนวน 11 คน และเยาวชนในพื้นที่อื่นของจังหวัดราชบุรี อีก จำนวน 19 คน โดยโรงไฟฟ้าราชบุรีจะเปิดค่ายอบรมทักษะฟุตบอลระดับมืออาชีพตั้งแต่วันที่ 6 พฤษภาคม -16 ตุลาคม 54 นี้ รวม 24 สัปดาห์

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวพัฒน์ลดา อานัญจวนิชย์
ที่อยู่	9 ถนนนิคมทัศนาศา ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี
ที่ทำงาน	บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2549	สำเร็จการศึกษาปริญญาบัญชีบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับสอง) วิชาโทบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
พ.ศ. 2553	ศึกษาต่อระดับปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการประกอบการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2549-2550	พนักงานบัญชีต้นทุน หน่วยงานบัญชี บริษัท ยางสยามพระประแดง จำกัด
พ.ศ. 2550-ปัจจุบัน	พนักงานการเงิน หน่วยงานฝ่ายบริหารและการเงิน บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด